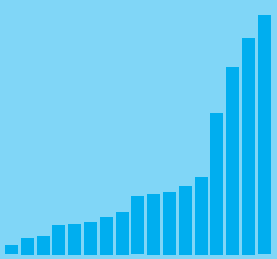
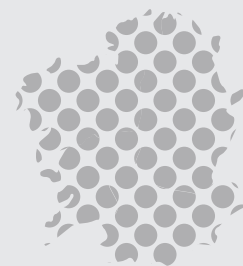


"Recoñecer o dereito fundamental das persoas que se atopan en situación de pobreza e exclusión social a vivir con dignidade e a desempeñar un papel activo na sociedade"



88,68%

Ratio de atención de persoas con dependencia

6.932

prazas residenciais para maiores



O Sistema para a Promoción da Autonomía Persoal e Atención á Dependencia, pretende configurar un novo desenvolvemento dos servizos sociais que complemente a acción protectora e poida dar resposta ás necesidades de atención das persoas en situación de dependencia.



24.000

prazas públicas á disposición das nenas e nenos de 0 a 3 anos



CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

Memoria 2018



CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

Memoria 2018





© Xunta de Galicia. 2019. Consellería de Política Social. Memoria 2018

Elaboración:

Xunta de Galicia, Consellería de Política Social, 2019

Coordinación

Consellería de Política Social, Secretaría Xeral Técnica, Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, Sección de Publicacións e Estatísticas

Revisión

Pepa Dabán Royo

Maquetación

Antonio Lameiro Ces

ISSN: 2529-9875

URL: https://libraria.xunta.gal/gl/memoria_cps_2018.pdf

Esta obra distribúese cunha licenza CC-Atribución.CompartirIguale 4.0

España de Creative Commons. Para ver unha copia de licenza, visite:

https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.es_ES



Índice

	11	Presentación
CÁPITULO 1	12	Contorno e recursos
	13	1.1 Contorno
	13	1.1.1 Información demográfica
	18	1.1.2 Información socioeconómica
	24	1.2 Recursos
	24	1.2.1 Estrutura orgánica
	26	1.2.2 Recursos humanos
	26	1.2.3 Recursos económicos
	28	1.2.4 Rede de centros
	32	1.3 Normativa
	32	1.4 Publicacións e estatísticas
	33	1.4.1 Área de Publicacións
	44	1.4.2 Área de Estatísticas
	45	1.5 Autorización e inspección de servizos sociais
	45	1.5.1 Área de Rexistro e Autorización
	46	1.5.2 Área de Inspección
	48	1.6 As fundacións de interese galego

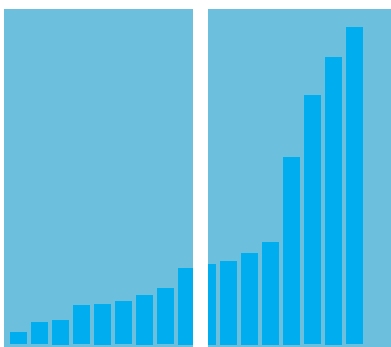
CÁPITULO 2	50	Familia, infancia e dinamización demográfica
	51	2.1 Familia
	52	2.1.1 Familias numerosas
	54	2.1.2 Carné familiar
	55	2.1.3 Transporte metropolitano de Galicia. Aplicación social para as familias numerosas
	56	2.1.4 Portal www.familiasgalegas.org
	57	2.1.5 Prestación económica de pagamento único por fillo/a menor de 3 anos
	57	2.1.6 Gabinetes de orientación familiar (GOF)
	60	2.1.7 Programa de puntos de encontro familiar
	62	2.1.8 Programa de apoio a familias monoparentais
	62	2.1.9 Programa de apoio psicológico-terapéutico
	62	2.1.10 Programa promociona
	62	2.1.11 Programa de mediación familiar
	65	2.1.12 Residencias de tempo libre
	66	2.1.13 Certificado da Dirección Xeral de Familia Infancia e Dinamización Demográfica da condición de familia monoparental
	67	2.3 Menores
	68	2.2.1 Atención a menores en situación de desprotección social
	80	2.2.2 Xustiza penal xuvenil
	86	2.3 Conciliación
	86	2.3.1 Rede galega de escolas infantís 0-3
	95	2.3.2 Programas e servizos
CÁPITULO 3	106	Inclusión social
	107	3.1 Inclusión e integración social
	107	3.1.1 Prestacións e acción social

Índice

	116	3.1.2 Programas de inclusión social
	124	3.1.3 Inmigración
	127	3.2 Servizos sociais e xestión económica
	127	3.2.1 Coordinación de servizos sociais comunitarios
	133	3.2.2 Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar
	135	3.2.3. Accións en materia de desafiuzamentos
	137	3.2.4. Participación e representación
CÁPITULO 4	138	Maiores e persoas con dependencia
	139	4.1 Dependencia
	139	4.1.1 Descrición da área de actuación
	144	4.1.2 Proxectos normativos aprobados durante o 2017
	146	4.1.3 Planificación e melloras
	150	4.1.4 Balance de xestión
	152	4.1.5 Programa de formación non formal e de apoio ao/á cuidador/a non profesional
	154	4.2 Recursos residenciais e de atención diúrna
	154	4.2.1 Procedemento de acceso ás prazas públicas
	154	4.2.2 Recursos comúns e de atención ao alzhéimer
	158	4.2.3 Recursos especializados para a discapacidade
	162	4.3 Recursos económicos
	162	4.3.1 Descrición e área de actuación
	163	4.3.2 Balance de xestión
	166	4.4 Programas, axudas e subvencións
	166	4.4.1 Programas de ocio e tempo libre
	169	4.4.2 Programas de apoio a familias con persoas maiores, persoas con discapacidade e/ ou en situación de dependencia
	177	4.4.3 Subvencións

180	4.5 Liñas de colaboración
180	4.5.1 Convenios na área de maiores
184	4.5.2 Convenios na área de persoas con discapacidade
192	4.6 Fundación Pública Galega para a Tutela de Persoas Adultas (FUNGA)
194	4.7 Actividades formativas e informativas
194	4.7.1 Actividades formativas
195	4.7.2 Información ao cidadán
CÁPITULO 5	Xuventude e voluntariado
202	5.1 Programas e actuacións no ámbito da xuventude
202	5.1.1 Plan de formación
203	5.1.2 Tipos de carnés
205	5.1.3 Actividades programadas
212	5.1.4 Residencias xuvenís
213	5.1.5 Emancipación xuvenil
214	5.1.6 Rede galega de dinamización xuvenil.
217	5.1.7 Difusión cultural
219	5.1.8 Programas europeos
227	5.1.9 Programas de mobilidade
229	5.1.10 Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil
233	5.1.11 Ordes de subvencións no ámbito da xuventude
234	5.2 Voluntariado e participación
234	5.2.1 Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria
234	5.2.2 Subvencións no ámbito do voluntariado (voluntariado xuvenil)
236	5.2.3 Programas de voluntariado 2018

índice



88,68%

Ratio de atención de
persoas con dependencia

6.932

prazas residenciais
para maiores

PRESENTACIÓN

A construción dun sistema de benestar universal, sólido e de calidade, é un obxectivo primordial para calquera goberno e un dos piares fundamentais que deben sostelo son os servizos sociais. Non podemos concibir unha sociedade xusta sen unhas prestacións públicas que garantan os dereitos de todos os cidadáns e a xustiza social. Así o entendemos na Xunta de Galicia e por iso, nesta última década, impulsamos de xeito cuantitativo e cualitativo os recursos sociais á disposición das galegas e dos galegos.

Neste sentido, como conselleira de Política Social, é para min unha honra presentar a memoria das principais actuacións que levamos a cabo en 2018. Ano tras ano, este documento presta fiel testemuño dos avances que o Goberno galego vai acadando na área dos servizos sociais.

Así, no ámbito da familia, en 2018 avanzamos na conciliación, con máis escolas infantís na rede pública de centros da Consellería e con máis de 24.000 prazas públicas á disposición das nenas e nenos de 0 a 3 anos. Reforzamos as axudas para o mantemento das escolas infantís municipais e as de iniciativa social e colaboramos na posta en marcha de novas escolas infantís en polígonos industriais e de 15 novas casas niño no rural.

Ademais, afondamos en liñas de axudas como o Bono Concilia e o Bono Coidado e no apoio á natalidade a través da ampliación da Tarxeta Benvida. Do mesmo xeito, comezamos a sentar as liñas estratéxicas da Lei de impulso demográfico, coa que facer fronte ao maior reto deste século: o crecemento negativo da poboación.

No ano 2018 tamén demos cumprimento ao noso obxectivo para toda a lexislatura: atender máis de 60.000 persoas con dependencia, cunha ratio de atención do 88,68%, oito puntos por enriba da media nacional. Así mesmo, seguimos a mellorar a rede pública de atención ás persoas maiores, cun 42% máis de prazas en residencias e o triplo en centros de día que hai dez anos e tamén a atención ás persoas con discapacidade, cun 25% máis de prazas que en 2009.

No relativo á loita contra a pobreza e a exclusión social, en 2018 seguimos apoiando os que máis o precisan a través de prestacións como a renda de inclusión social de Galicia, as axudas de inclusión social, o apoio aos programas para evitar a exclusión social dos colectivos máis vulnerables e as pensións non contributivas.

As oportunidades e iniciativas para a nosa xuventude tamén estiveron moi presentes entre as actuacións máis relevantes da Consellería en 2018, como os programas Xuventude Crea, Parlamento Xove ou o LIDERA, así como as axudas e proxectos para o noso voluntariado.

Malia que en 2018 impulsamos de forma notoria os servizos sociais galegos, somos ambiciosos e sabemos que temos marxe de mellora: aínda podemos e queremos facer moito máis. Pero o certo é que Galicia nunca foi tan social, tan solidaria, tan diversa, tan accesible e tan familiar como o é hoxe en día.

Fabiola García Martínez

Conselleira de Política Social

01

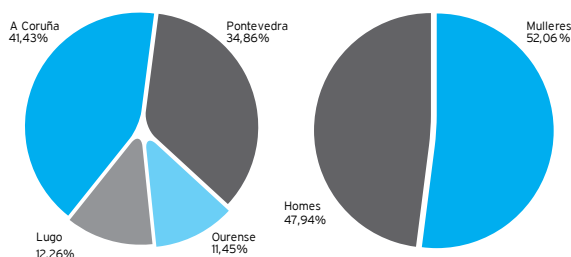
Contorno e recursos

1.1 CONTORNO

1.1.1 Información demográfica

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2018* do Instituto Nacional de Estadística, o número de persoas empadroadas en Galicia é de 2.701.743, coa seguinte distribución provincial: A Coruña, 1.119.351 habitantes; Lugo, 331.327; Ourense, 309.293; e Pontevedra, 941.772. As cidades con máis poboación son Vigo, A Coruña, Ourense, Lugo, Santiago de Compostela, Pontevedra e Ferrol.

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	536.637	582.714	1.119.351
Lugo	160.647	170.680	331.327
Ourense	148.426	160.867	309.293
Pontevedra	454.899	486.873	941.772
Galicia	1.300.609	1.401.134	2.701.743
España	22.896.602	23.826.378	46.722.980



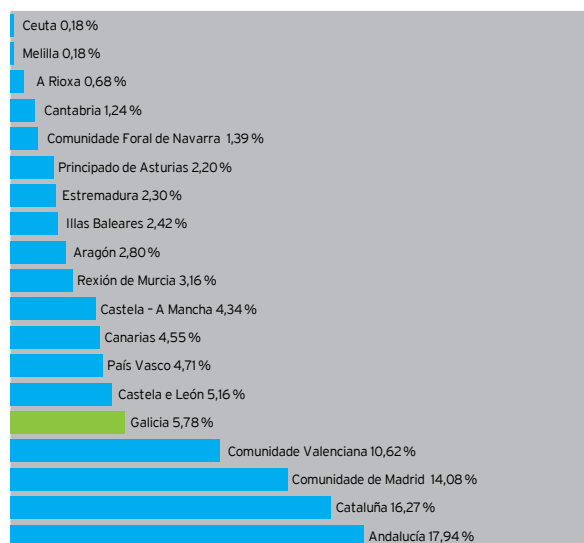
O Padrón municipal é o rexistro administrativo onde constan os veciños do municipio. A súa formación, mantemento, revisión e custodia corresponde aos respectivos concellos e da súa actualización obtense a revisión do Padrón municipal con referencia ao 1 de xaneiro de cada ano

Cidades con máis poboación a 1 de xaneiro de 2018

	Homes	Mulleres	Total
Vigo	138.980	154.662	293.642
A Coruña	113.613	131.237	244.850
Ourense	47.962	57.543	105.505
Lugo	45.456	52.569	98.025
Santiago de Compostela	44.780	51.625	96.405
Pontevedra	39.189	43.613	82.802
Ferrol	31.319	35.480	66.799

Cifras oficiais de poboación a 1 de xaneiro de 2018

España	46.722.980	
Andalucía	8.384.408	17,94 %
Aragón	1.308.728	2,80 %
Principado de Asturias	1.028.244	2,20 %
Illas Baleares	1.128.908	2,42 %
Canarias	2.127.685	4,55 %
Cantabria	580.229	1,24 %
Castela e León	2.409.164	5,16 %
Castela - A Mancha	2.026.807	4,34 %
Cataluña	7.600.065	16,27 %
Comunidade Valenciana	4.963.703	10,62 %
Estremadura	1.072.863	2,30 %
Galicia	2.701.743	5,78 %
Comunidade de Madrid	6.578.079	14,08 %
Rexión de Murcia	1.478.509	3,16 %
Comunidade Foral de Navarra	647.554	1,39 %
País Vasco	2.199.088	4,71 %
A Ríoxa	315.675	0,68 %
Ceuta	85.144	0,18 %
Melilla	86.384	0,18 %

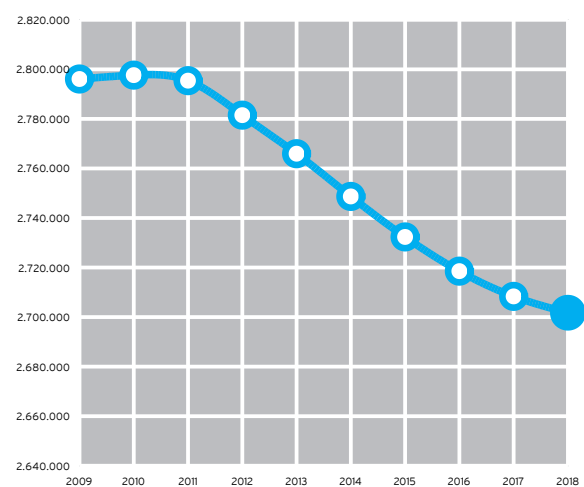


Evolución da poboación

A poboación de Galicia diminuíu un 3,37% en 2018 con respecto ao Padrón de 2009 e a participación no total nacional diminuíu en 0,20 puntos (5,78% en 2018). Ademais, nas provincias de Lugo e Ourense producíronse perdas de poboación do 6,72% e o 7,85% respectivamente con respecto ao padrón de 2009.

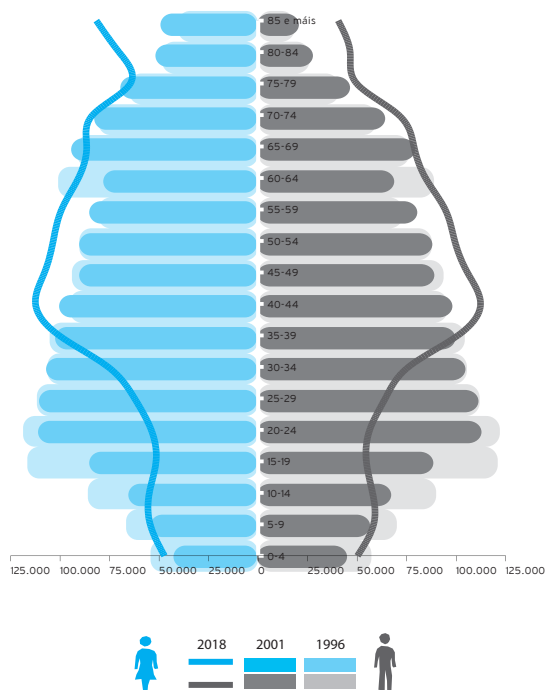
A evolución da poboación de Galicia dende 2009 é a seguinte:

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2009	1.349.603	1.446.489	2.796.089
2010	1.350.547	1.447.106	2.797.653
2011	1.349.591	1.445.831	2.795.422
2012	1.343.328	1.438.170	2.781.498
2013	1.335.122	1.430.818	2.765.940
2014	1.325.657	1.423.038	2.748.695
2015	1.317.054	1.415.293	2.732.347
2016	1.309.809	1.408.716	2.718.525
2017	1.304.392	1.403.947	2.708.339
2018	1.300.609	1.401.134	2.701.743



Pirámide de poboación galega 1996-2001-2018

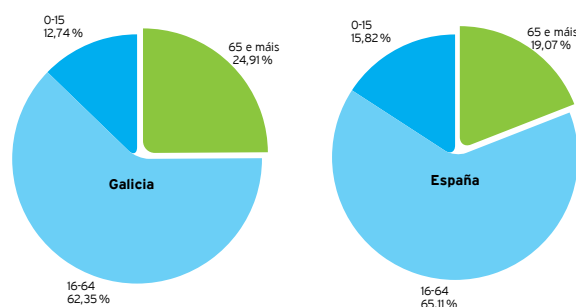
Idade	1996			2018		
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
0-4	52.394	49.635	102.030	50.147	47.283	97.430
5-9	63.911	61.151	125.062	58.300	54.498	112.798
10-14	82.142	78.537	160.678	57.773	54.942	112.715
15-19	110.772	106.713	217.485	54.645	51.546	106.191
20-24	111.666	108.621	220.287	56.321	53.960	110.281
25-29	102.331	102.537	204.869	64.185	62.378	126.563
30-34	96.251	97.545	193.796	75.922	75.752	151.674
35-39	95.463	96.375	191.838	100.837	100.471	201.308
40-44	87.523	87.270	174.793	112.290	112.400	224.690
45-49	85.813	86.218	172.031	105.664	107.855	213.519
50-54	80.234	82.547	162.781	99.260	103.467	202.727
55-59	67.179	74.022	141.202	94.425	99.231	193.656
60-64	81.471	92.488	173.959	84.527	90.734	175.261
65-69	69.827	83.700	153.526	78.666	86.556	165.222
70-74	54.881	73.823	128.704	71.023	83.609	154.632
75-79	37.752	59.633	97.385	49.765	64.519	114.284
80-84	24.023	44.487	68.510	46.457	70.230	116.687
85 e máis	16.713	36.974	53.687	40.402	81.703	122.105



A poboación por grupos de idade

En Galicia e España a distribución por tramos de idade da poboación residente é a seguinte:

	Total	0-15	16-64	> 64
A Coruña	1.119.351	145.115	701.832	272.404
Lugo	331.327	35.506	199.990	95.831
Ourense	309.293	32.703	180.200	96.390
Pontevedra	941.772	130.846	602.621	208.305
Galicia	2.701.743	344.170	1.684.643	672.930
España	46.722.980	7.392.864	30.421.965	8.908.151

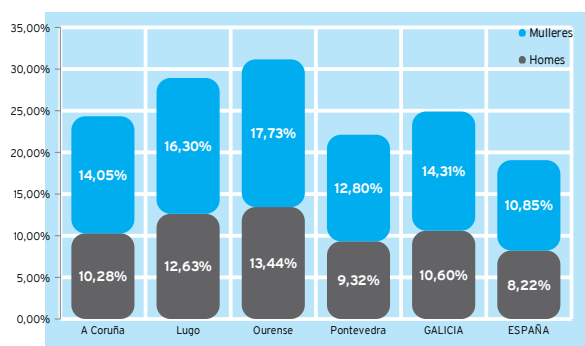


Envellecemento da poboación

Galicia é, sen dúbida, unha comunidade moi envellecida, que presenta unha proporción de maiores de 65 anos do 24,91% (a española, sendo das máis vellas do mundo, sitúase no 19,07%). As provincias de Lugo e Ourense presentan unha situación preocupante, con taxas do 28,92% e 31,16% respectivamente.

	Total	> 64		
		Homes	Mulleres	Total > 64
A Coruña	1.119.351	115.120	157.284	272.404
Lugo	331.327	41.838	53.993	95.831
Ourense	309.293	41.560	54.830	96.390
Pontevedra	941.772	87.795	120.510	208.305
Galicia	2.701.743	286.313	386.617	672.930
España	46.722.980	3.839.711	5.068.440	8.908.151

As porcentaxes das persoas maiores en Galicia e España por sexos son as seguintes:



2011	8.093.557	17,15 %	629.477	22,52 %
2012	8.222.196	17,40 %	635.879	22,86 %
2013	8.335.861	17,69 %	640.263	23,15 %
2014	8.442.427	18,05 %	648.045	23,58 %
2015	8.573.985	18,39 %	655.907	24,01 %
2016	8.657.705	18,60 %	661.310	24,33 %
2017	8.764.204	18,82 %	665.939	24,59 %
2018	8.908.151	19,07 %	672.930	24,91 %

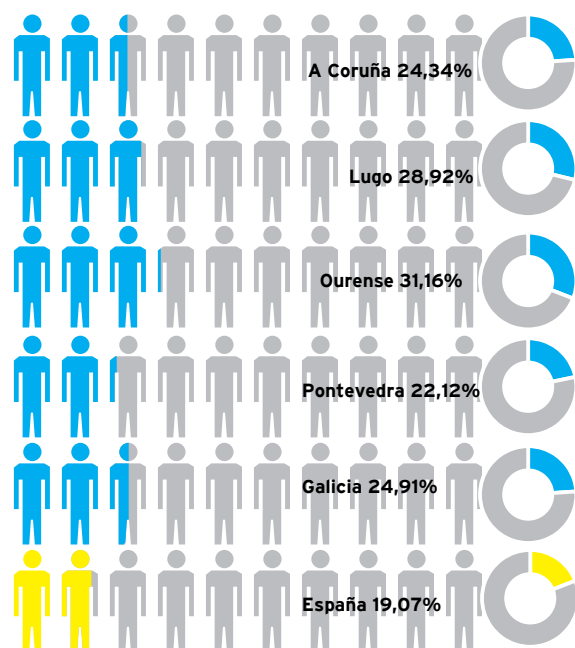
Fonte: Revisión do Padrón municipal de habitantes 2018 do INE

Proxeccións de poboación 2018-2033

Segundo as proxeccións de poboación, 2018-2033 do INE, a poboación maior de 65 anos en Galicia superará as 800 mil persoas no ano 2033, cun crecemento global do 19,5%.

Año	España	Porcentaxe	Galicia	Porcentaxe
2019	9.112.849	19,44 %	679.282	25,19 %
2020	9.260.094	19,67 %	685.448	25,49 %
2021	9.426.879	19,93 %	691.764	25,79 %
2022	9.604.990	20,22 %	699.430	26,15 %
2023	9.816.629	20,59 %	707.736	26,54 %
2024	10.037.313	20,97 %	716.538	26,96 %
2025	10.266.497	21,37 %	725.667	27,39 %
2026	10.507.316	21,80 %	735.755	27,87 %
2027	10.740.447	22,21 %	745.094	28,33 %
2028	10.981.805	22,65 %	754.095	28,78 %
2029	11.238.510	23,12 %	763.141	29,24 %
2030	11.521.256	23,64 %	773.134	29,75 %
2031	11.788.976	24,14 %	783.040	30,26 %
2032	12.054.834	24,64 %	793.373	30,79 %
2033	12.329.504	25,15 %	804.384	31,36 %

Fonte: Proxeccións de poboación. 2018-2033 do INE

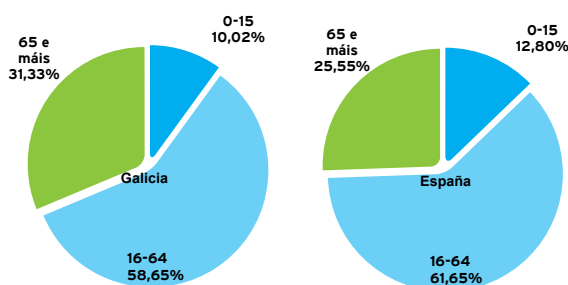


Estas porcentaxes foron en aumento ao longo dos anos, así, desde 2009 a evolución das persoas maiores en Galicia e en España é a seguinte:

Año	España	Porcentaxe	Galicia	Porcentaxe
2009	7.782.904	16,65 %	611.821	21,88 %
2010	7.931.164	16,87 %	619.708	22,15 %

En Galicia e España a distribución por tramos de idade da poboación proxectada en 2031 é a seguinte:

	Total	0-15	16-64	> 64
Galicia	2.489.946	249.495	1.460.440	780.009
España	45.886.177	5.871.912	28.289.058	11.725.209



Dispersión da poboación

Entre as peculiaridades que caracterizan a nosa comunidade autónoma destaca a desigualdade na densidade de poboación, que é de 91'35 habitantes/km² de media. Esta concéntrase principalmente na costa e, especialmente, ao longo do eixo A Coruña-Santiago-Vigo.

Outra das peculiaridades que caracterizan a nosa comunidade autónoma é o elevado número de entidades singulares de poboación situadas no seu territorio cun total de 30.347 en 2018 (61.778 en España). Consecuencia directa desta atomización é a baixa densidade de poboación por núcleo poboacional, que na comunidade autónoma galega supón unha media de 89,03 habitantes. O total nacional é de 756,30 habitantes.

A esta dispersión únese unha orografía que dificulta o acceso e as comunicacións e que, polo tanto, incide na ordenación, planificación e desenvolvemento das políticas sociais dun xeito moi importante.

Poboación estranxeira

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2018* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas estranxeiras empadroadas en Galicia é de 92.558 (un 6,16% de incremento con respecto aos 87.189 empadroados en 2017 e un decrecemento de -13,20% con respecto aos 106.637 empadroados en 2009) o que representa unha porcentaxe do 3,43%, a segunda máis baixa do Estado.

Poboación estranxeira a 1 de xaneiro de 2018

España	4.734.691	10,13 %
Andalucía	621.396	7,41 %
Aragón	136.692	10,44 %
Principado de Asturias	40.084	3,90 %
Illas Baleares	192.861	17,08 %
Canarias	260.191	12,23 %
Cantabria	30.658	5,28 %
Castela e León	123.575	5,13 %
Castela - A Mancha	163.820	8,08 %
Cataluña	1.082.099	14,24 %
Comunidade Valenciana	664.921	13,40 %
Extremadura	31.647	2,95 %
Galicia	92.558	3,43 %
A Coruña	34.483	3,08 %
Lugo	13.398	4,04 %
Ourense	13.264	4,29 %
Pontevedra	31.413	3,34 %
Comunidade de Madrid	826.456	12,56 %
Rexión de Murcia	202.432	13,69 %
Comunidade Foral de Navarra	58.782	9,08 %
País Vasco	151.519	6,89 %
A Rioxa	35.657	11,30 %
Ceuta	5.842	6,86 %
Melilla	13.501	15,63 %

Fonte: Revisión do Padrón municipal de habitantes 2018 do INE

1.1.2 Información socioeconómica

Enquisa de poboación activa (EPA)

A Enquisa de poboación activa (EPA) é unha investigación continua e de periodicidade trimestral dirixida ás familias, realizada polo INE dende 1964. A súa finalidade principal é obter datos da forza de traballo e das súas diversas categorías (ocupados, parados), así como da poboación allea ao mercado laboral (inactivos). Tamaño muestral: ao redor de 65.000 vivendas e 160.000 persoas

A metodoloxía da enquisa modificouse no primeiro trimestre de 2005 por varias causas: a necesidade de adecuarse á nova realidade demográfica e laboral do noso país, debida especialmente ao aumento do número de estranxeiros residentes; a incorporación da nova normativa europea seguindo as normas da Oficina Estatística da Unión Europea (EUROSTAT); e por último, a introdución de melloras no método de recollida.

A base poboacional utilizada a partir do primeiro trimestre de 2005 (base poboacional censo 2001) é a mesma coa que se calculou a serie 1996-2004 (revisada o 30 de marzo de 2005), existindo, polo tanto, continuidade na serie.

Os datos correspondentes á poboación activa, ocupada, parada e inactiva en Galicia e España, expresados en miles de persoas, son os seguintes:

	Total	Activos	Ocupados	Parados
A Coruña	968,2	527,8	471,3	56,5
Lugo	290,6	151,1	137,3	13,8
Ourense	270,5	129,1	112,1	16,9
Pontevedra	805,0	429,0	367,3	61,7
Galicia	2.334,3	1.237,0	1.088,1	148,9
España	39.019,5	22.868,8	19.564,6	3.304,3

Fonte: EPA 4º trimestre 2018 do INE

Termos empregados:

Activos = ocupados + parados

Ocupados: persoas de 16 ou máis anos que durante a semana de referencia traballaron a cambio dunha retribución, ou tendo traballado estiveron ausentes temporalmente del por enfermidade, vacacións, etc.

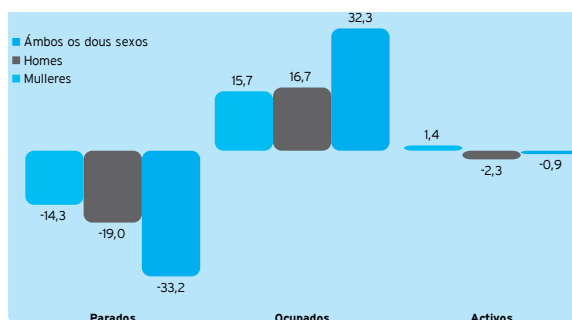
Parados: persoas de 16 ou máis anos que na semana de referencia non tiñan traballo, estaban dispoñibles para traballar e buscaban activamente un emprego.

Variación interanual

Poboación de 16 anos e máis segundo a súa relación coa actividade laboral e sexo. EPA 4º trimestre 2018 con respecto á EPA 4º trimestre 2017 (miles de persoas).

	Total	Activos	Ocupados	Parados
Ambos os dous sexos				
2018T4	2.334,3	1.237,0	1.088,1	148,9
2017T4	2.336,30	1.237,90	1.055,80	182,1
Homes				
2018T4	1.116,3	641,0	568,3	72,7
2017T4	1.117,60	643,3	551,6	91,7
Mulleres				
2018T4	1.218,1	596,0	519,8	76,2
2017T4	1.218,70	594,6	504,1	90,5

Fonte: EPA 4º trimestre 2017 do INE



Actividade

A poboación activa en Galicia sitúase no 4º trimestre de 2018 en 1.237 miles de persoas, o que representa unha taxa xeral de actividade do 53%.

É destacable o incremento sobre o total experimentado polo colectivo de mulleres activas, cun incremento do 2,35 puntos dende 2009.

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2009	709,5	600,3	1.309,8
2010	701,2	598,8	1.300,1
2011	700,7	619,4	1.320,2
2012	693,9	616,9	1.310,7
2013	675,6	608	1.283,5
2014	663,7	600,6	1.264,3
2015	655,7	599,5	1.255,2
2016	656,8	597	1.253,8
2017	643,3	594,6	1.237,9
2018	641,0	596,0	1.237,0

En miles de persoas

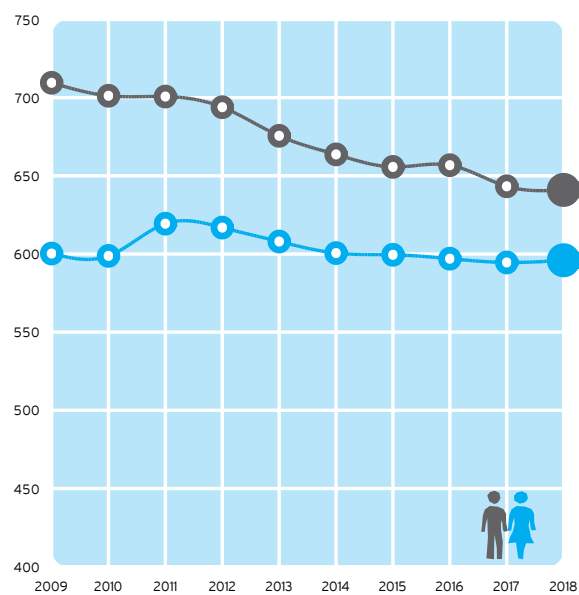
Poboación ocupada en Galicia

A poboación ocupada en Galicia, segundo a EPA do 4º trimestre de 2018 é de 1.088,1 miles de persoas, o que representa unha taxa xeral de emprego (porcentaxe de ocupados respecto á poboación total do 46,61% (50,91% homes e do 42,67% en mulleres), cun incremento de 3,06% de ocupados en relación a EPA do 4º trimestre de 2017.

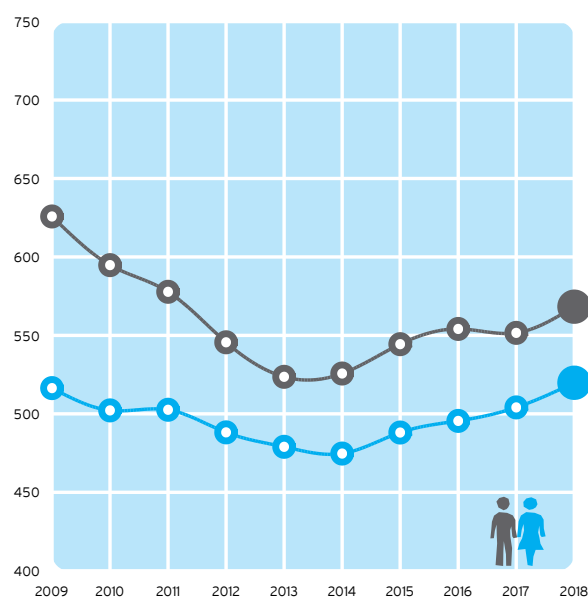
Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2009	625,8	516,4	1.142,2
2010	594,8	502,2	1.097,0
2011	577,8	502,6	1.080,4
2012	545,6	488,2	1.033,8
2013	523,6	479	1.002,6
2014	525,7	474,7	1.000,4
2015	544,4	488,1	1.032,5
2016	554,1	495,5	1.049,6
2017	551,6	504,1	1.055,8
2018	568,3	519,8	1.088,1

En miles de persoas

Evolución da poboación activa
Galicia 2009-2018



Evolución da poboación ocupada
Galicia 2009-2018



Poboación parada en Galicia

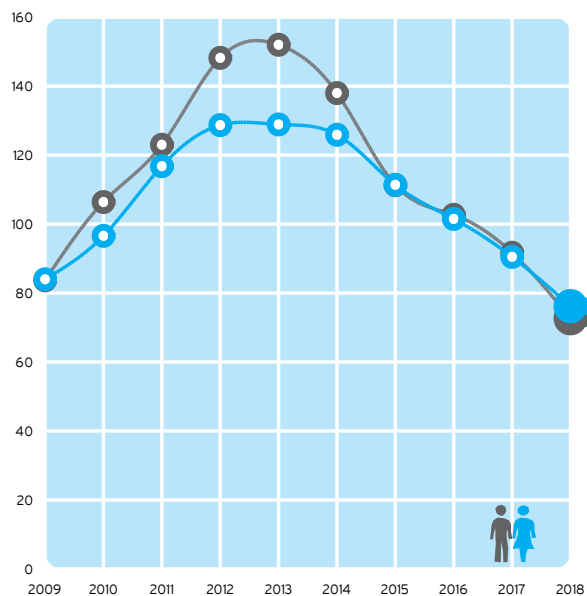
A poboación parada en Galicia, segundo a Enquisa de poboación activa do 4º trimestre de 2018 do INE, é de 148,9 miles de persoas, o que representa unha taxa do 12,04.

A evolución da poboación parada por sexos é a seguinte:

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2009	83,7	84	167,6
2010	106,4	96,6	203,0
2011	123	116,8	239,8
2012	148,2	128,7	276,9
2013	152	128,9	280,9
2014	138	125,9	263,8
2015	111,3	111,4	222,7
2016	102,7	101,5	204,2
2017	91,7	90,5	182,1
2018	72,7	76,2	148,9

En miles de persoas

**Evolución da poboación parada
Galicia 2009-2018**



A distribución da poboación parada por sexos é a seguinte:

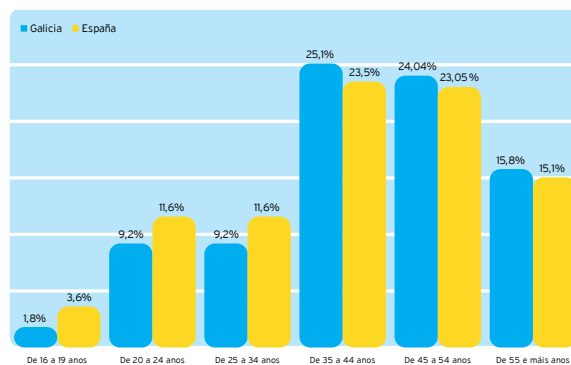
	Homes	Mulleres	TOTAL
A Coruña	28,1	28,4	56,5
Lugo	5,6	8,2	13,8
Ourense	9,0	8,0	16,9
Pontevedra	30,0	31,6	61,7
Galicia	72,7	76,2	148,9
España	1.574,1	1.730,2	3.304,3

Poboación parada por idade

A poboación parada por idade, cunha distribución por tramos de idade en miles de persoas en Galicia e España é a seguinte:

	Galicia	España
De 16 a 19 anos	2,7	120,1
De 20 a 24 anos	13,7	382,8
De 25 a 34 anos	35,9	765,0
De 35 a 44 anos	37,4	777,4
De 45 a 54 anos	35,8	761,5
De 55 e máis anos	23,5	497,5
Total	148,9	3.304,3

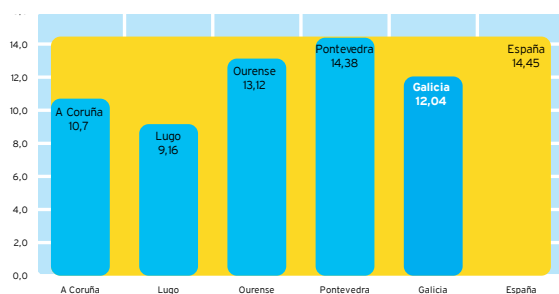
Porcentaxes da poboación parada por tramos de idade



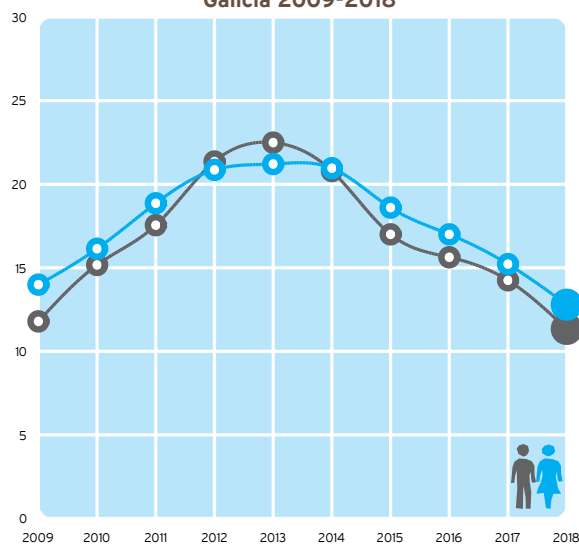
Taxas de paro

En Galicia hai 148,9 mil parados, o que representa unha taxa de paro de 12,04 cunha taxa do 11,34 para os homes e 12,79 para mulleres. As taxas de paro por provincias son as seguintes:

	Homes	Mulleres	TOTAL
A Coruña	10,37	11,05	10,7
Lugo	7,18	11,28	9,16
Ourense	13,46	12,76	13,12
Pontevedra	13,33	15,54	14,38
Galicia	11,34	12,79	12,04
España	12,87	16,26	14,45



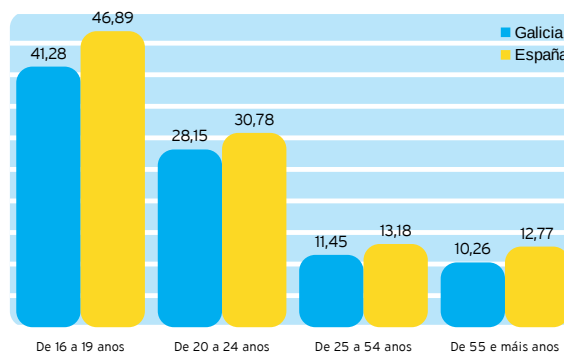
Evolución das taxas de paro por sexo
Galicia 2009-2018



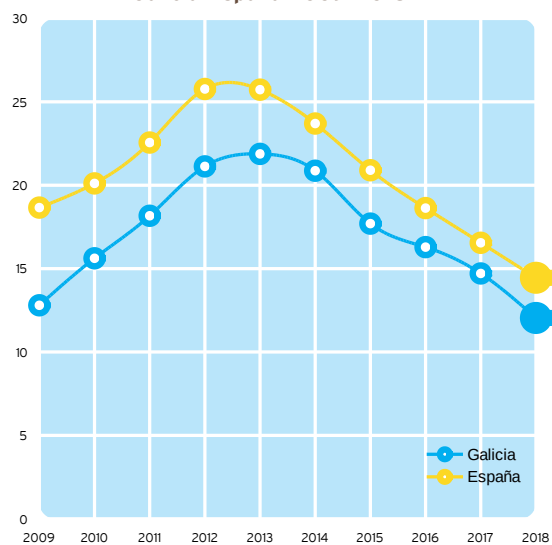
Taxas de paro por idade

A distribución das taxas de paro por tramos de idade en Galicia e España é a seguinte:

	Galicia	España
De 16 a 19 anos	41,28	46,89
De 20 a 24 anos	28,15	30,78
De 25 a 54 anos	11,45	13,18
De 55 e máis anos	10,26	12,77
Total	12,04	14,45



Evolución das taxas de paro
Galicia-España 2009-2018



Seguridade Social



Que é o Sistema da Seguridade Social?

O Sistema da Seguridade Social é un conxunto de réximes a través dos cales o Estado garante ás persoas comprendidas no seu campo de aplicación, por realizar unha actividade profesional, ou por cumprir os requisitos esixidos na modalidade non contributiva, así como aos familiares ou asimilados que tivesen ao seu cargo, a protección adecuada nas continxencias e situacións que a lei define.

Poboación afiliada por comunidades autónomas. 28 de decembro de 2018

España	18.914.563	100,00 %
Andalucía	3.106.037	16,42 %
Aragón	563.023	2,98 %
Principado de Asturias	363.172	1,92 %
Illas Baleares	423.045	2,24 %
Canarias	812.845	4,30 %
Cantabria	212.719	1,12 %
Castela e León	906.935	4,79 %
Castela - A Mancha	704.348	3,72 %
Cataluña	3.370.512	17,82 %
Comunidade Valenciana	1.887.682	9,98 %
Estremadura	390.508	2,06 %
Galicia	994.453	5,26 %
Comunidade de Madrid	3.195.573	16,89 %
Rexión de Murcia	572.162	3,02 %
Comunidade Foral de Navarra	279.704	1,48 %
País Vasco	956.709	5,06 %
A Rioxa	127.227	0,67 %
Ceuta	22.913	0,12 %
Melilla	24.996	0,13 %

Fonte: Ministerio de Empleo y Seguridad Social

O Sistema de Seguridade Social está composto polo réxime xeral e réximes especiais. Dentro do réxime xeral tamén se inclúen os sistemas especiais, entre outros, agrario e de empregados do fogar.

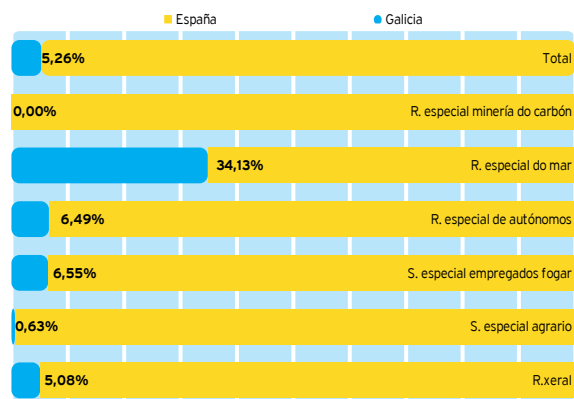
Os réximes especiais son o réxime especial de traballadores autónomos, o réxime especial de minaría do carbón e o Réxime especial de traballadores do mar.

En Galicia e España, o número de traballadores afiliados á Seguridade Social, segundo réximes, a 28 decembro de 2018 foi o seguinte:

	Galicia	España
Réxime Xeral		
R. xeral ⁽¹⁾	730.445	14.370.362
S. especial agrario	5.165	818.493
S. especial empregados fogar	26.815	409.679
Réximes especiais		
R. especial de autónomos	211.182	3.253.039
R. especial do mar	20.846	61.080
R. especial da minaría do carbón	0	1.910
Total	994.453	18.914.563

⁽¹⁾ Incluídos no réxime xeral os datos de cuidadores non profesionais, excluídos datos dos sistemas especiais agrario e de empregados do fogar

Fonte: Ministerio de Empleo y Seguridad Social



Pensionistas

Son prestacións económicas e de duración indefinida, aínda que non sempre, cuxa concesión está xeralmente supeditada a unha previa relación xurídica coa Seguridade Social (acreditar un período mínimo de cotización en determinados casos), sempre que se cumpran os demais requisitos esixidos.

Pensións contributivas

- ▶ Dentro da acción protectora do réxime xeral e dos réximes especiais da Seguridade Social, coas excepcións que, en cada caso e para cada modalidade, se indican no respectivo réxime especial, inclúense as pensións seguintes:
 - Por xubilación.
 - Por incapacidade permanente: total, absoluta e grande invalidez.
 - Por falecemento: viuvez, orfandade e en favor de familiares.
- ▶ Dentro da acción protectora do seguro obrigatorio de velez e invalidez (SOVI), inclúense as pensións de: velez, invalidez e viuvez.

Pensións non contributivas

Son prestacións económicas que se recoñecen a aqueles cidadáns que, atopándose en situación de necesidade protexible, carezan de recursos suficientes para a súa subsistencia nos termos legalmente establecidos, aínda cando non cotizasen nunca ou o tempo suficiente para alcanzar as prestacións do nivel contributivo. Dentro desta modalidade, atópanse as pensións de invalidez e xubilación.

Destas prestacións dáse conta no apartado 3.1 do capítulo 3 Inclusión, inmigración e acción social.

Pensións en vigor a 1 de decembro de 2018

Total sistema

	Número	P.media
España	9.696.272	960,98
Andalucía	1.559.073	860,76
Aragón	303.718	1.012,92
Principado de Asturias	302.682	1.133,17
Illas Baleares	190.748	889,87
Canarias	320.956	881,74
Cantabria	140.786	1.011,95
Castela e León	613.669	947,90
Castela - A Mancha	372.798	885,64
Cataluña	1.729.262	997,47
Comunidade Valenciana	986.922	885,12
Extremadura	227.430	798,41
Galicia	764.935	814,09
Comunidade de Madrid	1.157.869	1.132,34
Rexión de Murcia	247.101	844,76
Comunidade Foral de Navarra	136.284	1.105,44
País Vasco	555.999	1.194,78
A Rioxa	69.448	938,31
Ceuta	8.606	968,70
Melilla	7.986	903,60

Fonte: Ministerio de Empleo y Seguridad Social

A distribución por clases é a seguinte:

	Galicia		España	
	Número	P.media	Número	P.media
Incapacidade permanente	70.109	857,35	955.269	953,92
Xubilación	477.446	926,46	5.994.755	1107,49
Viuvez	187.279	576,14	2.365.497	680,96
Orfandade	23.589	387,66	338.470	393,40
Favor de familiares	6.512	497,81	42.281	558,41
Total pensións	764.935	814,09	9.696.272	960,98

1.2 RECURSOS

1.2.1 Estrutura orgánica

A Consellería de Política Social é o departamento da Administración autonómica ao cal, ademais daquelas competencias e funcións establecidas pola Lei 1/1983, do 22 de febreiro, de normas reguladoras da Xunta e da súa Presidencia, lle corresponde, de conformidade co Estatuto de autonomía e coa Constitución española, propoñer e executar as directrices xerais do Goberno no ámbito social. Engloban, xa que logo, as competencias en materia de servizos sociais, incluíndo as políticas de familia, infancia e menores, dinamización demográfica, benestar social, inclusión social, servizos comunitarios, atención aos discapacitados e ás persoas maiores, a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia; tamén atende as políticas de xuventude e voluntariado. Todo o anterior na forma establecida no Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 04.12.2015) (corrección de erros, DOG núm. 4 do 08.01.2016) e dúas modificacións: Decreto 77/2017, do 3 de agosto (DOG núm 153, do 11.08.2017) e tamén polo Decreto 72/2018, do 12 de xullo (DOG nº 138, do 19.07.2018).

A configuración da nova estrutura orgánica da Xunta de Galicia e da Vicepresidencia e as consellerías foi publicada no Decreto 146/2016 do 13 de novembro (DOG nº. 217 do 14.11.2016) e no Decreto 177/2016 do 15 de decembro (DOG nº. 239 do 16.12.2016) respectivamente. O Decreto 176/2015, do 3 de decembro, no seu artigo 2 establece que para o exercicio das súas funcións, a Consellería de Política Social se estrutura nos seguintes órganos:

O/a Conselleiro/a, Secretaría Xeral Técnica, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Xeográfica, Dirección Xeral de Inclusión Social, Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e xefaturas territoriais.

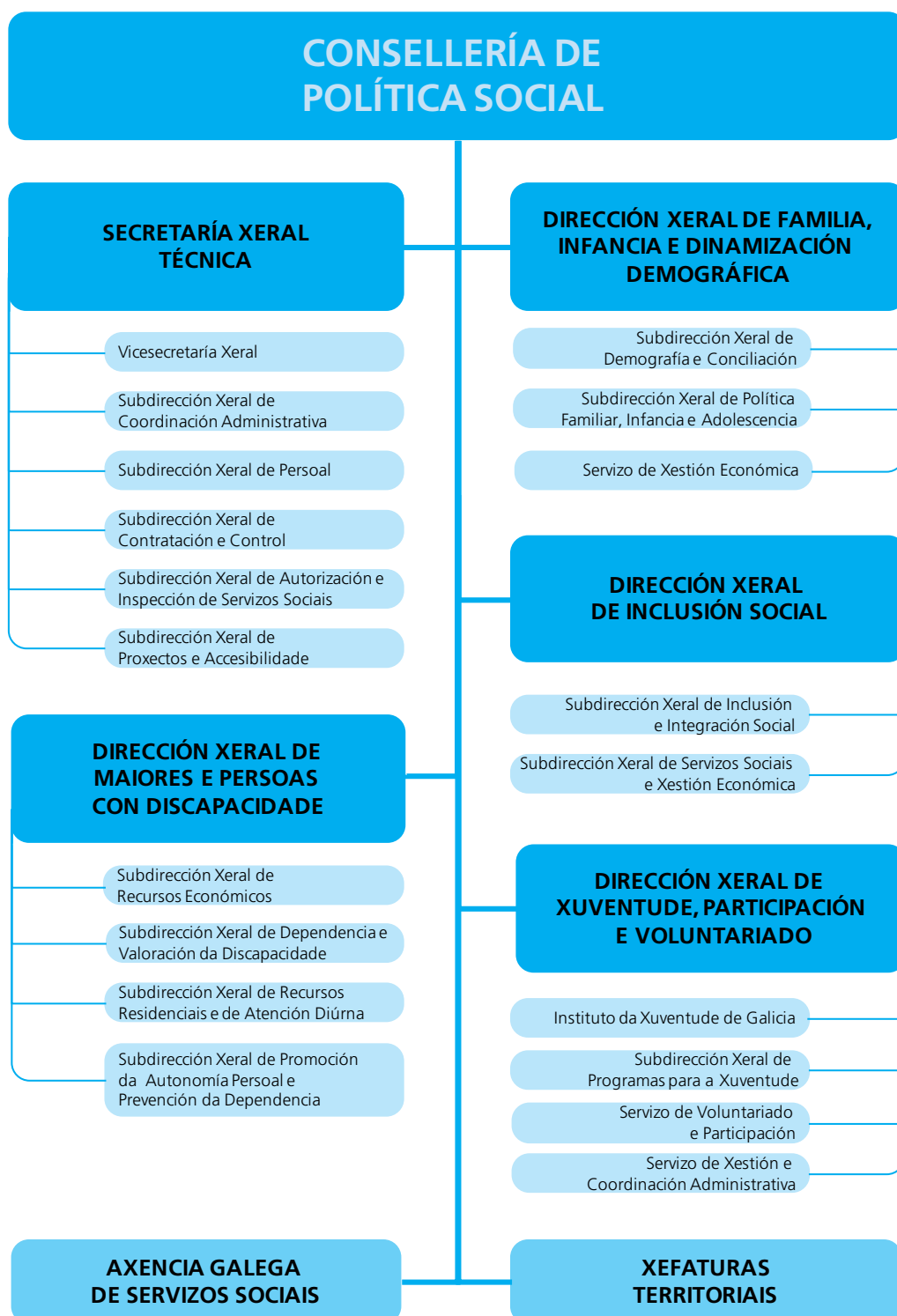
No seu art. 3 establece que quedan adscritos a esta con-

sellería: A Axencia Galega de Servizos Sociais, creada polo Decreto 40/2014, do 20 de marzo, que, como entidade instrumental de dereito público, asumirá de xeito progresivo as competencias en materia de servizos sociais; está dotada de personalidade xurídica pública, patrimonio propio e autonomía na súa xestión.

► Outros órganos

Así mesmo, quedan adscritos a esta consellería os órganos colexiados seguintes con carácter e funcións establecidos nas súas respectivas normas reguladoras:

- a) A Comisión Interdepartamental de Servizos Sociais e Inclusión Social, creada pola Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia.
- b) O Consello Galego de Benestar Social, creado pola Lei 13/2008, do 3 de decembro.
- c) A Comisión Técnica de Accesibilidade e o Consello Galego para a Promoción da Accesibilidade e a Supresión de Barreiras, creados pola Lei 8/1997, do 20 de agosto, de accesibilidade e supresión de barreiras na Comunidade Autónoma de Galicia.
- d) O Consello Galego da Familia e o Observatorio Galego de Familia e da Infancia, creados pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia
- e) O Consello Autonómico de Atención Temperá e a súa Comisión Técnica, creados polo Decreto 183/2013, do 5 de decembro, polo que se crea a Rede galega de atención temperá.
- f) O Consello Galego de Acción Voluntaria e o Observatorio Galego de Acción Voluntaria, creados pola Lei 10/2011, do 28 de novembro, de acción voluntaria.
- g) O Comité Galego de Políticas de Xuventude, creado pola Lei 6/2012, do 19 de xuño, de xuventude de Galicia
- h) O Consello Asesor e Consultivo da Xuventude de Galicia e o seu Observatorio da Xuventude, creados pola Lei 6/2012, do 19 de xuño.



1.2.2 Recursos humanos

Para a xestión das competencias en 2018, a consellería contou con 4.187 postos. A distribución por área territorial é a seguinte:

	Total	Porcentaxe
A Coruña	1.403	33,51 %
Lugo	718	17,15 %
Ourense	501	11,97 %
Pontevedra	1.239	29,59 %
Servizos centrais	326	7,79 %
Total	4.187	100 %

Distribución por áreas de actuación

En canto á distribución por áreas de actuación pódese subliñar que máis do 72% da relación de postos de traballo está destinado nos centros dos que é titular a Consellería de Política Social:

	Total	Administración	Centros propios
A Coruña	1.403	303	1.100
Lugo	718	150	568
Ourense	501	149	352
Pontevedra	1.239	244	995
Servizos centrais	326	314	12
Total	4.137	1.026	3.111

Outro persoal

Ademais dos 4.187 postos de traballo, a Consellería de Política Social contou en 2018 con 157 persoas non incluídas nas RPT (acumulación de tarefas, gabinete e persoal á disposición do conselleiro).

1.2.3 Recursos económicos

O orzamento da Consellería de Política Social ascendeu no ano 2018 a 699.319.500 euros. A distribución por capítulos do orzamento de 2018 foi a seguinte:

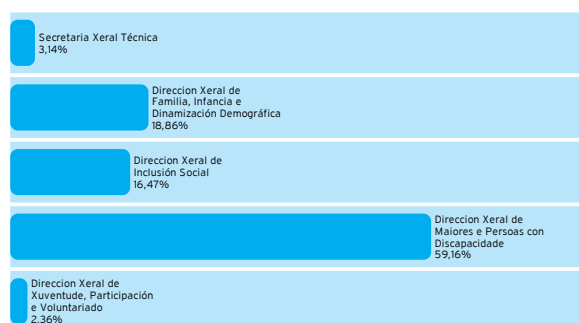
Capítulo I	Gastos de persoal	127.537.666
Capítulo II	Gastos correntes bens e servizos	195.076.154
Capítulo IV	Transferencias correntes	358.340.729
Capítulo VI	Investimentos reais	5.480.672
Capítulo VII	Transferencias de capital	12.884.279
Total		699.319.500

A distribución dos créditos por programas foi a seguinte:

Dirección e servizos xerais de promoción social	39.672.442
Protección e inserción social	77.045.078
Programas de prestacións ás familias e á infancia	131.258.666
Servizos sociais relativos ás migracións	1.119.080
Programa de atención á dependencia	368.973.951
Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia para Persoas con Discapacidade	35.591.149
Programas de Solidariedade	1.424.987
Servizos á Xuventude	15.105.652
Servizos sociais comunitarios	29.128.495
Total	699.319.500

En canto á distribución por servizos foi a seguinte:

Secretaría Xeral Técnica	21.993.566
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	131.883.666
Dirección Xeral de Inclusión Social	115.192.659
Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade	413.718.970
Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado	16.530.639
Total	699.319.500



Contratación

Os contratos (agás contratos menores) iniciados no ámbito desta consellería no ano 2017, a través de procedementos de contratación administrativa son os seguintes:

▶ Contratos que xeraron gasto para a consellería

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	24	16.298.443,15	14.058.829,12
Negociado	15	1.309.701,30	1.179.597,97
Total	39	17.608.144,45	15.238.427,09

A porcentaxe por procedemento de tramitación do importe de adjudicación é dun 7,74% para o negociado e 92,26% para o aberto. A porcentaxe do importe de adjudicación sobre o licitado é do 86,54%.

Adicionalmente, licitáronse os seguintes contratos que quedaron desertos:

	Nº	Importe de licitación
Aberto	5	2.131.520,71
Negociado	1	61.347,00
Total	6	2.192.867,71

E os seguintes contratos, nos que non se compara o importe de licitación co de adjudicación ao non ser magnitudes comparables (a adjudicación realizouse en función de prezos unitarios):

	Nº	Importe de licitación
Aberto	10	3.521.061,27
Negociado	1	256.800,00
Total	11	3.777.861,27

Finalmente, o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	143	99.491.743,02
Negociado	94	36.551.714,00
Total	237	136.043.457,02

▶ Contratos que xeraron ingresos para a consellería

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	0	0	0
Negociado	10	6.070,00	6.275,00
Total	10	6.070,00	6.275,00

E o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	10	27.993,41
Negociado	39	24.042,92
Total	49	52.036,33

1.2.4 Rede de centros

A Consellería de Política Social dispón dunha rede de 44 centros sociais, 46 centros para maiores, 10 centros para persoas con discapacidade, 12 centros de menores, 27 centros para a infancia, 9 centros de familia (2 residencias de tempo libre) e 27 centros para a xuventude. A descrición das distintas tipoloxías é a seguinte:

► Centros sociais

Terán a consideración de centros de servizos sociais todos aqueles equipamentos regulamentariamente tipificados nos que se desenvolvan dun modo estable e continuado servizos, programas e actividades de servizos sociais nas distintas áreas sociais.

► Centros de atención ás persoas maiores

Son centros de atención ás persoas maiores todos aqueles equipamentos, establecementos ou instalacións nos que se preste, dun xeito estable e continuado, atención directa a un mínimo de 6 persoas con idade igual ou superior a 65 anos, ou, excepcionalmente, maiores de 60 que pola súa situación persoal ou social precisen destes centros.

► Centros para persoas con discapacidade

Son centros destinados á atención de persoas con discapacidade, nos que se lles presta unha atención integral, especializada e terapéutica para o seu axuste persoal, así como unha oferta de actividades rehabilitadoras, ocupacionais, culturais, recreativas e de convivencia para a súa inclusión social e fomento da súa autonomía.

Existen dúas modalidades: centros de atención diúrna no que se inclúen os centros ocupacionais e os centros de día; e centros residenciais nas súas diferentes modalidades, nos que viven dunha maneira temporal ou definitiva, as persoas con discapacidade que por diversos motivos, xa sexan ambientais, sociais ou persoais teñen dificultades para vivir no seu contorno.

► Centros de atención á infancia

Son centros de atención á infancia aqueles equipamentos que, calquera que sexa a súa denominación, organizan o coidado dos nenos/as no seo dun grupo co fin de contribuír ao seu benestar e ao seu proceso evolutivo, facilitando a conciliación da vida laboral e familiar das familias mediante a súa garda e custodia.

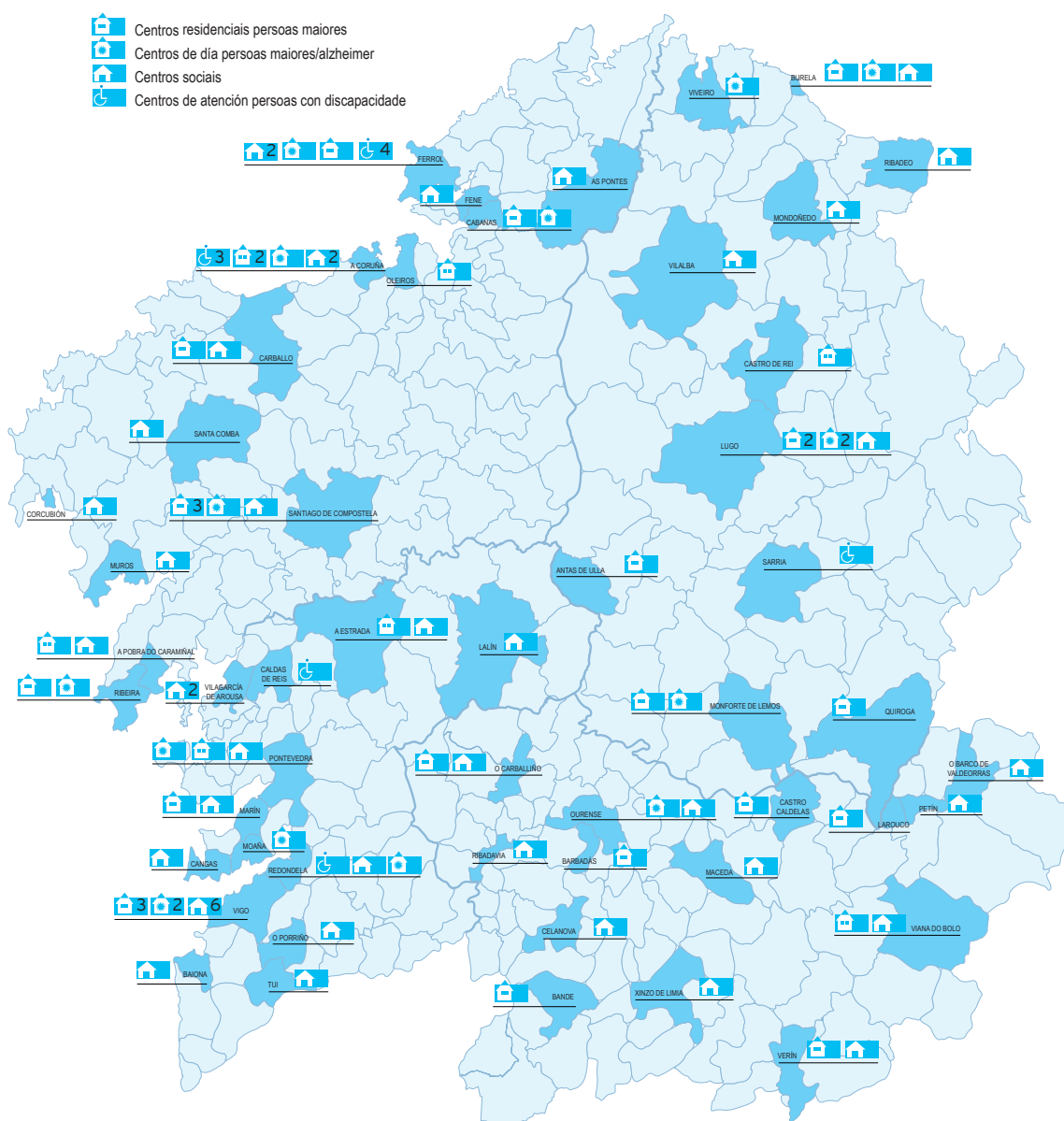
► Centros de menores

Os centros de menores clasifícanse nas seguintes tipoloxías: casas de primeira acollida, casas de familia, miniresidencias, residencias, centros con fogares, centros de reeducación, centros de atención específica, vivendas tuteladas, vivendas de transición á vida autónoma, centros con obradoiros formativos e centros de atención de día.

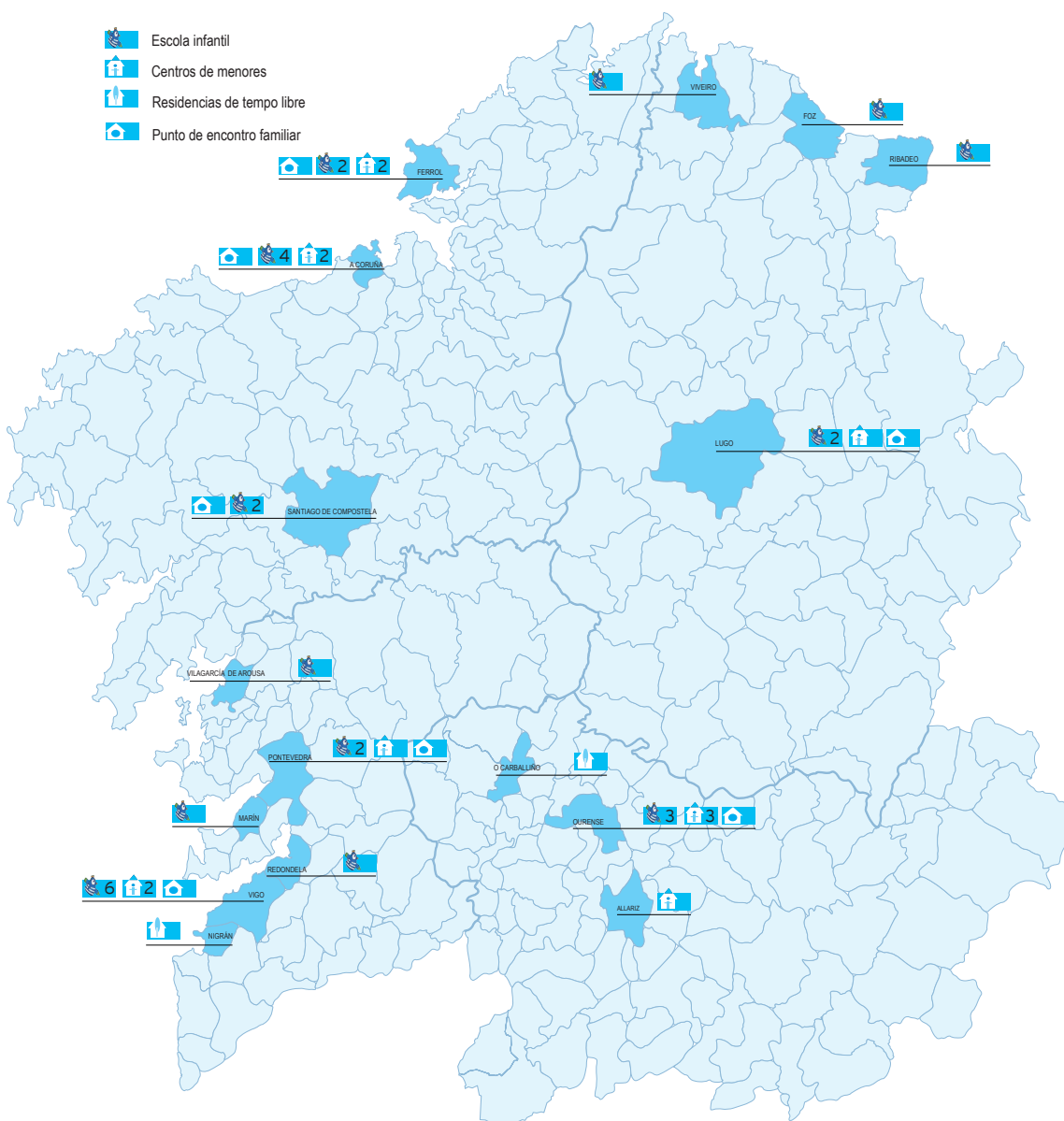
► Centros para a xuventude

Os centros para a xuventude clasifícanse nas seguintes tipoloxías: centro coordinador de información e documentación xuvenil, espazo xove, residencias e albergues e os centros querote máis.

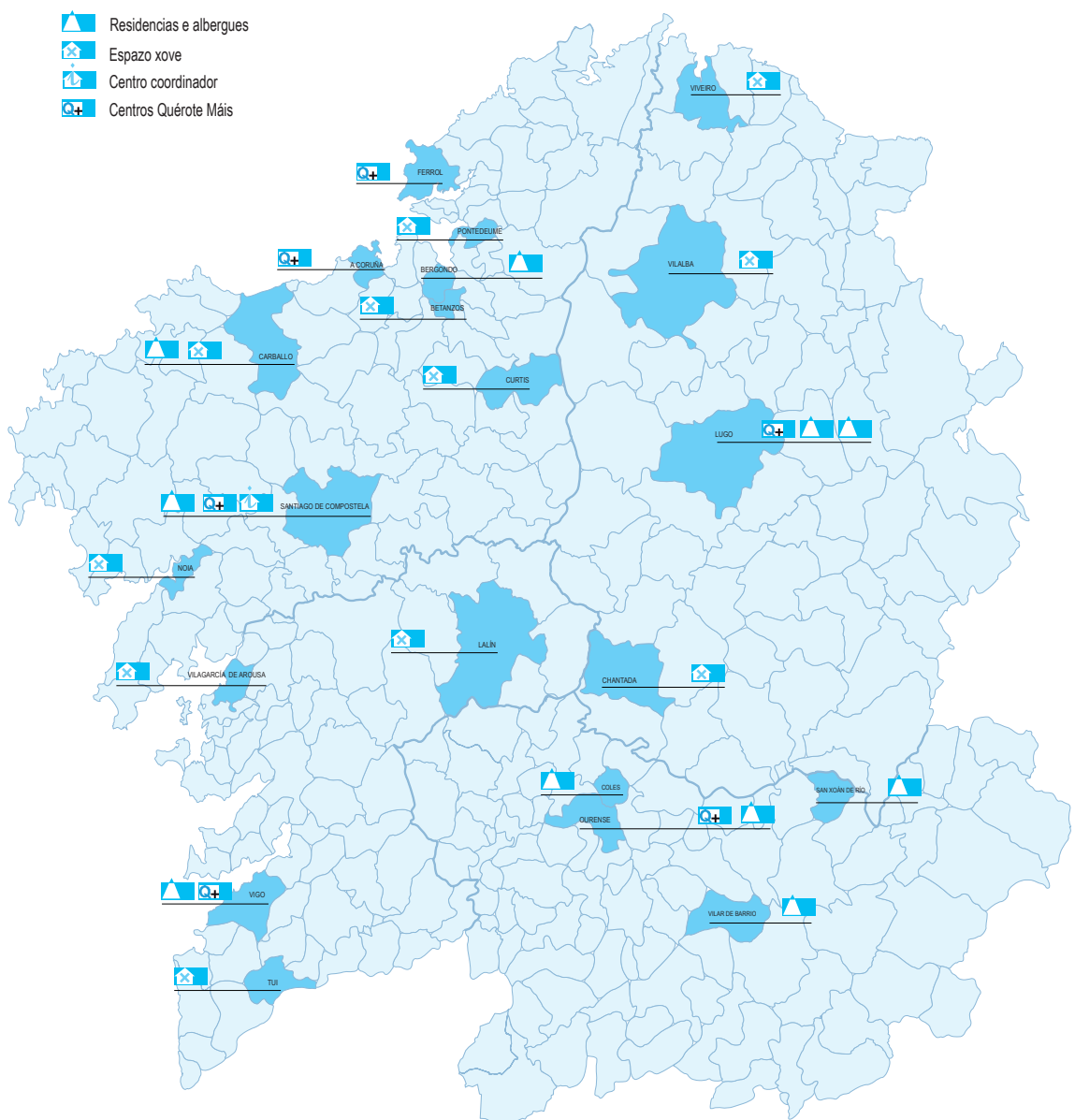
A distribución por concellos dos centros para persoas maiores, persoas con discapacidade e os centros sociais é a seguinte:



A distribución por concellos dos centros para menores, escolas infantís e familia é a seguinte:



A distribución por concellos dos centros de atención á xuventude é a seguinte:



1.3 NORMATIVA

A Consellería de Política Social e os seus órganos adscritos publicaron durante 2018 un total de 521 disposicións no Diario Oficial de Galicia. A distribución segundo as seccións establecidas no DOG e por rango da disposición é a seguinte:

► Distribución por rango

Lei	0
Decreto	4
Orde	59
Extracto	24
Resolución	106
Instrucción	1
Cédula	66
Edicto	70
Anuncio	182
Corrección de erros	9
Total disposicións	521

► Distribución por Sección

I. Disposicións xerais	3
II. Autoridades e persoal	1
III. Outras disposicións	119
IV. Oposicións e concursos	18
VI. Anuncios	380
Total disposicións	521

1.4 PUBLICACIÓNS E ESTATÍSTICAS



A Sección de Publicacións e Estatísticas, atendendo ao establecido no art. 8 e) do Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 04.12.2015) (Corrección de erros: DOG nº. 4 do 08.01.2016), depende orgánica e funcionalmente da Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, adscrita á Secretaría Xeral Técnica, e ten ao seu cargo as seguintes funcións:

- ▶ Elaboración de publicacións: recompilación da información, redacción, revisión, maquetación, e publicación e posta á disposición dos usuarios de todos os recursos publicables relacionados con temáticas propias da Consellería.
- ▶ Coordinación e tramitación de expedientes de publicacións e de todo tipo de documentos -impresos ou electrónicos- que se presentan, para a súa aprobación, ante a Comisión Permanente de Publicacións.
- ▶ Asesoramento técnico en calquera dos procesos de edición aos departamentos da consellería que así o requiran.
- ▶ Cumprir e facer cumprir entre os distintos departamentos da Consellería, todo canto acordo se tome no Consello e na Comisión Permanente de Publicacións
- ▶ Xestión do ISBN, ISSN e depósito legal.
- ▶ Actualización e mantemento do catálogo en rede das publicacións editadas pola Consellería e descrición bibliográfica dos recursos publicables e posta á disposición dos usuarios, para a súa consulta, dos recursos publicables a través da páxina web da Consellería de Política social
- ▶ Coordinación, como órgano estatístico sectorial da consellería, entre o Instituto Galego de Estatística e as unidades administrativas responsables de operacións ou actividades estatísticas na elaboración ou reestruturación dos proxectos técnicos, actualización, seguimento e difusión dos datos das ditas operacións ou actividades.
- ▶ Colaboración co IGE na elaboración, seguimento e cumprimento das operacións estatísticas integradas no Programa estatístico anual (PEA).

1.4.1 Área de Publicacións

No ano 2018 a Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, a través da Sección de Publicacións, presentou para a aprobación da Comisión Permanente de Publicacións e a súa posterior edición un total de 55 documentos.

Por tipoloxía de publicación, distribúense do seguinte xeito: carteis: 9 dípticos: 12; folletos: 10; libros: 8; publicacións periódicas: 14 (números correspondentes a 7 títulos editados); Outros: 2

Produción por tipo de publicación. Ano 2018	Nº. de documentos
Carteis	9
Díptico	12
Folletos	10
Libros:	8
Publicacións periódicas*	14
Outros	2
Total	55

*Os números publicados corresponden a 8 títulos de publicacións periódicas aprobadas na Comisión Permanente de Publicacións.

Os 55 documentos foron aprobados pola Comisión permanente de publicacións e 51 foron publicados, ben en papel, ben electronicamente.

A edición electrónica, con 36 documentos, representa o 65,45% do total fronte á edición en papel que con 19 documentos representa o 34,55 %.



Todos os títulos correspondentes á edición electrónica foron colgados na rede e tamén unha parte do total de títulos impresos.

Todos os documentos teñen carácter non venal

Ao longo de 2018 o número de exemplares de todos os documentos editados ascende a 110.200 e flutúan entre un mínimo de 300 exemplares e un máximo de 100.000. Difíren segundo o tipo de documento, aumentado a tiraxe en documentos de carácter divulgativo de programas levados a cabo polas distintas unidades.

En canto aos investimentos, o custo total investido en publicacións ao longo de 2018 ascende a 48.823,81 euros

A lingua de publicación utilizada maioritariamente é o galego con 38 documentos, seguida do castelán con 12. Hai que indicar que en 5 deles e por tratarse de publicacións periódicas se utiliza indistintamente o galego e o castelán.

A distribución de número de documentos, tiraxe e orzamentos dos distintos centros directivos e outros órganos administrativos adscritos á consellería é a seguinte:

Departamento*	nº	Tiraxe	Custo en euros
Secretaría Xeral Técnica	7	0	0
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	12	1.500	17.137,23
Dirección Xeral de Marios e Persoas con Discapacidade	19	5.000	693,60
Dirección Xeral de Inclusión Social	2	0	0,00
Dirección Xeral de Xuventude Participación e Voluntariado**	12	3.950	15.367,39
Consortio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar	3	100.800	15.621,39
Total	55	111.250	48.819,61

* Relaciónanse unicamente aquelas unidades administrativas que ao longo de 2018 publicaron algún tipo de documento.

** A Comisión permanente de publicacións aprobou, para a súa edición, 12 documentos editados pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, dos cales 1 non se publica.

O depósito legal

A Lei 23/2011, do 29 de xullo, de depósito legal (BOE nº 182, do 30.07.2011) e a súa entrada en vigor o 30 de xaneiro de 2012 tivo como novidade máis destacada o cambio na asunción da xestión do depósito legal que pasa de recaer no impresor a recaer no editor.

A partir de 2012, a Sección de Publicacións e Estatísticas, xestiona o depósito legal das obras editadas (impresas e electrónicas con dispositivo físico) pola Consellería de Política Social.

A publicación do Real decreto 635/2015, do 10 de xullo (BOE núm. 177 do 25.07.2015), regula o depósito legal das publicacións en liña. Polo tanto, e aínda que se viña practicando desde a publicación da lei, os xestores do depósito legal das publicacións en liña son os centros de conservación, é dicir, a Biblioteca Nacional de España e os que determinen as comunidades autónomas no ámbito das súas competencias. Estes centros son os que determinan os sitios web e os recursos que se capturarán ou depositarán para ser conservados e poder así facilitar a súa consulta. Na Comunidade Autónoma de Galicia o centro de conservación recae na Biblioteca de Galicia.

No ano 2018 solicitáronse 19 números ás oficinas de depósito legal da Coruña. Depositáronse os exemplares preceptivos de 18 dos documentos editados (un deles non se publicou) para a súa conservación na Biblioteca Nacional de España, na Biblioteca de Galicia e nos centros de conservación establecidos pola Comunidade Autónoma de Galicia no ámbito das súas competencias.

O BdB. Boletín de Benestar: Boletín informativo de Política Social

Este boletín elaborado integramente desde a Sección de Publicacións e Estatísticas continúa como un documento que pretende facilitar formación e accesibilidade informativa a aquelas persoas que, desde distintas perspectivas, se dedican a traballar no ámbito das políticas sociais.

Ao longo de 2018 non houbo cambios estruturais nin formais e editáronse desde o nº. 11 (Novembro-décembro de 2017) ata o nº 15 (Xullo-Agosto de 2018). Os números 16 e 17 están elaborados á espera de maquetación e aprobación da comisión.

Colección Convivir co TDAH

Outra das novidades máis salientables deste ano é a posta en marcha da colección Convivir co TDAH

Esta colección é froito da colaboración entre a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica da Consellería de Política Social da Xunta de Galicia e a Fundación Ingada. Pretende servir de canle a publicacións elaboradas por persoal especializado sobre temáticas relacionadas cos trastornos de déficit de atención e os problemas que del se derivan.

Son guías de carácter práctico e divulgativo e de lectura fácil que ten como principal finalidade asesorar ás familias e ao contorno familiar que se ve afectado por convivir con persoas que sofren o TDAH.

Estas guías están pensadas para a súa publicación en web e o número de títulos pode variar cada ano.

Cada número de colección edítase en dúas versións: galego e castelán.

Para manter a unidade formal da colección o formato utilizado é o de 210 x 168 mm e cada título de colección irá acompañado do seu correspondente número arábigo. Así mesmo, o nome da colección vai acompañado do seu símbolo identificador correspondente.

As cubertas e portada interior adáptanse ás normas de identidade corporativa establecidas no Manual de identidade corporativa da Xunta de Galicia.

O nome da colección Convivir co TDAH aparece sempre acompañado do seu símbolo identificativo na cuberta e na páxina de identificacións.

Na portada interior aparecen o título da publicación, os

autores e o pé de imprenta. Na páxina de identificacións constan ademais o número de edición xunto co ano, os coeditores, o enderezo electrónico das web e a licenza Creative Commons baixo a cal se distribúe.

O blog da Consellería: Alertas e publicacións de Política Social

<https://blogs.xunta.gal/publicacions-ps/>



Esta ferramenta iníciase en maio de 2016 cun dobre obxectivo: por un lado, dar visibilidade das novidades editoriais elaboradas pola Consellería, e por outro, crear un contorno de información de recursos documentais no ámbito das competencias propias desta consellería. Parte da necesidade de ampliar e dar a coñecer a actuación e a xestión das políticas públicas en materia de Servizos sociais.

Ao longo de 2018 publicáronse un total de 110 artigos* distribuídos por categorías do seguinte xeito:

Alertas	51
Estatísticas	10
Normativa	49
Publicacións da Consellería	22

* O nº de artigos publicados (110) difire do nº de entradas (132). Isto explícase porque un mesmo artigo pode estar asignado a varias categorías.

► O blog en cifras en 2018

Da información mensual remitida pola Amtega e referida á visualización do blog podemos dar os seguintes datos:

- Media de número de persoas usuarias: 475 ao mes

- Media de número de páxinas vistas: 973
- O navegador máis utilizado é o Chrome (51,13%) seguido de Internet explorer (20,17%) e Fire fox (co 23,44%)
- En canto ao dispositivo máis utilizado destaca o ordenador de mesa (66%) seguido do móbil (25%) e en menor medida da tableta.

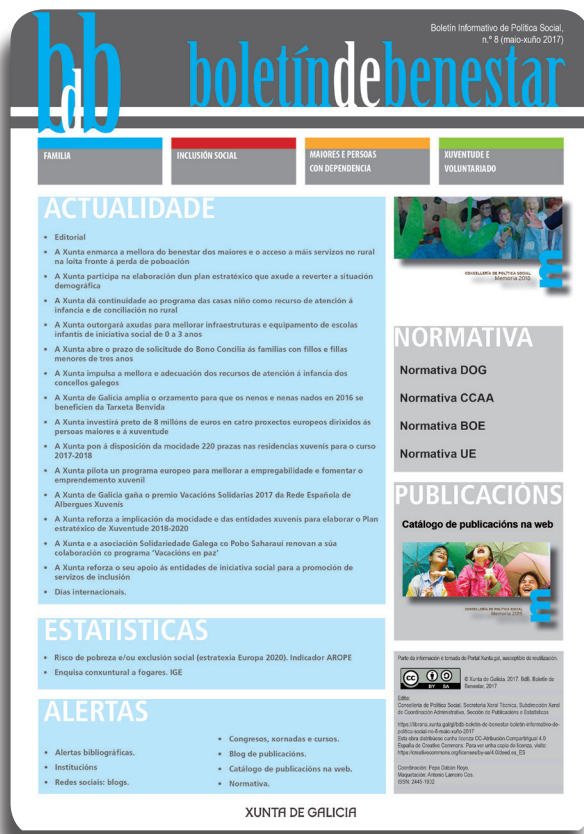
► **Consultas:**

Entre os documentos máis consultados destacan os seguintes títulos:

- Programa de Benestar en balnearios, 2018
- Esgaen. Estratexia galega de envellecemento activo desde a innovación 2016-2020: marco de actuación para unha vida activa, saudable, independente e segura. (publicado en xaneiro de 2017)
- II Plan integral de apoio a la familia, la infancia y la adolescencia en la Comuniad de Navarra 2017-2023 (borrador)
- TDAH e terapia ocupacional

- Análisis de los servicios de apoyo a las personas con falta de medios para la cobertura de necesidades básicas a partir de la base de datos del Sistema de información de Usuarios de los Servicios sociales (Siuss)
- Plan Proxecta. Educación sexual. Curso 2018/2019
- Censo de persoas con discapacidade
- Las personas mayores en España. Informe 2016. Datos estadísticos y por comunidades autónomas
- Os BdB. Boletín de Benestar. Boletín informativo de Política Social, elaborados pola Sección de Publicacións e de periodicidade bimestral.
- As recompilacións normativas de ámbito social de carácter estatal, autonómico e europeo que mensualmente se engaden ao blog.

Relaciónanse a continuación todas as publicacións incluídas no catálogo de publicacións da Xunta de Galicia durante o ano 2017:



BdB. Boletín Informativo de Política Social

Boletín informativo de periodicidade bimestral elaborado pola Sección de Publicacións e Estatísticas da Secretaría Xeral Técnica. Estrutúrase en varias seccións: Actualidade, Estatísticas, Alertas bibliográficas e Normativa e ten como principal obxectivo informar sobre as actuacións máis salientables da Consellería no seu ámbito competencial e a información e formación dos seus usuarios.

Acceso n.º 12 (xaneiro-febreiro 2018).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_12_2018.pdf

Acceso n.º 13 (marzo-abril 2018).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_13_2018.pdf

Acceso n.º 14 (maio-xuño 2018).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_14_2018.pdf

Acceso n.º 15 (xullo-agosto 2017).

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/bdb_15_2018.pdf



Consellería de Política Social. Recompilación normativa 2017

Selección das disposicións normativas máis salientables no eido das políticas sociais elaboradas por esta consellería e publicadas ao longo dun ano no Diario Oficial de Galicia (DOG). Clasificadas en 5 grandes epígrafes, de cada rexistro danse os seguintes datos: título da disposición, núm. de DOG e data de publicación e acceso á norma en formato PDF e HTML.

Acceso:

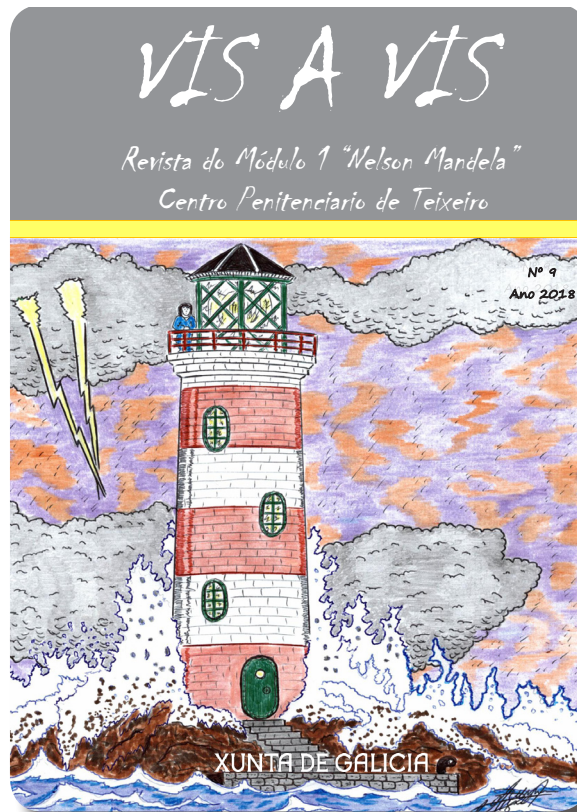
https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/recompilacion_2017.pdf

**Vis a Vis: Revista do Módulo 1 "Nelson Mandela".
Centro Penitenciario de Teixeira. | Núm. 9, 2018**

Revista que forma parte do catálogo de actividades que se desenvolve no Módulo 1 "Nelson Mandela" do Centro Penitenciario de Teixeira. Son os internos deste módulo os encargados de elaborar os seus artigos con contidos de interese. A revista é un medio de expresión libre que fomenta unha conciencia crítica de información sobre a actualidade, incentiva a creatividade e a iniciativa dos seus participantes, desenvolve a capacidade de traballar en equipo e, por riba de todo, potencia valores como a cooperación, colaboración, respecto, tolerancia e autonomía.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/vis_a_vis_n_8.pdf



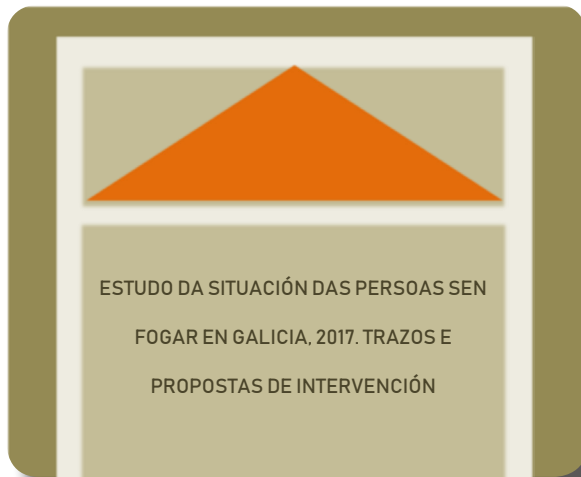
Xuventude Crea: premios 2017.

Catálogo dos premiados no certame Xuventude Crea do ano 2017 que anualmente convoca a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/xuventude_crea_2017_definitivo.pdf





Estudo da situación das persoas sen fogar en Galicia, 2017: trazos e propostas de intervención.

Traballo conxunto entre Xunta de Galicia e Cruz Vermella Española en Galicia, realizado no marco dun convenio de colaboración para o desenvolvemento dun programa de acompañamento e apoio a persoas sen teito ou en vulnerabilidade extrema que, á súa vez, se enmarca dentro da Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estudo_senfogarismo_galicia2017_vfinal_nov18.pdf



RedMay: Red de apoio y mantenimiento comunitario de personas mayores en el entorno rural mediante la tecnología y la innovación en el marco de la Eurorregión Galicia-Norte de Portugal.

Manual de identidade da marca do proxecto RedMay (Rede de apoio e mantemento comunitario de persoas maiores no contorno rural mediante a tecnoloxía e a innovación no marco da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal).

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/manual_redmay_28_09_18.pdf



Marola e os celtas.

A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica preséntanos este conto infantil no que se pon de manifesto a importancia das relacións avós/netos na transmisión de valores.

Acceso:

[Formato impreso](#)

Fichas Plan Proxecta. Educación sexual. Curso 2018/19.

Recurso de utilidade para o equipo docente encargado de poñer en marcha o Plan Proxecta, que ten como finalidade asesorar e facilitar a aprendizaxe da sexualidade por parte da nosa xuventude.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/fichas_proxecta_18-19_sept_0.pdf



Programa de integración familiar: Investigación para la validación y optimización.

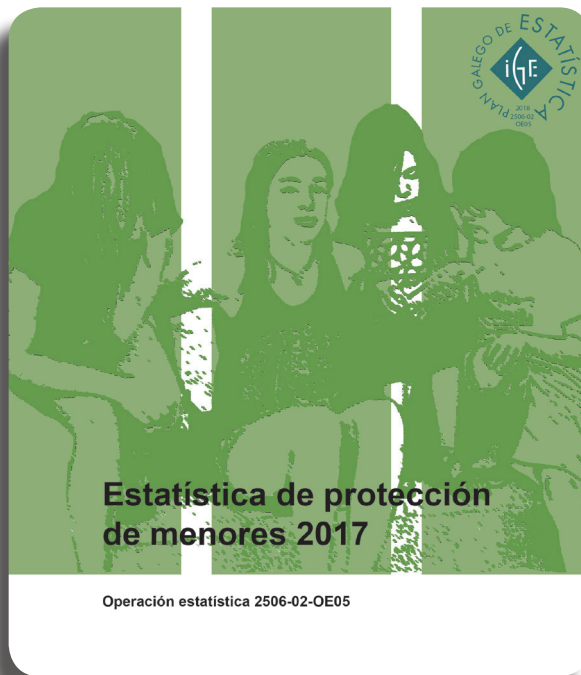
O Programa de integración familiar, programa promovido pola Consellería de Política Social, atende familias residentes en Galicia nas que se integra, polo menos, una persoa menor de idade que, pola súa vez, é obxecto de atención por parte do Sistema de protección de menores da Xunta de Galicia por existir unha situación de vulnerabilidade e/ou desprotección

O Programa de integración familiar trata de garantir o desenvolvemento integral da infancia e da adolescencia a través da cobertura das súas necesidades.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/investigacion_pif_meninos.pdf





Estadística de Protección de Menores: operación estatística 2506-02-OE05, 2017

Publicación anual, en dúas versións (galego e castelán) con información estatística sobre menores en situación de desprotección e sobre adopcións en 2017

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_menores_2017_1.pdf

Acceso en castelán:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_menores_castellano_2017.pdf



Estadística de familias numerosas, 2017

Dá información facilitada polas propias persoas interesadas sobre outorgamento ou renovación dos títulos de familia numerosa entre o 1 de xaneiro e o 31 de decembro do ano 2017. Informa tamén sobre a normativa aplicable e os requisitos que se deberán cumprir para o recoñecemento da condición de familia numerosa.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_familias_numerosas_2017.pdf

Acceso en castelán:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_familias_numerosas_2017_cas.pdf

Memoria 2017. Consellería de Política Social

Memoria que con carácter anual edita a Consellería de Política Social, coas actuacións máis destacadas do ano en curso. Un resumo dos principais programas e actuacións impulsadas cun único obxectivo: mellorar o benestar das persoas e garantir unha maior calidade de vida dos galegos e galegas, prestando especial atención a aqueles que se atopan en situacións de vulnerabilidade. A publicación estrúcturase en tantos capítulos como ámbitos de actuación abarca, excepto o primeiro capítulo, no que se analizan temas de carácter máis transversal, como a estrutura orgánica, información demográfica, recursos, publicacións e estatísticas etc.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/memoria_cps_2017.pdf

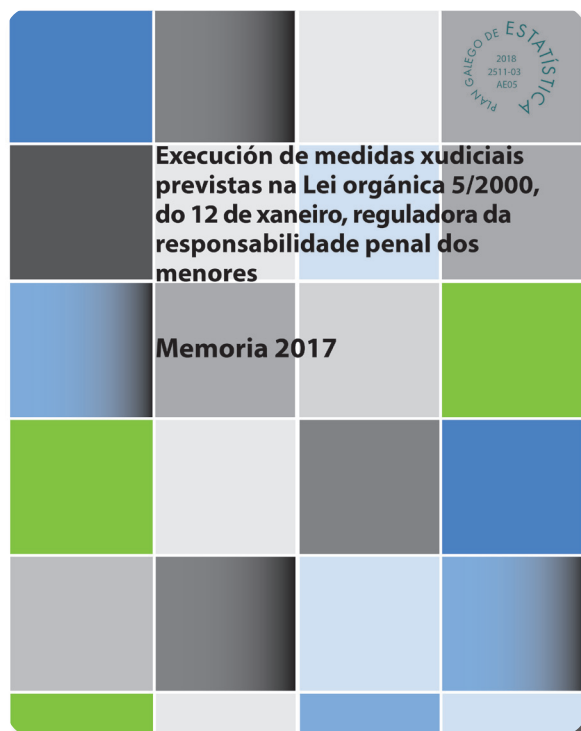


Execución de medidas xudiciais previstas na Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores: Memoria 2017

A Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro (LORPM) pon o acento nas funcións rehabilitadoras e reeducadoras e establece un catálogo de medidas de natureza sancionadora-educativa que, baseadas no superior interese da persoa menor, perseguen a integración e a reinserción social dos menores que delinquen. Esta memoria recolle os datos estatísticos de execución relativos ao ano 2017 e preséntase dividida en catro bloques: medidas notificadas, medidas en execución, medidas pendentes de execución e datos sobre as persoas menores que estiveron executando medidas.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/memoria_medidas_xudiciais_2017.pdf





TDAH e terapia ocupacional

Esta guía tenta dar resposta ás necesidades ocupacionais que poden presentar as persoas con TDAH (trastorno por déficit de atención e hiperactividade) ofrecendo una atención integral, tanto a estas persoas como ás súas familias.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/tdah_e_terapia_ocupacional-02.pdf

Acceso en castelán:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/tdah_e_terapia_ocupacional-cas.pdf



Guía de asesoramento familiar

A Fundación Ingada e a Consellería de Política Social presentan esta guía de asesoramento técnico e xurídico para aquelas familias nas cales algún dos seus membros están afectados polo TDAH. Nela atópanse explicacións que axudan a aliviar, entender, previr e soportar a vida cotiá destas familias de forma plena e feliz.

Acceso:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/guia_asesoramiento_familiar_gal.pdf

Acceso en castelán:

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/guia_asesoramiento_familiar_cas_0.pdf

1.4.2 Área de Estatísticas

Na persoa ao fronte da Sección de Publicacións e Estatísticas recae a coordinación do órgano estatístico sectorial desta consellería. Entre as súas funcións está a de coordinar e difundir as estatísticas propias da consellería e a colaboración co Instituto Galego de Estatística (IGE) na elaboración do Plan galego de estatística e nos proxectos dos seus programas anuais.

Froito desta colaboración é a publicación do Decreto 131/2017, do 21 de decembro polo que se aproba o Programa estatístico anual da Comunidade Autónoma de Galicia para 2018 (DOG nº 246, do 29.12.2017).

Segundo este decreto a Consellería de Política Social participou na programación dun total de 5 operacións estatísticas (OE)² e nunha actividade estatística (AE)³

Do estado das 5 OE, todas aparecen como operacións en curso⁴,

1 Os órganos estatísticos sectoriais defínense como as unidades das consellerías encargadas de elaborar as estatísticas que se lles encomende no Plan galego de estatística e nos seus programas.

2 A Lei 15/2016 do 28 de xullo do Plan galego de estatística 2017-2021 (DOG núm. 145 do 02.08.2016) define operación estatística como aquela actividade que se executa consonte un proxecto técnico e coa participación dunha administración pública galega nalguna fase a maiores da difusión. É de difusión obrigatoria e debe estar clasificada dentro dalgún dos puntos seguintes, ou ser unha combinación deles: a) censo, b) Enquisa por mostraxe, c) Toma directa de datos, d) Explotación estatística de sistemas de información, rexistros administrativos ou directorios, e) De síntese: sistema de indicadores, números índices, contas económicas e proxeccións e métodos de estimación indirecta.

3 Actividade estatística (AE): execútase sen proxecto técnico pero coa finalidade de difundir resultados que contribúan a ampliar a información estatística dispoñible sobre Galicia.

4 O estado dunha OE define o seu grao de desenvolvemento. En curso é un dos estados nos que se atopa unha OE e refírese a unha operación con proxecto técnico que dá lugar a unha serie cronolóxica.

Por órganos superiores e de dirección a distribución é a seguinte:

Operacións estatísticas Secretaría Xeral Técnica 1 OE

2506-03-OE05 Explotación do Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (RUEPSS): en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Familia,

Infancia e Dinamización Demográfica: 2 OE e 1 AE

2102-01-OE05 Estatística de familias numerosas: en curso

2506-02-OE05 Estatística de protección de menores: en curso

2511-03-AE05 Estatística de Infancia e adolescencia: en proxecto

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Inclusión

Social: 1 OE

2503-01-OE05 Estatística sobre beneficiarios da Risga e das axudas de emerxencia social: en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Maiores e

Persoas con Discapacidade: 1 OE

2507-01-OE05 Explotación do censo de persoas con discapacidade: en curso

Actividade estatística no 2018 na Consellería de Política Social

No 2018, a actividade do Órgano estatístico sectorial en colaboración co IGE e cos departamentos responsables da elaboración estatística na consellería seguiu o seu curso normal e atendeu toda a información solicitada polo Ige

Seguimento do programa estatístico 2017. Consellería de Política Social.

Operacións estatísticas (OE)	Número	% Execución
OE en curso	5	100%
AE	1	100%
Total OE	6	100%
	Número	Calendario
OE nos que se avalía o calendario	5	100%
AE na que se avalía o calendario	1	100%

1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVICIOS SOCIAIS

1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVICIOS SOCIAIS

A unidade de autorización e inspección de servizos sociais ten por finalidade verificar o cumprimento da normativa aplicable aos servizos sociais, de xeito que se garantan os dereitos das persoas usuarias e se procure a mellora continua da calidade nos servizos sociais que se presten aos cidadáns no territorio galego.

A súa actuación fundaméntase nos principios de independencia, profesionalidade e especialización, accesibilidade e servizo aos cidadáns, eficacia, obxectividade, responsabilidade e cooperación interadministrativa.

Normativa reguladora

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008).
- ▶ Decreto 254/2011, do 23 de decembro, polo que se regula o réxime de rexistro, autorización, acreditación e a inspección dos servizos sociais en Galicia (DOG nº 14, do 20.01.2012).

1.5.1 Área de Rexistro e Autorización

1.5.1.1 Rexistro

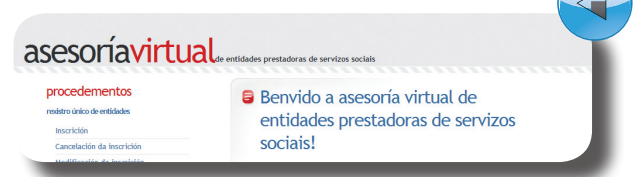
As entidades titulares ou xestoras de servizos, centros ou programas, públicos ou privados, con ou sen ánimo de lucro, que desenvolvan as súas actividades de servizos sociais no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, deben figurar inscritas no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (en adiante, RUEPSS).

Opera en soporte informático, asegurando o acceso ás entidades inscritas, así como a todos os cidadáns para a realización de consultas de carácter informativo sobre a localización e as características dos recursos existentes.

As persoas interesadas poden consultar a información acerca dos requisitos básicos e os pasos que deben seguir para prestar servizos sociais en Galicia accedendo

á “asesoría virtual de entidades prestadoras de servizos sociais” a través do enlace:

<http://avepss.traballoebemestar.xunta.es/>



Ao longo do ano 2018 tramitáronse nesta área os seguintes procedementos: 192 inscricións de entidades, 14 cancelacións de inscricións e 180 modificacións dos datos anotados no RUEPSS referidos ás entidades inscritas.

▶ Evolución das actividades do RUEPSS durante os anos 2012- 2018:

	Inscricións	Cancelacións	Modificacións
2012	129	2.140	308
2013	157	355	289
2014	121	25	260
2015	153	456	316
2016	255	18	239
2017	248	18	227
2018	192	14	180

No ano 2018 consolidouse o incremento de entidades rexistradas, debido a que a consellería segue a manter a liña de subvencións para a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, así como á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal para persoas con discapacidade.

O número de consultas ao RUEPSS tamén se incrementou substancialmente pasando de 87.530 no ano 2017 a 106.300 no presente ano.

Ademais das obrigas legais derivadas da entrada en vigor da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das Administracións Públicas, facilítase

a comunicación electrónica coas entidades prestadoras, permitindo o intercambio de información e datos a través da aplicación do RUEPSS. Así, no 2018 e como en anos anteriores, as entidades puideron descargar o control de legalidade da aplicación e achegar polo mesmo medio a información requirida.

1.5.1.2 Autorización de centros e programas.

Durante o ano 2018 tramitáronse nesta área os seguintes procedementos: 115 autorizacións de creación ou construción de centros, 101 permisos de inicio de actividades de centros ou programas, 86 modificacións substanciais dos centros e programas e 60 permisos de cesamento de actividades de centros ou programas.

► Evolución das actividades do RUEPSS durante os anos 2012-2018:

	Autorización creación ou construción de centros	Modificación substancial de centros e programas	Permiso de inicio de actividades en centros ou programas	Permiso de cesamento de actividades de centros e programas
2012	106	183	140	58
2013	126	184	137	73
2014	123	236	136	103
2015	89	198	83	106
2016	70	209	88	87
2017	97	148	67	67
2018	115	86	101	60

1.5.2 Área de Inspección

Como cada ano, como traballo previo ao inicio das inspeccións, revísanse e actualízanse os documentos de traballo utilizados nos controis documentais e nas visitas, mellorando os protocolos de calidade de cada unha das áreas. Así mesmo, revisamos os ítems de verificación de datos e os indicadores máis representativos, para axustalos ás novas necesidades e coa finalidade de facilitar ao persoal inspector e ás propias entidades inspeccionadas, a detección de áreas de mellora na prestación dos servizos.

No plan de inspección do 2018 estableceuse como obxectivo acadar a cifra de 1.472 inspeccións, das que se realizaron 1.263, o que significa o cumprimento do plan nun 85,80%. Tramitáronse 9 expedientes sancionadores e 379 queixas e reclamacións.

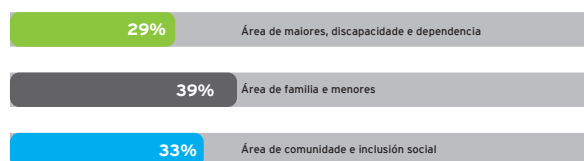
Durante este ano mantivéronse os compromisos de calidade da unidade, cunha xestión prioritaria das queixas e realizando as visitas de inspección previa ao inicio de actividades á maior brevidade posible, unha vez que a documentación do expediente está completa.

Datos comparados de inspección nos sete últimos anos:

	Visitas a centros ou programas	Tramitación de denuncias e reclamacións	Expedientes sancionadores
2012	1.892	254	49
2013	1.591	232	46
2014	1.499	247	39
2015	1.442	255	83
2016	1.382	303	13
2017	1.468	321	16
2018	1.263	379	9

As cifras das inspeccións realizadas a centros e programas no ano 2018, desagregadas por áreas de actuación, son as seguintes:

Área	nº visitas
Área de comunidade e inclusión social	518
Área de familia e menores	527
Área de maiores, discapacidade e dependencia	423
Total	1.468



1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS

Pola Orde do 13 de xuño de 2017 reguláronse as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño, parcialmente cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do Programa Operativo Feder Galicia 2014-2020, e procedeuse á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2017, 2018, 2019 e 2020. A dita orde establece que todos os proxectos que alcancen o limiar mínimo serán obxecto de inspección por parte da Subdirección de Autorización e Inspección de Servizos Sociais, así como que, unha vez xustificada cada anualidade da subvención, o órgano instrutor, antes de proceder ao seu pagamento, requirirá da Subdirección Xeral de Autorización e Inspección de Servizos Sociais da Consellería de Política Social a verificación do cumprimento da actividade subvencionada. Esta previsión supuxo un incremento significativo do número de inspeccións que se ían realizar na área de familia.

Así mesmo, cómpre salientar que durante o ano 2018 continuouse a traballar no seguimento de establecementos con distinto tipo de licenzas: centros de ocio, academias de idiomas... que funcionan como centros que requiren autorización da Secretaría Xeral Técnica da Consellería de Política Social e que por conseguinte deben ser obxecto da correspondente regularización, requirindo un número considerable de inspeccións non contempladas inicialmente no plan.

Ademais da execución do plan de inspección anual, cómpre destacar:

a. Mellora e renovación da normativa en materia de servizos sociais:

Ao longo do 2018 continuouse traballando na elaboración do anteproxecto de decreto polo que se regulará o réxime de rexistro, control, acreditación e inspección dos Servizos Sociais en Galicia, para os efectos da súa adaptación á Lei 20/2013, do 9 de decembro, de garantía da unidade de mercado, respecto do réxime de intervención administrativa no marco dos servizos sociais.

b. Información e asesoramento en materia de rexistro e autorización de servizos sociais:

Continuouse coa actualización permanente dos contidos da web da "asesoría virtual de entidades prestadoras de servizos sociais", co fin de facilitar a aplicación das disposicións na materia, informando das fases de cada un dos procedementos e incorporando un catálogo de preguntas frecuentes e modelos estandarizados de documentos básicos para o funcionamento dos centros e dos programas que serven de referencia para as entidades prestadoras de servizos sociais. Nesta web rexistráronse un total de 24.821 consultas.

1.6 AS FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO

As fundacións de interese galego son aquelas organizacións constituídas sen ánimo de lucro que, por vontade dos seus creadores, teñen afecto de modo duradeiro o seu patrimonio á realización de fins de interese xeral para Galicia e desenvolven principalmente as súas actividades e teñen o seu domicilio no territorio da comunidade autónoma. Rexeranse pola vontade da persoa fundadora, polos seus estatutos e, en todo caso, pola lei.

O artigo 4 da Lei 12/2006, do 1 de decembro, de fundacións de interese galego establece unha relación de fins que deberán perseguir entre os que atopamos a asistencia social e a inclusión social, promoción do voluntariado, promoción da acción social, promoción e atención ás persoas en risco de exclusión por razóns físicas, sociais ou culturais e outros de análoga natureza.

O Estatuto de autonomía da Comunidade Autónoma de Galicia outórgalle a competencia exclusiva a esta comunidade autónoma sobre réxime das fundacións de interese galego.

Normativa reguladora

- ▶ Lei 12/2006, do 1 de decembro, de fundacións de interese galego (DOG núm.242, do 19 de decembro de 2006).
- ▶ Decreto 14/2009, do 21 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento de fundacións de interese galego (DOG núm.22, do 2 de febreiro de 2009).
- ▶ Decreto 15/2009, do 21 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento do Rexistro de Fundacións de Interese Galego (DOG núm.22, do 2 de febreiro de 2009).
- ▶ Lei 50/2002, do 26 de decembro, de fundacións (BOE núm.310, do 27 de decembro de 2002).
- ▶ Lei 49/2002, do 23 de decembro, de réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e dos incentivos fiscais ao mecenado (BOE núm.307, do 24 de decembro de 2002)
- ▶ Real decreto 1491/2011, do 24 de outubro, polo que se aproban as normas de adaptación do Plan xeral de contabilidade ás entidades sen fins lucrativos e o modelo de plan de actuación das entidades sen fins lucrativos (BOE núm.283, do 24 de novembro de 2011).
- ▶ Real Decreto 1270/2003, do 10 de outubro, polo que se aproba o regulamento para a aplicación do réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e dos incentivos fiscais ao mecenado (BOE núm.254, do 23 de outubro).

Funcións de Protectorado

O Protectorado é o órgano administrativo de asesoramento, apoio técnico e control das fundacións e ten por finalidade facilitar e promover o correcto exercicio do dereito da fundación e asegurar a legalidade da constitución, funcionamento e extinción das fundacións.

O Protectorado das fundacións de interese galego será exercido pola Xunta de Galicia a través do departamento con competencia específica sobre a materia propia dos fins de cada fundación, segundo o establecido na Orde de clasificación emitida pola Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza que é a consellería competente en materia de fundacións.

No ano 2015 produciuse unha nova distribución de competencias na Xunta de Galicia como consecuencia do Decreto 116/2015, do 4 de outubro, polo que se modifica a estrutura orgánica da Xunta de Galicia e o Decreto 129/2015, do 8 de outubro, polo que se fixa a estrutura organizativa dos departamentos da Xunta de Galicia. Polo tanto, produciuse unha readscripción de determinadas

fundacións de interese galego á Consellería de Política Social segundo a Orde da Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza de 2 de febreiro de 2016 pola que se modifica a adscrición de determinadas fundacións de interese galego e se ordena a súa adscrición ás consellerías competentes para o exercicio das funcións de protectorado (DOG núm.34, do 19 de febreiro). Actualmente a Consellería de Política Social exerce o Protectorado sobre 119 fundacións.

Funcións do Rexistro

As fundacións de interese galego terán personalidade xurídica desde a inscrición da escritura pública da súa constitución no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

O Rexistro é único para toda a Comunidade Autónoma de Galicia, estando adscrito á Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza por ser a consellería competente en materia de fundacións. E terá tantas seccións como departamentos integre a Xunta de Galicia, en cada un dos cales se levará a cabo un rexistro auxiliar.

O Rexistro ten como finalidade ofrecer un sistema de garantía de publicidade material e formal das fundacións, mediante a inscrición do acto de constitución e de toda a secuencia de actos a través dos que se desenvolve a actividade fundacional, á vez que instrumento de seguridade xurídica e canle de información da realidade fundacional galega.

Polo tanto, na Consellería de Política Social existe un rexistro auxiliar do Rexistro de Fundacións de Interese Galego na que se inscribirán todos os actos aos que fai referencia o artigo 21 do Decreto 15/2009, do 21 de xaneiro, das fundacións adscritas á Consellería de Política Social. Entre os actos inscribibles atópanse: a constitución da fundación e os desembolsos sucesivos da dotación inicial, así como o aumento e a minoración da dotación, as modificacións estatutarias, o nomeamento, suspensión, cese e renuncia dos membros do padroado, a fusión, escisión e extinción das fundacións, etc...

Así mesmo no seguinte enlace, as fundacións de interese galego contan con información sobre a súa normativa aplicable e modelos orientativos.

<http://cpapx.xunta.es/que-e-unha-fundacion-de-interese-galego>



02

2.1 Familia

Marco legal e competencial

O marco legal no que a Consellería de Política Social está a desenvolver as políticas e actuacións en materia de protección e apoio á familia vén establecido pola normativa estatal e comunitaria seguinte:

- ▶ Constitución española,
- ▶ Lei 39/1999, do 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras (BOE núm. 266 do 06.11.1999)
- ▶ Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas (BOE núm. 277 do 19.11.2003)
- ▶ Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia (BOE núm. 180 do 29.07.2015).
- ▶ Directiva 96/34/CE do 03.06.1996.

Tamén pola normativa autonómica, fundamentalmente:

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais (DOG núm. 245 do 18.12.2008)
- ▶ Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia. (DOG núm. 134 do 13.07.2011)
- ▶ Lei 4/2001, do 31 de maio, reguladora da mediación familiar (DOG núm. 117 do 18.06.2001 e corrección de erros DOG núm. 223 do 19.11.2001)
- ▶ Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde

a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG núm. 45 do 06.03.2000, modificación no DOG núm 222 do 04.11.2003 e corrección de erros DOG núm. 235, do 03.12.2003), agás o título III do dito decreto derrogado pola Lei 3/2011.

- ▶ Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, polo que se regula a figura do mediador familiar, o Rexistro de Mediadores Familiares de Galicia e o recoñecemento da mediación gratuíta. (DOG núm. 34 do 18.02.2003 e corrección de erros DOG núm. 44 do 04.03.2003)
- ▶ Decreto 96/2014, do 3 de xullo, polo que se regulan os puntos de encontro familiar en Galicia. (DOG núm. 145 do 01.08.2014).
- ▶ Decreto 146/2016, do 13 de novembro, polo que se fixa a estrutura orgánica da Xunta de Galicia (DOG núm. 217 do 14.11.2016)
- ▶ Decreto 177/2016, do 15 de decembro, polo que se fixa a estrutura orgánica da Vicepresidencia e das consellerías da Xunta de Galicia (DOG núm. 239 do 16.12.2016).
- ▶ Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG núm. 232 do 04.12.2015 e corrección de erros DOG núm. 4 do 08/01/2016).

A familia, a súa evolución, novas expectativas e demandas

O artigo 39.1 da Constitución española, no que se refire á familia entendida como unidade básica da estrutura so-

cial, establece que o deber dos poderes públicos é asegurar a súa protección social, económica e xurídica.

As transformacións que nos últimos anos se veñen desenvolvendo en todos os ámbitos da sociedade están incidindo dunha forma moi directa no concepto tradicional de familia e veñen dar paso a novas formas máis variadas de familia, tanto na súa composición como nas funcións dos membros que a compoñen.

Polo tanto, o apoio á familia e aos núcleos de convivencia debe responder necesariamente á complexidade da nosa sociedade e debe dar solución ás diferentes situacións que impiden ou dificultan tanto a formación e constitución de novas familias ou grupos estables de convivencia, como o desenvolvemento integral das xa constituídas.

Así, debe darse o apoio necesario para paliar as dificultades notorias de conciliación da vida persoal, laboral e familiar, e procurar o sostemento da estabilidade da familia minimizando os danos derivados dos procesos de desestruturación familiar e, en particular, no que afecte aos dereitos dos fillos e fillas e os membros máis vulnerables da familia.

Liñas programáticas e actuacións do ano 2018

Neste proceso de mellorar progresivamente a calidade de vida das familias galegas, a Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, estableceu unhas liñas de actuación de carácter preventivo, asistencial e integrador que teñen como obxectivos:

- ▶ Apoiar e mellorar a oferta de servizos de calidade que axuden a conciliar a vida laboral, persoal e familiar como medio para garantir un ambiente favorable para a creación e libre desenvolvemento das familias.
- ▶ Promover a corresponsabilidade entre os distintos membros que compoñen a familia.
- ▶ Facilitar a adaptación da institución familiar aos cambios que se están producindo na súa configuración e nas súas funcións.

- ▶ Axudar con medidas de apoio á infancia.
- ▶ Impulsar as políticas de conciliación nas empresas.
- ▶ Fomentar as medidas para o acceso á vivenda, ao emprego, e as derivadas do abandono do mundo rural.
- ▶ Fomentar os recursos que garantan a posibilidade de ter os fillos e fillas que se desexen.
- ▶ Exercer as políticas destinadas a favorecer e impulsar o crecemento demográfico e a renovación xeracional, e reverter o envellecemento poboacional.
- ▶ Impulsar e coordinar a execución do Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016, horizonte 2020.
- ▶ Promover as medidas contidas na Estratexia de apoio ás familias numerosas de Galicia 2013-2016, horizonte 2020.

A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, tendo como marco de actuación as liñas programáticas e como obxectivo fundamental mellorar a vida das familias galegas, desenvolveu unha serie de programas: de apoio económico, formalizados a través de ordes de subvencións; outros cun contido informativo de asesoramento ou de carácter educativo; e outros cun carácter meramente administrativo e que outorgan dereitos ás familias, como é a expedición do título de familia numerosa e a tarxeta de carné familiar.

2.1.1 Familias numerosas

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas>

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

CONSELLERÍA TEMAS RECURSOS

Inicio > Temas > Familia e Infancia > Familias numerosas

Familias numerosas

Personas beneficiarias

Para o recoñecemento da condición de familia numerosa, a unidade familiar deberá estar formada por unha ou dúas persoas ascendentes e tres ou máis fillas e/ou fillos, sexan ou non comúns aos dous ascendentes.

Considéranse numerosas as familias con dúas fillas e/ou fillos que se atopen nos seguintes supostos:

- Cando unha das fillas e/ou fillos teña unha discapacidade ou se atope incapacitado para traballar.
- Cando ambos os ascendentes teñan unha discapacidade ou se atopen incapacitados para traballar ou, como

¿Tens unha dúbida?

Familias numerosas
Centros para información,
tramitación e emisión do título
Beneficios do título de familia

A normativa vixente en materia de familias numerosas vén recollida na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas (BOE nº 277, do 19.11.2003) e o Real decreto 1621/2005, do 30 de decembro, polo que se aproba o regulamento da dita lei (BOE nº 15, do 18.01.2006).

Entre os seus preceptos cabe salientar a clasificación das familias numerosas en dúas categorías: xeral (familias con menos de 5 fillos) e especial (familias con 5 ou máis fillos).

Esta clasificación matízase coa introdución dalgúns criterios cualitativos: a condición de discapacidade dos fillos, a renda familiar per cápita e o feito dos partos, adopcións ou acollementos múltiples.

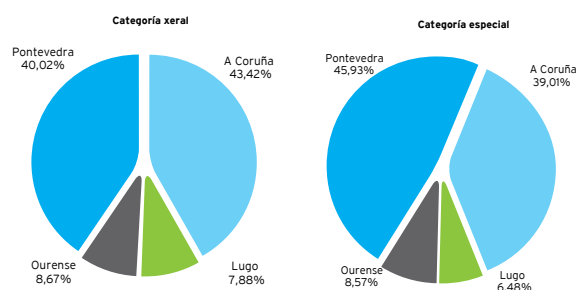
Posteriormente, a Lei 40/2007, do 4 de decembro, de medidas en materia de seguridade social, na disposición adicional décimo terceira, amplía o concepto de familia numerosa ao pai ou nai con dous/dúas fillos/as cando falecese o outro proxenitor.

No ano 2015, a Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia contén, na súa disposición final quinta, varias modificacións da Lei 40/2013, do 18 de novembro. A máis salientable é a que establece que o título seguirá en vigor aínda que o número de fillos/as que cumpran as condicións para formar parte do título sexa inferior ao establecido no artigo 2 da Lei 40/2003, mentres polo menos un deles reúna as condicións previstas no artigo 3 da dita lei.

A expedición do título de familia numerosa dá dereito a beneficios de diversa índole entre os que se poden destacar as reducións nas matrículas universitarias, descontos nos medios de transporte: interurbano de viaxeiros, marítimo, aéreo e por ferrocarril, compra de vivenda habitual, etc.

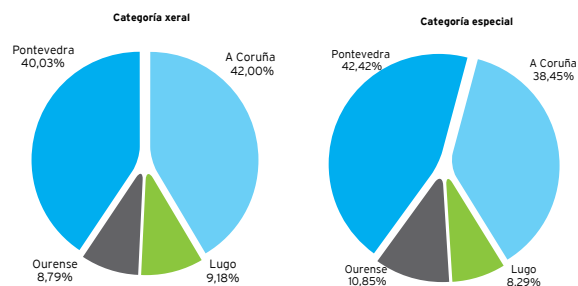
O número de títulos tramitados no 2018 ascende a 13.015 repartidos por provincia e categorías tal e como se reflicte na táboa que se xunta.

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	4.841	728	5.569
Lugo	879	121	1.000
Ourense	967	160	1.127
Pontevedra	4.462	857	5.319
Total	11.149	1.866	13.015



O número de títulos de familia numerosa en vigor a 31 de decembro de 2018 era de 24.851 .

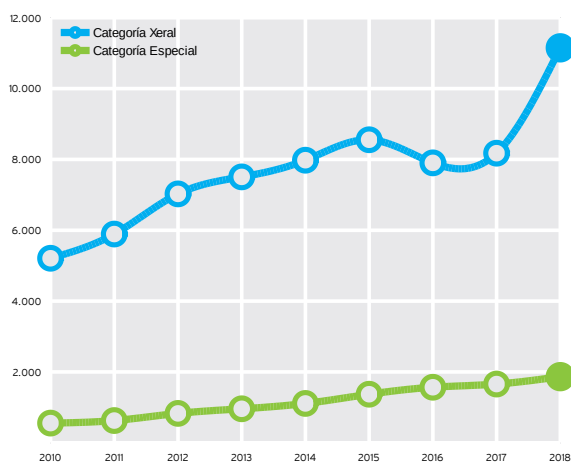
	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	9.484	872	10.356
Lugo	2.072	188	2.260
Ourense	1.986	246	2.232
Pontevedra	9.041	962	10.003
Total	22.583	2.268	24.851



Evolución

A evolución dos títulos expedidos de familias numerosas desde 2010 é a seguinte:

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
2010	5.208	555	5.763
2011	5.892	627	6.519
2012	7.026	829	7.855
2013	7.506	959	8.465
2014	7.977	1.110	9.087
2015	8.554	1.370	9.924
2016	7.902	1.567	9.469
2017	8.175	1.657	9.832
2018	11.149	1.866	13.015



A Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e a convivencia de Galicia (BOE nº 134, do 13.01.2011), recoñece no capítulo II a especial consideración de determinadas familias, entre as que se atopan aquelas con fillos ou fillas concibidos ou concibidas e non nados ou nadas.

Así o artigo 10 da dita lei sinala que teñen a consideración de familias numerosas aquelas que reúnan as condicións que determina a Lei 4/2003, do 18 de novembro,

de protección ás familias numerosas. Segue a dicir que, para os efectos desta lei, asimilárase a descendente, o fillo ou a filla concibido ou concibida, e sempre que mediante a aplicación desta asimilación se obteña un maior beneficio.

Pola súa parte, o artigo 12 establece a forma en que debe acreditarse a condición de concibido ou concibida e non nado ou nada, que é mediante o carné familiar galego. Así mesmo, indícase que este documento terá efectos unicamente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Na actualidade, a asimilación á condición de familia numerosa está a realizarse mediante a emisión dun certificado que ademais dos datos persoais recolle a categoría na que se encadra a familia que se recoñece como numerosa e a data de caducidade deste.

Durante o ano 2018 foron expedidos 79 certificados, todos eles de categoría xeral (58 na Coruña, 1 en Lugo, 1 en Ourense e 19 en Pontevedra).

2.1.2 Carné familiar

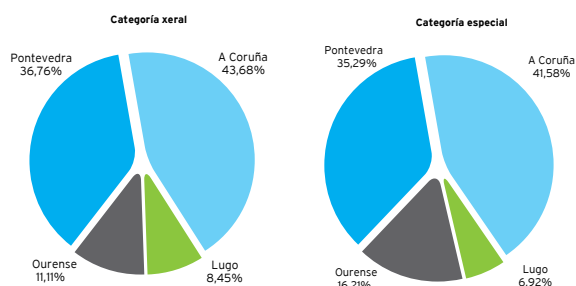
Dentro da política do Goberno en apoio á familia, a Xunta de Galicia puxo en marcha, durante o ano 2001, un novo programa de apoio ás familias numerosas denominado "Carné familiar".

Concíbese como unha medida de apoio social baseada na colaboración entre a Administración autonómica e a iniciativa privada que ten como obxectivo facilitar o acceso das familias numerosas a distintos bens e servizos mediante descontos ou outro tipo de vantaxe e que amplía e complementa os beneficios que actualmente outorga o título oficial de familia numerosa.

O carné familiar é unha tarxeta non financeira, persoal e intransferible ao dispor dos membros das familias numerosas que soliciten a expedición do carné familiar.

O número de tarxetas por provincias en vigor ata 31.12.2018 son as seguintes:

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	29.300	2.868	32.168
Lugo	5.668	477	6.145
Ourense	7.453	1.118	8.571
Pontevedra	24.661	2.434	27.095
Total	67.082	6.897	73.979



<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas/carne-familiar>

Carné Familiar

O carné familiar é unha tarxeta persoal e intransferible á disposición dos membros das familias numerosas coa que van obter vantaxes ou descontos nos establecementos colaboradores con este programa en Galicia.

Persoas beneficiarias

Calquera membro dunha familia numerosa de Galicia que, cumprindo os requisitos necesarios para estar incluídos dentro do título oficial de familia numerosa, soliciten a expedición do carné familiar.

Familias numerosas

Centros para información, tramitación e emisión do título

Beneficios do título de familia numerosa

Carné Familiar

Aplicación social do transporte de Galicia

2.1.3 Transporte metropolitano de Galicia. Aplicación social para as familias numerosas

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas/aplicacion-social-do-transporte-de-galicia>

Aplicación social do transporte de Galicia

A Consellería de Infraestruturas e Vivenda e a Consellería de Política Social asinaron o día 7/11/2014 un acordo de colaboración para estender os descontos establecidos na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas, para o transporte interurbano de viaxeiros no eido do Plan de transporte metropolitano de Galicia, nas áreas metropolitanas de: A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo e Vigo.

Estes descontos son do:

Familias numerosas

Centros para información, tramitación e emisión do título

Beneficios do título de familia numerosa

Carné Familiar

A Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas e a Consellería de Traballo e Benestar asinaron o día 7/11/2014 un acordo de colaboración para estender os descontos establecidos para o transporte interurbano de viaxeiros na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas, no eido do Plan de transporte metropolitano de Galicia, nas áreas metropolitanas da Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela e Lugo. A finais de abril de 2015 estes descontos ampliáronse ás familias numerosas da área metropolitana de Vigo.

Estes descontos serán do:

- 20 % - categoría xeral
- 50 % - categoría especial

Esta actuación estaba prevista no Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016, horizonte 2020 na área de intervención 3, "Apoio ás familias", obxectivo estratéxico 4, "facilitar o acceso ao transporte e á mobilidade das familias", medida 2, "mellora do acceso ao transporte público", e na medida 35 da Estratexia de apoio para as familias numerosas de Galicia 2013-2016, horizonte, "Plan de transporte metropolitano de Galicia. Programa Tarifario. Políticas sociais", co fin de favorecer a mobilidade das familias e os seus membros e promover

unha maior utilización do transporte público, en especial das familias de especial consideración recollidas na Lei 3/2011.

Persoas beneficiarias

Calquera persoa membro dunha familia numerosa de Galicia (maior de 5 anos) que solicite a súa alta na aplicación social na Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, que cumpra os seguintes requisitos:

- Estar incluída dentro dun título oficial de familia numerosa.
- Ser titular dun contrato individual de tarxeta metropolitana de Galicia (TMG) asinado coa empresa colaboradora (ABANCA). No caso de persoas menores de idade o contrato será subscrito polas persoas proxenitoras, titoras ou gardadoras.
- Cubrir o impreso de solicitude de alta na aplicación social xestionada pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.
- Achegar, xunto coa solicitude, unha copia do contrato individual e unha copia da propia tarxeta.

Validez

O período no que se aplican os descontos correspondentes por familia numerosa coincide co período de validez do propio título de familia numerosa. Polo tanto, cada vez que se renove o título de familia numerosa, deberá comunicarse á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica para que efectúe a correspondente modificación do período de validez na aplicación social.

Bonificacións

As bonificacións por familia numerosa comezaron a aplicarse a partir do 1 de decembro de 2014 e son acumulables a calquera outra que lle puidese corresponder pola pertenza a outro colectivo con bonificación, cun límite máximo do 100% da viaxe.

As bonificacións percíbense sempre ao final do mes seguinte a aquel no que se xere o dereito ao desconto correspondente, con efectividade desde o día 1 do mes seguinte. Así, os descontos acumulados no mes de decembro, serán computados a finais do mes de xaneiro e estarán dispoñibles para as persoas usuarias a partir do 1 de febreiro.

O prazo para que as persoas usuarias acepten a bonificación é de 2 meses dende a data en que esta se pon á súa disposición. De non aceptar a bonificación neste prazo, perderase o dereito a ela. Esta caducidade só afecta as bonificacións correspondentes, en ningún caso afecta o saldo da tarxeta.

As bonificacións acumuladas poderán facerse efectivas en calquera caixeiro de ABANCA e en calquera das tarxetas da persoa titular.

- ▶ O número de altas na aplicación social do transporte metropolitano de Galicia para familias numerosas no mes de decembro de 2018 ascendeu a 2.830; destas, 2.270 correspóndense con títulos de familia numerosa de categoría xeral e 560 con títulos de categoría especial.

2.1.4 Portal www.familiasgalegas.org

<http://www.familiasgalegas.org/>



Este portal web concibiuse para crear unha canle de comunicación e información coas familias en xeral, e como espazo de traballo para a rede de profesionais da educación familiar.

Baixo a ligazón www.familiasgalegas.org desenvólvese unha páxina web pública que oferta información e servizos de especial interese para as familias.

O portal estrutúrase nun menú principal e 7 seccións (trámites, guía de comunicación, preguntas frecuentes, axudas/subvencións, documentación, novas/avisos, ligazóns).

No menú principal, as familias galegas poden atopar información sobre os seguintes recursos, dependentes da Consellería de Política Social, destinados ás familias:

	Visitas
Guía de recursos de apoio para as familias	15.825
Mediación familiar	2.266
Mediación intraxudicial	2.028
Puntos de encontro familiar	1.183
Gabinetes de orientación familiar (inclúe o GOF virtual)	3.036
Axudas ás familias numerosas (inclúe o carne familiar)	11.359
Prestación económica por filla/o a cargo	5.423
Residencias de tempo libre	15.153

As sete seccións están destinadas a diferentes contidos dinámicos e a trámites como a renovación do carné familiar galego e a solicitude da mediación familiar.

Entre os contidos dinámicos pódense destacar as seccións de axudas e subvencións (20.986 visitas), novas/avisos (36.915 visitas) e de preguntas frecuentes (27.727 visitas) que son actualizadas practicamente a diario e nas que as familias galegas poden atopar información sobre calquera axuda, subvención, recurso ou beneficio que poida ser de interese para elas ou para calquera dos seus membros.

2.1.5 Prestación económica de pagamento único por fillo/a menor de 3 anos

A Xunta de Galicia co fin de paliar, na medida do posible, os gastos dos primeiros anos de crianza dun fillo/a estableceu, hai algúns anos, deducións da cota íntegra

autonómica do imposto sobre a renda das persoas físicas polo nacemento de fillos/as. Non obstante non todas as persoas teñen obriga de efectuar a dita declaración e son precisamente as de menor capacidade económica. A través destas axudas directas, a Xunta de Galicia pretende equiparar este colectivo de persoas, con aqueles que gozan da correspondente dedución fiscal.

A disposición adicional sexta da Lei 1/2017, do 8 de febreiro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2017, prevé que aquelas persoas que, na data do 1 de xaneiro de 2017, teñan ao seu cargo fillas ou fillos menores de tres anos terán dereito a percibir unha prestación de 360 euros pola primeira filla ou fillo, de 1.200 euros pola segunda ou segundo e de 2.400 euros polo terceiro e sucesivos cando, nin elas nin ningunha das persoas que integran a unidade familiar estivesen obrigadas a presentar a declaración polo IRPF correspondente ao ano 2015, nin a presentasen de xeito voluntario aínda sen estaren obrigadas a iso.

► Normativa

En desenvolvemento desta disposición publicouse a Orde do 29 de decembro de 2017, pola que se establecen as bases que rexerán a concesión da prestación económica de pagamento único por fillos e fillas menores de tres anos para o ano 2018 (DOG nº 22, do 31.01.2018).

► No ano 2018 presentáronse 4.197 solicitudes, das que 2.660 foron favorables e 1.537 desfavorables.

► Orzamento: 3.144.040 euros.

2.1.6 Gabinetes de orientación familiar (GOF)

O Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG n.º 45, do 06.03.2000), modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG n.º 222, do 14.11.2003) (Corrección de erros: DOG

n.º 235, do 03.12.2003), e pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 13.07.2011), no artigo 9 sinala que os Gabinetes de orientación familiar se constitúen como un recurso especializado no apoio e promoción da calidade de vida das familias, así como de atención a situacións problemáticas ou de risco que poidan estar asociadas a procesos de desintegración familiar.

A Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia no título I (da familia), capítulo VI (de apoio familiar e da mediación), dedica a sección 1ª, artigos 32 e 33 ao apoio familiar entendido como un proceso encamiñado a facilitar unha dinámica familiar positiva, á solución de problemas e á toma de decisións, ademais de potenciar e desenvolver os recursos familiares.

Establece que no apoio familiar abordanse os problemas que poidan xurdir na familia e por extensión nos membros que a compoñen, prestándolles especial atención ao interese superior e á vulnerabilidade das e dos menores, e atendendo nomeadamente:

- a) As crises do ciclo vital da familia.
- b) As situacións de conflito.
- c) A viabilidade adaptativa do grupo familiar: apoio, protección e desenvolvemento.

E indica que o apoio familiar comprenderá os seguintes niveis de atención:

- a) Informativo, facilitándolles ás familias a información necesaria para favorecer unha mellor comprensión do medio e dos recursos dispoñibles.
- b) Educativo e formativo, proporcionándolles ás familias os medios necesarios para o desenvolvemento integral das súas funcións e das súas habilidades, fortalecendo os vínculos do sistema familiar e facilitando que a dinámica individual e familiar sexa creativa, eficaz e enriquecedora.
- c) Preventivo, de preparación perante as distintas etapas

ou situacións polas que pasan as familias no seu ciclo vital.

- d) Axuda persoal e emocional, ofrecendo atención e acompañamento en calquera momento da vida e, en especial, nos momentos de crises provocadas por desgrazas inesperadas, tanto formal a través da terapia familiar como informal a través das redes de axuda mutua ou grupos de apoio familiar.
- e) Orientación, acompañando as familias, ofrecendo asesoramento para a toma de decisións, a resolución de conflitos e a mobilización dos recursos propios e do contorno, así como no proceso de planificación de apoios.
- f) Terapia e tratamento, co fin de superar os dinamismos disfuncionais das familias, facendo posible o seu progreso e a súa adaptación.

Establecendo como finalidade do apoio familiar o fortalecemento, o enriquecemento e a mellora da calidade de vida das persoas no seo familiar e da familia como grupo.

Os gabinetes de orientación (GOF) constitúense como un recurso público de carácter multidisciplinar para a atención de conflitos familiares e coa finalidade de servir como un instrumento eficaz na protección da familia de acordo coas competencias atribuídas á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.

Este programa pretende axudar as familias que así o requiran a solucionar situacións de crise ou conflito, eliminando ou, cando menos, atenuando as consecuencias que estas levan aparelladas, previndo e evitando especialmente a implicación das/dos fillas/os nos conflitos dos seus pais.

Trátase dun servizo que actúa como un recurso en estreito contacto cos equipos de atención ao menor, colaborando con eles na atención ás familias de menores susceptibles de ser sometidos a medidas de protección.

Os gabinetes de orientación familiar, dependentes das xefaturas territoriais da Consellería de Política Social, están integrados por especialistas en traballo social, dereito e psicoloxía.

Entre os seus obxectivos destácanse:

- ▶ Informar e asesorar tecnicamente as familias sobre as problemáticas sociais, psicolóxicas e xurídicas nas que se puidesen atopar.
- ▶ Proporcionar ás familias o acceso a recursos axeitados para o desenvolvemento de canles normalizadas de convivencia.
- ▶ Dotar as familias das habilidades necesarias para enfrontar as súas necesidades.
- ▶ Evitar a instrumentalización das/os fillas/os, ante as diferentes situacións de conflictividade.
- ▶ Fomentar o mantemento da cooperación parental como protectora da imaxe que as/os fillas/os teñen dos seus proxenitores.
- ▶ Informar, asesorar e prestar asistencia psicolóxica ás mulleres, particularmente a aquelas que se atopan inmersas en procesos de conflictividade familiar.

Os servizos concretos que os gabinetes de orientación familiar poñen á disposición dos usuarios, son os seguintes:

- ▶ Asesoramento sobre aqueles servizos de interese social e comunitario, públicos ou privados, que posibiliten a integración das persoas en redes de apoio social e asesoramento xurídico legal en casos de separación matrimonial, divorcio ou incumprimento de acordos e convenios reguladores.
- ▶ Mediación familiar dirixida a promover procesos de negociación entre os membros da familia co obxecto de acadar acordos que resolvan os conflitos entre outros membros da familia (pais/nais, fillas/os, avoas/ós, etc).
- ▶ Apoio e orientación psicosocial en casos de conflictividade ou crise familiar, conxugal ou interxeracional. Prevención e intervención ante crises específicas dos procesos de educación e crianza das/os fillas/os. Apoio e orientación ás familias en procesos de reestruturación por entrada ou saída dalgún membro no sistema familiar

Para o seguimento do programa, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica implementou unha aplicación informática que posibilita dispoñer en todo momento dos datos actualizados dos distintos gabinetes.

GOF/ Seguimento anual 2018:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Vigo	TOTAL
Demandas					
Recibidas	841	842	1.211	1.217	4.111
Reorientadas	26	7	3	0	36
Atendidas	841	842	1.211	1.217	4.111
Tipoloxía demandas atendidas					
Conflicto por ruptura de convivencia	197	247	780	387	1.611
Crise na parella	158	83	77	101	419
Crise materno ou paterno-filial	245	220	117	470	1.053
Crise de familia extensa	51	80	22	45	198
Crise mixta	65	85	50	38	238
Outra	107	123	39	134	403

Demandantes de atención					
Mulleres	678	729	1.133	855	3.395
Homes	327	381	785	599	2.092
Parellas	80	111	63	173	427
Grupos familiares	76	224	99	166	565

En xullo de 2012 púxose en marcha o GOF virtual, co que se pretende proporcionar ás familias ou a calquera persoa interesada, información e asesoramento gratuito por parte de profesionais especializados no ámbito da familia e infancia sobre diversas cuestións: servizos, recursos sociais, programas, disposicións legais, etc., pero sen entrar en ningún momento a dar directrices técnicas sobre pautas de comportamento. Este servizo está dispoñible na páxina web <http://familiasgalegas.org/>, no apartado “GABINETES DE ORIENTACIÓN FAMILIAR”, dentro do menú principal.

O resultado do ano 2018 foi o seguinte:

	Mulleres	Homes	Total
Menores de 12 anos	-	-	-
De 13 a 18 anos	-	1	1
De 19 a 30 anos	-	-	0
De 31 a 50 anos	12	3	15
De 51 a 65 anos	-	-	-
Maiores de 65 anos	-	-	-
Total	12	4	16

2.1.7 Programa de puntos de encontro familiar

Os puntos de encontro familiar de Galicia están regulados pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 13.07. 2011) e, ata o ano 2014, polo Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro (DOG n.º 17, do 26.01.2009) (Corrección de erros DOG n.º 33, do 17.02.2009)

O día 1 de novembro de 2014, entrou en vigor o Decreto 96/2014, do 13 de xullo, polo que se regulan os puntos de

encontro familiar en Galicia que derroga o anterior Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro, e introduce substanciais cambios normativos, en especial no procedemento de acceso e derivación aos puntos de encontro familiar. Así, coa súa entrada en vigor, o acceso aos PEF deixa de facerse por derivación do órgano xudicial ou do órgano administrativo competente en materia de Servizos Sociais, nos supostos de menores nos que a Comunidade Autónoma de Galicia teña asumida a tutela ou garda, e pasa a realizarse exclusivamente por derivación do órgano de dirección competente en materia de familia da conselleira con competencia en materia de familia e menores.

En virtude do establecido no artigo 11 do Decreto 96/2014, do 3 de xullo, e de conformidade co establecido no Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social, o órgano competente para resolver sobre a derivación dun caso aos puntos de encontro familiar de Galicia é a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica da Consellería de Política Social.

Un punto de encontro familiar é un servizo que facilita e preserva a relación entre as e os menores e as persoas das súas familias en situacións de crise, e que permite e garante a seguridade e o benestar das nenas e dos nenos e facilita o cumprimento do réxime de visitas.

Estas asociacións actúan baixo a coordinación da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e na máis estreita colaboración co Poder Xudicial e co Ministerio Fiscal. Os puntos de encontro que integran a rede galega están situados nas sete grandes cidades de Galicia.

Os puntos de encontro teñen un carácter multidisciplinar e están integrados por expertos en intervención psicofa-

miliar, dereito de familia e mediación familiar. Ademais poderán contar coa colaboración de persoal voluntario naquelas tarefas que os profesionais dos puntos de encontro estimen axeitadas.

Os puntos de encontro familiar constitúen un equipamento social, de carácter neutral, especializado para o cumprimento do réxime de visitas establecido pola autoridade competente que ten por obxecto favorecer as relacións entre as/os menores e as súas familias cando, nunha situación de separación, divorcio, ou noutros supostos de interrupción da convivencia familiar, o exercicio do dereito de visitas se ve interrompido ou resulta difícil ou conflictivo o seu cumprimento.

Intervencións que se levan a cabo:

- ▶ Intercambio das/dos menores. Consiste na entrega e recollida da ou do menor no punto de encontro familiar.
- ▶ Visitas tuteladas. Son as que se desenvolven de forma controlada baixo a tutela dunha persoa profesional que orienta os proxenitores e as fillas e fillos, e supervisa o desenvolvemento do tempo que comparten.

- ▶ Intercambio das/dos menores con posibilidade de permanencia no punto de encontro familiar. Está pensado para aqueles supostos nos que o proxenitor/a con dereito a visita careza de vivenda na localidade ou esta non reúna as condicións axeitadas.
- ▶ Para o mantemento da Rede de puntos de encontro destináronse no ano 2018 un total de 716.118,82 euros, que se distribuíron como segue:

PEF:	Importe en euros
A Coruña	82.400,00
Lugo	77.448,50
Ferrol	105.356,00
Ourense	106.382,25
Santiago de Compostela	84.488,22
Vigo	156.881,99
Pontevedra	103.161,86
Total	716.118,82

Resumo do seguimento anual 2018:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Vigo	Ferrol	Santiago	TOTAL
Expedientes								
Novos	45	46	42	49	52	31	32	297
Pechados	54	45	56	31	56	38	58	338
Permanecen abertos	84	100	60	83	166	95	96	684
Por violencia de xénero	36	23	24	18	75	26	22	224
Usuarios/as								
Menores	105	155	63	102	222	136	143	926
Adultos								
Homes	94	106	50	89	2.014	103	138	784
Mulleres	127	114	41	101	265	123	164	914
Tipos de intervención								
Intercambios	1.197	1.886	1.877	2.541	4.387	3.353	2.149	17.390
Visitas tuteladas	124	233	338	106	1.381	721	654	3.557
Visitas s. supervisar	747	1.125	307	708	802	226	900	4.815

Nota: Os datos refírense aos casos atendidos durante o ano 2018, incluídos os que veñen de anos anteriores.

2.1.8 Programa de apoio a familias monoparentais

O obxecto deste programa é a prestación de apoio ás familias formadas por un único proxenitor con fillos e fillas menores ao seu cargo, mediante o establecemento de accións específicas que teñen como finalidade: potenciar a autonomía das familias monoparentais, axudar á crianza dos nenos e nenas e favorecer a súa socialización, favorecer a incorporación da persoa responsable da familia ao mundo laboral, posibilitarlle a asistencia a actividades de formación laboral ou formación continua e posibilitar o autoemprego, promover a inserción e permanencia laboral das mulleres soas con responsabilidades familiares e favorecer a súa promoción profesional, facilitar que estes proxenitores sós poidan participar en igualdade de oportunidades e dispoñan de tempo para realizar actividades sociais ou culturais e previr situacións de risco social.

O programa vense desenvolvendo desde o ano 2000. No ano 2018 asinouse un convenio coa entidade Cáritas Diocesana de Santiago de Compostela.

► Orzamento e beneficiarios:

Con este convenio beneficiáronse un total de 25 familias e 27 menores, o que supuxo un investimento total de 32.000 euros.

2.1.9 Programa de apoio psicolóxico-terapéutico

Como medida de apoio psicolóxico-terapéutico a familias con nenas e nenos con enfermidades de longa duración ou terminais, no ano 2018 asinouse un convenio de colaboración coa Fundación Andrea (Entidade de iniciativa social, sen ánimo de lucro, que ten, entre outras funcións, a protección e defensa das familias que teñen nenas ou nenos con enfermidades de longa duración, crónicas ou terminais).

Este programa concíbese como un servizo asistencial para a normalización da convivencia para aquelas familias destes nenos e nenas que carezan de medios e recursos axeitados.

► Orzamento e beneficiarios:

Con este convenio beneficiáronse un total de 64 familias, o que supuxo un investimento para a Consellería de 10.000 euros.

2.1.10 Programa promociona

O Programa Promociona, destinado ao apoio aos alumnos xitanos e ás súas familias co fin de reducir o abandono escolar, ten por obxecto favorecer a normalización educativa do alumnado xitano co fin de conseguir taxas máis elevadas de éxito académico durante a etapa de escolarización obrigatoria, con especial incidencia no último ciclo de educación primaria e educación secundaria obrigatoria e promover a continuidade en estudos medios e/ou superiores e formación profesional para o que se presta orientación educativa e familiar e sesións de apoio escolar e reforzó aos alumnos.

► Orzamento e beneficiarios:

Para o desenvolvemento deste programa asinouse un convenio de colaboración coa Fundación Secretariado Gitano no ano 2018 por un importe de 120.000 euros.

Durante o ano 2018, co apoio da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, participaron no programa Promociona 180 alumnos/as, pertencentes a 127 familias e escolarizados en 130 centros educativos.

2.1.11 Programa de mediación familiar

A mediación familiar na nosa Comunidade autónoma está regulada pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 16.06.2011), pola Lei 4/2001, do 31 de maio, de mediación familiar en Galicia (DOG n.º 117, do 18.06.2001) e o Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro (DOG n.º 34, do 18.02.2003), polo que se regula a figura da/do mediadora/r familiar e créase e rexístrase o Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia, no que preceptivamente deberán estar inscritas/os as/

os mediadoras/es, tal como prescribe o artigo 18 da Lei 4/2001, do 31 de maio.

O artigo 18 do Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, recoñece o dereito á mediación gratuíta aos usuarios que reúnan ou poidan reunir a condición de beneficiarios do dereito de asistencia xurídica gratuíta de conformidade cos criterios establecidos na Lei 1/1996, de 10 xaneiro, de asistencia xurídica gratuíta (BOE n.º 11, do 12.11.1996).

A Orde do 3 de xuño de 2008, fixa as tarifas da mediación familiar en Galicia (DOG n.º 116, do 17.06.2008), actualizando as tarifas fixadas pola derogada Orde do 12 de xuño de 2003.

O Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia, así como a mediación familiar, está xestionado pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e constitúe o instrumento básico de control, organización e publicidade das persoas mediadoras inscritas.

Mediación familiar

A mediación familiar é un procedemento de carácter voluntario dirixido a facilitar a comunicación entre os membros da familia co fin de que xestionen por si mesmos unha solución aos conflitos que os afecten coa intervención dunha persoa mediadora, quen actuará de forma neutral, imparcial e confidencial.

A mediación familiar pode utilizarse tanto con carácter previo á iniciación dun procedemento xudicial como para achar saída a procedementos en curso. Constitúe un recurso de axuda ás parellas que teñen ou tiveron unha relación cara a facilitar a participación activa e a responsabilidade de cada membro da parella na toma das decisións necesarias tendentes a solucionar aqueles aspectos problemáticos que se derivan da ruptura da súa unión.

Entre os principais obxectivos da mediación familiar están:

- ▶ A procura común de solucións satisfactorias e duradeiras no tempo.

- ▶ Minimizar o custo emocional que todo conflito produce en todos os membros da familia.
- ▶ Restablecer e/ou mellorar as relacións, presentes e futuras, entre as partes en conflito.
- ▶ Evitar a instrumentalización dos demais membros da familia, e, en especial, das e dos menores.
- ▶ Asegurar a protección do interese superior da ou do menor e do seu benestar.
- ▶ Favorecer a responsabilidade parenteral compartida.

Desde a entrada en vigor do Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, inscribíronse no Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia 620 mediadores/as e só se produciron 11 solicitudes de baixa de xeito que as inscricións viventes actualmente son de 609.

No ano 2018 inscribíronse un total de 37 mediadoras/es.

A súa distribución por provincias é a que segue:

	Mediadores/as	Baixas
A Coruña	316	8
Lugo	44	0
Ourense	68	1
Pontevedra	192	2
Total	620	11

O Procedemento de mediación, entre os anos 2003 e 2018 recibiu un total de 216 solicitudes, realizándose un total de 134 mediacións, das que 89 remataron con acordo total ou parcial e 45 remataron sen acordo. Destas 134 mediacións, 94 foron gratuítas.

O número de solicitudes de mediación no ano 2018 foi de 8; realizáronse un total de 3, das cales todas remataron sen acordo.

Mediación familiar extraxudicial		
	2018	2003-2018
Solicitudes	8	216

Mediacións realizadas	3	134
Dereito á mediación gratuíta*	3	97
Rematadas sen acordo	3	45
Rematadas con acordo	0	89

* Durante os anos 2007 a 2010, existía o programa mediagal a través do cal, todas as solicitudes de mediación presentadas tiñan carácter gratuíta; foron 44 as realizadas a través deste programa.

A mediación familiar intraxudicial

No mes de marzo de 2009, púxose en marcha un programa de mediación intraxudicial de forma experimental en Santiago de Compostela. Para a súa implantación asinou un convenio de colaboración co Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio de Avogados de Santiago.

No ano 2010 asinou un novo convenio coas mesmas entidades para o desenvolvemento do dito programa de mediación intraxudicial.

A finais do ano 2010, trasladouse a experiencia de Santiago de Compostela a Ourense para o que se asinou o correspondente convenio de colaboración co Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio de Avogados de Ourense para poñer en funcionamento o dito programa.

Nos anos 2011, 2012, 2013, 2014 e 2015, asináronse novos convenios coas mesmas entidades para o desenvolvemento do programa de mediación intraxudicial nas cidades de Santiago de Compostela e Ourense.

No ano 2015 implántase a mediación intraxudicial na cidade de Lugo, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial e o Ministerio Fiscal, e tamén na cidade da Coruña, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial, o Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Avogados da Coruña e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.

En 2016 implántase a mediación intraxudicial na cidade de Ferrol, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial, o Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Avogados de Ferrol e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.

A mediación intraxudicial é aquela que se leva a cabo cando o proceso xudicial xa está iniciado, podería ser unha metodoloxía axeitada e válida para resolver unha porcentaxe significativa de procesos xudiciais:

Os seus beneficios e as súas vantaxes son:

- É un proceso gratuíta e, en todo caso, diminúe o custo económico e emocional da ruptura. Con tres a oito sesións, de hora e media de duración, poderíase alcanzar un acordo duradeiro e mutuamente aceptado que só necesita ser ratificado xudicialmente. Isto evita trámites procesuais e posibles incidentes xudiciais, co conseguinte custo económico e emocional.
- É máis flexible e creativo que o ríxido proceso xudicial, admitindo todo tipo de alternativas e respectando o interese superior dos menores e os principios de orde pública e deontoloxía profesional.
- Evita a xudicialización innecesaria dos conflitos e, sobre todo, caer nunha dinámica de crecente confrontación entre os proxenitores, polo enquistamento de posicións. Tamén, se reduce o risco de que os/as menores se utilicen como moeda de cambio na negociación.

As características máis importantes do programa de mediación intraxudicial son:

- A brevidade do proceso de mediación intraxudicial que reduce a dolorosa carga emocional, asociada a todo proceso de ruptura.
- A cobertura por parte dun equipo de mediadores profesionais, provenientes do mundo do dereito e da psicoloxía, de recoñecida experiencia e capacidade que desenvolverá o proceso, atendendo aos principios de neutralidade, obxectividade, imparcialidade e confidencialidade.
- Esta mediación realízase simultaneamente ao proceso xudicial, aproveitando os tempos mortos do citado proceso sen chegar a suspendelo, agás que ambas partes o soliciten pola proximidade dun acordo.

Datos estatísticos do programa en Santiago de Compostela no ano 2018		
	2018	2003-2018
Casos derivados	31	561
Sesións informativas iniciais realizadas	24	449
Mediacións aceptadas	18	311
Mediacións rexeitadas	6	138
Rematadas con acordo	7	153
Rematadas sen acordo	4	143
Trámite	9	9

Datos estatísticos do programa en Ourense no ano 2018		
	2018	2003-2018
Casos derivados	30	524
Sesións informativas iniciais realizadas	17	305
Mediacións aceptadas	9	154
Mediacións rexeitadas	8	145
Rematadas con acordo	6	123
Rematadas sen acordo	2	38
Trámite	1	1

Datos estatísticos do programa en Lugo no ano 2018		
	2018	2003-2018
Casos derivados	-	20
Sesións informativas iniciais realizadas	-	8
Mediacións aceptadas	-	5
Mediacións rexeitadas	-	6
Rematadas con acordo	-	2
Rematadas sen acordo	-	4
Trámite	-	0

Datos estatísticos do programa na Coruña no ano 2018		
	2018	2003-2018
Casos derivados	150	479
Sesións informativas iniciais realizadas	106	296
Mediacións aceptadas	41	141
Mediacións rexeitadas	65	197
Rematadas con acordo	19	70
Rematadas sen acordo	20	60
Trámite	7	7

Datos estatísticos do programa en Ferrol no ano 2018		
	2018	2003-2018
Casos derivados	1	11
Sesións informativas iniciais realizadas	1	11
Mediacións aceptadas	1	11
Mediacións rexeitadas	-	-
Rematadas con acordo	-	4
Rematadas sen acordo	1	7
Trámite	-	-

2.1.12 Residencias de tempo libre

A Consellería de Política Social conta con dúas residencias de tempo libre xestionadas pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, unha de interior situada no municipio do Carballiño (Ourense), cunha capacidade para 163 persoas, e outra de costa, situada en Panxón no municipio de Nigrán (Pontevedra), cunha capacidade máxima de 180 persoas, prazas susceptibles de ampliación en ambas as dúas residencias segundo a distribución dos residentes.

Estas dúas residencias, nas que se ofrece un servizo completo que inclúe aloxamento e manutención, destínanse a diferentes usos segundo o período do ano do que se trate: turismo familiar no período estival coa publicación da Orde do 17 de abril de 2018, pola que se convoca o procedemento de adxudicación de estadias e servizos nas residencias de tempo libre adscritas a esta consellería para o ano 2018 (DOG nº. 78, do 23.04.2018), pola que se regula o procedemento de adxudicación de estadias nas residencias de tempo libre ou ben para o desenvolvemento de programas de ocio da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade (Programa de turismo social, campamentos, Xuntos polo Nadal) e da Secretaría Xeral de Emigración (Programa de "Reencontros na Terra").

Ademais as instalacións están dispoñibles, en tempadas baixa e media, para institucións, asociacións, organizacións sindicais e entidades que así o soliciten mediante

escrito remitido á Dirección Xeral de Familia , Infancia e Dinamización Demográfica.

Os servizos que ofrecen aos usuarios inclúen inseparablemente o aloxamento, mantenza e limpeza dos cuartos, todos eles con aseo completo.

	Residencia de Panxón	Residencia do Carballiño
Turismo familiar	985	678
Programas propios da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	1.877	1.208
Total participantes	2.862	1.886

2.1.13 Certificado da Dirección Xeral de Familia Infancia e Dinamización Demográfica da condición de familia monoparental

A familia monoparental é aquel núcleo familiar composto por un único proxenitor ou proxenitora que non conviva con outra persoa coa que manteña unha relación análoga á conxugal e os fillos ou as fillas menores ao seu cargo, sempre que o outro proxenitor ou proxenitora non contribúa economicamente ao seu sustento.

Segundo a Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia, estas familias están incluídas no grupo de familias de especial consideración e merecen unha protección especial.

Unha das primeiras medidas para garantir a dita protección é a certificación da dita circunstancia, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, para dar o trato preferente aos membros destas familias, como se establece no artigo 18 da dita lei.

► Beneficiarios

O número total de certificados da condición de familia monoparental expedidos pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica no ano 2018 foi de 223, de entre as 277 solicitudes recibidas.

2.2 Menores

Protección

Marco legal e competencial

O marco legal no que a Consellería de Política Social desenvolve as súas políticas e actuacións en materia de protección á infancia vén establecido pola normativa seguinte:

a) Internacional

- ▶ Convención sobre os Dereitos do Neno adoptada pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas o 20 de novembro de 1989, e ratificada por Instrumento do 30 de novembro de 1990 (BOE núm. 313 do 31.12.1990).
- ▶ Convenio relativo á protección do neno e á cooperación en materia de adopción internacional. A Haia, 29 de maio de 1993. Ratificado por Instrumento de 30 de xuño de 1995 (BOE núm. 182 do 01.08.1995).
- ▶ Convenio europeo de adopción de menores, 27 de novembro de 2008. Ratificado polo instrumento do 16 de xullo de 2010 (BOE núm. 167 do 13.07.2011).

b) Estatal

- ▶ Constitución española.
- ▶ Código Civil do 29 de xullo de 1889 (Arts. do 109 ao 111, do 160 ao 180, 201, 215, 216, do 222 ao 233, 239, 242 e do 259 ata o 285).
- ▶ Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor, de modificación parcial do Código civil e da Lei de axuízamento civil. (BOE núm. 15 do 17.01.1996).
- ▶ Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social (Arts. 35 e 36). (BOE nº 10, do 12.01.2000). Modificada por Lei orgánica 2/2009, do 11 de decembro (BOE núm. 299 do 12.12.2009).

- ▶ Lei orgánica 8/2015, do 22 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia ((BOE núm. 175 do 23.07.2015).
- ▶ Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia (BOE núm. 180 do 29.07.2015).
- ▶ Lei 54/2007, do 28 de decembro, de adopción internacional (BOE núm. 312 do 29.12.2007).
- ▶ Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o regulamento da Lei orgánica 4/2000, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social tras a súa reforma por Lei orgánica 2/2009 (BOE núm. 103 do 30.04.2011).

c) Autonómica

- ▶ Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG núm. 134 do 13.07.2011).
- ▶ Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG núm. 124 do 29.06.2006), modificada pola Lei 10/2007, do 28 de xuño, de reforma da disposición terceira da lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG núm. 124 do 29.06.2006) e pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG núm. 134 do 13.07.2011).
- ▶ Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG núm. 45 do 06.03.2000). Modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG núm. 222 do 14.11.2003) e polo Decreto 184/2008, do 24 de xullo, polo que se crea o Observatorio Galego da Infancia (DOG núm. 169 do 02.09.2008).
- ▶ Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG núm. 156 do 16.08.2005).
- ▶ Orde do 21 de marzo de 2012, pola que se establece o modelo oficial de contrato de intermediación en adop-

ción internacional para a Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm. 73 do 17.04.2012).

- ▶ Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG núm. 232 do 04.12.2015 e corrección de erros DOG núm. 4 do 08/01/2016).

Programas e actuacións

2.2.1 Atención a menores en situación de desprotección social

2.2.1.1 Atención a menores en centros de protección

Este programa ten por finalidade prestar atención nunha institución a aqueles menores que, por distintas circunstancias sociofamiliares, necesitan ser separados temporalmente do seu núcleo familiar e para os que non é viable a utilización doutro recurso.

Os centros de protección de menores son aqueles que ofrecen aloxamento, asistencia integral e unha dotación de servizos e programas especialmente orientados a conseguir a normalización, e integración sociofamiliar dos menores acollidos.

Para o desenvolvemento deste programa a Dirección Xeral de Familia e Inclusión contaba a 31 de decembro cos seguintes equipamentos:

- ▶ 8 centros de titularidade propia dos cales 4 son de xestión directa e 4 de xestión concertada.
- ▶ 60 centros concertados dependentes de entidades colaboradoras de iniciativa social.

Á súa vez, a atención que se presta nestes centros pode ser en réxime de internado ou de atención diúrna.

O acollemento en réxime de acollemento residencial é un recurso que se utiliza nos casos en que, por diversas circunstancias sociofamiliares, os menores necesitan ser

separados temporalmente do seu núcleo familiar e non é apropiado ou non hai un contexto familiar alternativo, ou ben cando os pais ou titores solicitan á Administración que asuma a garda dos seus fillos, mantendo en todo momento o obxectivo de retorno ao seu fogar.

O acollemento en réxime diúrno constitúe un recurso alternativo ao acollemento residencial e consiste en prestar atención aos menores no marco dunha institución durante o día. Deste xeito evítase o desarraigamento, facilitando a permanencia dos menores no seu contorno familiar.

Atención en centros propios

nº de centros e prazas de menores en 2018:

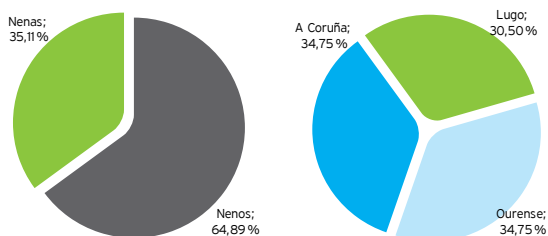
	N.º prazas de internado		N.º prazas de atención de día	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
San Xosé de Calasanz	15	15	5	5
Centro Ferrol I	16	16	5	5
Total A Coruña	31	31	10	10
Santo Anxo da Garda	24	8	0	0
Total Lugo	24	8	0	0
A Carballeira	33	33	10	10
Total Ourense	33	33	10	10
Total	88	72	20	20
	Total prazas de internado		Total prazas de atención de día	
	160		40	

- ▶ nº total de menores atendidos en centros propios en 2018:

	En réxime de internado		En réxime de atención de día	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
A Coruña	52	42	1	3
Lugo	68	18	0	0
Ourense	54	32	8	4
Pontevedra	0	0	0	0
Total	174	92	9	7

Total menores atendidos en centros propios

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	53	45	98
Lugo	68	18	86
Ourense	62	36	98
Pontevedra	0	0	0
Total	183	99	282



► Orçamento: 8.172.790,26 euros.

Atención en centros concertados

► nº de centros e prazas de menores en 2018:

	N.º centros	N.º prazas de internado	N.º prazas de atención de día
Casas de familia	4	32	8
Mini-residencias	4	45	17
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	3	73	19
Vivendas tuteladas	2	16	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	2	0	31
Total A Coruña	15	166	75
Casas de familia	3	24	0
Mini-residencias	6	70	20
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	0	0	0
Vivendas tuteladas	1	8	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	2	0	35

	Total Lugo	12	102	55
Casas de familia	3	24	0	
Mini-residencias	1	10	4	
Residencias	0	0	0	
Centros con fogares	1	24	0	
Vivendas tuteladas	2	16	0	
Vivendas asistidas	1	4	0	
Atención de día	2	23	23	
Total Ourense	10	101	27	
Casas de familia	13	102	15	
Mini-residencias	3	41	11	
Residencias	0	0	0	
Centros con fogares	3	133	50	
Vivendas tuteladas	2	14	0	
Vivendas asistidas	1	4	0	
Atención de día	5	0	83	
Total Pontevedra	27	294	159	
Total	64	663	316	

► nº de menores atendidos en centros colaboradores en 2018:

En réxime de internado

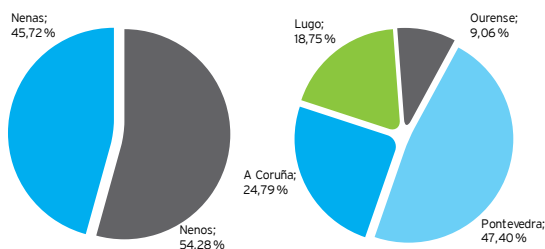
	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	136	119	255
Lugo	99	68	167
Ourense	38	34	72
Pontevedra	240	210	450
Total	513	431	944

En réxime de atención de día

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	59	39	98
Lugo	65	35	100
Ourense	25	32	57
Pontevedra	111	114	225
Total	260	220	480

Total menores atendidos en centros colaboradores

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	195	158	353
Lugo	164	103	267
Ourense	63	66	129
Pontevedra	351	324	675
Total	773	651	1.424



► **Orzamento: 17.213.025,30 euros**

Atención a menores con características especiais

Para a atención de menores con características que requiran unha atención en centros especializados, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica colabora con outras institucións mediante a realización de contratos individualizados.

► **nº de menores atendidos en centros especiais en 2018:**

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	54	18	72
Lugo	7	1	8
Ourense	7	3	10
Pontevedra	22	14	36
Total	90	36	126

► **Orzamento: 485.427,57 euros.**

2.2.1.2 Acollemento familiar

<https://politicassocial.xunta.gal/recursos/plans-e-programas/programa-de-acollemento-familiar>



O acollemento familiar pode definirse como aquel recurso de protección temporal e revogable, orientado ao coidado de menores que se atopan privados, aínda que sexa circunstancialmente, dunha axeitada atención e que consiste en confiar o coidado dun/dunha neno/a ou adolescente a unha persoa ou familia que reúna as condicións persoais, educativas e materiais necesarias para proporcionarlle unha vida familiar.

O seu obxectivo xeral é garantir o dereito do/da neno/a a vivir nunha familia, por ser o medio óptimo para o seu desenvolvemento.

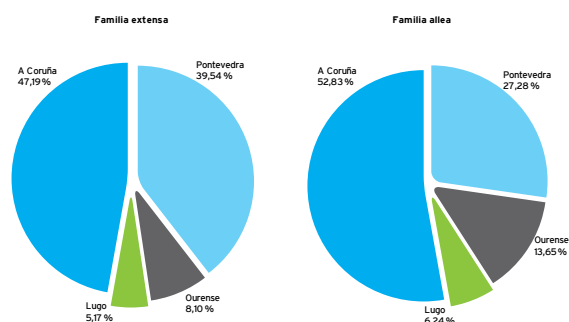
Os acollementos poden facerse na familia extensa do/da menor (isto é, cando existen vínculos de parentesco entre a familia acolledora e o/a neno/a ou adolescente: avós, tíos, irmáns...) ou ben en familias alleas (cando non existe parentesco), para o que se desenvolve un programa específico de captación, selección e apoio a estas familias. Sempre que sexa posible, e que as circunstancias propias do caso non o desaconsellen, considérase prioritario que o acollemento se faga na familia extensa, para favorecer a permanencia do/a menor no seu propio ambiente.

Ademais, os acollementos poden ser remunerados ou non, en función das circunstancias socioeconómicas e persoais de menor e acolledores e do tipo de acollemento.

► **Orzamento total: 3.427.809,22 euros**

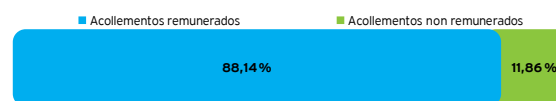
Distribución provincial:

	Familia extensa	Familia aliea	Total
A Coruña	1.198.375	469.375	1.667.750
Lugo	131.266	55.441	186.707
Ourense	205.661	121.233	326.894
Pontevedra	1.004.049	242.410	1.246.459
Total	2.539.350	888.459	3.427.809



- **Persoas beneficiarias (menores e familias) do programa de acollemento familiar:**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		TOTAL	
	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores
Familia extensa										
Acollementos remunerados	253	333	33	42	51	62	253	327	590	764
Acollementos non remunerados	50	54	9	9	25	27	30	46	114	136
Total Familia extensa	303	387	42	51	76	89	283	373	704	900
Familia aliea										
Acollementos remunerados	96	117	18	21	37	50	57	401	208	589
Acollementos non remunerados	0	0	0	0	0	0	0	46	0	46
Total Familia aliea	96	117	18	21	37	50	57	447	208	635
Total	399	504	60	72	113	149	340	820	912	1.535



- **Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores:**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		TOTAL	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
Familia extensa										
Tutelas	173	200	36	36	78	50	172	161	459	447
Outros	53	63	0	0	3	8	64	60	120	131
Total	226	263	36	36	81	58	236	221	579	578
Total tutelas	373		72		128		333		906	
Total outros	116		0		11		124		251	
Total nenos e nenas	489		72		139		457		1.157	

Programa de familias acolledoras (acollemento en familia allea)

O obxectivo xeral deste programa é proporcionar unha atención temporal a aqueles e aquelas menores en situación de risco, desamparo ou desprotección social, nun ambiente familiar normalizado, alleo á súa familia de orixe, por non existir esta ou non ser idónea para o seu coidado. Para iso, trátase de seleccionar, formar e apoiar durante o proceso a persoas e familias dispostas a acoller temporalmente un/unha menor non pertencente á súa familia.

Como obxectivos específicos (no contexto persoal e familiar) establécense:

- ▶ Acadar o axeitado desenvolvemento do/da menor nos ámbitos hixiénico-sanitario, educativo, persoal e social.
- ▶ Proporcionarlle ao/á menor un ambiente normalizado axeitado para a súa idade e momento evolutivo.
- ▶ Promover o cambio da situación da súa familia de orixe, co obxecto de que o/a menor poida volver con ela, se é o caso, o máis axiña posible.
- ▶ Lograr que a familia acollidora lle preste unha adecuada atención ao/á menor.
- ▶ Potenciar a relación da familia de orixe e a de acollida para favorecer a futura reintegración familiar do neno, nena ou adolescente.

▶ Beneficiarios programa de familias acolledoras:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Familias que pertencen ao programa a 31/12/2018	149	42	49	133	373
Familias acollendo a 31/12/2018	96	16	25	46	183
Menores acollidos a 31/12/2018	117	16	30	55	218
Novos menores acollidos durante o ano	41	9	22	21	93
Menores que finalizaron o acollemento durante o ano	25	5	22	20	72
Familias que acolleron durante o ano	38	18	37	57	150
Menores acollidos durante o ano	117	21	50	74	262

Información do programa:

<http://familiasacolledoras.cruzvermella.org/>



▶ Orzamento total: 463.865,66 euros

Deste orzamento, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica achegou 330.000,00 euros, e Cruz Vermella de Galicia, que colabora na súa execución, outros 133.865,66 euros.

Programa de apoio ao acollemento en familia extensa

O Programa de apoio ao acollemento en familia extensa é un recurso de apoio aos procesos de acollemento familiar de menores por membros da súa propia familia. Proporciona atención especializada adaptada ás necesidades dos nenos e nenas acollidos, ás persoas acolledoras e ás persoas proxenitoras, por medio de actuacións de asesoramento e orientación en tarefas parentais e coidado dos menores; intervención psicosocial e actuacións de mediación nas relacións familiares.

As actuacións desenvolvidas consisten en: mediación familiar entre as persoas proxenitoras e as persoas acolledoras para reducir a conflictividade entre eles; orientación ás persoas acolledoras e ás persoas proxenitoras nas dificultades da convivencia cos menores; fomento das boas relacións intrafamiliares, para reforzar os vínculos afectivos, a boa comunicación e o diálogo; e entrenamento de habilidades parentais.

	Familias	Nenos	Nenas	Total menores
A Coruña	68	27	36	63
Lugo	0	0	2	2
Ourense	26	14	8	22
Pontevedra	39	23	16	39
Total	133	64	62	126

2.2.1.3 Adopción de menores

A finalidade deste programa é proporcionarlles aos menores en situación legal de seren adoptados, unha familia que satisfaga as súas necesidades afectivas, socioeducativas e de desenvolvemento persoal, facendo prevalecer o interese do menor sobre calquera outros.

As familias adoptantes son, previamente, valoradas polos equipos técnicos de adopción co fin de seleccionar a mellor familia para o/a menor.

Portal Galego de Adopcións

<http://adopcion.xunta.es>



O Portal Galego de Adopcións, posto en funcionamento a finais do 2010, ten por obxecto ofrecer información actualizada, práctica e interactiva tanto ás persoas interesadas en adoptar, como a aquelas que están ou finalizaron xa o proceso: requisitos e documentación necesaria para adoptar, adopcións especiais, estatísticas, información sobre os países de adopción, guía interactiva para coñecer onde adoptar. Ademais, ofrece ás persoas usuarias a posibilidade de formular, a través do Portal, todas as consultas que desexen e inscribirse ás sesións informativas e cursos de formación sobre adopción.

Total visitas	22.735
Promedio de visitas mensuais	1.894
n.º de visitantes	13.511
n.º de consultas	133.956

Adopción nacional

A adopción constitúe o acto xurídico mediante o que se establece unha relación de filiación entre os adoptantes e o/a menor, extinguíndose así os vínculos deste/a coa súa familia de orixe, e integrándose plenamente no seu novo núcleo familiar cunha equiparación plena de dereitos coa familia biolóxica.

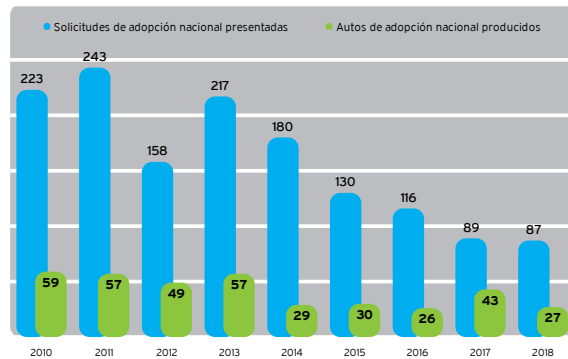
Na nosa Comunidade autónoma os menores susceptibles de seren adoptados son tutelados pola Xunta de Galicia, quen se encarga de propoñer a adopción ao xuíz.

Datos estadísticos de adopción nacional:

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Solicitudes abertas				
43	13	10	21	87
Resolucións garda con fins adoptivos				
7	6	9	7	29
Propostas de adopción realizadas				
9	8	5	6	28
Autos de adopción producidos				
7	4	8	8	27

Evolución:

	Solicitudes de adopción nacional presentadas	Autos de adopción nacional producidos
2010	223	59
2011	243	57
2012	158	49
2013	217	57
2014	180	29
2015	130	30
2016	116	26
2017	89	43
2018	87	27



Programa de adopcións especiais.

Existen menores tutelados pola Xunta de Galicia susceptibles de seren adoptados pero que polas súas características (idade, discapacidade ou enfermidade, formar parte dun grupo de irmáns que non deben ser separados....) teñen máis dificultade para ser adoptados.

A través do Programa de adopcións especiais, durante o ano 2017, desenvolvido inicialmente pola entidade Faiben e posteriormente pola Fundación Meniños, en coordinación cos equipos técnicos de adopción das catro xefaturas territoriais, lévase a cabo o asesoramento e formación específica dos solicitantes de adopción, así como o seguimento e o apoio continuado durante todo o proceso adoptivo.

	TOTAL
Nº. de nenos que foron derivados en 2018	5
Nº. de nenos que estiveron no programa durante 2018 (en busca de familia)	12
Nº. de nenos que inician acollemento preadoptivo no 2018	3
Nº. de nenos en adopción/acollemento preadoptivo acompañados polo Programa	34
Nº. de familias con nenos en adopción/acollemento preadoptivo acompañadas polo programa	37
Nº. de familias acompañadas ou atendidas antes de ter un neno asinado	35

Orzamento total: 56.732,22 euros

Adopción internacional

A adopción internacional concíbese como un recurso de protección para aqueles menores que non se poden integrar no seo da súa familia ou do seu propio país. Ten lugar cando se produce un traslado dun menor con fins adoptivos dende o seu estado de orixe, onde reside, cara a outro Estado no que residen os pais adoptivos. Na adopción dun menor de orixe estranxeira intervén, ademais da lexislación española, a do país de orixe do neno ou nena.

Organismos acreditados para a adopción internacional (OAAI)

O convenio da Haia de 1993, relativo á protección do neno e á cooperación en materia de adopción internacional, ratificado por España o 11 de xullo de 1995, prevé a posibilidade de que as funcións atribuídas á autoridade central (que na nosa comunidade autónoma lle corresponden á Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica), poidan ser exercidas por organismos acreditados.

Estes organismos, entidades colaboradoras de adopción internacional (ECAI) deben ser habilitadas pola comunidade autónoma e polo país no que pretendan desenvolver a súa actividade.

No ano 2018, as seguintes entidades desenvolveron este traballo en Galicia:

- **ACI - Asociación para el Cuidado de la Infancia**
Países habilitados: China, Filipinas, Vietnam
- **Adecop - Asociación de Cooperación con el Pueblo Colombiano**
Países habilitados: Colombia, Vietnam
- **Addis-Galicia - Asociación pro Dereitos da Infancia**
Países habilitados: Etiopía, Burundi, Burkina Fasso
- **Balbalika - Asociación de Ayuda a la Infancia**
Países habilitados: Etiopía

- **Interadop-Galicia - Asociación de Adopción Internacional de Menores de Galicia**

Países habilitados: China, Vietnam.

- **MIMO - Asociación de Apoyo para la Adopción Internacional**

Países habilitados: Bulgaria, Hungría

- **Piao**

Países habilitados: China, Etiopía

Solicitudes e preasignación de menores comunicadas en adopción internacional - 2018:

	Solicitudes de adopción internacional presentadas	Preasignación de menores en adopción internacional
A Coruña	25	27
Lugo	5	2
Ourense	6	10
Pontevedra	12	8
Total	48	47

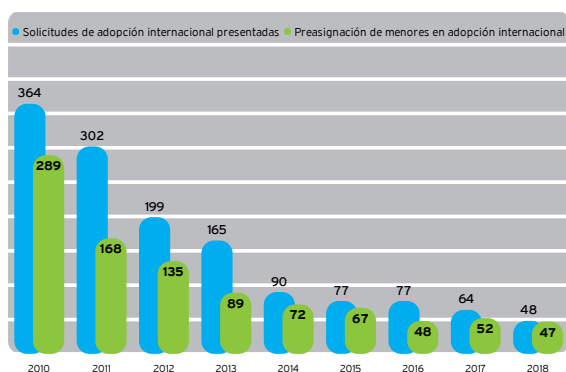
Preasignación de menores comunicadas en adopción internacional, por países - 2018:

	TOTAL
Bulgaria	2
China	8
Colombia	4
Filipinas	1
Hungría	21
Vietnam	11
Total	57

Evolución:

	Solicitudes de adopción internacional presentadas	Preasignación de menores en adopción internacional
2010	364	289
2011	302	168
2012	199	135

2013	165	89
2014	90	72
2015	77	67
2016	77	48
2017	64	52
2018	48	47



2.2.1.4 Programa Mentor

O proxecto Mentor é un recurso mediante o que se proporciona información, formación e acompañamento á inserción dos menores tutelados ou en garda pola Administración autonómica co fin de que poidan conseguir unha inserción laboral e social plenamente independente. Desenvólvese a través da colaboración co Instituto Galego para a Xestión do Terceiro Sector- Igaxés-3.

Poden ser beneficiarios do programa todos os maiores de 16 anos e menores de 21 que estean ou teñan estado baixo a tutela ou garda da Administración autonómica, acollidos en centros residenciais ou noutros dispositivos asistenciais no ámbito de menores.

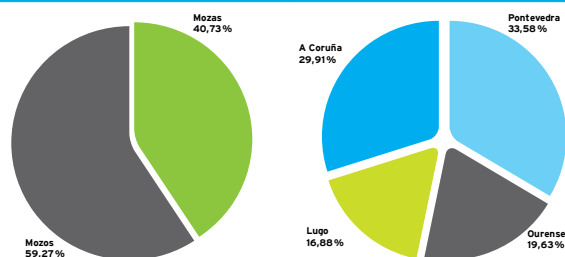
Os obxectivos principais do programa son os de:

- Facilitar aos mozos o acceso a cursos de formación ocupacional de acordo coas súas habilidades.
- Asesoralos e acompañalos na súa inserción laboral.

- Preparalos, a través do acollemento en vivendas tuteladas, para o desenvolvemento dunha vida cotiá plenamente autónoma.

No ano 2018, a poboación sobre a que incidiu o programa estivo formada por un total de 545 mozos e mozas cos que se desenvolveron accións encamiñadas cara á súa inserción laboral.

	Mozos	Mozas	Total
A Coruña	97	66	163
Lugo	56	36	92
Ourense	62	45	107
Pontevedra	108	75	183
Total	323	222	545



Orzamento: 1.621.616,20 euros.

2.2.1.5 Programa de integración familiar (PIF)

Trátase dun programa de intervención con menores e as súas familias, co obxectivo de acadar unha convivencia normalizada no ámbito familiar mediante unha intervención educativa, terapéutica e asistencial. Traballa nunha dobre vertente con dúas finalidades diferenciadas:

- Acadar a integración familiar de menores que foron separados das súas familias por atoparse en situación de desprotección.
- Evitar a separación familiar e o previsible internamento dos menores que ofrecen evidentes indicadores de

risco de desprotección.

► Familias e menores atendidos

Nenas/os atendidos:

Reunificación familiar			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	8	5	13
Lugo	21	11	32
Ourense	7	7	14
Pontevedra	21	23	44
Total	57	46	103

Preservación familiar			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	30	41	71
Lugo	22	18	40
Ourense	20	13	33
Pontevedra	18	18	36
Total	90	90	180

Funcionalidades familiares			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	5	15	20
Lugo	8	6	14
Ourense	9	4	13
Pontevedra	2	3	5
Total	24	28	52

Total nenos atendidos			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	43	61	104
Lugo	51	35	86
Ourense	36	24	60
Pontevedra	41	44	85
Total	171	164	335

Familias atendidas:

	Reunificación familiar	Preservación familiar	Funcionalidade familiar
A Coruña	7	40	14
Lugo	19	19	7

Ourense	9	17	6
Pontevedra	31	24	4
Total	66	100	31

Total familias atendidas	
A Coruña	61
Lugo	45
Ourense	32
Pontevedra	59
Total	197

► Orzamento: 630.671,21 euros.

Deste orzamento, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica achegou 443.500 euros e a Fundación Meniños, que colabora na súa execución, 187.171,21 euros.

2.2.1.6 Programa socioeducativo "Na Rúa"

Está destinado a nenos/as, preferentemente adolescentes de 15 a 18 anos, e as súas familias.

Ten como obxectivo xeral favorecer procesos de inserción social de menores e familias, a través dunha intervención socioeducativa e preventiva. Abarca diferentes contextos: persoal e grupal, familiar, escolar, prelaboral e sociocomunitario. Préstanse servizos de atención individualizada e grupal: obradoiros socioeducativos, oferta de actividades de lecer, mediación escolar, reforzo educativo, mediación familiar e intervención comunitaria. Desenvólvese nas cidades da Coruña, Lugo e Vigo, a través da Fundación Juan Soñador.

Total de menores atendidos	
A Coruña	31
Lugo	35
Ourense	0
Vigo	41
Total	107

2.2.1.7 Programa “Espabila, goza do tempo libre”

Presta unha especial atención no tempo de ocio aos nenos e nenas que se atopan en situación de risco ou desprotección social, ofrecéndolles a posibilidade de participar nas diversas actividades que promoven o desenvolvemento persoal e social. Céntrase principalmente no apoio escolar e de lecer e desenvólvese nos concellos da Coruña, Lugo, Ourense e Vigo, a través da Fundación Juan Soñador.

Total de menores atendidos	
A Coruña	38
Lugo	43
Ourense	83
Vigo	51
Total	215

► **Orzamento total: 155.394,54 euros**

Deste orzamento, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica achegou 94.047,81 euros e a Fundación Juan Soñador, que colabora na súa execución, 61.346.73 euros.

2.2.1.8 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo

Este programa de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Universidade da Coruña inclúe o deseño e aplicación do tratamento terapéutico aos menores derivados polos equipos técnicos de menores. Son beneficiarios os menores con expediente aberto no Servizo de Protección das catro provincias galegas que amosan desaxustes emocionais e condutuais severos orixinaados ou relacionados coa situación de desprotección que sufriron. Poderán ser beneficiarios igualmente a familia biolóxica ou acollidora do menor e os profesionais que se ocupan del.

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	46	46	92
Lugo	23	19	42
Ourense	16	24	4
Pontevedra	40	26	66
Total	125	115	240

► **Orzamento: 194.134,85 euros**

2.2.1.9 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social

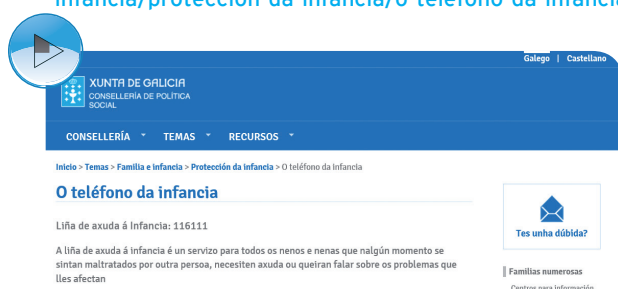
Este programa ten por obxecto a asistencia individualizada e especializada nos eidos psicolóxico e socioeducativo dos menores que presentan perfís caracterizados por condutas disociais, comisión de delitos, consumo de drogas, fracaso, expulsión e/ou violencia escolar, pertenza a cuadrillas disociais, trastornos psicopatolóxicos, etc. O seu obxectivo é realizar un labor preventivo tratando de minimizar as condutas problemáticas, co fin de evitar o seu agravamento e reducir a probabilidade dunha intervención máis intensa. O programa desenvólvese na cidade de Vigo, a través da colaboración da Asociación Ciudadana de Lucha contra la Droga - ACLAD Alborada.

► **Beneficiarios: 105 menores atendidos, 62 nenas e 43 nenos.**

► **Orzamento: 96.892,29 euros**

2.2.1.10 Teléfono da infancia

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/proteccion-da-infancia/o-telefono-da-infancia>



O teléfono da infancia constitúese como unha liña gratuíta que ademais de proporcionar unha atención inmediata a situacións urxentes e problemáticas, pode facilitar aos menores unha vía de apoio, escoita ou de simple coñecemento das súas inquietudes e necesidades. Os usuarios do servizo son os menores que precisen axuda e orientación, así como as súas familias.

Ademais o teléfono da infancia está dirixido a todas as persoas que coñezan casos de malos tratos á infancia ou que demanden información sobre os recursos e asesoramento en temas referentes aos dereitos da infancia. Funciona durante as 24 horas, os 365 días do ano.

► Total das chamadas por provincias:

	Total	%
A Coruña	250	18,04%
Lugo	67	4,83%
Ourense	47	3,39%
Pontevedra	253	18,25%
Resto España	18	1,30%
Outras/sen clasificar	751	54,18%
Total	1.386	100%

► Tipoloxía das chamadas:

	Total	%
Internamento	149	10,75 %

Comunicación/sospeita de maltrato	156	11,26 %
Problema de conduta	30	2,16 %
Asesoramento	235	16,96 %
Dificultades na estrutura ou dinámica familiar	22	1,59 %
Dificultade nas relacións	26	1,88 %
Problemas escolares	16	1,15 %
Problemas xudiciais	15	1,08 %
Información	471	33,98 %
Adicións	0	0,00 %
Outros	258	18,61 %
Coordinación	8	0,58 %
Total	1.386	100%

► Procedencia da chamada segundo o interlocutor:

	Total	%
Menor	128	9,24 %
Pai/ nai ou titor	355	25,61 %
Outro familiar	80	5,77 %
Veciño/coñecido	75	5,41 %
Profesional	379	27,34 %
Anónimo	150	10,82 %
Outros	219	15,80 %
Total	1.386	100%

► Tipoloxía das comunicacións/sospeitas dalgunha situación de maltrato:

	Total	%
Maltrato físico	43	27,56 %
Maltrato emocional	21	13,46 %
Abandono físico e/ou negligencia	52	33,33 %
Abuso sexual	5	3,21 %
Situación risco social	24	15,38 %
Abandono	1	0,64 %
Explotación laboral	0	0,00 %
Corrupción de menores	1	0,64 %
Maltrato prenatal	0	0,00 %
Síndrome de Munchausen	0	0,00 %
Outras	9	5,77 %
Total	156	100%

2.2.1.11 Rexistro Unificado de Maltrato Infantil (RUMI)

O RUMI é un instrumento informático de rexistro e notificación de maltrato infantil destinado aos profesionais que simplifica e axiliza a actuación ante unha situación de risco para un/unha menor.

O rexistro está actualmente á disposición de dous colectivos fundamentais:

- Os profesionais do ámbito educativo, isto é: profesores, mestres, educadores, psicólogos, pedagogos e traballadores sociais dos equipos de orientación de colexios, escolas infantís e demais centros educativos non universitarios.
- Os profesionais das forzas de orde pública: policía nacional, garda civil, policía autonómica, policía local e grupos especializados en menores como os Grupos de Menores dependentes da Policía Xudicial ou os Equipos de Muller e Menor da Garda Civil.

	Nº de profesionais con acceso á aplicación	Nº de notificacións no 2018
Ámbito policial	220	38
Ambito educativo	1.849	5
Total	2.069	43

2.2.2 Xustiza penal xuvenil

Son múltiples e variadas as causas ou circunstancias que levan a un menor a delinquir, tal como se recolle no Ditame do Comité Económico e Social Europeo sobre a prevención da delincuencia xuvenil, os modos de tratamento da delincuencia xuvenil e o papel da xustiza do menor na Unión Europea, subliñando as seguintes como as máis aceptadas e que se refiren especialmente a factores socioeconómicos e socioambientais: desestruturación das familias, marxinación socioeconómica, absentismo e fracaso escolar, desemprego, consumo de drogas, violencia, trastornos de personalidade, falta de valores sociais e cívicos, etc.

As causas mencionadas fan pensar na necesidade de combinar distintas estratexias de intervención (preventivas, educativas, xudiciais...) para paliar o comportamento violento e facer fronte á delincuencia xuvenil.

2.2.2.1 Normativa básica

- Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores (BOE nº 11, do 13.01.2000), modificada pola Lei orgánica 8/2006, do 4 de decembro (BOE nº 290, do 05.12.2006).
- Real decreto 1774/2004, do 30 de xullo, polo que se aproba o Regulamento da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores (BOE nº 209, do 30.08.2004).

Suxeitos sobre os que se aplica a normativa

A lei aplicarase para exixir a responsabilidade das persoas maiores de catorce anos e menores de dezaioito pola comisión de feitos tipificados como delitos no Código penal ou as lei penais especiais.

2.2.2.2 Programas de execución de medidas xudiciais

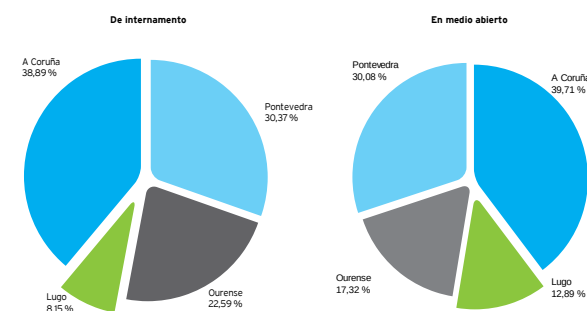
A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, a través do Servizo de Xustiza Penal Xuvenil, leva a cabo as actuacións necesarias para a execución

das medidas previstas na Lei orgánica 5/2000, así como na normativa vixente relacionada, a través do Programa de execución de medidas xudiciais de internamento e do Programa de execución de medidas xudiciais en medio aberto.

Esta capacidade de actuación vén dada en virtude do artigo 45 da mencionada lei no que se establece que corresponde ás comunidades autónomas a execución das medidas adoptadas polos xuíces de menores nas súas sentenzas firmes podendo establecer estas os convenios ou acordos de colaboración necesarios con entidades, ben sexan públicas, da Administración do Estado, local ou doutras comunidades autónomas, ou privadas sen ánimo de lucro, baixo a súa supervisión, sen que isto supoña, en ningún caso, a cesión da responsabilidade derivada da dita execución.

► **Datos xerais sobre a execución das medidas ano 2018 (por provincia de xestión)**

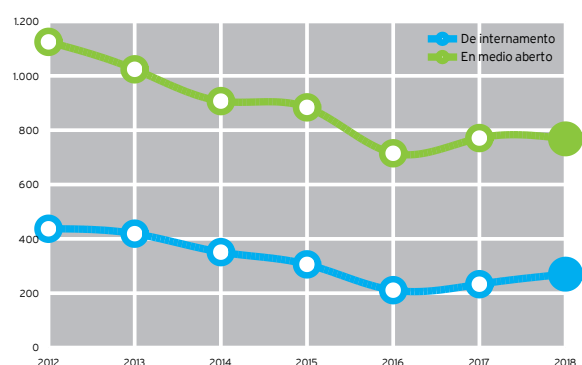
	De internamento	En medio aberto	Total
A Coruña	105	305	410
Lugo	22	99	121
Ourense	61	133	194
Pontevedra	82	231	313
Total	270	768	1.038



Evolución da execución das medidas xudiciais

	De internamento	En medio aberto	Total
2012	437	1.125	1.562
2013	419	1.024	1.443

2014	351	907	1.258
2015	306	884	1.190
2016	211	715	926
2017	233	771	1.004
2018	270	768	1.038



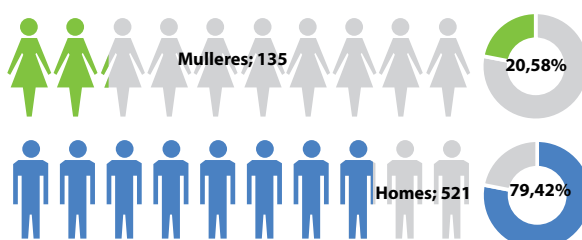
Datos xerais sobre menores afectados

As medidas xudiciais que estiveron en execución durante o ano 2018 son un total de 1.038 que afectaron a un total de 656 persoas menores maiores de catorce anos (521 homes e 135 mulleres).

► **Menores segundo sexo:**

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	193	72	265
Lugo	74	16	90
Ourense	96	19	115
Pontevedra	164	30	194
Total	521	135	656

Nota: Hai menores que executaron medidas en varias provincias. Por ese motivo, o número total de persoas menores (no que están descontados os duplicados de varias provincias) é inferior á suma dos parciais das provincias.



► **Idade dos menores no momento da comisión dos feitos delituosos:**

14 anos	15 anos	16 anos	17 anos
185	252	395	362

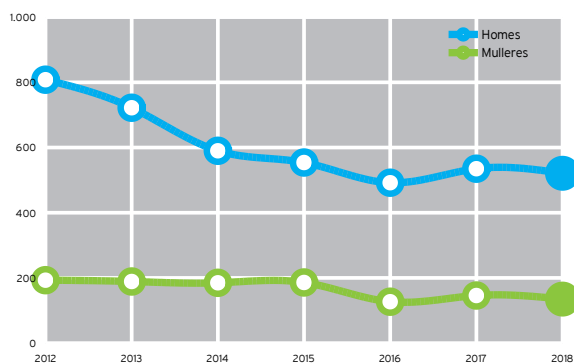
Nota: A suma total dos menores por tramos de idade non coincide co número total de menores que estiveron executando medidas xudiciais porque houbo menores que cometeron varios feitos delituosos pero con idades diferentes

► **Idade dos menores ao inicio da execución das medidas:**

14-15 anos	16-17 anos	Máis de 17 anos
152	526	360

► **Evolución do número de menores que executaron medidas xudiciais**

	Homes	Mulleres	Total
2012	808	193	1.001
2013	722	189	911
2014	590	185	775
2015	554	186	740
2016	492	127	619
2017	535	146	681
2018	521	135	656



Delitos

Os tres delitos máis frecuentes cometidos polos menores que executaron medidas xudiciais durante o ano 2018 foron:

- lesións (arts. 147-151, do Código Penal), roubo con violencia ou intimidación nas persoas (arts. 237 e 242, do C. P.) e ameazas (arts. 169-171, do C. P.).

► **Orzamento programas de execución de medidas xudiciais 2017**

	importe en euros
Programa de execución de medidas xudiciais en medio aberto	1.321.607,11
Programa de execución de medidas xudiciais de internamento	8.180.290,51
Programa "Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación"	167.000,00
Total	9.668.897,62

► **Programa de execución de medidas xudiciais de internamento**

Ten por obxecto a execución das medidas de internamento impostas polos xuíces de menores e recollidas no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000 (BOE nº 11, do 13.01.2000) en centros que, cumprindo a normativa, dispoñan dun ambiente axeitado para que a persoa menor poida reorientar o seu comportamento antisocial. As ditas medidas son: internamento terapéutico (en réxime pechado, semiaberto e aberto), internamento pechado, internamento semiaberto, internamento aberto e permanencia de fin de semana en centro.

Coa excepción da permanencia de fin de semana en centro, o resto das medidas poden ser impostas tanto de xeito cautelar como en sentenzas firmes.

► **Medidas de internamento en execución por tipo de medida**

	Total
I. Terapéutico cautelar (pechado, semiaberto e aberto)	16
I. Pechado cautelar	12
I. Semiaberto cautelar	30
I. Aberto cautelar	2
I. Terapéutico (pechado, semiaberto e aberto)	51
I. Pechado	8
I. Semiaberto	117
I. Aberto	10
Permanencia fin semana en centro	24
Total	270

► **Menores afectados por medidas de internamento e provincia de xestión**

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
74	17	44	57	190

Nota: o total de persoas menores afectados (190) non coincide coa suma total de persoas menores por provincia de xestión (192) debido a que un mesmo menor pode executar medidas en máis dunha provincia.

► **Recursos para a execución das medidas de internamento e menores atendidos**

Centros de Internamento	Prazas	Menores atendidos
C. Reed. Concepción Arenal		
Réxime: Pechado, semiaberto e aberto Provincia: A Coruña Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Camiña Social	35	68
C. Reed. Monteledo		
Réxime: Pechado, semiaberto e aberto Provincia: Ourense Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Diagrama Intervención Psicosocial (desde 01.05.2016)	37	63

C. Educativo de Atención Específica Montefiz

Réxime: Terapéutico Provincia: Ourense Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Diagrama Intervención Psicosocial	23	43
--	----	----

C. Educativo Avelino Montero

Réxime: Aberto e semiaberto Provincia: Pontevedra Titularidade: Pública Xestión: Pública, Consellería de Política Social	30	38
---	----	----

Total	125	190
--------------	------------	------------

Nota: a suma dos menores que executaron medidas nos distintos centros (212) non é coincidente co número total de menores que executaron medidas de internamento (190) porque algúns deles estiveron en varios centros.

Outras actuacións en internamento no ano 2018

O artigo 56 da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores, sinala o dereito das persoas menores internadas en centros a unha "formación laboral axeitada". Para dar cumprimento a este dereito existe o programa "Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación" incluído dentro PO FSE Galicia 2016-2020, Obxectivo Temático 0.9, Prioridade de inversión 09.01, Obxectivo Específico 09.01.01(Expediente PA 81/2015). A este programa, que se desenvolve nos catro centros de internamento da comunidade autónoma, participaron no ano 2018 un total de 153 menores, 15 mulleres e 138 homes.

► **Orzamento:**

- Orzamento do programa "Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación", 2018: 167.000 euros.

► **Medidas de medio aberto en execución durante o ano 2018**

Ten por obxecto a execución de aquelas medidas xudiciais descritas no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000 (BOE nº 11, do 13.01.2000) que non supoñen privación de liberdade. A intervención educativa desenvólvese na propia comunidade adoptando, esta última, un papel normativo e de integración social dos menores.

Á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica correspóndelle executar as seguintes medidas de medio aberto:

- **Tratamento ambulatorio:** consiste na asistencia ao centro asignado coa periodicidade requirida polos facultativos seguindo as pautas fixadas para o axeitado tratamento da anomalía ou alteración psíquica, adición ao consumo de bebidas alcohólicas, drogas tóxicas ou substancias psicotrópicas ou alteracións da percepción que padezan.
- **Asistencia a un centro de día:** as persoas sometidas a esta medida residirán no seu domicilio habitual e acudirán a un centro plenamente integrado na comunidade, para realizar actividades de apoio, educativas, formativas, laborais ou de ocio.
- **Permanencia de fin de semana no domicilio:** as persoas sometidas a esta medida permanecerán no seu domicilio ata un máximo de 36 horas, entre a tarde ou noite do venres e a noite do domingo, a excepción do tempo que deban dedicar ás tarefas socioeducativas asignadas polo xuíz.
- **Liberdade vixiada:** implica o seguimento da actividade da persoa sometida a ela e da súa asistencia á escola, ao centro de formación profesional ou lugar de traballo, segundo os casos, procurando axudala a superar os factores que determinaron a infracción cometida. Esta medida obriga, de ser o caso, a seguir as pautas socioeducativas sinaladas pola entidade pública ou polo profesional encargado do seu seguimento, de

acordo co programa elaborado e aprobado polo xuíz de Menores. A persoa sometida a esta medida tamén queda obrigada a manter co dito profesional as entrevistas establecidas no programa e a cumprir, no seu caso, as regras de conduta impostas polo xuíz.

- **Convivencia con outra persoa, familia ou grupo educativo:** a persoa a que se lle impón esta medida debe convivir, durante o período de tempo establecido polo xuíz, con outra persoa, cunha familia distinta da súa, ou cun grupo educativo, axeitadamente seleccionado para orientala no seu proceso de socialización.
- **Prestacións en beneficio da comunidade:** esta medida non se poderá impoñer sen o consentimento da persoa sometida a ela. Consiste na realización de actividades non retribuídas que se lle indiquen de interese social, en beneficio de persoas en situación de precariedade. Buscarase relacionar a natureza do ben xurídico lesionado polos feitos cometidos polo menor.
- **Realización de tarefas socioeducativas:** a persoa sometida a esta medida deberá realizar sen internamento nin liberdade vixiada, actividades específicas de contido educativo encamiñadas a facilitarlle o desenvolvemento da súa competencia social.

► **Medidas en medio aberto en execución por tipo de medida**

	Total	
Tratamento ambulatorio	39	
Asistencia a centro de día	30	
Permanencia fin semana en domicilio	2	
Liberdade Vixiada		
	L.V. Cautelar	12
	L.V. 2º período	98
	L.V.	400
Convivencia con outra persoa, familia ou grupo educativo		
	Convivencia... cautelar	1
	Convivencia...	6
Prestacións en beneficio da comunidade		54
	Tarefas socioeducativas	126
Total	768	

► **Menores afectados por medidas de medio aberto e provincia de xestión**

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
235	84	102	174	590

Notas:

O nº. total de persoas menores que executaron medidas de medio aberto (590) non coincide coa suma das persoas menores que executaron medidas nas distintas provincias (595) debido a que hai persoas menores que executaron medidas en máis dunha provincia.

A suma de persoas menores que executaron medidas de internamento e medidas de medio aberto (780) non coincide co número total de persoas menores que executaron medidas (656), xa que hai persoas menores que executaron medidas dos dous tipos (de internamento e de medio aberto).

► **Recursos para a execución das medidas de medio aberto**

- Equipos de xestión de medidas xudiciais das Xefaturas Territoriais da Consellería de Política Social.

Nota: O equipo de xestión de medidas xudiciais da Xefatura Territorial da Consellería de Política Social en Vigo (Pontevedra) conta con dous educadores para a execución das medidas xudiciais de medio aberto

- Centros de Intervención Educativa en medio aberto (C.I.E.M.As):

Localidade	Entidade	Prazas
C.I.E.M.A (Centro de Intervención Educativa en medio aberto)		
A Coruña	Fundación Camiña Social	12
Lugo	Dignidad Lugo	17
Vigo	Arela	12
Pontevedra	Arela	8
Ourense	Trama	10

Nota: O persoal dos centros de día tamén colabora na execución das outras medidas xudiciais de medio aberto.

- Entidades públicas e privadas que colaboran na execución da medida xudicial de prestacións en beneficio da comunidade:

Cruz vermella, COGAMI, Instituto Benéfico Social/Residencia Padre Rubinos, Cáritas

Diocesana, Banco de Alimentos, Centro de Interpretación Avifauna, Asociación Rexurdir, Alento (Asociación de Dano Cerebral), Asociación Sociocultural de Minusválidos (ASCM), Asociación Dignidade Ferrol, Residencia Cottolengo del Padre Alegre, ASPRONAGA (Asociación pro persoas con discapacidade intelectual de Galicia), CASCO (Comité Antisida Coruña), Asociación de discapacitados activos A Xanela, Asociación Boa Vida (Pontevedra), ABERTAL ASPACE de Sada, ASPRONAGA de Oleiros, Centro de Día de ASPANAES en Culleredo, Residencia de Maiores de Caranza en Ferrol, Programa Caixa Pro Infancia de Vigo, Vida Digna (Vigo), APAMP (Vigo), Residencia Xuvenil Altama (Vigo), Comedor Social de Lugo, ARDAI Terapia e Educación, Biblioteca Universitaria Rosalía de Castro, Pavillón Universitario do Servizo de Deportes e Campus Universitario de Ourense (Universidade de Vigo), Centro de Día "Esclavas de la Virgen Dolorosa" de Crecente, Centro de Educación Medioambiental "O REXO" da Fundación Ramón González Ferreiro de Allariz, CIFP Portovello de Ourense, Cine Club "Padre Feijoo", Club Deportivo La Purísima, IES Allariz, Parque Botánico de Montealegre.

- Concellos colaboradores para a execución da medida xudicial de P.B.C. (Protocolo xeral entre a Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar e a Federación Galega de Municipios e Provincias asinado o 9 de xuño de 2006): en total **73 concellos**.

► **Orzamento medio aberto 2018:**

1.321.607,11 euros

2.3 Conciliación

2.3.1 Rede galega de escolas infantís 0-3

A Rede pública de escolas infantís 0-3 de Galicia, está integrada polas escolas xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais, as xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar e as de titularidade municipal. Esta rede complétase coas escolas infantís xestionadas polas entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro, financiadas parcialmente con fondos públicos.

As políticas que desenvolve a Consellería de Política Social en relación coas escolas infantís teñen como obxectivos fundamentais:

- ▶ O sostemento da rede autonómica de escolas infantís 0-3.
- ▶ O incremento da oferta de prazas mediante a ampliación da rede pública de escolas infantís.
- ▶ O apoio económico ás corporacións locais para que, no ámbito das súas competencias, presten servizos ás familias mediante os recursos de atención á infancia de titularidade municipal.
- ▶ A ampliación de prazas sostidas con fondos públicos mediante unha liña de axudas para o mantemento da escolas infantís de iniciativa social.
- ▶ A subvención directa ás familias mediante o Bono Concilia, para asistir a unha escola infantil privada da súa elección cando non obteñan praza nunha escola infantil pública ou cando na súa localidade non existan centros públicos.
- ▶ A ampliación de prazas sostidas con fondos públicos mediante un contrato de prazas con escolas infantís de titularidade privada situadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súa área de influencia así como no concello de Monforte de Lemos, destinadas ás persoas solicitantes que quedan en lista de espera nas escolas públicas.
- ▶ O equilibrio interterritorial entre o ámbito rural e o ámbito urbano, promovendo servizos de atención á infancia adaptados a ambos contextos.



a galiña azul
rede de escolas infantís de Galicia

2.3.1.1 A Rede de escolas infantís 0-3 “A Galiña Azul”

A Rede de escolas infantís de Galicia “A Galiña Azul” está integrada polas escolas infantís xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais e as xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar.

As escolas infantís 0-3 son centros educativos que desenvolven o seu labor no primeiro ciclo da educación infantil, atendendo a nenas e nenos de 0 a 3 anos, proporcionando unha atención integral sen distinción de raza, sexo, condición social ou económica, a través dun programa global que garante o pleno desenvolvemento físico, intelectual, afectivo, social e moral dos nenos e das nenas.

Desde o recoñecemento da importancia dunha adecuada relación entre a escola infantil e as familias, como axentes educativos de primeiro nivel nestas idades, os centros cooperan estreitamente coas familias, na busca da necesaria coordinación de cara a facilitar a adecuada formación da personalidade das nenas e nenos e o seu posterior desenvolvemento como ser social.

2.3 CONCILIACIÓN

Ademais de ser o recurso educativo por excelencia para a primeira infancia, as escolas infantís convértense, no noso contorno, nun instrumento básico de apoio ás familias, clave para a harmonización da vida persoal, profesional e familiar.

► Escolas infantís 0-3 xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais

A Axencia Galega de Servizos Sociais conta con 27 escolas infantís 0-3, distribuídas nas catro provincias galegas, que prestan unha atención integral a nenos e nenas de cero a tres anos de idade.

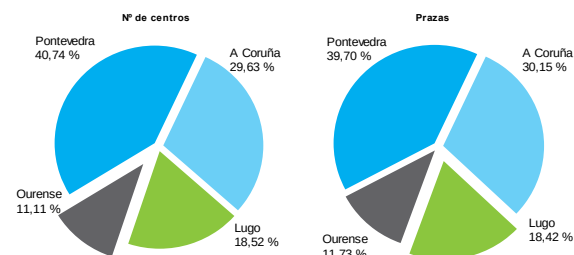
Escolas infantís e n.º de prazas

	Nº unidades	nº prazas
E.I. As Mariñas (A Coruña)	4	61
E.I. O Ventorrillo (A Coruña)	7	107
E.I. Santa María de Oza (A Coruña)	4	61
E.I. Elviña (A Coruña)	7	107
E.I. Catabois (Ferrol)	6	82
E.I. Virxe de Chamorro (Ferrol)	3	53
E.I. Santa Susana (Santiago de Compostela)	6	82
E.I. Vite (Santiago de Compostela)	9	123
Total A Coruña	46	676
E.I. Nª Señora da Purificación (Foz)	4	56
E.I. Nª Señora do Campo (Ribadeo)	7	107
E.I. Nª Sra. do Sagrado Corazón (Lugo)	5	94
E.I. Paradai (Lugo)	8	115
E.I. Casa do Mar de Celeiro (Viveiro)	3	41
Total Lugo	27	413
E.I. Antela (Ourense)	8	111
E.I. A Farixa (Ourense)	5	80
E.I. Virxe de Covadonga (Ourense)	5	72
Total Ourense	18	263
E.I. Bouzas (Vigo)	6	94
E.I. Relfas (Vigo)	5	74
E.I. Rosalía De Castro (Vigo)	7	107
E.I. Caeiro (Vigo)	5	67
E.I. A Estrela - E. Administrativo Xunta (Vigo)	3	41
E.I. San Paio (Vigo)	8	102

E.I. Campolongo (Pontevedra)	7	107
E.I. O Toxo (Pontevedra)	7	107
E.I. E.Administrativo Xunta (Pontevedra)	3	36
E.I. Marisma de Santa Mariña (Redondela)	6	94
E.I. Casa do mar de Marín (Marín)	4	61
Total Pontevedra	61	890
Total Galicia	152	2.242

Resumo provincial e porcentaxes de prazas

	centros	prazas
A Coruña	8	676
Lugo	5	413
Ourense	3	263
Pontevedra	11	890
Total	27	2.242



Todas as escolas infantís da Axencia Galega de Servizos Sociais prestan servizo 11 meses ao ano, de setembro a xullo. Non obstante, co fin de dar cobertura ás necesidades de conciliación das familias do alumnado, a convocatoria de adjudicación de prazas prevé que durante o mes de agosto permaneza aberto un centro por cada unha das localidades, sempre que exista demanda suficiente para formar unha unidade mixta de 15 alumnos e alumnas.

Durante o mes de agosto de 2018 permaneceron abertas as seguintes escolas infantís:

- Escola infantil Antela de Ourense
- Escola infantil do Edificio administrativo de Pontevedra
- Escola infantil San Paio - Vigo

Escolas infantís 0-3 para fillas e fillos do persoal da Xunta de Galicia

A Axencia Galega de Servizos Sociais conta con dúas escolas infantís destinadas especificamente a fillos e fillas (menores de 3 anos) das empregadas e empregados públicos: a escola infantil do Edificio Administrativo da Xunta de Galicia en Pontevedra e a escola infantil do Complexo Administrativo da Xunta de Galicia en Vigo, e reserva para este colectivo unha portentaxe das prazas das escolas infantís de Vite en Santiago de Compostela, Santa María de Oza na Coruña, Catabois en Ferrol, Sagrado Corazón en Lugo e Antela en Ourense.

Normativa:

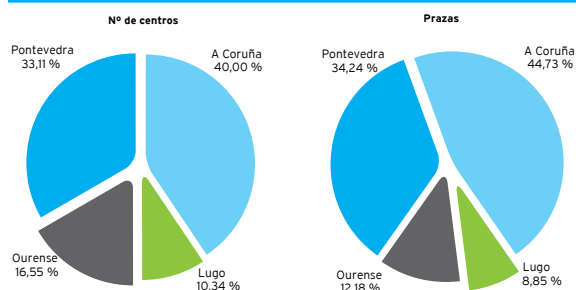
- Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG núm. 156 do 16.08.2005).
- Decreto 49/2012, do 19 de xaneiro, polo que se aproba o réxime de prezos das escolas infantís 0-3 dependentes desta consellería (DOG núm. 17, do 25.01.2012).
- Resolución do 10 de maio de 2017, da Axencia Galega de Servizos Sociais, pola que se actualizan os prezos das escolas infantís dependentes desta axencia (DOG núm. 97 do 23.05.2017).
- Resolución do 1 de marzo de 2018, da Axencia Galega de Servizos Sociais, pola que se convoca o procedemento de adjudicación de prazas nas escolas infantís 0-3 dependentes desta axencia para o curso 2018/19 (DOG núm.49, do 9.03.2018).
- Resolución do 4 de abril de 2018, da Axencia Galega de Servizos Sociais, pola que se convoca o procedemento de adjudicación de prazas para fillas e fillos do persoal da Xunta de Galicia nas escolas infantís dependentes desta axencia para o curso 2018/19 (DOG núm.72, do 13.04.2018).

Escolas infantís 0-3 xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

O Consorcio pechou o ano 2018 xestionando 8.023 prazas en 145 escolas infantís da rede autonómica "Galiña Azul" distribuídas por todo o territorio (ver mapa na páxina seguinte), das cales 5 son escolas de xestión indirecta.

Distribución provincial das escolas infantís xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

	nº de centros	prazas
A Coruña	58	3.589
Lugo	15	710
Ourense	24	977
Pontevedra	48	2.747
Total	145	8.023



http://www.igualdadebenestar.org/interior.php?txt=arbore_web11&lg=gal

Loguearme | Portada | Contacto | RSS | Como adherirse ao consorcio

CONSORCIO GALEGO
de Servizos de Igualdade e Benestar

O Consorcio | Escolas infantís | Maiores | Xantar na casa | Inclusión | Tratamento da violencia | Actualidade | Publicacións

Que son? Obxectivos Cales son?

Cales son?

Na actualidade, a Rede conformana 122 centros.

a galiña azul
rede de escolas infantís de Galicia

Ao longo do ano 2018 entraron en funcionamento 5 centros de nova construción cun total de 402 prazas, e ampliáronse 5 prazas na escola xa en funcionamento de Vilamartín de Valdeorras, despois de realizar as correspondentes obras, o que se traduce nun incremento total de 407 prazas con respecto ao ano 2017.

Os centros abertos na provincia da Coruña, Lugo e Ourense foron Santiago-Castiñeiriño, Lugo e Ourense-Centro Interxeracional, respectivamente, as tres con 82 prazas e grazas ao convenio de colaboración coa Fundación Amancio Ortega (FAO), así como os de construción propia na provincia de Pontevedra, Mos-Veigadaña (82 prazas) e A Estrada (74 prazas).

No curso 2018/19 continúa sen actividade a escola unitaria de A Bola por cuarto ano consecutivo por falta de matrícula.

Evolución

A evolución dos centros e prazas xestionadas polo Consorcio desde 2010 é a seguinte:

	nº de centros	prazas
2010	96	4.986
2011	102	5.394
2012	117	6.085
2013	121	6.407
2014	122	6.526
2015	132	7.104
2016	138	7.452
2017	140	7.594
2018	145	8.023

Recursos humanos

As escolas infantís da rede "Galiña Azul" dependentes do Consorcio contan, ademais de cos seus propios recursos humanos (persoal educativo e de servizos), con recursos do contorno sociocultural na que están situadas (asociacións, concellos...) e cos recursos humanos dos servizos centrais do propio Consorcio, fundamentais para garantir o bo funcionamento e xestión da rede.

2.3.1.2 Centros infantís 0-3 dependentes de corporacións locais

Axudas de mantemento para escolas infantís 0-3 dependentes de corporacións locais

Ata o ano 2011, os centros infantís municipais concorrián a unha orde anual de axudas para o seu mantemento específica para os centros dependentes das corporacións locais. En 2018 estes centros infantís municipais, destinados a nenos e nenas menores de 3 anos, puideron optar a estas axudas de mantemento a través do sistema de financiamento previsto para os servizos sociais comunitarios.

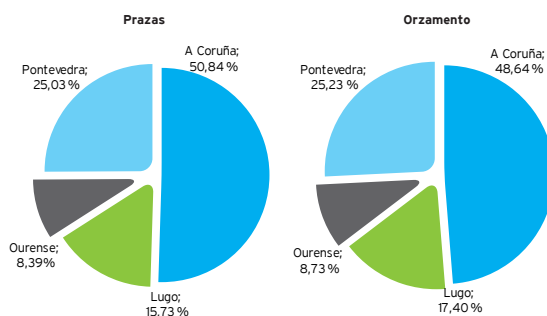
Este ano 2018 subvencionáronse a través deste programa un total de 123 centros infantís 0-3 de titularidade municipal.

Normativa

- Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento (DOG n.º 63, do 30.03.2012).

Orzamento e beneficiarios:

Centros Infantís 0-3			
	nº de centros	Prazas	Contía das axudas
A Coruña	53	3.319	1.328.420,66
Lugo	28	1.027	475.317,81
Ourense	15	548	238.351,44
Pontevedra	27	1.634	688.931,09
Total	123	6.528	2.731.021



2.3 CONCILIACIÓN

Axudas de investimento para escolas infantís e puntos de atención á infancia de titularidade municipal.

No ano 2018 publícase unha nova convocatoria destinada á concesión de axudas económicas ás corporacións locais para a realización de obras menores e compra de equipamentos que contribúan á mellora da calidade das escolas infantís e puntos de atención á infancia de titularidade municipal no marco do programa FEDER Galicia 2014-2020.

► Normativa

Orde do 27 de xuño de 2018 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o investimento na mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís 0-3 e dos puntos de atención á infancia (PAI) dependentes das corporacións locais e se convocan para o ano 2018 (cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020). (DOG núm. 131, do 10.07.2018). O crédito destinado a esta convocatoria foi ampliado pola Orde do 20 de novembro de 2018 (DOG núm. 224 do 23.11.2018).

► Orzamento e beneficiarios:

A través desta convocatoria subvencionáronse 60 proxectos por unha contía global de **1.112.593,08** euros.

A distribución das axudas por provincia é a seguinte:

	Total proxectos	Axudas de investimento
A Coruña	28	505.774,36
Lugo	12	190.983,51
Ourense	9	211.869,70
Pontevedra	11	203.965,51
Total	60	1.112.593,08

A distribución por concellos é como segue:

Escola infantil	Concello	Axudas
EIM O Bosque/ A Magdalena	Ames	23.610,57
EIM de Arteixo	Arteixo	18.888,36
PAI da Baña	A Baña	28.074,60
EIM de Bergondo	Bergondo	5.913,32
P.A.I de Boimorto	Boimorto	35.000,00
E.I.M de Brión	Brión	25.792,79
P.A.I As Viñas	Cabanas	16.583,99
EIM Cabana de Bergantiños	Cabana de Bergantiños	25.435,48
PAI de Cariño	Cariño	14.953,17
EIM de Corcubión	Corcubión	24.520,48
E.I.M Os Pillabáns	Cerceda	31.315,90
EIM de Melide	Melide	34.915,12
E.I.M A Ceboliña	Miño	31.925,14
EIM Os Piñeiros/A Gándara/A Solaina	Narón	931,94
EIM Os Pelegríns	Neda	11.458,57
E.I.M de Negreira	Negreira	12.442,65
E.I.M Sorrisos	Ordes	28.211,65
E.I.M de Padrón	Padrón	5.250,86
EIM A Barosa	Pontes de García Rodríguez, As	5.841,10
E.I.M de Ribeira	Ribeira	16.992,87
E.I.M de Santa Comba	Santa Comba	20.000,00
P.A.I A Rolada	San Sadurniño	6.188,00
EIM Calo/ Os Tilos/ A Ramallosa	Teo	19.465,81
PAI de Tordoia	Tordoia	3.857,53
P.A.I de Trazo	Trazo	5.177,06
E.I.M de Val do Dubra	Val do Dubra	14.861,02
PAI de Valdoviño	Valdoviño	18.956,42
EIM de Vedra	Vedra	19.209,96
A Coruña 28 proxectos		505.774,36
EIM Manuela López Besteiro	Castro de Rei	20.000,00
PAI de Cospeito	Cospeito	26.208,99
EIM San Fiz/M. Wonenburger/ Serra de Outes/Gregorio Sanz	Lugo	14.021,86
PAI Meniños	Lourenzá	9.581,54

EIM de Monforte de Lemos	Monforte de Lemos	3.788,95
P.A.I de Muras	Muras	14.236,62
EIM de Palas de Rei	Palas de Rei	17.515,46
PAI de A Pastoriza	Pastoriza, A	20.652,07
PAI de Trabada	Trabada	11.250,00
PAI de O Vicedo	Vicedo, O	30.569,71
E.I.M de Vilalba	Vilalba	21.262,07
E.I.M de Viveiro	Viveiro	1.896,14
Lugo 12 proxectos		190.983,51
PAI de Arnoia	Arnoia	28.702,95
E.I.M de Barbadás	Barbadás	27.333,53
PAI de Boborás	Boborás	26.069,17
EIM Contacontos	Maceda	29.533,06
EIM de Melón	Melón	34.507,83
PAI de Riós	Riós	5.709,37
EIM de San Cibrao das Viñas	San Cibrao das Viñas	31.637,11
PAI de Vilar de Santos	Vilar de Santos	8.061,70
PAI de Vilariño de Conso	Vilariño de Conso	20.314,98
Ourense 9 proxectos		211.869,70
EIM de Catoira	Catoira	16.675,78
P.A.I da Cañiza	Cañiza, A	31.576,34
EIM de A Estrada	A Estrada	22.607,09
E.I.M de Meaño	Meaño	17.161,58
E.I.M de Pontearreas	Pontearreas	15.000,00
EIM de Ribadumia	Ribadumia	10.450,99
P.A.I de Rodeiro	Rodeiro	571,72
EIM O Tombo/ O Revel	Sanxenxo	16.613,89
EIM de Valga	Valga	17.876,76
E.I.M de Vilagarcía de Arousa	Vilagarcía de Arousa	32.554,70
E.I.M de Vilanova de Arousa	Vilanova de Arousa	22.876,66
Pontevedra 11 proxectos		203.965,51
Galicia 60 proxectos		1.112.593,08

2.3.1.3 Escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social

► Axudas de mantemento para escolas infantís de iniciativa social

Co fin de ampliar a rede de recursos públicos para a primeira infancia de cero a tres anos, a Consellería de Política Social publica anualmente unha convocatoria de axudas para o mantemento de escolas infantís dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro.

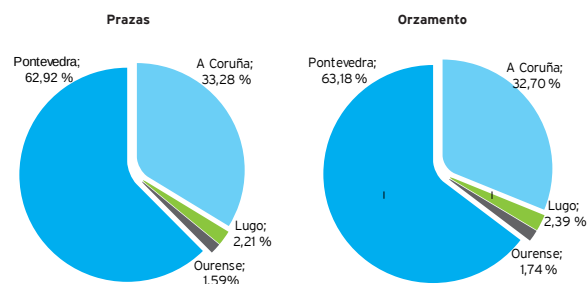
► Normativa:

Orde do 29 de decembro de 2017 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o mantemento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social e se convocan para o ano 2018 (DOG núm. 16, do 23.01.2018).

► Orzamento e escolas beneficiarias:

A estas axudas destínase un orzamento de 3.460.152 euros, coa seguinte distribución provincial (adxudicado):

	N.º de centros	N.º de prazas	Contía das axudas
A Coruña	18	902	1.124.189,17
Lugo	2	60	82.028,00
Ourense	2	43	59.807,00
Pontevedra	26	1.705	2.172.336,93
Total	48	2.710	3.438.361,10



► Axudas de investimento para escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social.

No ano 2018 publícase unha nova convocatoria de axudas para a mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020.

► Normativa:

Orde do 27 de xuño de 2018 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para investimento na mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro e se convocan para o ano 2018 (cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020) (DOG núm. 132 do 11.07.2018).

► Orzamento e entidades beneficiarias:

Para as axudas obxecto desta convocatoria consígnase un orzamento total de 600.000 euros, coa seguinte distribución provincial:

	N.º de centros	Contía das axudas
A Coruña	14	172.798,52
Lugo	1	23.943,94
Ourense	1	4.500,00
Pontevedra	14	198.164,46
Total	30	399.406,92



2.3.1.4 Axudas de investimento para a creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais.

No ano 2018 publícase unha nova convocatoria de axudas destinadas á creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais de Galicia enmarcada no programa operativo Feder Galicia 2014-2020.

► Normativa:

Orde do 25 de maio de 2018 pola que se regulan as bases que rexerán a concesión de axudas económicas para a creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais, cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2018 e 2019 (DOG núm.106, do 05.06.2018).

► Orzamento e beneficiarios:

A estas axudas destínase un orzamento de 800.000 euros distribuído en dúas anualidades, correspondendo 200.000 euros á anualidade de 2018 e 600.000 euros á anualidade de 2019.

A través desta convocatoria subvencionáronse 2 proxectos para a construción de escolas infantís 0-3 destinadas á atención dos fillos e fillas menores de tres anos do persoal das empresas emprazadas nos polígonos industriais ou nos parques empresariais de Galicia, por unha contía total de 400.000 euros.

- Entidade urbanística de conservación do Polígono da Granxa (O Porriño): 200.000 euros.
- Entidade urbanística de conservación do Polígono da Tomada (A Pobra do Caramiñal): 200.000 euros.

2.3.1.5 Servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís de titularidade privada

No ano 2015, a consellería pon en marcha un novo programa destinado a aquelas persoas solicitantes de praza nas escolas infantís da rede pública autonómica que quedan en lista de espera por falta de prazas dispoñibles e residan en calquera das sete grandes cidades de Galicia ou nos concellos das súas respectivas áreas de influencia.

A través deste programa, a consellería oferta a aquelas familias que se atopan nas circunstancias anteriormente descritas, a posibilidade de acceder a unha praza concertada, nas mesmas condicións que unha praza pública tanto no que atinxe aos servizos que inclúe como aos prezos a aboar polas familias, nunha escola infantil privada que resultase adxudicataria do concerto de prazas para o primeiro ciclo de educación infantil.

Para darlle continuidade a este programa, no ano 2018 a consellería publica un novo contrato para a prestación do Servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís de titularidade privada emprazadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súa área de influencia así como nos concellos de Monforte de Lemos e Ponteareas.

Para a adxudicación das prazas resultantes do contrato, no ano 2018 publícase unha convocatoria dirixida ás familias con nenos e nenas escolarizados durante o curso anterior nunha praza contratada en calquera das escolas infantís privadas adxudicatarias.

► **Normativa:**

Orde do 30 de agosto de 2018 pola que se convoca e se establece o procedemento de adxudicación de prazas do servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís 0-3 de titularidade privada para o curso 2018/2019 (DOG núm. 175, do 13.09.2018).

► **Orzamento e beneficiarios:**

No curso escolar 2018/2019 ofertáronse por medio deste programa un total de 492 prazas en 21 escolas infantís con contrato de prazas para a prestación do Servizo de educación infantil en escolas de titularidade privada situadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súa respectivas áreas de influencia así como no concello de Monforte de Lemos.

2.3 CONCILIACIÓN

2.3.2 Programas e servizos

2.3.2.1 Casas Niño

No ano 2016 a Consellería de Política Social promoveu unha nova iniciativa destinada á posta en marcha de casas niño no ámbito rural mediante unha liña de axudas enmarcada no programa operativo Feder Galicia 2014-2020. Trátase dun novo modelo de atención á infancia adaptado a contextos rurais caracterizados pola baixa natalidade e polo envellecemento da poboación; aspectos estes que ameazan a curto prazo co despoboamento dunha parte importante do territorio de Galicia e onde non existen recursos de atención continuada á infancia menor de 3 anos.

Con esta iniciativa preténdese implantar, por un lado, servizos de apoio ás familias e por outro a promoción do emprego autónomo de persoas mozas residentes no rural galego.

As casas niño son un recurso de carácter socioeducativo destinado ao coidado e atención a nenos e nenas de 0 a 3 anos en grupos reducidos e horario flexible no domicilio da persoa coidadora.

No ano 2018, por terceiro ano consecutivo, a consellería de Política Social publica unha convocatoria de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño.

► Normativa:

Orde do 17 de xullo de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño, parcialmente cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2018, 2019, 2020 e 2021 (DOG núm.146 do 1.08.2018).

- Ás subvencións obxecto desta convocatoria destínase un total de 2.410.000 euros distribuídos en catro anualidades tal e como se indica no cadro seguinte:

	Aplicación		Total
	12.02.312B.770.0	12.02.312B.470.0	
Importe 2018	225.000	98.000	323.000
Importe 2019	-	294.000	294.000
Importe 2020	-	294.000	294.000
Importe 2021	-	294.000	294.000
Importe total	225.000	980.000	1.205.000

Cada casa niño percibe unha axuda máxima de 15.000 euros para gastos de investimento correspondentes ao ano 2018 e unha axuda de 19.600 euros anuais en concepto de prima de desenvolvemento durante os catro primeiros anos de funcionamento.

Con este orzamento creáronse un total de 15 casas niño coa seguinte distribución por provincias:

	nº de centros	Axudas de investimento
A Coruña	7	104.901,56
Lugo	3	44.990,00
Ourense	5	73.895,00
Pontevedra	0	
Total	15	223.786,56

As casas niño que se puxeron en marcha son as seguintes:

Concello	Axuda investimento	Prima de desenvolvemento
Aranga	14.911	58.800
Capela, A	15.000	58.800
Irixoa	14.991	58.800
Monfero	15.000	58.800
Vilarmador	15.000	58.800
Vilasantar	15.000	58.800
Santiso	15.000	58.800
O Páramo	15.000	58.800
Rábade	14.990	58.800

Triacastela	15.000	58.800
Petín	15.000	58.800
Sarreaus	14.695	58.800
Taboadela	15.000	58.800
Trasmiras	14.200	58.800
Vilardevós	15.000	58.800
	223.786,56	882.000,00

Nota: As adjudicatarias das casas niño de Vilasantar e Petín renunciaron a axuda. No seu lugar foi adjudicada unha casa niño en Xunqueira de Espadañedo por unha contía global de 64.000 euros.

2.3.2.2 Programa do Bono Concilia

<http://www.bonoconcilia.gal/>



No ano 2018, a Consellería puxo en marcha unha nova convocatoria de axudas económicas a través do Bono concilia para o curso escolar 2018/2019.

O Bono concilia consiste nunha axuda económica mensual de contía variable segundo a renda da unidade familiar directa ás familias dos nenos e das nenas solicitantes de praza pública que queden en lista de espera, ou que residen en concellos nos que non dispoñen de prazas públicas, co fin de contribuír ao pagamento total ou parcial dunha praza nunha escola infantil 0-3 privada e non sostida con fondos públicos da súa elección.

► Normativa:

Orde do 21 de xuño de 2018 pola que se regulan as axudas económicas para a atención da primeira infancia en escolas infantís 0-3 non sostidas con

fondos públicos a través do programa Bono concilia, e se procede á súa convocatoria para o curso 2018/19 (DO núm. 126, do 3.07.2018).

Orde do 8 de novembro de 2018 pola que se fai público o incremento do crédito das axudas previstas na Orde do 21 de xuño de 2018 pola que se regulan as axudas económicas para a atención da primeira infancia en escolas infantís 0-3 non sostidas con fondos públicos a través do programa Bono concilia e se procede á súa convocatoria para o curso 2018/19.(DOG núm. 216, do 13.11.2018).

► Orzamento e beneficiarios:

O crédito destinado a este programa para o exercicio de 2018, logo do incremento de crédito realizado a través da orde do 8 de novembro, foi de **4.784,654** euros, concedéndose para este curso escolar un total de 4.414 bonos de contía variable segundo o establecido no artigo 4.2 da orde de convocatoria..

2.3.2.3 Bono coidado

http://www.pan.gal/bono_coidado.html



No ano 2016 a Consellería de Política Social pon en marcha un programa destinado ás familias con nenos e nenas menores de tres anos que teñan a súa residencia en Galicia e precisen dun recurso personalizado a domicilio para cubrir necesidades puntuais derivadas da conciliación das obrigas laborais e persoais e as responsabilidades familiares e cuxa renda non supere os 45.000 euros ou os 13.500 euros por cápita.

No ano 2017 publícase unha nova convocatoria cunha importante novidade ao ampliar a idade dos/das menores para poder obter esta axuda ata os doce anos.

A convocatoria ten por obxecto cubrir as necesidades puntuais de conciliación das familias con nenos e nenas de ata doce anos que se produzan entre o 1 de outubro de 2017 e o 30 de setembro de 2018.

► **Normativa:**

Orde do 31 de outubro de 2017 pola que se establecen as axudas económicas ás familias para a atención a domicilio de nenas e nenos menores de doce anos a través do programa Bono coidado e se procede á súa convocatoria (DOG núm. 214, do 10.11.2017).

► **Orzamento e beneficiarios:**

Á convocatoria do 2017 destínase un total de 3.000.000 de euros distribuídos en dúas anualidades, 750.000 para 2017 e 2.250.000 para 2018.

O número de solicitudes e persoas beneficiarias é o seguinte.

	Solicitudes presentadas	Axudas concedidas
A Coruña	155	130
Lugo	31	29
Ourense	32	31
Pontevedra	132	115
Total	350	305

Porcentaxe de concesión

A Coruña 83,87 %

Lugo 93,55 %

Ourense 96,88 %

Pontevedra 87,12 %

Total 87,14 %

2.3.2.4 Programa de intervención educativa co alumnado afectado de parálise cerebral e trastornos afíns.

No ano 2018 froito da colaboración da Asociación de Familias de Persoas con Parálise Cerebral (APAMAP) e a Consellería de Política Social, leváronse a cabo actuacións en 6 escolas infantís da Rede galega de escolas infantís 0-3 “Galiña Azul” da área metropolitana de Vigo (E.I Torneiros Porriño, E.I Porriño Doantes, E.I Hío, E.I Moaña, e E.I Cangas-Choupana): formación aos profesionais da contorna educativa do neno/a en función das necesidades existentes. O obxectivo é prestar a formación específica e os apoios e recursos materiais necesarios aos equipos das escolas para dotar de ferramentas e aprendizaxes ás educadoras e educadores das escolas de cara a atención, intervención e detección das necesidades dos nenos.

Módulos impartidos:

- Introducción ao enfoque da integración sensorial
- Adaptación de xoguetes e outros materiais
- Nocións básicas sobre parálise cerebral e trastornos sensoriomotores. Facilitación do desenvolvemento sensoriomotor. Módulo I
- Nocións básicas sobre parálise cerebral e trastornos sensoriomotores. Facilitación do desenvolvemento sensoriomotor. Módulo II
- Comunicación ás familias no caso de detección precoz de trastornos do desenvolvemento: ferramentas para dar a noticia
- Adaptación da contorna para a comunicación: sistemas de comunicación
- Exercicios e prácticas para facilitar a deglución e a alimentación segura.

Nº de asistentes:

- 92 educadoras

Intervención cos iguais a través do proxecto de sensibilización ConVivindo.

O obxectivo é fortalecer a convivencia escolar e social a través de actividades de sensibilización en valores como a diversidade, a convivencia, a solidariedade e a cooperación. Fomentar hábitos e pautas de comportamento entorno ao respecto, a convivencia, a igualdade, a solidariedade, potenciando os valores positivos do pluralismo, a tolerancia, a coeducación e o respecto á diversidade.

Isto canalizouse a través do conto e da personaxe Vivindo que chega á aula para contarlles aos/as nenos/as o conto da “Cebra Camila”, adaptado previamente á súa idade, historia que transmite os valores da convivencia, da participación e do compartir, do valor da diferenza e a diversidade que quere transmitir o proxecto ConVivindo.

- ▶ Nenos/as beneficiarios/as: 120

Formación sobre o Proxecto SPRESS (Servizo de Préstamos de Recursos Específicos e Externos)

O obxectivo é formar e dotar aos equipos das escolas dos recursos e materiais específicos nas áreas motora e de posicionamento, comunicación, deglución e autonomía persoal.

Tras o primeiro módulo impartido dentro de cada escola entregouse o “Catálogo de materiais específicos” e infomouse e formouse sobre os diferentes produtos e o seu funcionamento.

Préstamos realizados nas escolas: bipedestador, balón en forma cacahuete e elaboración dun asento de xeso

Todas estas actuacións foron levadas a cabo por persoal cualificado: Logopeda, Terapeuta ocupacional, Fisioterapeuta, Psicóloga, e Traballadora social.

2.3.2.5 Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e Cruz Vermella de Galicia para o desenvolvemento do programa de soporte psicosocial a persoas maiores que exercen labores parentais con menores de idade a través dunha escola de avós e avoas educadores/as.

Este convenio de colaboración, asinado o 31 de xullo de 2018, é continuación dos asinados para os anos 2016 e 2017 e ten como obxecto regular o marco da colaboración entre a Consellería de Política Social e a entidade Cruz Vermella de Galicia para o desenvolvemento durante o ano 2018 do Programa de apoio psicosocial a persoas maiores que exercen labores parentais de coidado e crianza dos seus netos e netas a través dunha escola de avós e avoas educadores/as e a súa implantación nas sete grandes cidades en Galicia.

Ao abeiro deste convenio, dotado cun importe de 106.000 euros, implantáronse novas escolas de avós e avoas educadores/as en cada unha das sete grandes cidades de Galicia (A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo).

O resumo da realización deste programa no ano 2018 é o seguinte:

- 285 avós e avoas participantes
- 474 netos e netas beneficiados/as
- 285 familias beneficiadas
- 20 escolas de avós e avoas educadores implantadas, cun total de 177 participantes
- 178 sesións das escolas nas que se traballan aspectos relacionados coa crianza e a educación dos nenos/as
- 510 entrevistas individuais (presencias e telefónicas) sobre aspectos relacionados coa crianza e a educación dos menores ao seu cargo
- 186 sesións dos Grupos de Axuda Mutua (GAM), cun número de 162 participantes

- 9 solicitudes de servizo de respiro solicitados, e todos eles atendidos
- 279 actividades de presentación/difusión realizadas
- 43 reunións de coordinación interdepartamentais dentro de Cruz Roja Española
- 41 reunións de coordinación con axentes externos a Cruz Roja Española
- 34 reunións de coordinación do equipo

Estes obxectivos acadáronse desenvolvendo o programa segundo as 3 fases que ten definidas:

Atención individualizada

Entrevistas personalizadas para detectar necesidades específicas e establecer intervencións integrais de axuda á familia, en caso de ser necesarias. Pódense realizar en calquera momento da intervención, paralelamente ao resto de fases.

Escolas de avós e avoas educadores

Son sesións formativas nas que un grupo de aproximadamente 10 avós e avoas traballan semanalmente diferentes temáticas co fin de desenvolver habilidades específicas que os axuden no manexo de situacións cotiás na educación dos netos e netas ao seu cargo; orientándolles e apoiándolles no proceso educativo en todos os aspectos que leva a crianza. Ademais fomentáronse os autocuidados, de maneira que a persoa maior poida coidarse para coidar e educar mellor.

Mentres se realizan as sesións formativas ofrecemos un servizo de respiro de atención lúdico-educativa aos nenos que teñen ao seu cargo, facilitando que poidan participar nas sesións ou dispoñan de algo de tempo para si mesmos.

Grupos de axuda mutua

É a fase posterior ás Escolas, o que posibilita un proceso de interacción social baseado na relación de axuda entre o voluntariado, os avós/as e os netos/as. Para iso constitúense grupos de axuda mutua que garanten o intercambio de ex-

periencias. Prevese a constitución destes grupos unha vez que vaian finalizando as sesións das escolas, nutréndose dos participantes que estean interesados en seguir mantendo unha vinculación.

A pretensión coa que se crean estes grupos de apoio é, que unha vez que finalice a fase da escola de avós e avoas educadores, estes grupos sigan existindo e manteñan a súa actividade de forma autónoma.

O 10 de novembro de 2018 tivo lugar a “II Xuntanza de Avós e Avoas Educadores” en Santiago de Compostela onde participaron 160 avós e avoas. Nesta xuntanza as persoas que participaron ou participan neste programa nas sete localidades galegas, tiveron ocasión de compartir experiencias e vivencias. Foi unha xornada de recoñecemento e agradecemento polo labor desenvolvido no coidado e educación dos seus netos e netas. .

2.3.2.6 Foro de Rexións Españolas con Desafíos Demográficos

O Foro de Rexións con Desafíos Demográficos (FREDD) constituíuse en outubro de 2013 a iniciativa dos gobernos de Galicia, Asturias, Castela e León e Aragón. Catro meses despois súmanse os gobernos de Castela A Mancha e Extremadura. Finalmente, en febreiro de 2016 incorporáronse os gobernos de Cantabria e A Rioxa, de forma que xa son 8 as comunidades autónomas participantes.

Desde a súa creación o Foro veu traballando para situar a cuestión demográfica na axenda política nacional e europea, celebrando ata a data un total de sete encontros nos que se alcanzaron acordos que se materializaron nunha serie de fitos relevantes.

Entre os seus logros a nivel nacional cabe destacar a súa participación no relatorio sobre despoboamento creado no Senado e conseguir que o debate se trasladase ao Congreso. Así mesmo, as comunidades partícipes do Foro subscribiron a denominada Declaración de Cuenca, un documento programático no que manifestaban, entre outras cuestións, a necesidade de adoptar medidas especí-

ficas urxentes para paliar o problema demográfico tanto a nivel español como europeo e para atender a imperiosa necesidade de levar servizos de calidade ás zonas despoboadas e ás de alta dispersión poboacional, tanto de carácter educativo como social, sanitario, cultural, formativo, laboral e de comunicacións.

Do contido desta declaración, así como dos traballos do Senado e doutros axentes, deveu a redacción do punto relativo a despoboamento do Acordo da Conferencia de Presidentes sobre a Estratexia nacional fronte ao reto demográfico, na actualidade en proceso de elaboración.

Os seguintes pasos do FREDD serán, por unha banda, seguir traballando na Estratexia nacional e, por outra, fixar co Goberno central unha estratexia común que posibilite unha maior contribución de fondos europeos; de tal xeito, que na súa distribución se recolla especificamente a problemática da demografía e se establezan medidas específicas financeiras complementarias para os territorios afectados.

2.3.2.7 Tarxeta Benvida



No Plan estratéxico rexional de Galicia 2015-2020 recolléase, entre outros, un paquete integral de medidas para avanzar no obxectivo de crear en Galicia un ambiente social favorable para vivir, para formar unha familia e para que cada quen poida ter os fillos e fillas que desexe. Neste

eido, a finais do ano 2015 pónse en marcha o Programa de apoio á natalidade (PAN), un programa de carácter global que persegue dar resposta ás necesidades das familias, garantir o seu benestar e apoiálas de maneira integral e continua. A Tarxeta Benvida forma parte deste programa e configúrase como unha axuda económica coa que se pretende contribuír a paliar o custo que comporta o coidado dos fillos e fillas no primeiro ano de vida.

En decembro de 2015 publícase a convocatoria desta axuda, destinada ás familias que no ano 2016 teñan un fillo/a ou adopten un neno ou nena menor dun ano. Esta axuda económica pónse a disposición das familias a través dunha tarxeta moedeiro que serve para a compra de produtos de necesidade básica do neno ou nena no seu primeiro ano de vida, entre outros, leite e outros alimentos infantís, cueiros, produtos de hixiene infantil e produtos farmacéuticos. Esta tarxeta só pode ser utilizada en farmacias, parafarmacias, supermercados e tendas de alimentación.

En decembro de 2017 publícase unha nova convocatoria da axuda destinada ás familias que no ano 2018 teñan un fillo/a ou adopten un neno ou nena ou teñan un neno/a en situación de garda con fins adoptivos.

Normativa:

Orde do 19 de decembro de 2017 pola que se establecen as bases polas que se rexerá a concesión da axuda económica, a través da Tarxeta Benvida, para as familias con fillas e fillos nadas/os no ano 2018 e se procede á súa convocatoria (DOG núm. 246, do 29.12.2017).

Orzamento e persoas beneficiarias:

Nesta convocatoria destínase un total de 35.957.576 de euros distribuídos en catro anualidades, correspondendo 9.000.000 de euros ao ano 2018, 13.843.676 euros a 2019, 8.742.600 a 2020 e 4.371.300 euros a 2021.

No DOG do 29 de xuño de 2018 publícase a Orde do 19 de xuño de 2018 pola que se modifica a Orde

2.3 CONCILIACIÓN

do 19 de decembro na que se inclúen como persoas beneficiarias as que teñan constituída unha adopción ou sexan declaradas en situación de garda legal con fins adoptivos dun ou máis nenos/as entre o 1 de xaneiro e o 31 de decembro de 2018.

Con carácter xeral, a contía total da axuda é de 1.200 euros por cada fillo ou filla durante un ano a razón de 100 euros/mes.

Esta axuda farase efectiva do seguinte xeito:

- a) **Ano 2019:** un único pagamento coa contía que corresponda en función do mes de nacemento, ou de ser o caso do ditado da resolución de adopción ou garda con fins adoptivos e ata o mes de decembro, incluído.
- b) **Ano 2020:** un único pagamento coa contía que corresponda desde xaneiro e ata o mes anterior ao que o neno ou nena cumpra un ano ou ata o mes anterior a que se cumpra un ano do ditado da correspondente resolución para os supostos de adopción ou garda con fins adoptivos.

Para aquelas familias con renda igual ou inferior a 22.000 euros, a axuda ampliarase no segundo ano de vida e ata que o neno ou nena cumpra tres anos, ou ata que se cumpran tres anos do ditado da correspondente resolución para os supostos de adopción ou garda con fins adoptivos.

A axuda ampliarase nas seguintes contías:

- a) 600 euros/ano, a razón de 50 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o primeiro.
- b) 1.200 euros/ano, a razón de 100 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o segundo.
- c) 2.400 euros/ano, a razón de 200 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o terceiro ou sucesivos.

Esta ampliación farase efectiva en pagamentos anuais sucesivos co importe que corresponda ata o mes de decembro do exercicio en curso en función do mes de nacemento, ou do ditado da resolución de adopción ou garda con fins adoptivos do fillo ou filla polo que se concedeu a axuda.

Os datos relativos á convocatoria do ano 2018 son os seguintes:

Nº de solicitudes presentadas	14.460
Nº de solicitudes favorables	13.389
Nº de solicitudes desfavorables	1.071
Nº de axudas concedidas	13.510

Porcentaxe de concesión

93,43 %

Programa de extensión de beneficios da Tarxeta Benvida

En xullo de 2016 a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica considerou a posibilidade de desenvolver un programa máis amplo vinculado á posesión da Tarxeta Benvida e de que as persoas físicas ou xurídicas interesadas puidesen adherirse a el, colaborando coa finalidade de ofertarlle ás familias titulares da dita tarxeta unha ampliación e mellora dos seus beneficios ao presentala nos establecementos que se adhiran a este programa.

A ampliación dos beneficios concedidos ás familias titulares da Tarxeta Benvida (descontos, obsequios, ofertas especiais...) é fixada libremente por quen os ofrece, así como o tipo de servizo, produto ou prestacións nos que os aplica. Para poder aplicar estes beneficios é suficiente con que a persoa titular da Tarxeta Benvida a presente xunto co seu DNI no establecemento adherido.

2.3.2.8 Observatorio Galego de Dinamización Demográfica

No ano 2016 creouse o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, que é un órgano colexiado de asesoramento, colaboración institucional e participación social en materia de Demografía, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.

A finalidade do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica é facilitar o coñecemento pormenorizado da realidade demográfica galega e asesorar ás administracións públicas para a inclusión da perspectiva demográfica no deseño e desenvolvemento das súas políticas. Así mesmo, serve de foro de diálogo permanente entre as distintas administracións públicas e as organizacións representativas de intereses sociais e económicos, co fin de asegurar a súa participación activa na abordaxe dos desafíos derivados do cambio demográfico.

A composición do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, que procurará unha participación equilibrada de mulleres e homes, é a seguinte:

- a. Presidencia: persoa titular da consellería competente en materia de benestar social
- b. Vicepresidencia: exercida pola persoa que propoña o pleno de entre aquelas que, formando parte del, non representen a ningunha consellería ou organismo autónomo, á Administración central ou aos grupos parlamentarios
- c. Secretaría: desempeñada de forma rotatoria e cunha periodicidade semestral por unha persoa funcionaria pertencente ao Consello Económico e Social de Galicia e por outra persoa funcionaria pertencente á Consellería de Política Social.
- d. Vogais:
 - Un/unha vogal, con rango mínimo de xefatura de servizo, en representación dos órganos dependentes da Presidencia e un/unha por cada unha das consellerías

- Unha persoa en representación do Consello Galego de Relacións Laborais
- Unha persoa en representación do Instituto Galego de Estatística (IGE)
- Unha persoa en representación da Delegación do Goberno en Galicia
- Unha persoa en representación da Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp)
- Unha persoa en representación de cada unha das tres universidades galegas
- Un número de persoas equivalente ao de representantes sindicais en representación da Confederación de empresarios de Galicia (CEG)
- Unha persoa en representación de cada unha das organizacións sindicais intersectoriais máis representativas de Galicia, así como das presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas que non teñan a condición de máis representativas
- Unha persoa en representación de cada un dos grupos constituídos no Parlamento de Galicia ao inicio de cada lexislatura
- Unha persoa en representación do Consello Económico e Social
- Dúas persoas expertas de recoñecido prestixio no campo da Demografía
- Unha persoa en representación do órgano superior da Xunta de Galicia con competencias en materia de igualdade

O día 29 de setembro de 2017, tivo lugar a Sesión constitutiva do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica na Sala de Plenos do Consello Económico e Social de Galicia, sito na Rúa Algalia de Abaixo en Santiago de Compostela.

2.3 CONCILIACIÓN

No ano 2018 tiveron lugar tres reunións plenarias do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica:

- O día 15 de xaneiro de 2018: nesta sesión quedaron constituídos os 5 grupos de traballo que forman parte do Observatorio: Xuventude, Apoio ás Familias, Envellecemento, Emigración/Inmigración e Medio Rural
- O día 16 de xullo de 2018: nesta sesión procedeu-se á presentación e aprobación do Informe Galicia: perspectivas demográficas froito do traballo elaborado polos distintos grupos de traballo que compoñen o Observatorio
- O día 19 de decembro de 2018: Presentación e aprobación da segunda parte do Informe Galicia: perspectivas demográficas: Análise DAFO e CAME

Ademais das sesións plenarias tiveron lugar reunións dos distintos grupos de traballo que conforman o Observatorio.

Normativa:

- Decreto 68/2017, do 13 de xullo, polo que se modifica o Decreto 104/2016, do 28 de xullo, polo que se crea e se regula o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica (DOG n.º 143, do 28.07.2017)
- Decreto 104/2016, do 28 de xullo, polo que se crea e se regula o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica (DOG n.º 152, do 11.08.2016)

2.3.2.9 RESOE

O 17 de setembro de 2010, os presidentes das comunidades autónomas de Castela e León e Galicia, así como o presidente da Comisión de Coordinación e Desenvolvemento Rexional da Rexión Norte de Portugal firmaron un memorando para o impulso dunha estratexia de cooperación macrorrexional no suroeste da Unión Europea, a Macrorrexión de Rexións do Suroeste Europeo

(RESOE). O 9 de maio de 2012 asinouse en Oporto o Memorando que formalizou a incorporación de Asturias e da Rexión Centro de Portugal; e o 14 de marzo de 2017 formalizouse en Vigo a incorporación de Cantabria.

O obxectivo desta estratexia é o de ser un instrumento eficaz para fomentar a cooperación entre os membros que a integren e nos ámbitos funcionais que definan e seguir mellorando a cooperación entre os diferentes niveis de gobernanza a fin de aplicar tamén os obxectivos políticos da UE dunha maneira máis eficaz, en consonancia con Europa 2020.

Para a consecución dos seus obxectivos, constituíronse no seo da Macrorrexión RESOE seis grupos de traballo que reflicten os ámbitos clave nos que se propón traballar:

GRUPO	LIDERADO POR
Desafíos demográficos e envellecemento	Rexión Centro
Competitividade industrial	Rexión Norte
Educación, Cultura e I+D+i (en coordinación con CRUSOE)	Galicia
Transportes e Loxística	Castela e León
Emprego e Turismo	Principado de Asturias
Xuventude	Cantabria

Os obxectivos xerais que se estableceron son os seguintes:

- ▶ Promover o establecemento das condicións de vida que permitan fixar a poboación residente e atraer nova poboación a zonas en declive demográfico
- ▶ Promover condicións para unha maior e mellor conciliación da vida laboral, familiar e persoal
- ▶ Contribuír para un maior desenvolvemento da investigación e innovación na área sociosanitaria dedicada ao apoio ás persoas maiores

Os instrumentos fixados para alcanzar estes obxectivos son:

- Intensificar a cooperación entre Rexións da RESOE
- Involucrar ás rexións RESOE nas redes colaborativas do espazo europeo
- Incorporar na RESOE a dimensión europea, fomentando a colaboración con institucións europeas

Os proxectos e actuacións que se promovan dende o Grupo de traballo Desafíos demográficos e envellecemento responderán aos obxectivos anteriormente expostos e buscarán a captación de fondos da Unión Europea a través da presentación de candidaturas conxuntas ás diferentes iniciativas existentes (Cooperación Transnacional. Sudoeste Europeo. SUDOE, Programa de Cooperación INTERREG V A España-Portugal (POCTEP) 2014-2020 ou Programa Operativo Espazo Atlántico 2014-2020) e da exploración de novas vías de financiamento cara ao próximo período de programación europeo.

2.3 CONCILIACIÓN

03

3.1 Inclusión e integración Social

3.1.1 Prestacións e acción social

3.1.1.1 Convenios e subvencións a entidades de iniciativa social

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Monte do Gozo para o desenvolvemento do programa "Acougo" no proxecto Home de atención, rehabilitación e reinserción social de persoas adictas.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social coa Fundación Monte do Gozo para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á inserción sociolaboral de persoas con Patoloxía Dual, a través do programa "Acougo".

A colaboración regulada no convenio céntrase no sostemento dos servizos e accións que se desenvolven e no dispositivo para persoas diagnosticadas con patoloxía dual que a Fundación Monte do Gozo posúe en Galicia, na cidade de Vigo.

Establécese o financiamento neto anual do 100% de 9 prazas no programa "Acougo", a razón de 1.424,50 euros mensuais, en calquera dos programas elixibles no marco deste convenio, que poderá incluír alternativas residenciais, talleres ocupacionais encamiñados á mello-

ra das habilidades e destrezas e actividades enfocadas á consecución da inserción social das persoas usuarias do programa.

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **153.846 euros**.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Bancos de Alimentos para o desenvolvemento de actuacións encamiñadas á captación, almacenamento e distribución de alimentos ás institucións asistenciais ou benéficas.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Bancos de Alimentos para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á captación, almacenamento e distribución de alimentos ás institucións asistenciais ou beneficiarias legalmente constituídas con esa finalidade.

A colaboración regulada no convenio céntrase no financiamento da actividade de captación e repartición de alimentos ás institucións ou entidades benéficas, que, en último termo, fan posible que as persoas poidan satisfacer as súas necesidades alimenticias básicas.

A Federación realiza un seguimento continuo das entidades ás que se reparten alimentos comprobando, en todo momento, que son sociais e asistenciais, sen ánimo de lucro ou benéficas, e que levan a cabo un proxecto de intervención social con calquera colectivo en risco de exclusión social. Estas entidades benéficas poden ser de consumo (comedores sociais, asilos, centros asistenciais, etc) e de repartición (cáritas, parroquias, etc.).

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **67.980 euros** cos que se financian gastos correntes consumibles non amortizables necesarios para a realización das actividades.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social Social e a Rede galega contra a pobreza (EAPN Galicia) para o desenvolvemento de actuacións encamiñadas á coordinación, optimización dos recursos e sinerxías de actuación das entidades integrantes que teñen como finalidade a loita contra a pobreza e a exclusión social.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e EAPN Galicia para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á coordinación, optimización dos recursos e sinerxías de actuacións das entidades integrantes que teñen como finalidade a loita contra a pobreza e a exclusión social.

A colaboración regulada neste convenio entre a Xunta de Galicia e EAPN Galicia centrase no financiamento das actividades que aseguren a unión de esforzos, a creación de sinerxías e o incremento da eficacia e a eficiencia das

actuacións das súas entidades membro, coas seguintes finalidades:

- A creación de grupos de traballo estables como ad hoc establecendo protocolos e calendarios de realización das xuntanzas, con implicación de persoas expertas e das entidades membro.
- A garantía dunha presenza activa e propositiva nos diversos foros sociais e políticos responsables do asesoramento e supervisión das políticas públicas do ámbito social en Galicia.
- O incremento da participación democrática e a incidencia social e política dos galegos e galegas en risco de pobreza e exclusión social.
- Facilitar comunicación interna e externa e recoñecemento das organizacións de iniciativa social do Terceiro Sector Social galego e fomento do diálogo civil coas Administracións públicas galegas.

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **36.000 euros**.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social, a Federación Gallega de Bancos de Alimentos (FEGABAN) e a Federación Galega de Municipios e Provincias (FEGAMP) para o establecemento dunha coordinación na entrega de alimentos ás familias en situación de vulnerabilidade e con menores.

Este convenio ten por obxecto a colaboración entre as partes asinantes para establecer un protocolo para a entrega de alimentos ás familias en situación de vulnerabilidade e con menores a cargo,

Son familias destinatarias deste convenio aquelas en situación de vulnerabilidade diagnosticada polos servizos sociais comunitarios do concello onde residen e que teñan menores a cargo. As circunstancias nas que se ato-

pan as familias son analizadas polos servizos sociais comunitarios do concello para determinar a necesidade de intervención cunha achega de alimentos básicos.

As accións que desenvolve cada parte asinante do convenio son as seguintes:

- a) Os servizos sociais dos concellos determinan cales son as familias con menores a cargo, que por falta de recursos económicos e non recibir outro tipo de axudas para cubrir ás necesidades alimenticias nos meses de verán, precisen esta achega extraordinaria de alimentos. Unha vez verificado polos servizos sociais do concello que se cumpren as condicións do artigo 49 da Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, comunican directamente por correo electrónico á Consellería de Política Social, relacionando o DNI e a idade das persoas que forman parte da unidade familiar que necesitan os alimentos, xunto co consentimento expreso de cada unha das persoas para a cesión dos seus datos persoais á Consellaría de Política Social e á FEGABAN.
- b) A Consellería de Política Social contrasta a percepción por parte desas familias doutras axudas e prestacións concedidas pola propia consellería coa mesma finalidade.
- c) A FEGABAN comproba que non se subministraron outras axudas a esas mesmas familias. Os bancos de alimentos entregan os lotes de alimentos a cada familia solicitante, no local sinalado polo seu concello.

- ▶ [Este convenio de colaboración non supón a asunción de ningunha carga económica para a Xunta de Galicia.](#)

Axudas económicas a entidades de iniciativa social para o funcionamento de centros de inclusión social e emerxencia social e actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun proxecto de carácter innovador e/ou complementario dos servizos sociais comunitarios básicos e o investimento en centros de inclusión e emerxencia social.

Dado que as convocatorias das axudas teñen un carácter plurianual, faise referencia ás ordes que conflúen na vixencia temporal do ano 2018.

▶ Normativa

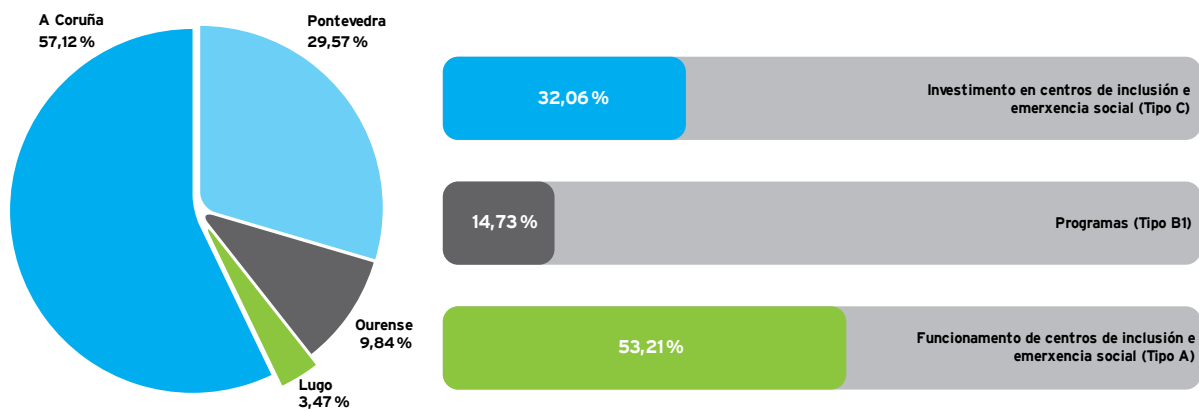
- Orde do de 12 maio de 2017 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede a súa convocatoria para os anos 2017 e 2018 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional) (DOG núm. 104 do 02.06.2017)
- Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional) no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e FEDER Galicia 2014-2020) (DOG núm. 121, do 26/06.2018).Orzamento e entidades beneficiarias

▶ Orzamento e entidades beneficiarias

O número das actuacións (funcionamento de centros, as actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun programa de carácter innovador e/ou complementario dos servizos sociais comunitarios básicos e o investimento en centros de inclusión

e emerxencia social) das diversas entidades ás que se lle concedeu a axuda acadaron en 2017 un total de 153. O importe total das subvencións concedidas segundo o ámbito territorial das entidades beneficiarias e segundo a finalidade para a que se concederon é a seguinte:

	Funcionamento de centros de inclusión e emerxencia social (Tipo A)	Programas (Tipo B1)	Investimento en centros de inclusión e e emerxencia social (Tipo C)	Total
A Coruña	1.282.184,00	218.633,75	504.803,10	2.005.620,85
Lugo	10.950,00	71.135,00	39.733,70	121.818,70
Ourense	187.951,00	2.025,00	155.383,83	345.359,83
Pontevedra	387.127,00	225.538,75	425.622,79	1.038.288,54
Total	1.868.212,00	517.332,50	1.125.543,42	3.511.087,92



3.1.1.2 Renda de inclusión social de Galicia (RISGA)

A renda de inclusión social de Galicia é unha prestación pública destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, así como a acadar progresivamente a súa autonomía e integración social e laboral, mediante o dereito e o deber a participar en procesos personalizados de inserción con apoio técnico e financeiro do Sistema galego de servizos sociais e do Sistema público de emprego de Galicia.

► **Normativa**

- Lei 10/2013, do 27 de decembro, de inclusión social de Galicia (DOG nº. 249 do 31 de decembro de 2013).

► **Tipoloxía**

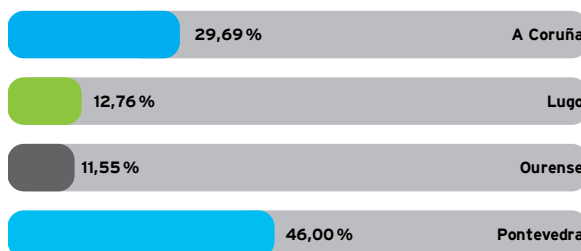
A renda de inclusión social de Galicia configúrase en tres tramos, denominados: tramo persoal e familiar, tramo de inserción e tramo de transición ao emprego.

► **Beneficiarios**

Desde o inicio desta prestación en 1992 o número de persoas beneficiarias variou considerablemente pasando dos 554 iniciais a 10.163 no ano 2018.

Distribución das persoas beneficiarias en 2018 por provincias

	Beneficiarios	Porcentaxe
A Coruña	3.017	29,69%
Lugo	1.297	12,76%
Ourense	1.174	11,55%
Pontevedra	4.675	46,00%
Total	10.163	100,00 %



► **Orzamento**

O orzamento destinado ao pagamento desta prestación en 2018 foi de 55.316.187,58 euros. O subsidio básico da renda de inclusión social de Galicia en 2018 foi de 403,38 euros, cuns complementos familiares de 75,30, 64,54 e 53,78 euros, polo primeiro, segundo e terceiro e máis membros adicionais respectivamente, ata o tope do 120% do IPREM, cunha contía máxima de 645,41 euros, agás para unidades familiares nas que convivan persoas menores de idade nas que o límite máximo tería un tope do 135% do IPREM, ascendendo nestes casos a contía máxima a 726,08 euros.

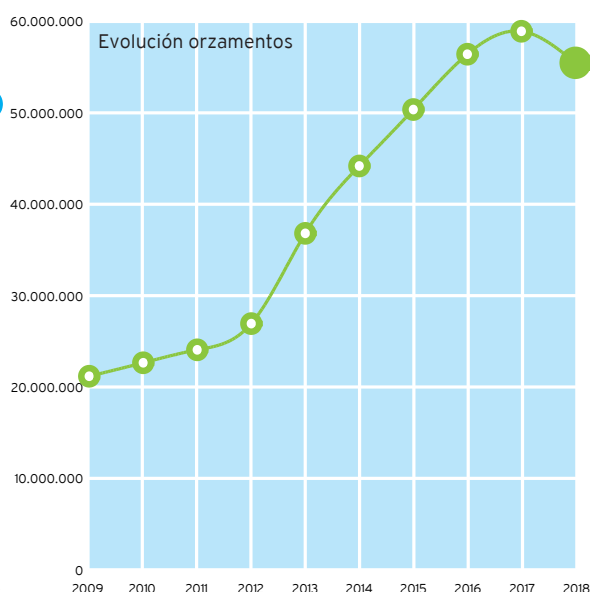
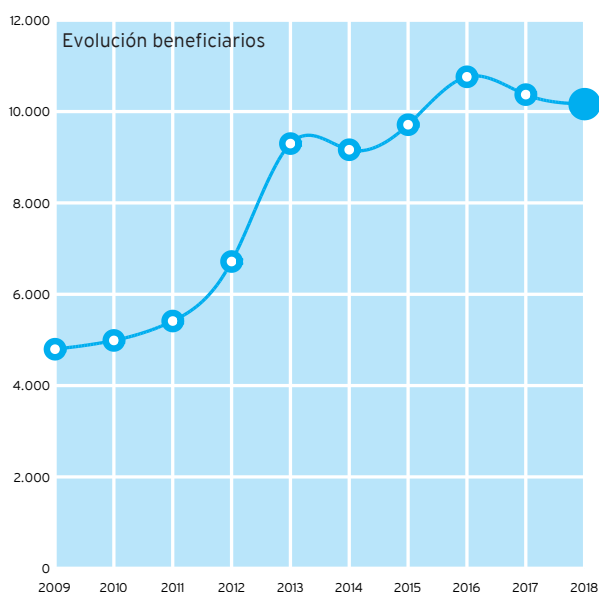
As contías medias da renda de inclusión social de Galicia (RISGA) no 2017 foron as seguintes:

	Nº convivintes			
	1	2	3	4
	403,38	478,68	543,22	597,00

► **Evolución**

A evolución dos beneficiarios e orzamentos desde 2006 foi a seguinte:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2009	4.796	21.084.229,00
2010	4.988	22.555.013,00
2011	5.413	23.967.927,93
2012	6.717	26.831.657,15
2013	9.299	36.692.634,76
2014	9.164	44.050.149,79
2015	9.712	50.213.180,80
2016	10.761	56.254.197,12
2017	10.371	58.759.424,65
2018	10.163	55.316.187,58



► Perfil das persoas beneficiarias

O perfil típico da persoa beneficiaria de RISGA corresponde a unha muller menor de 44 anos de idade, solteira, casada ou separada, que vive coa familia propia nuclear e que reside na súa meirande parte no medio urbano.

3.1.1.3 Axudas de inclusión social

As axudas de inclusión social son prestacións económicas non periódicas que teñen como finalidade posibilitar ou reforzar os procesos de inclusión social das persoas ou familias afectadas, así como atender as situacións de grave emerxencia de persoas ou familias vulnerables que poidan desencadear un proceso de exclusión social.

As axudas de inclusión social están destinadas a sufragar gastos extraordinarios e urxentes e, se é o caso, a financiar actuacións de acompañamento ou reforzo de carácter excepcional vinculadas ás medidas de apoio dos diferentes tramos da renda de inclusión social de Galicia.

► Normativa

- Lei 10/2013, do 27 de decembro, de inclusión social de Galicia (DOG núm. 249 do 31 de decembro de 2013).

► Tipoloxía

As axudas de inclusión social segundo a súa finalidade, poderán ser dos seguintes tipos:

- Vinculadas ao uso da vivenda
- Vinculadas á mellora da habitabilidade da vivenda habitual

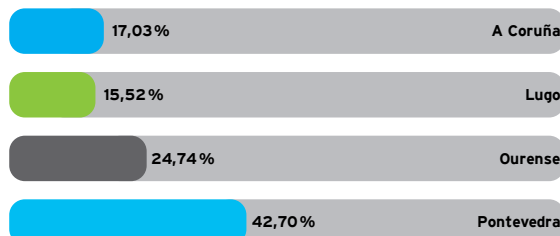
- Destinadas ao equipamento mobiliario básico da vivenda
- Axudas para a atención de necesidades primarias de alimentación, vestido e enxoval doméstico
- Axudas para a atención sanitaria e sociosanitaria non cubertas polos sistemas públicos de saúde e de servizos sociais
- Axudas para gastos causados por actuacións complementarias e de acompañamento vinculadas aos itinerarios de inclusión social e formación
- Axudas para gastos extraordinarios derivados de procesos de axuste persoal.

► **Orzamento e axudas concedidas**

En 2018, a Consellería de Política Social destinou a esta prestación a cantidade total de 2.990.287,26 euros, concedéndose un total de 2.906 axudas.

Distribución do número de concesións en 2018 por provincias

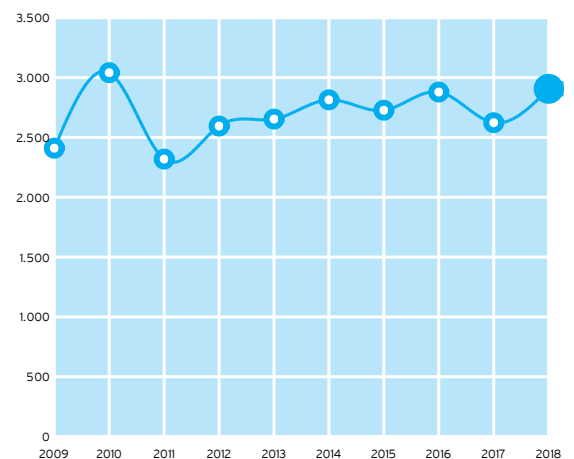
	Beneficiarios	Porcentaxe
A Coruña	495	17,03%
Lugo	451	15,52%
Ourense	719	24,74%
Pontevedra	1.241	42,70%
Total	2.906	100,00 %



► **Evolución**

A evolución dos beneficiarios e orzamentos desde 2009 foi a seguinte:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2009	2.410	2.992.582,00
2010	3.041	3.000.145,00
2011	2.319	2.378.952,32
2012	2.595	2.630.335,52
2013	2.653	2.623.853,96
2014	2.814	3.046.915,74
2015	2.727	3.137.772,05
2016	2.879	3.148.789,45
2017	2.623	2.907.390,31
2018	2.906	2.990.287,26



3.1.1.4 Pensións non contributivas

Son pensións que se configuran como dereitos subxectivos a favor daquelas persoas maiores de 65 anos ou menores de 65 anos e maiores de 18, as menores de 65 anos deben ter recoñecido un grao de discapacidade maior ou igual aos 65%, que non poden acceder a unha pensión contributiva do sistema da Seguridade Social, por non ter cotizado nunca ou non facelo o tempo necesario, e que carezan de recursos económicos suficientes para a súa subsistencia.

O seu obxectivo é estender a todos os cidadáns o réxime público da Seguridade Social, garantíndolles non só unha renda económica, senón tamén a asistencia médico-farmacéutica e os servizos sociais.

▶ Normativa

- Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas (BOE nº. 306, do 22.12.1990).
- Real decreto 357/1991, do 15 de marzo, polo que se desenvolve, en materia de pensións non contributivas, a Lei 26/1990, do 20 de decembro (BOE nº. 69, do 21.03.1991).
- Real decreto Legislativo 1/1994, do 20 de xuño, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei Xeral da Seguridade Social (BOE nº. 154, do 29.06.1994).
- Artigo 46.2 da Lei 36/2014, do 26 de decembro, de orzamentos xerais do Estado para 2015 e Real decreto 1191/2012, do 3 de agosto, relativos ao recoñecemento do complemento a persoas titulares de pensións non contributivas que residan nunha vivenda alugada.
- Decreto 132/2017, do 21 de decembro, polo que se establecen axudas sociais de carácter extraordinario, a favor de pensionistas de xubilación e invalidez, na súa modalidade non contributiva, a favor de persoas perceptoras das pensións do fondo de asistencia social e das persoas beneficiarias do subsidio de garantía de ingresos mínimos. (DOG nº 246, do 29.12.2017).

▶ Tipoloxía

As pensións non contributivas contemplan os seguintes tipos de medidas:

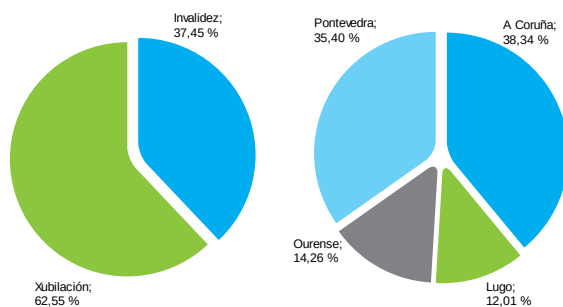
- Pensión de xubilación na súa modalidade non contributiva, para persoas maiores de 65 anos.
- Pensión de invalidez na súa modalidade non contributiva, para persoas de idade comprendida entre os 18 e os 65 anos cun grao de discapacidade determinado.
- Complemento por residencia en vivenda alugada ás persoas titulares destas pensións.

▶ Beneficiarios

O número de persoas beneficiarias das pensións non contributivas en decembro de 2018 foron 38.784 pensionistas coa seguinte distribución provincial:

Distribución provincial segundo o tipo de pensión

	Invalidez	Xubilación	Total
A Coruña	5.306	9.562	14.868
Lugo	1.628	3.030	4.658
Ourense	2.021	3.509	5.530
Pontevedra	5.570	8.158	13.728
Total	14.525	24.259	38.784



► **Orzamento**

O importe bruto destinado en Galicia ao pagamento destas pensións foron 211.528.063,93 euros en 2018.

O importe medio das pensións non contributivas en 2018 foi de 389,34 euros/mes.

► **Evolución**

En canto á evolución do número das persoas beneficiarias é de salientar que ata o ano 2003 tiña unha tendencia á alza e a partir dese ano produciuse unha paulatina diminución que se mantén no ano 2018:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2009	47.905	225.678.459
2010	46.479	224.993.289
2011	45.356	225.112.665
2012	44.376	223.664.350
2013	43.481	225.035.931
2014	42.708	222.063.340
2015	41.799	218.179.608
2016	40.833	214.361.395
2017	39.534	210.327.264
2018	38.784	211.528.064

3.1.1.5 Axuda extraordinaria

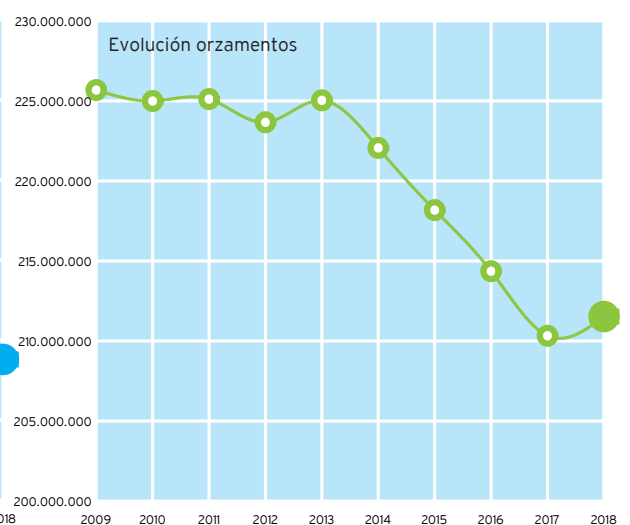
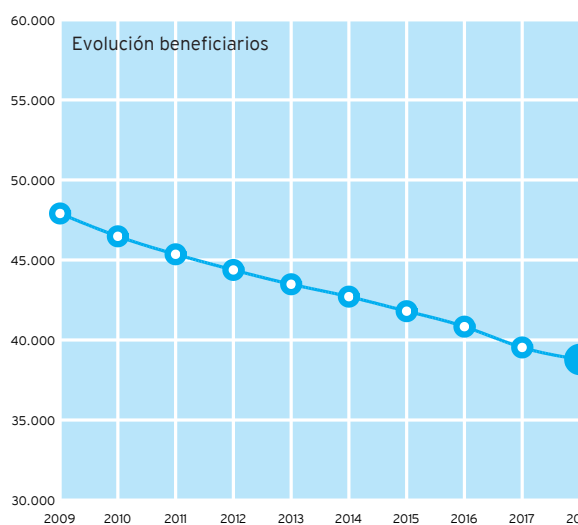
O Goberno da Comunidade Autónoma de Galicia establece unha axuda social de carácter extraordinario, a favor de pensionistas de xubilación e invalidez, na súa modalidade non contributiva, a favor de persoas perceptoras das pensións do fondo de asistencia social e das persoas beneficiarias do subsidio de garantía de ingresos mínimos. O seu obxectivo é contribuír á mellora da renda das persoas que perciban en Galicia as devanditas pensións.

► **Normativa**

- Decreto 164/2018, do 20 de decembro, polo que se establecen axudas sociais de carácter extraordinario, a favor de pensionistas de xubilación e invalidez, na súa modalidade non contributiva, a favor de persoas perceptoras das pensións do fondo de asistencia social e das persoas beneficiarias do subsidio de garantía de ingresos mínimos (DOG nº. 247, do 28.12.2018).

► **Orzamento**

No ano 2018, o número de persoas que se beneficiaron da axuda social de carácter extraordinario, consistente nun pagamento único de 206 euros, foi de 37.229 pensionistas.



3.1.2 Programas de Inclusión Social

O 18 de decembro de 2014 o Consello da Xunta de Galicia aprobou a Estratexia de inclusión social de Galicia (EIS Galicia) para o período 2014-2020, deseñada pola anterior Dirección Xeral de Familia e Inclusión da Consellería de Traballo e Benestar. Esta estratexia constitúe un novo e reforzado marco integrado de intervencións orientadas a responder de xeito efectivo e coordinado as situacións persoais e familiares de vulnerabilidade, pobreza e exclusión social, e procurar os apoios precisos para que as persoas destinatarias acaden a súa inclusión social e laboral.

O documento da Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020 cumpre coa necesidade de facer operativo o establecido na Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, e vai máis alá integrando medidas orientadas a responder de xeito efectivo na loita contra a pobreza e a exclusión social. Ademais, o seu formulario favorece o seu encaixe no Programa operativo FSE Galicia 2014-2020, no seu Obxectivo temático 9 “Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

Para abordar o seu obxectivo xeral, a EIS Galicia 2014-2020 adopta o enfoque da inclusión activa promovido desde as institucións comunitarias, o cal se sustenta en tres eixes: nas políticas activas favorecedoras dun mercado laboral máis inclusivo cara ás persoas con maiores dificultades de acceso; na garantía duns ingresos mínimos; e no acceso a uns servizos de calidade, para a abordaxe multidimensional do fenómeno da pobreza e a exclusión social.

Entre as prioridades transversais da EIS Galicia 2014-2020 e que o Servizo de Inclusión e Acción Social desenvolveu ao longo do ano 2018 están as seguintes:

- Previr a pobreza e a exclusión social
- Loitar contra a pobreza infantil
- Consolidar e mellorar procesos de coordinación e participación
- Promover e facilitar a participación de entidades de iniciativa social

- Abordar e reducir as consecuencias da exclusión territorial
- Promover a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

Outras prioridades de carácter sectorial que se desenvolveron ao longo de 2018 foron as seguintes:

- Fomentar a intervención de calidade dos servizos sociais na prevención e abordaxe integral das situacións persoais e familiares de pobreza, vulnerabilidade e exclusión social
- Atender de xeito específico e complementario os factores de exclusión social que presentan determinadas persoas ou grupos vulnerables para acadar a súa plena integración social
- Favorecer a inserción laboral nun mercado de traballo inclusivo
- Promover o acceso á educación e á formación previndo o fracaso escolar e aumentando os niveis de competencias
- Promover a inclusión social e a empregabilidade mediante estratexias de cualificación a través de recursos educativos e de formación para o emprego e da aprendizaxe permanente.

Para acadar os obxectivos e prioridades descritos o Servizo de Inclusión e Acción Social puxo en marcha unha metodoloxía que se concretou en accións positivas en favor de persoas, grupos e territorios vulnerables, a maioría delas financiadas co Fondo Social Europeo (FSE) baixo o obxectivo temático 9 “promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

► **Mantemento de equipos e unidades técnicas de intervención sociolaboral**

► **Promoción da participación das entidades de iniciativa social**

► **Programas de intervención específica orientados a abordar determinados factores de vulnerabilidade**

- Persoas da comunidade xitana
- Persoas sen fogar e situación de emerxencia e pobreza severa
- Persoas con discapacidade
- Programas integrais de inclusión con enfoque territorial.

► **Programas de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo.**

► **Orzamento**

O orzamento xestionado polo Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión en 2018 para o desenvolvemento destes programas, foi o seguinte:

Liñas de financiamento	euros
Equipos de inclusión sociolaboral de ámbito comarcal	2.025.000
Unidades técnicas de intervención sociolaboral	112.963
Promoción da participación das entidades de iniciativa social (Orde anual de entidades)	3.819.093
Convenio Fundación Secretariado General Gitano (programa ACCEDER)	65.920
Plan de desenvolvemento xitano nas corporacións locais (Orde de subvención de corporacións locais)	180.949
Convenio Cruz Vermella. Programa sen teito	169.950
Programas complementarios de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo	795.000
Total	7.168.876

3.1.2.1 Mantemento de equipos e unidades técnicas de intervención sociolaboral

A Estratexia de inclusión social conta cos equipos e unidades técnicas de inclusión sociolaboral, que se constitúen nun reforzo específico dos dispositivos normalizados para abordar intervencións dirixidas a reducir ou eliminar os factores de vulnerabilidade, pobreza e exclusión social que inciden na situación de determinadas persoas ou grupos de poboación.

Os equipos de inclusión sociolaboral teñen como función mellorar o acceso de toda a cidadanía aos recursos de inclusión social e de promover, mediante o establecemento de redes locais, unha intervención coordinada na resposta ás situacións persoais de vulnerabilidade. O seu obxectivo principal é o de promover a inserción social e laboral dos colectivos en situación ou grave risco de exclusión social, mediante o desenvolvemento de itinerarios individualizados e integrais de inserción, desde unha perspectiva ligada ás potencialidades do territorio e ao seu tecido social e produtivo.

A territorialización destes equipos, tal e como establece o artigo 58 da dita lei, responde a unha planificación estratéxica de servizos sociais que é, segundo recolle o punto 7.2.1 obxectivo 3, sobre a que se traballará como parte do desenvolvemento da EIS. Dezanove son os equipos que están distribuídos comarcalmente e que dependen do Consorcio Galego de Servizos da Igualdade e Benestar (un, situado no Centro penitenciario de Teixeiro). Os anteriores contan cunha unidade de coordinación que ten como finalidade, entre outras, a coordinación técnica, dinamización e o apoio dos equipos de inclusión sociolaboral e facer o seguimento e valoración destes.

Pola súa parte, as unidades técnicas de inclusión sociolaboral operan a nivel urbano, nos municipios galegos de máis de 50.000 habitantes, de acordo co artigo 58 da Lei 10/2013. Os seis dispositivos existentes traballan nas cidades galegas e no Consorcio As Mariñas e dependen das corporacións locais. Foron subvencionados a través

da Orde do 4 de xullo pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e de programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión (DOG nº. 135 do 18.07.2016), para o desenvolvemento de programas dirixidos á inclusión social de persoas en situación ou risco de exclusión social, a través de equipos de inclusión social específicos, que conteñan actuacións dirixidas a facilitar a inserción sociolaboral dos participantes nas accións deseñadas nun itinerario de inclusión sociolaboral. Estes itinerarios incluíron as accións necesarias para o deseño, acompañamento e a mellora de aptitudes básicas, desenvolvemento persoal, técnicas, busca de emprego, etc.

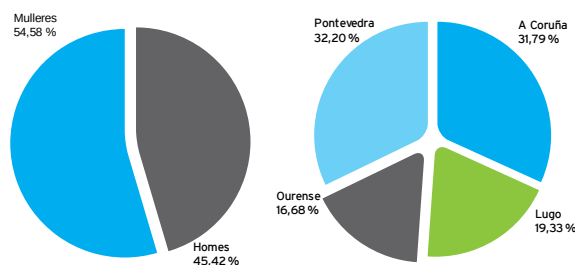
Estes profesionais traballan de xeito coordinado coa rede de Servizos sociais comunitarios básicos e as unidades tramitadoras da Risga (UTA) e atenden as persoas orientando, acompañando e procurándolles os recursos necesarios para rematar con éxito os seus procesos individuais de integración social e laboral.

Beneficiarios

Durante o ano 2018, incorporáronse, a través dos equipos de inclusión de ámbito comarcal, un total de 1.966 persoas 1.073 Mulleres e 893 homes . O 32,20% das persoas foron incorporadas polos equipos de intervención da provincia de Pontevedra, o 31,79% polos da provincia da Coruña, o 19,33% polos da provincia de Lugo e o 16,68% polos da provincia de Ourense.

Equipos Comarcais	Homes	Mulleres	Total
Ames	22	51	73
Arzúa	11	17	28
As Pontes	85	122	207
Carballo	40	73	113
Teixeiro	94	3	97
Noia	46	61	107
Total A Coruña	298	327	625

Baralla	23	24	47
Begonte	31	42	73
Monforte	79	95	174
Mondoñedo	38	48	86
Total Lugo	171	209	380
Barbadás	64	95	159
O Carballiño	51	29	80
A Rúa	15	14	29
Sarreaus	24	36	60
Total Ourense	154	174	328
Baiona	36	54	90
Lalín	31	49	80
Marín	79	95	174
O Porriño	66	101	167
Vilagarcía	58	64	122
Total Pontevedra	270	363	633
Total	893	1.073	1.966



A través das unidades técnicas de intervención social, realizáronse un total de 15 intervencións sociais subvencionadas dirixidas a persoas en situación ou risco de exclusión social, beneficiando a 286 persoas, delas 196 foron mulleres e 90 homes.

Atendendo as principais causas que provocan a exclusión social que afectan ás persoas incorporadas polos equipos comarcais, hai que mencionar que as persoas rara vez teñen unha soa causa; aínda que teña unha que se considere principal, o habitual é que se acumulen varios factores de exclusión. Destaca o factor de exclusión de escaseza de recursos que representa o 54 % das veces.

3.1 INCLUSIÓN E INTEGRACIÓN SOCIAL

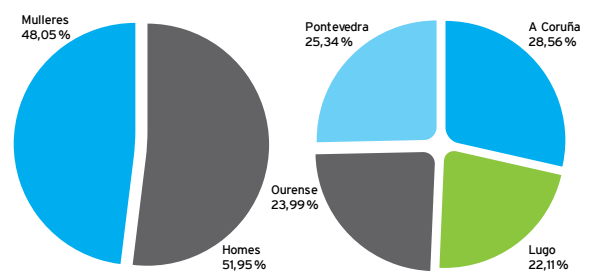
Factor principal de exclusión social	Homes	Mulleres	Total
Adicións, en proceso de rehabilitación social	54	16	70
Cargas familiares non compartidas		16	16
Conflito filioparental	1		1
Discapacidade Física/Sensorial (máis do 33%)	42	39	81
Discapacidade Intelectual		1	1
Discapacidade Mixta (máis do 33%)	15	33	48
Discapacidade psíquica (máis do 33%)	26	18	44
Emigrantes retornados	20	27	47
Emprego precario		1	1
Enfermidade mental	6	5	11
Escasez de recursos	556	686	1.242
Exclusión Territorial	15	19	34
Exrecluso	12	1	13
Inmigrantes/ Refuxiados	84	172	256
Minorías étnicas e outras	97	136	233
Outros	14	24	38
Paro de longa duración (+ 1 ano)	2	5	7
Problemas de saúde	16	40	56
Proceder de institucións para protección de menores	1	1	2
Prostitución, en proceso de abandono		3	3
Reclusión	46		46
Sen teito ou infravivenda	5	1	6
Vítima de violencia de xénero		39	39
Vítima de violencia doméstica		2	2

► Insercións laborais

En 2018, houbo 1.488 insercións laborais a través dos equipos comarcais de Inclusión Sociolaboral; 773 foron homes e 715 mulleres.

Insercións laborais 2018			
Equipos Comarcais	Homes	Mulleres	Total
Ames	6	23	29
Arzúa	11	18	29
As Pontes	73	73	146
Carballo	19	26	45

Teixeiro	47	0	47
Noia	59	70	129
Total A Coruña	215	210	425
Begonte	87	57	144
O Corgo	24	13	37
Monforte	53	48	101
Mondoñedo	32	15	47
Total Lugo	196	133	329
Barbadás	35	54	89
O Carballiño	48	49	97
A Rúa	24	31	55
Sarreaus	51	65	116
Total Ourense	158	199	357
Baiona	80	62	142
Lalín	6	14	20
Marín	47	38	85
O Porriño	33	35	68
Vilagarcía	38	24	62
Total Pontevedra	204	173	377
Total	773	715	1.488



O Equipo de Inclusión Sociolaboral que desenvolve o seu traballo no Módulo Nelson Mandela do Cárcere de Teixeira traballou en 2018 cun total de 92 persoas.

► Orzamento

- Rede de equipos de inclusión sociolaboral: **2.025.000 euros**
- Unidades técnicas de intervención social: **112.963,05 euros**

3.1.2.2 Promoción da participación das entidades de iniciativa social

A EIS de Galicia 2014-2020 afonda no obxectivo de promover e facilitar a participación das entidades de iniciativa social que vén desenvolvendo o Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión a través de axudas de convocatoria co fin de garantir o seu correcto funcionamento, e ampliar os ámbitos de participación das entidades de iniciativa social como forma de partenariado, de corresponsabilidade e de aplicación do principio de subsidiariedade no ámbito da inclusión social.

Normativa

Dado que as convocatorias de axudas teñen carácter plurianual facemos referencia ás dúas ordes que conflúen na vixencia temporal de 2018

- ▶ Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104 do 02.06.2017) pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións plurianuais a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2017 e 2018 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo de Desenvolvemento Rexional) (DOG nº 86, do 06.05.2016).

▶ Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións de apoio á inclusión social ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 345, realizadas por 74 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro destas actuacións, 66 consistiron na atención dirixida a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado das persoas en situación de exclusión, 266 dirixidas á formación adaptada, 2 foron dirixidas a mediación social, 8 medidas de apoio á conciliación e 3 intervencións en territorio de exclusión severa.

O orzamento total destinado aos programas de atención ás persoas inmigrantes nesta convocatoria en 2018 foi de 1.885.562 euros.

Nestes programas participaron en 2018, 3.461 persoas, das cales un 53,54 % son mulleres e un 46,46% homes.

- ▶ Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).

▶ Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións de apoio á inclusión social ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 396, realizadas por 86 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro destas actuacións, 51 dirixíronse á inclusión sociolaboral básica, 58 á inclusión e transición ao emprego, 267 á formación adaptada, 14 de apoio á conciliación, 5 foron de inclusión en territorios de exclusión severa, e 1 de mediación social e/ou intercultural.

O orzamento total destinado aos programas nesta convocatoria en 2018 foi de 1.263.721 euros.

A 31 de novembro de 2018 a participación de persoas inmigrantes xustificada é de 597 persoas, 41,71% homes e 58,29% mulleres

Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Como novidade en relación co financiamento dos programas desenvolvidos polas entidades de iniciativa social, pódese sinalar que dende o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% do IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2018 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito de inclusión social, como son os dirixidos ás persoas inmigrantes, persoas xitanas, persoas reclusas e exreclusas, cobertura de necesidades básicas ou inclusión sociolaboral, entre outros.

► **Beneficiarios**

Concedéronse axudas a 51 entidades para realizar 84 programas do ámbito de inclusión social, que se desenvolverán ao longo de 2019.

► **Orzamento**

O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 11.572.458,70 euros, dos que 3.946.164,88 euros corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Inclusión Social.

3.1.2.3 Programas de intervención específica orientados a abordar determinados factores de vulnerabilidade

Co fin de atender de xeito específico e complementario os factores de exclusión social que presentan determinadas persoas ou grupos vulnerables para acadar a súa plena integración social, leváronse a cabo as seguintes actuacións:

Estratexia sectorial de inclusión social da poboación xitana en Galicia (2014-2020):

- **Plan de desenvolvemento xitano:** actuacións desde os servizos sociais comunitarios municipais. En colaboración co Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e as corporacións locais e o Fondo Social Europeo.
 - O obxectivo do dito plan é o de mellorar a calidade de vida e de benestar dos xitanos e xitanas, favorecer a súa participación na vida pública e social, propiciar unha maior convivencia entre os distintos grupos sociais e culturais e combater posibles situacións de discriminación e racismo, a través de proxectos de intervención social de carácter integral para a atención, prevención e inserción do pobo xitano.
- A través do **Convenio coa Fundación Secretariado General Gitano**, desenvolveuse un programa específico, que ten por finalidade a realización de accións dirixidas ás minorías étnicas cara a promover a inclusión social e a súa integración sociolaboral. Este programa, denominado ACCEDER, conta con catro dispositivos de intervención, situados nos concellos de Lugo, Pontevedra, Vigo e Santiago de Compostela, coa finalidade de realizar accións de formación profesional ocupacional, orientación laboral, acompañamento no acceso ao emprego e accións de sensibilización dirixidas a empresarios.
 - A través das actuacións desenvolvidas en 2018 no marco do convenio asinado coa Fundación Secretariado Gitano, para o desenvolvemento do Plan ACCEDER, foron atendidas 1.074 persoas, das cales o 84,17% eran persoas xitanas e o 49% mulleres.
 - Do total das persoas atendidas 239 acudiron ao programa por primeira vez, sendo o 49% mulleres e o 69% persoas xitanas.
 - O maior impacto do Programa Acceder segue sendo no grupo de persoas menores de 30 anos, especialmente aquelas que teñen menos de 24 anos, novos

que buscan o seu primeiro emprego, ou que queren retomar os estudos, por non ter obtido o título de Educación Secundaria Obrigatoria (ESO).

- En 2018, incrementábase o número de contratos acadados e tamén de persoas que obteñen un contrato, chegando aos 416 contratos asinados por 212 persoas participantes do programa. Este dato foi variando durante os últimos anos coa crise no mercado laboral. Mellora a calidade dos contratos, acadando unha duración media de 82 días, fronte aos 74 de 2017; sen embargo non se mantén a tendencia no incremento do acceso das mulleres para acceder ao mercado laboral, xa que os contratos asinados por mulleres baixa cinco puntos en relación a 2017, pasando do 53% o 47% neste ano.
 - Por grupos de idade destaca o acceso de persoas menores de 25 anos que acceden ao seu primeiro emprego. É onde máis se consolidan os empregos acadados neste ano.
- **Apoyo a entidades de iniciativa social** que traballan de forma específica a inclusión social de xitanos/as. Dado o carácter plurianual das convocatorias de axudas no ano 2018 subvencionáronse a través da Orde do 18 de xullo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e de programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os exercicios 2017/18, cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional e Fondo Social Europeo 2014-2020 e coa Orde do 24 de xullo de 2018 (DOG nº 104 do 03.08.2018), actuacións desenvolvidas por entidades locais que traballan directamente co colectivo xitano, en diferentes zonas de Galicia.
- Coa Orde do 18 de xullo de 2017 financiáronse no 2018, 77 actuacións dirixidas á inclusión da

poboación xitana, 53 actuacións dirixidas á formación adaptada, 7 á inclusión residencial, 11 á inclusión sociolaboral e 6 á intermediación social e intercultural

Beneficiarios: participaron un total de 844 persoas xitanas, delas 530 mulleres e 314 homes

Orzamento para o ano 2018: 325.505 euros.

- Coa orde do 24 de xullo de 2018, financiáronse no 2018, 55 actuacións dirixidas á inclusión da poboación xitana. Delas, 17 de formación adaptada, 8 de inclusión residencial, 17 de inclusión sociolaboral, 4 de intermediación social e 9 de reforzo educativo dos menores.

Beneficiarios: participaron un total de 482 persoas xitanas, delas 288 mulleres e 194 homes.

Orzamento para o ano 2018 : 180.949 euros.

Programas dirixidos a persoas sen fogar e situación de emerxencia e pobreza severa

Programa de atención a persoas "sen teito" en situacións de emerxencia e pobreza severa.

Este programa está financiado a través dun convenio asinado coa Cruz Vermella en Galicia.

- **Programa de acompañamento e apoio a persoas sen fogar.** Consiste no establecemento de liñas de atención ás situacións do senfogarismo a través da intervención coordinada cun enfoque integral levada a cabo polos equipos técnicos municipais da entidade con capacidade de actuación en todo o territorio galego. Tal cometido desenvólvese na rúa, nos albergues, nos recursos da rede de atención específica ás persoas sen fogar, os centros de Cruz Vermella Española en Galicia e demais servizos de acollida existentes.

Desenvolven programas dirixidos de forma específica ás persoas en situación de emerxencia e pobreza severa a través da Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104, do 02.06.2017)

► Beneficiarios

- No ano 2018 incorporáronse ao Programa “sen teito” desenvolvido pola Cruz Vermella en Galicia, un total de 991 persoas. Delas, 280 na Coruña, 160 en Santiago, 157 en Lugo, 209 en Ourense, 30 en Pontevedra, 148 en Vigo, e o resto en varios concellos de Galicia.

► Orzamento

- Convenio Cruz Vermella. Programa “sen teito”: 169.950 euros.

3.1.2.5 Programas complementarios de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo

Dado o carácter plurianual das convocatorias de axudas no ano 2018 subvencionáronse a través da orde do 18 de xullo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e de programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os exercicios 2017/18, cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional e Fondo Social Europeo 2014-2020 e coa Orde do do 24 de xullo de 2018 (DOG nº 104 do 03.08.2018) actuacións desenvolvidas por entidades locais que desenvolven programas complementarios de educación e apoio familiar.

- Coa Orde do 18 de xullo de 2017, no ano 2018 financiáronse 35 actuacións dirixidas a educación e apoio familiar nos que participaron 32 Concellos e un total de 599 persoas; delas, 446 mulleres.

Orzamento para o 2018, 458.116 euros

- A través da Orde 24 de xullo de 2018 subvencionáronse no ano 2018 un total de 38 entes locais para o desenvolvemento de programas de educación e apoio familiar que contemplan a realización de actuacións complementarias da intervención social individual expresamente incluídas no proxecto de inclusión sociolaboral, que teñen por obxecto promover a adquisición, por parte das familias, de competencias e habilidades para o correcto desenvolvemento das súas funcións parentais e educativas e aqueles outros obxectivos establecidos no artigo 19 do Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento.

Coa Orde do 24 de xullo de 2018, no ano 2018 financiáronse 41 actuacións dirixidas a educación e apoio familiar nos que participaron 36 Concellos e un total de 451 persoas, das cales o 273 foron mulleres.

Orzamento para o ano 2018 : 214.829,04 euros

3.1.3 Inmigración

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2018* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas estranxeiras empadroadas en Galicia é de 92.558, o que representa unha porcentaxe do 3,55% fronte o 9,82% de España. Destas persoas, 58.367 proceden de países extracomunitarios ás que se lles aplica o réxime xeral de estranxeiría e 34.191 pertencen a países da Unión Europea (UE-28), que se rexen polas disposicións de dereito comunitario.

Poboación estranxeira a 1 de xaneiro de 2018

A Coruña	34.483	3,08 %
Lugo	13.398	4,04 %
Ourense	13.264	4,29 %
Pontevedra	31.413	3,34 %
Galicia	92.558	3,43 %
España	4.734.691	10,13 %

As actuacións en materia de inmigración realizadas no departamento de Inclusión Social enmárcanse na Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020. En concreto na Prioridade sectorial 7.2.2. Obxectivo 1: Promover medidas dirixidas a aumentar a participación social e laboral das persoas inmigrantes. Instrumentáronse a través de dúas ordes de convocatorias convocadas para financiar programas de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social dirixidos a colectivos en risco de exclusión; unha dirixida a entidades de iniciativa social e outra dirixida a corporacións locais.

3.1.3.1 Promoción de actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun proxecto en favor da poboación inmigrante, realizados por entidades de iniciativa social

Incúense neste apartado o desenvolvemento de programas de inclusión social que contribúen de forma maioritaria a incrementar a participación das persoas inmigrantes no mundo laboral.

Normativa

- Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104 do 02.06.2017) pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións plurianuais a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2017 e 2018 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo de Desenvolvemento Rexional) (DOG nº 86, do 06.05.2016).

Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións singularizadas co colectivo de persoas inmigrantes ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 220, Foron realizadas por 25 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro de estas actuacións, 17 consistiron na atención dirixida a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado das persoas inmigrantes, 100 destinados á adquisición de competencias sociais e profesionais, 7 de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría; 189 de formación adaptada; 5 de mediación social e/ou intercultural e 2 medidas de apoio á conciliación.

O orzamento total destinado aos programas de atención ás persoas inmigrantes nesta convocatoria en 2018 foi de 722.575,72 euros.



ESTRATEGIA DE INCLUSIÓN SOCIAL DE GALICIA

2014-2020

Nestes programas, en 2018 participaron 2.114 persoas inmigrantes ou de orixe estranxeira, das cales un 59 % son mulleres e un 40% homes.

- ▶ Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo o Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).

Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións singularizadas co colectivo de persoas inmigrantes ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 307. Foron realizadas por 32 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro destas actuacións, 23 consistiron no apoio á inclusión social e laboral na atención dirixida a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado das persoas inmigrantes, 8 de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría; 269 de formación adaptada; 5 de mediación social e/ou intercultural e 2 medidas de apoio á conciliación.

O orzamento total destinado aos programas de atención ás persoas inmigrantes nesta convocatoria en 2018 foi de 554.655,11 euros.

A 31 de novembro de 2018 a participación de persoas inmigrantes xustificada é de 473 persoas, 190 homes e 283 mulleres (59%).

3.1.3.2 Programas desenvolvidos polas corporacións locais para a inclusión social da poboación inmigrante

Subvencionáronse actuacións de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría, accións formativas que tratan de compensar as carencias e necesidades do alumnado inmigrante que se incorpora ao sistema educativo, apoio aos adultos na aprendizaxe das linguas da sociedade de acollida para adultos, accións formativas dirixidas a acreditar o esforzo de integración, accións formativas de tipo laboral teórico así como intervencións sociais realizadas a través de itinerarios de inclusión sociolaboral personalizados.

▶ **Normativa**

- ▶ Orde do 18 de xullo de 2017 (DOG Núm.140 do 24.07.2017) pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os exercicios 2017-2018, cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional e polo Fondo Social Europeo 2014-2020 .

Orzamento e entidades beneficiarias

Beneficiáronse destas axudas un total de 16 entidades locais que levaron a cabo 77 programas de inclusión social dirixidos á poboación inmigrante, dos cales 10 foron itinerarios de inserción sociolaboral; 28 de formación adaptada; 6 de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría; 26 de participación social; e 7 de prestación social e/ou intercultural.

O orzamento total destinado a programas de inmigrantes realizados polas corporacións locais nesta convocatoria foi de 1.037.426,85 euros; deles 484.132, 53 euros para o 2018.

A participación de persoas inmigrantes ou de orixe estranxeira en 2018 foi de 617 persoas, das cales un 56 % foron mulleres.

- Orde do 24 de xullo de 2017 (DOG Núm.148 do 03.08.2017) pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os exercicios 2017-2018, cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional e polo Fondo Social Europeo 2014-2020 .

Orzamento e entidades beneficiarias

Beneficiáronse destas axudas un total de 14 entidades locais que levaron a cabo 59 programas de inclusión social dirixidos á poboación inmigrante, dos cales 11 foron itinerarios de inserción sociolaboral; 10 de formación adaptada; 7 de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría; 17 de participación social; e 7 de prestación social e/ou intercultural, e 7 de reforzo educativo

O orzamento total destinado a programas de inmigrantes realizados polas corporacións locais nesta convocatoria foi de 1.037.426,85 euros; deles 484.132, 53 euros para o 2018.

A participación de persoas inmigrantes ou de orixe estranxeira a data 31 de novembro de 2018 é de 323 persoas, 112 homes e 211 mulleres (65%).

3.1.3.3 Informes de esforzo de integración

A Comunidade Autónoma é a competente para emitir os informes de esforzo de integración previstos no artigo 31 da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, e no Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o Regulamento da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e

a súa integración. O informe de integración autonómico é un documento que a persoa estranxeira pode achegar no marco dos procedementos de renovación das autorizacións de residencia temporal e no que se acredita o esforzo de integración, que pode ser alegado como información avaliable no caso de non xustificar algún dos requisitos previstos nos referidos procedementos.

No ano 2018 recibíronse 13 solicitudes de informe de esforzo de integración, das cales, 6 deron lugar a informe positivo de esforzo de integración.

3.1.3.4 Refuxiados en Galicia

En 2018 seguiron a chegar a Galicia persoas solicitantes de protección internacional que participan no programa de programa de acollida a solicitantes e beneficiarios de protección internacional do Ministerio de Emprego, Migracións e Seguridade Social I, repartidas entre as catro provincias galegas. Trátase de familias de nacionalidades diversas, entre elas, siria, venezolana e hondureña, e en moito casos con menores a cargo. Este programa está xestionado por entidades de ámbito estatal e concretamente en Galicia ao longo do ano 2018, estivo a realizarse a través de Cruz Vermella, Accem e Pro Vivenda.

Desde o Servizo de Atención ás Persoas Inmigrantes colabórase con estas entidades facilitando e removendo os atrancos que van xurdindo nesta primeira acollida, entre os que destacamos os recursos residenciais, a escolarización dos menores, o acceso ás prestacións sanitarias e o acceso aos servizos sociais nas localidades de residencia.

3.2 Servizos sociais e xestión económica

3.2.1 Coordinación de servizos sociais comunitarios

Os servizos sociais comunitarios, de carácter local, forman unha rede integrada a través dos centros de servizos sociais e as unidades de traballo e educación social, de maneira que constitúen a porta de entrada ao sistema galego de servizos sociais. Este nivel primario de atención asegura uns servizos de proximidade, nos que se presta a atención básica e nos que se desenvolven os programas de servizos sociais acordes coas necesidades da poboación de cara á prevención, ao tratamento personalizado e integral das demandas sociais básicas e á reinserción das persoas na súa contorna comunitaria.

Normativa de aplicación

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro de servizos sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008)
- ▶ Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento (DOG nº 63, do 30.03.2012, modificado polo Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo e polo Decreto 148/2014, do 6 de novembro (DOG nº 228, do 27.11.2014).

A Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia, estrutura o Sistema galego de servizos sociais en forma de rede, en dous niveis de actuación, comunitaria e especializada e, con carácter xeral, correspóndelles aos concellos a competencia na creación e xestión dos servizos sociais comunitarios. Estes, pola súa vez, diferéncianse en dous subniveis: servizos sociais comunitarios básicos e servizos sociais comunitarios específicos, sendo os primeiros unha exigencia universal para a Administración local galega e un elemento clave para garantir o acceso ao sis-

tema galego de servizos sociais. Nese nivel básico cómpre salientar o importante grao de implantación logrado en Galicia por varios programas e servizos fortemente consolidados, tales como os ata agora denominados de información e orientación, de axuda no fogar e de educación familiar. O segundo dos citados, ademais, foi recentemente reforzado a partir da súa catalogación como recurso incluído dentro do sistema de atención á dependencia que establece a Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, que identifica un conxunto de servizos e prestacións que, posteriormente, a Lei 13/2008, do 3 de decembro, integra como parte nuclear do sistema galego de servizos sociais.

Cómpre indicar que o Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais de corporacións locais articula, desde 1988, unha cooperación económica e técnica na que se integran as corporacións locais, prestadoras directas dos distintos programas, garantindo unha rede pública de servizos sociais a través dos concellos, de acceso fácil e efectivo a todas as persoas, familias e colectivos, especialmente aos que se atopan en situacións de necesidade.

De acordo co Decreto 99/2012, do 16 de marzo, entre as finalidades máis salientables dadas polos servizos sociais comunitarios están:

- ▶ A elaboración de estudos e dun diagnóstico social da comunidade e análise das súas necesidades e demandas.
- ▶ A elaboración dun plan de intervención comunitario acorde coas necesidades detectadas ou anticipadas no diagnóstico social.
- ▶ A identificación de grupos de poboación vulnerables e a detección precoz de situacións de risco para o desenvolvemento de actuacións de carácter preventivo e de promoción social.
- ▶ A atención das situacións individuais e familiares, a información en relación coas demandas presentadas, o diagnóstico e a valoración técnica previa e a consecuente intervención no caso.

- ▶ A participación na xestión das prestacións económicas e o seguimento dos correspondentes proxectos personalizados de intervención nos termos establecidos na memoria específica en materia de inclusión social.
- ▶ A xestión do servizo de axuda no fogar, así como a participación na xestión das prestacións destinadas a garantir a autonomía persoal e a atención á dependencia, nos termos establecidos na normativa que resulte aplicable.
- ▶ A información, a orientación e o asesoramento a toda a poboación, facilitando o seu acceso aos recursos sociais.
- ▶ O fomento da participación activa da cidadanía mediante estratexias socioeducativas que impulsen a solidariedade e a cooperación social organizada.
- ▶ O mantemento actualizado do sistema de información das persoas usuarias

3.2.1.1 Financiamento coordinado dos servizos sociais comunitarios

O Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais constitúe un instrumento fundamental de financiamento dos servizos sociais comunitarios de titularidade municipal, enfocado a garantir prestacións básicas aos cidadáns en situacións de necesidade. Non obstante, para o financiamento da prestación do servizo de axuda no fogar en favor de persoas en situación de dependencia a través dos servizos sociais comunitarios, a achega financeira máis relevante provén dos fondos destinados á

atención de persoas en situación de dependencia.

A raíz do Decreto 99/2012, do 16 de marzo, no financiamento da rede de servizos sociais comunitarios municipais establécese, baixo os principios da coordinación e complementariedade, unha repartición de funcións entre a Xunta de Galicia e as deputacións provinciais. Concretamente o dito Decreto, en desenvolvemento do artigo 63 da Lei 13/2008, do 3 de decembro, asígnalles ás deputacións provinciais un papel específico e complementario como axentes financiadores dos concellos de menos de 20.000 habitantes. Máis en concreto, de acordo co seu artigo 31, correspóndelles ás deputacións, de maneira prioritaria, cofinanciar o servizo de axuda no fogar para persoas non valoradas como dependentes (o denominado SAF básico) e, ademais, o financiamento do persoal técnico dos equipos profesionais deses mesmos concellos cun perfil diferente ao de traballador social.

▶ **Financiamento**

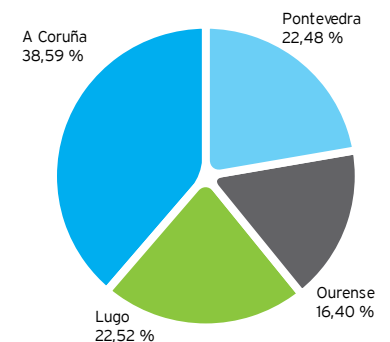
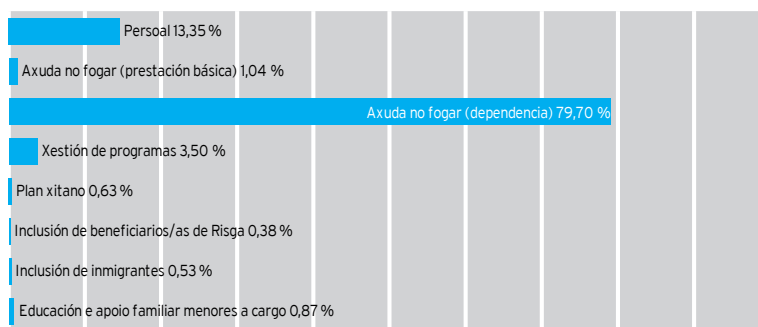
A Consellería de Política Social, en colaboración co Ministerio de Sanidade, Consumo e Benestar Social executou nesta área de actuación, en 2018, a cantidade de 79.988.737,17 euros o que supón un incremento do 10,67% respecto aos 72.273.696,12 euros executados en 2017.

En todo caso, este financiamento conxunto permite manter a atención á totalidade dos concellos da comunidade autónoma, o que supón a cobertura do 100% da poboación galega.

A distribución provincial do financiamento por conceptos sería a seguinte:

3.2 SERVIZOS SOCIAIS E XESTIÓN ECONÓMICA

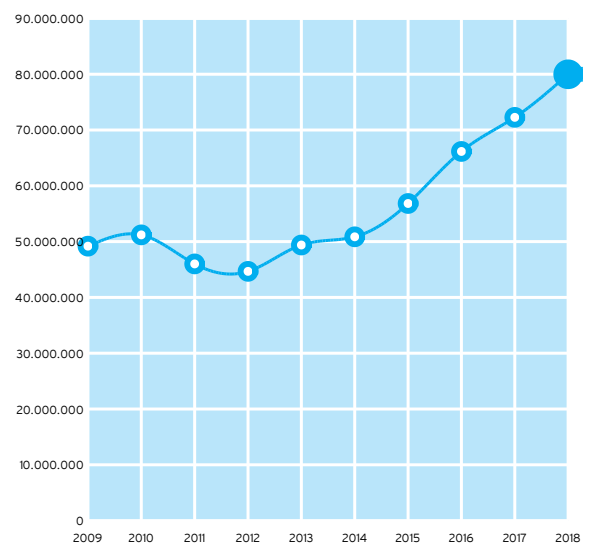
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Persoal	4.135.783	1.680.631	1.868.960	2.860.640	10.546.013
Axuda no fogar (prestación básica)	444.144	49.175	128.481	206.804	828.605
Axuda no fogar (dependencia)	21.841.338	13.494.107	9.642.962	12.122.730	57.101.138
Xestión de programas	1.315.421	428.212	262.351	716.056	2.722.040
Plan xitano	100.160	95.421	92.470	28.756	316.808
Inclusión de beneficiarios/as de Risga	70.399	0	11.990	89.554	171.944
Inclusión de inmigrantes	49.368	78.606	100.577	45.645	274.195
Educación e apoio familiar menores a cargo	62.524	83.769	147.338	19.323	312.954
Total	28.019.136	15.909.921	12.255.130	16.089.508	72.273.696



Evolución

A evolución do financiamento dos Servizos Sociais Comunitarios desde 2009 foi a seguinte:

Ano	Orzamento
2009	49.186.165
2010	51.208.863
2011	46.004.187
2012	44.668.815
2013	49.394.638
2014	50.862.983
2015	56.833.513
2016	66.160.295
2017	72.273.696
2018	79.988.737



3.2.1.2 Servizo de axuda no fogar (SAF)

É un servizo público que ten por obxecto prestar un conxunto de atencións ás persoas no seu domicilio, dende unha perspectiva integral e normalizadora, especialmente naquelas situacións nas que teñan limitada a súa autonomía persoal ou en casos de desintegración familiar facilitando a permanencia no seu propio contorno.

► Contido do servizo

No Servizo de axuda no fogar, de conformidade coa valoración técnica realizada en cada caso, poderán prestarse os seguintes tipos de atencións de carácter básico:

- Atencións de carácter persoal na realización de actividades básicas da vida diaria no propio domicilio.
- Acompañamento persoal para a realización de actividades ou trámites urxentes ou sanitarios
- Atención das necesidades de carácter doméstico e da vivenda: servizos de lavandaría ou alimentación a domicilio.

Así mesmo, poderán prestarse servizos de carácter complementario como de desenvolvemento de hábitos saudables, servizo de podoloxía, fisioterapia ou teleasistencia, etc.

En todo caso as atencións prestadas teñen un carácter de reforzo e non substitutivo das propias capacidades da persoa ou persoas do seu contorno inmediato, de maneira que se facilita e promove a súa autonomía.

► Destinatarios principais

- As persoas en situación de dependencia valorada, no marco do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.
- A familia, nos casos de enfermidade, hospitalización e outras causas de impedimento temporal dalgún dos membros esenciais para o normal funcionamento da vida familiar.

- Persoas maiores, proporcionando un apoio que lles permita vivir autonomamente no seu domicilio.
- As persoas discapacitadas ou enfermas, sen total autonomía coa realización de tarefas persoais e domésticas ou de atención e vixilancia continua.
- A infancia, nas situacións de conflito psico-familiar grave ou de vixilancia e atención necesarias cando os membros da familia non poidan garantir.
- Os drogodependentes suxeitos a tratamentos domiciliarios de desintoxicación.

► Orzamento e beneficiarios

O importe total destinado ao financiamento do SAF durante o exercicio 2018 con cargo aos créditos dos orzamentos de gastos desta consellería para o ano 2018 ascendeu a 64.577.933,24 euros, o que supón un incremento de 6.648.190,36 euros con respecto aos 57.929.742,88 euros do ano 2017. Este incremento é consecuencia do maior número de persoas en situación de dependencia atendidas. De feito, como se observa no seguinte cadro, a atención á dependencia absorbe xa o 98,72% do esforzo orzamentario da Xunta de Galicia para o financiamento deste servizo.

	Financiamento SAF prestación básica	Financiamento SAF dependencia	Total
A Coruña	411.390	24.519.524	24.930.914
Lugo	51.022	15.332.638	15.383.660
Ourense	121.403	10.128.323	10.249.725
Pontevedra	244.790	13.768.844	14.013.634
Total	828.605	63.749.328	64.577.933



3.2.1.3 Sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSS/SIUSSGAL)

O Sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSS/SIUSSGAL) é o programa informático da ficha social, soporte documental técnico dos profesionais de traballo social que está instalado en todos os concellos de Galicia.

A ficha social informatizada permítelle ao Sistema galego de servizos sociais coñecer o perfil dos usuarios dos servizos sociais comunitarios municipais e constitúe un elemento importante de cara á planificación e avaliación do dito sistema.

O SIUSS/SIUSSGAL constitúe un instrumento de axuda para acreditar a tarefa do persoal técnico dos servizos sociais comunitarios, sistematiza a información, valoracións, demandas e recursos e proporciona unha información fiable e contrastada.

No ano 2015 asentouse esta aplicación no contorno web (SIUSS V5); con anterioridade estaba instalada en bases de datos locais en cada concello, pero a finais do 2014 xa rematou o proceso de migración das U.T.S. que aínda traballaban na versión 4 de SIUSS, culminando un proxecto no que se traballara ao longo dos anos anteriores e que tivo unha duración prolongada, debido á cantidade de novas funcionalidades demandadas polas persoas profesionais dos servizos sociais comunitarios de todas as comunidades autónomas que utilizan esta aplicación.

A versión SIUSS V.5 introduce importantes melloras nesta aplicación, sendo salientables as seguintes:

- ▶ Permite o acceso practicamente dende calquera sitio con conectividade á internet, polo que a información sempre está dispoñible.
- ▶ Os distintos profesionais do sistema deberán dispoñer dun certificado dixital admitido polo MSCBS para acceder á aplicación, como elemento de seguridade, confidencialidade e autenticación.
- ▶ Así mesmo, esta nova versión introduciu novas funcionalidades, demandadas polos/as profesionais técnicos/as dos servizos sociais comunitarios.

- ▶ A actualización automática e transparente da versión para as/os profesionais, sen operacións ou instalacións especiais, asegurando que todos os usuarios traballan coa última versión da aplicación.

Durante todo o proceso de creación desta nova versión foron mellorándose aspectos técnicos, tanto no troncal da aplicación como nos módulos de axuda no fogar, violencia de xénero e de maltrato infantil, de xeito que mellora a súa visualización (introdúcese a cor) e facilita a súa cobertura por parte dos/as profesionais; ao mesmo tempo, estes/as poden ter os datos gravados desde o inicio da súa introdución, sen necesidade de ter realizada unha intervención completa para que o sistema grave o expediente.

En xaneiro do ano 2017 fíxose o traslado da base de datos de SIUSS, que estaba nos servidores do MSCBS, para os servidores da AMTEGA, deste xeito a Comunidade Autónoma de Galicia é a responsable da custodia e mantemento da aplicación, pasando a denominarse SIUSSGAL.

Esta nova xestión dos datos, directamente por parte da comunidade autónoma mellora a aplicación en varios aspectos:

- ▶ En conectividade. Xa que unicamente teñen acceso os/as profesionais das UTS da nosa comunidade autónoma.
- ▶ En estabilidade. Desde que se trasladou a base de datos, a aplicación é máis áxil e non esgota os tempos de resposta cos que se producían cortes da aplicación.
- ▶ En funcionalidade. Agora pódense modificar aspectos da aplicación ou introducir melloras, cuestión que antes era máis complexa, dado que, para realizar modificacións, a maior parte delas debían ser aprobadas por consenso de todas as CC.AA.

No ano 2018 actualizouse á versión (5.7.17-C16) implementando a posibilidade de acceso desde SIUSSGAL á Historia Social Única Electrónica (HSUE) dunha persoa.

No 2018 estiveron a funcionar co SIUSS, 418 unidades de traballo social (UTS) en 264 centros de servizos sociais (CSS) dos 313 concellos de Galicia, coa seguinte distribución provincial:

	UTS
A Coruña	156
Lugo	74
Ourense	96
Pontevedra	92
Total	418

3.2.1.4 Manual de traballo, información e asesoramento de servizos sociais (MATIASS)

Este manual, en soporte web, pretende ser un instrumento axeitado á realidade da intervención social diaria e que se pode utilizar no ámbito de información, asesoramento, apoio aos/ás profesionais da intervención social, tanto nos servizos sociais comunitarios como nos servizos sociais especializados, de iniciativa pública e/ou social.

O contrato entre a Consellería de Política Social e o Colexio Oficial de Diplomados en Traballo Social de Galicia, obriga a esta entidade á actualización dos contidos desta ferramenta informática destinada aos servizos sociais comunitarios.

Ademais de todos os servizos sociais comunitarios dos concellos de Galicia, tamén teñen acceso ao MATIASS as entidades prestadoras de servizos sociais, rexistradas como tales no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais da Consellería de Política Social, acadando en decembro do ano 2018 un total de 1.030 entidades con chave de acceso ao Manual de traballo, información e asesoramento de servizos sociais.

Obxectivos do manual

- ▶ Servir como instrumento de traballo para os profesionais dos servizos sociais comunitarios.
- ▶ Ser unha ferramenta axeitada a toda as funcións propias dos servizos sociais, non só a nivel de xestión de prestacións.
- ▶ Promover a coordinación dos diferentes traballadores/as dos servizos sociais comunitarios entre eles e con outros profesionais ou organismos.
- ▶ Prover instrumentos de utilidade aos técnicos que tra-

ballan nos servizos sociais comunitarios para a promoción do tecido social (asociacionismo, iniciativa social...).

- ▶ Ofertar aos técnicos unha guía de recursos e prestacións relacionadas cos servizos sociais, actualizada e manexable.
- ▶ Prestar información sobre prestacións e recursos sociais, soportes documentais de traballo social, pautas e metodoloxía de traballo social, así como enderezos de interese, enlaces coa internet, convocatorias de axudas nas diferentes áreas de actuación, exemplos prácticos, formación e normativa europea, estatal, autonómica e local.

3.2.1.5 O Plan de formación continua

Desde a Dirección Xeral de Inclusión Social ofrécense aos profesionais de servizos sociais diversas accións formativas que están incluídas en plans de formación externos e internos. As distintas tipoloxías formativas inclúen: cursos presenciais de servizos sociais xerais, de técnicas, de atención a colectivos específicos así como cursos sobre o sistema de información de usuarios de servizos sociais de Galicia (SIUSSGAL) ou sobre a historia social única electrónica (HSUE).

A formación continua do persoal dos servizos sociais ten dúas vertentes, a que ten fondos estatais e a formación propia. Así, por unha banda, cóntase co plan de formación dos/as profesionais técnicos/as dos servizos sociais comunitarios que é deseñado e desenvolvido dende o Servizo de Coordinación de Servizos Sociais Comunitarios e financiado polo Ministerio de Sanidade, Consumo e Benestar Social. Este plan cumpre o compromiso de formación recollido no convenio entre a Administración xeral do Estado e a Comunidade Autónoma de Galicia para as prestacións básicas de servizos sociais, o denominado habitualmente Plan concertado. Enmarcadas neste Plan de formación do ano 2018 realizáronse 5 accións formativas: o curso presencial denominado: "A xestión da cofinanciación do Plan concertado" de 22 horas de duración e catro xornadas sobre SIUSS (dúas de explotación estatística e a súa vinculación co plan concertado, outra do módulo de desprotección in-

fantil e outra de conceptualización) que se desenvolveron en 5 horas cada xornada. O número de profesionais que se formaron nesas 5 accións formativas foi de 108.

Por outra banda, desde a Dirección Xeral de Inclusión Social programáronse tres cursos: “A intervención social grupal e comunitaria desde os centros sociocomunitarios: actuacións de prevención e de promoción social”, “O financiamento europeo destinado aos servizos sociais. As claves do financiamento, o seu procedemento de xestión” e “A rede europea de servizos sociais. Os sistemas de servizos sociais en Europa. As achegas de boas prácticas de diversos países membros da rede”. Estas accións formativas presenciais encadráronse na convocatoria de formación continua da EGAP para o persoal ao servizo da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia, nas que participaron 39 persoas.

Ademais desta formación continua sobre servizos sociais, no servizo de coordinación de servizos sociais comunitarios da dirección xeral de inclusión social programouse a formación en historia social única electrónica (HSUE) tanto en xornadas informativas destinadas aos profesionais dos servizos sociais daqueles concellos que se adheriron ao longo do ano ao convenio de colaboración asinado entre a Xunta de Galicia e a Fegamp para a implantación da HSUE como en xornadas formativas destinadas aos profesionais que xa estiveran de alta en HSUE.

Nas xornadas informativas sobre HSUE foron convocados/as os/as profesionais de 84 e dos servizos centrais da Xunta de Galicia. As xornadas de formación realizáronse nas sedes da Coruña, Lugo, Ourense, Pontevedra, Vigo e Santiago. Asistiron 139 profesionais dos concellos e 51 profesionais de servizos centrais.

Polo tanto durante o ano 2018 leváronse a cabo un total de 22 accións formativas, todas elas presenciais, dirixidas aos profesionais dos servizos sociais, fundamentalmente dos servizos sociais comunitarios, nas que participaron un total de 341 persoas que prestan os seus servizos no sistema de servizos sociais de Galicia.

3.2.2 Rede galega de centros sociocomunitarios de Benestar

No marco dos servizos sociais comunitarios específicos a Xunta de Galicia xestiona a Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar.

Trátase dun servizo social dirixido a desenvolver accións de participación, integración social e convivencia interxeracional, cunha especial dedicación ás accións relacionadas coa prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal e a proporcionar información e orientación sobre os programas, recursos e actividades que se ofertan desde a Xunta de Galicia.

Estes centros teñen entre as súas funcións a de prestar información e orientación sobre programas, actividades e recursos do Sistema galego de benestar; coordinar e desenvolver accións de participación e de promoción da integración social e promover actuacións que estimulen a convivencia interxeracional, a promoción da autonomía persoal e a integración social.

Poderá acceder a estes centros toda a poboación á que van dirixidos os diferentes programas e actuacións que neles se leven a cabo, en consonancia co carácter aberto a toda a colectividade.

A Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar conta, na actualidade, cun total de 44 centros, distribuídos entre as catro provincias: A Coruña (13 centros), Lugo (4 centros), Ourense (11 centros) e Pontevedra: (16 centros).

En todos eles leváronse a cabo ao longo do ano, cursos, talleres, charlas informativas e programas xestionados desde as xefaturas territoriais e a Subdirección Xeral de Servizos Sociais e Xestión Económica, así como programas feitos en colaboración con outras entidades.

Convenio de colaboración coa Fundación “la Caixa”

A Consellería de Política Social e a Fundación Bancaria La Caixa asinaron, o 27 de febreiro de 2018, un convenio de colaboración para o desenvolvemento dos proxectos do pro-

grama de persoas maiores cuxo obxecto é mellorar a calidade de vida das persoas maiores, promovendo programas de envellecemento activo e con especial atención ás persoas en situación de vulnerabilidade. Baséase, sobre todo, en valores como a dignidade, o humanismo e a solidariedade.

Os centros sociocomunitarios de benestar, de titularidade da Consellería de Política Social, incluídos neste convenio son: Centro Sociocomunitario de Benestar de Carballo, Centro Sociocomunitario de Benestar da Coruña, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ferrol, Centro Sociocomunitario de Benestar da Pobra do Caramiñal, Centro Sociocomunitario de Benestar das Pontes, Centro Sociocomunitario de Benestar de Santa Comba, Centro Sociocomunitario de Benestar de Santiago de Compostela, Centro Sociocomunitario de Benestar de Lugo- A Milagrosa, Centro Sociocomunitario de Benestar de Mondoñedo, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vilalba, Centro Sociocomunitario de Benestar de Maceda, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ourense, Centro Sociocomunitario de Benestar de Pontepelamios, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ribadavia, Centro Sociocomunitario de Benestar de Verín, Centro Sociocomunitario de Benestar de Xinzo de Limia, Centro Sociocomunitario de Benestar de Marín, Centro Sociocomunitario de Benestar de Pontevedra, Centro Sociocomunitario de Benestar de Redondela, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-Bouzas, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-O Calvario, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-Coia, Centro Sociocomunitario de Vilagarcía.

Dos 24 centros en convenio, 15 contan cun *EspazoCaixa* con 140 equipos informáticos.

En conxunto, as actividades que inclúe son:

- ▶ Actividades de informática e comunicación (TIC). O seu obxectivo é o de formar as persoas maiores nos diferentes recursos que nos ofrecen as tecnoloxías da información, favorecendo unha maior inclusión e participación social. Entre estas actividades están: "Iníciate na informática", "Retoque fotográfico e presentacións dixitais",

"Conecta á rede", "Incorporar a internet no teu día a día", "Crea e deseña documentos de texto".

- ▶ Actividades de formación, participación e voluntariado. Co seu desenvolvemento preténdese promover o papel activo das persoas maiores para que sexan e se sintan protagonistas da nosa sociedade. As actividades son as seguintes: "Maiores lectores (tertulia)", "Grandes lectores (formación)" e "Acción local", "Aula aberta", "Activalamente", "Actividades interxeracionais", "Formación básica para os proxectos de voluntariado"
- ▶ Desenvolvemento persoal e ciclo vital: o obxectivo destes talleres é promover o desenvolvemento e crecemento persoal mediante a aplicación de estratexias e recursos que o favorecen. Trátase de aprender a vivir ben e a sentirse mellor a través de talleres como "Vivir como eu quero", "Vivir en positivo", "Vivir é descubrirme".
- ▶ Actividades de saúde e benestar: o seu principal obxectivo é facilitar ás persoas maiores as ferramentas necesarias para promover a súa autonomía e mellorar o seu benestar, con actividades como: "Entrena", despertar cun sorriso", "Actívate", "Menos dor máis vida", "Exercita a túa mente", "Alimenta o teu benestar", "En forma 1 / en forma 2".

Inclúe tamén a continuidade dos proxectos de voluntariado como Aulas Abertas, CiberCaixa Solidarias, entre outros, que se están a realizar nos centros ou fóra deles, mediante a participación da Asociación de Voluntarios Informáticos de Galicia (ASVIGAL). Esta asociación está presente en 12 centros dos 24 que inclúe o convenio centrándose, sobre todo, nas actividades relativas ás TICS e participando activamente nos proxectos do programa CiberCaixa Solidaria tanto en réxime aberto como en réxime cerrado no CP de Teixeira. Nalgún dos centros, esta asociación tamén comeza a abrirse a proxectos de animación á lectura.

Durante o ano 2018 realizáronse 557 actividades cun total de 20.273 maiores participantes das cales 362 foron desenvolvidas por profesionais e 195 por persoas maiores voluntarias. Nas actividades dinamizadas por profesionais

participaron 4.831 persoas, usuarias dos 24 centros socio-comunitarios de Galicia, incluídos no convenio e nas dinamizadas polas voluntarias participaron 15.442.

3.2.3. Accións en materia de desafiuzamentos.

Nos últimos anos, a Xunta de Galicia veu tomando medidas para darlle unha cobertura adecuada ás situacións de especial risco de exclusión residencial, tanto no eido das execucións hipotecarias como da falta de pagamento da renda do alugueiro, cun enfoque eminentemente preventivo que, na meirande parte dos casos, combina as actuacións de apoio ao acceso á vivenda con medidas de apoio social dirixidas a atender ás persoas e familias en situación de especial vulnerabilidade por ter sido obxecto da execución dun desafiuzamento da súa vivenda habitual. Estas medidas implican a diversos departamentos da Xunta, a saber: a Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, a Consellería de Política Social, a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, a Consellería de Economía, Emprego e Industria e a Consellería de Facenda.

► **Convenio de Colaboración entre o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Xunta de Galicia e a Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp) sobre a detección de supostos de vulnerabilidade con ocasión do lanzamento da vivenda familiar e medidas de carácter social**

A Comunidade Autónoma de Galicia ten sido pioneira nesta materia, ao impulsar a sinatura, o día 8 de abril de 2013, dun convenio de colaboración co Consello Xeral do Poder Xudicial e coa Fegamp coa finalidade de garantir a actuación coordinada dos xulgados, dos diversos órganos da Administración autonómica con competencia nesta materia e dos servizos sociais comunitarios municipais.

Ao abeiro deste convenio faise posible que os xulgados, logo de constatar, polos seus propios medios ou pola información facilitada polos servizos sociais municipais ou

autonómicos, que a unidade familiar afectada pola sinalada execución dun desafiuzamento se atopa nunha situación de especial vulnerabilidade social, trasladen o caso á Consellería de Política Social ou aos servizos sociais do correspondente concello para que se poidan adoptar as medidas de protección social necesarias para responder adecuadamente á dita situación de vulnerabilidade social. Se é o caso, o xulgado poderá suspender por un prazo máximo de 10 días a execución do dito desafiuzamento para que se poida levar a cabo a adopción das devanditas medidas.

Deste xeito, con fundamento no informe social dos/das traballadores/as sociais dos servizos sociais comunitarios municipais, a Dirección Xeral de Inclusión Social activa, segundo os casos, a tramitación prioritaria de prestacións económicas da área de inclusión (RISGA, AIS) e dos servizos e prestacións do sistema de dependencia, a adopción de medidas de protección dos/as menores de idade que integran a unidade familiar e respecto dos que se constate un risco de desprotección ou desamparo, ou o traslado do expediente ao Instituto Galego da Vivenda e o Solo (IGVS) para a busca dunha vivenda alternativa, ben a través do seu programa de realoxamento de familias desafiuzadas por unha execución hipotecaria ou ben a través do programa do bono de alugueiro social do Plan rehaVita ou da vía excepcional prevista no Decreto 235/2007, do 13 de decembro, de réxime xurídico do solo e das edificacións promovidas polo Instituto Galego da Vivenda e Solo, que, na sección segunda do seu capítulo VII (artigos 47 e seguintes), establece un procedemento especial de adxudicación de vivendas para satisfacer as necesidades específicas de persoas individuais ou de colectivos determinados entre os que se inclúen as persoas en risco de exclusión social.

Desde a súa sinatura ata o 31 de decembro de 2018, 203 concellos adheríronse ao convenio (70 A Coruña; 37 Lugo; 58 Ourense; 38 Pontevedra) e foron 530 os casos comunicados e atendidos no marco deste convenio, dos cales 284 tiveron lugar ao longo do ano 2018.

Programa Reconduce: o 15 de outubro de 2013 púxose en marcha un marco integrado de coordinación das actuacións das diferentes consellerías no eido do apoio ás persoas e familias en risco de desafiuzamento pola falta de pagamento das cotas hipotecarias, nun programa xestionado pola Consellería de Política Social, o programa Reconduce, cuxa finalidade é, xunto cos servizos sociais comunitarios dos concellos galegos e, de acordo coas persoas usuarias, facilitarlles ás persoas e familias en risco ou situación de desafiuzamento uns recursos efectivos que eviten o lanzamento da súa vivenda habitual.

Efectivamente, o obxectivo principal do programa é previr unha posible situación de desafiuzamento ou evitalo, se fose posible e, se non se puidese evitar, paliar os seus efectos mediante a aplicación dos recursos axeitados a cada situación particular de xeito que se reduzan as situacións de vulnerabilidade económica e/ou social e contribuír á mellora das condicións de vida das persoas e familias.

O programa Reconduce desenvolveuse ata outubro do 2017 a través dunha única oficina Central de asesoramento, situada en Santiago de Compostela, e integrada por un equipo multidisciplinar composto por técnicos especializados en dereito, economía financeira, traballo social, psicoloxía (un dos cales desenvolve tamén funcións de coordinación) así como persoal administrativo de apoio.

Non obstante, logo da experiencia de case catro anos de traballo do programa, constatouse a necesidade de ampliar a súa cobertura e estender este modelo de intervención integral a todas as grandes cidades galegas e reforzar a intervención da crecente demanda das familias con dificultades de pagamento da renda do alugueiro da súa vivenda habitual, ampliación que se fixo efectiva a partir do mes de outubro de 2017, grazas ao apoio financeiro do Fondo Social Europeo (FSE).

Para o mellor cumprimento dos obxectivos deste programa incrementouse de maneira significativa o persoal e os puntos de atención e, desta maneira, acercouse este recurso á cidadanía que precisa apoios neste campo. Así,

o 10 de outubro de 2017 creáronse 6 novas oficinas territoriais nas outras cidades galegas (A Coruña, Ferrol, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo) compostas por un traballador/a social e un/ha licenciado/a en dereito. Asemade, a oficina central, reforzouse con tres novos profesionais.

O persoal do programa traballa de xeito coordinado para dar unha resposta específica e axeitada en cada caso e, de ser preciso, realizar o seguimento que se requira, sempre coa debida colaboración cos servizos sociais comunitarios dos concellos galegos, mediante a prestación integrada dos seguintes servizos:

- ▀ asesoramento xurídico e económico: inclúe a análise pormenorizada da situación legal e financeira, actuacións de mediación coas entidades financeiras e cos arrendadores, elaboración de informes patrimoniais e financeiros, estudos de viabilidade, cadros teóricos de amortización, outras medidas axeitadas ao caso concreto.
- ▀ atención social: apoio individualizado, coordinación e xestión dos recursos sociais dispoñibles.
- ▀ apoio psicolóxico: acompañamento no proceso de duelo e abandono do fogar, escoita activa.
- ▀ de ser necesario, asesoramento e apoio na procura de vivenda alternativa ou doutros recursos axeitados a cada situación

Destácanse os programas executados pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, así como dos propios concellos, ademais doutras prestacións que melloran as circunstancias de vulnerabilidade nas que poidan atoparse as persoas usuarias do Reconduce.

A este esforzo sumáronse decididamente o Colexio Oficial de Traballo Social de Galicia, o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Federación Galega de Municipios e Provincias e o sector financeiro de Galicia, instrumentándose nestes últimos casos mediante a sinatura dos respectivos convenios de colaboración coa Xunta de Galicia. Neste sentido, cómpre salientar o protocolo de colaboración do 8 de

outubro de 2013 para o establecemento dun sistema de intermediación en materia hipotecaria destinado ás persoas e familias en risco de desafiuzamento, asinado ata o momento, por once das principais entidades financeiras de Galicia; e máis o protocolo de colaboración entre a Xunta de Galicia e a Fegamp para o establecemento de mecanismos de coordinación cara ao desenvolvemento do programa Reconduce de apoio ás persoas e familias en risco ou situación de desafiuzamento por execución hipotecaria da súa vivenda habitual.

O programa Reconduce atendeu, en 2018, a 350 familias en risco de desafiuzamento, que se puxeron en contacto coa oficina para demandar o seu asesoramento. A todas as persoas que chegaron á oficina se lles ofreceu asesoramento de tipo legal ou financeiro e a elaboración de cadros teóricos de amortización de novas posicións debedoras, sen descoidar o apoio psicolóxico.

3.2.4. Participación e representación

Consello Galego de Benestar Social:

O Consello Galego de Benestar Social, creado pola Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008) e desenvolvido polo Decreto 246/2011, do 15 de decembro (DOG nº 3, do 04.01.2012) é o órgano superior consultivo e de participación do Sistema galego de servizos sociais, e son os seus membros representantes de:

- a) A Xunta de Galicia.
- b) As entidades locais, a través da Federación Galega de Municipios e Provincias.
- c) As organizacións empresariais e organizacións profesionais agrarias máis representativas a nivel galego así como as organizacións sindicais máis representativas a nivel galego e as que estean presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas.

- d) As entidades prestadoras de servizos sociais e as organizacións sen fines de lucro que traballen a favor da integración dos inmigrantes en Galicia.
- e) As asociacións de persoas usuarias de servizos sociais.
- f) As universidades galegas.
- g) Os colexios profesionais representativos das disciplinas directamente relacionadas cos servizos sociais.
- h) A Administración Xeral do Estado.

Actualmente, o Consello está formado por 44 representantes dos anteriores sectores. As súas funcións principais son:

- a) Avaliar as políticas de servizos sociais.
- b) Emitir informe sobre os proxectos de planificación e programación e a normativa en materia de servizos sociais.
- c) Emitir ditames, por instancia do Parlamento de Galicia, no eido dos servizos sociais.
- d) Coñecer da xestión dos servizos sociais.
- e) Fomentar a participación da sociedade e das administracións públicas.
- f) O seguimento estatístico, tanto dos procesos de concesión da renda de integración social de Galicia coma da correcta aplicación das medidas de fomento do emprego que, vinculadas aos proxectos de inserción, se establecen na Lei galega de medidas básicas para a inserción social, sen prexuízo das competencias do Instituto Galego de Estatística.
- g) A avaliación global dos resultados da execución dos programas de inserción social previstos na Lei galega de medidas básicas para a inserción social, así como a formulación de observacións e propostas de modificación que axuden a melloralos.

Durante o ano 2018 o Consello Galego de Benestar Social reuniuse en dúas ocasións, e informou de dous proxectos de decreto e da Estratexia galega para a infancia e a adolescencia en Galicia (EGIA) 2018-2020.

04

Maiores e Persoas con discapacidade

4.1 DEPENDENCIA

4.1 DEPENDENCIA

4.1.1 Descrición da área de actuación

A través do Decreto 42/2013, do 21 de febreiro (DOG nº 46, do 06.03.2013) establécese a estrutura orgánica da Consellería de Traballo e Benestar.

A dita estrutura orgánica foi modificada polo Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 04.12.2015 e corrección de erros no DOG nº 4, do 08.01.2016), modificado polo Decreto 77/2017, do 3 de Agosto e polo Decreto 72/2018, do 12 de xullo (DOG nº 153, do 11.08.2017 e nº 138 do 18.07.2018).

En virtude deste decreto, as competencias da extinta Secretaría Xeral de Política Social (Decreto 42/2013, do 21 de febreiro) pasan a desenvolverse na Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, que se articula en cinco órganos: Subdirección Xeral de Recursos Económicos, Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, Subdirección Xeral de Recursos Residenciais e de Atención Diúrna, Subdirección Xeral de Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia e Centro Galego de Desenvolvemento Integral (Cegadi).

Mediante a modificación organizativa operada polo Decreto 72/2018, do 12 de xullo, dáselle un maior impulso ao carácter integral do Centro Galego de Desenvolvemento Integral (Cegadi), potenciando os actos e actividades formativas adaptadas ás persoas con

discapacidade o que leva consigo o contacto permanente coas entidades prestadoras de servizos sociais, así como cos órganos e organismos estatais e coas universidades. Neste sentido, o Cegadi convértese nun establecemento de referencia no ámbito da discapacidade.

No que afecta ao procedemento de recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, correspóndelle a Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, a través do Servizo de Coordinación de Procesos e a Unidade de Coordinación da Dependencia, a coordinación e apoio ás xefaturas territoriais nos procedementos de acceso ao recoñecemento do grao de dependencia en coordinación co sistema de servizos sociais establecido na Lei 13/2008, de 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia e asegurar a elaboración dos correspondentes programas individuais de atención, ao mesmo tempo que, logo da reestruturación de competencias operada polo Decreto 42/2013, a coordinación e o apoio ás xefaturas territoriais nos procedementos de acceso ao recoñecemento do grao de discapacidade, en aplicación do Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade.

Asemade, polo decreto de estrutura orgánica da Consellería de Política Social creábanse os servizos de

dependencia e autonomía persoal, dependentes das xefaturas territoriais da actual Consellería de Política Social, encargados da xestión do procedemento de acceso ao recoñecemento do grao e nivel de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema e no que se encadran os órganos de valoración e asesoramento da dependencia, así como da xestión do procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, a través das seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades.

Normativa de aplicación

- ▶ Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa individual de atención (PIA) e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 34, do 19.02.2010), modificado polo Decreto 148/2011, do 7 de xullo (DOG nº 141, do 07.07.2011) e pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 40, do 26.02.2018 e nº 247, do 28.12.2018).
- ▶ Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13.01.2012), modificada pola Orde do 9 de agosto de 2012 (DOG nº 157, do 20.08.2012), a Orde do 19 de abril de 2013 (DOG nº 86, do 06.05.2013), a Orde do 27 de marzo do 2014 (DOG nº 64, do 02.04.2014), a Orde do 12 de novembro de 2014 (DOG nº 222, do 19.11.2014), a Orde do 25 de febreiro de 2015 (DOG nº 45, do 06.03.2015) e a Orde do 27 de agosto de 2015 (DOG nº 169, do 04.09.2015).
- ▶ Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo (DOG nº 182, do 24.09.2013 e corrección de erros no DOG nº 159, do 22.08.2018), modificado polo Decreto 23/2018, do 15 de febreiro e pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 40, do 26.02.2018 e nº 247, do 28.12.2018).
- ▶ Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade. (BOE nº 22, do 26.01.2000 e corrección de erros no BOE nº 62, do 13.03.2000), modificado polo Real decreto 1169/2003, do 12 de setembro (BOE nº 238, do 04.10.2003), o Real decreto 1856/2009, do 04 de decembro (BOE nº 311, do 26 de decembro) e o Real decreto 1364/2012, do 27 de setembro (BOE nº 245, do 11.10.2012).
- ▶ Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 236, do 11.12.2015) (Corrección de erros no DOG nº 16, do 26.01.2016), modificada pola Orde do 3 de abril de 2017 (DOG nº 73, do 17.04.2017).

O Sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia

O Sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia, en aplicación da Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 299, do 15.12.2006) pretende configurar un novo desenvolvemento dos servizos sociais que complementa a acción protectora e poida dar resposta ás necesidades de atención das persoas en situación de dependencia.

O proceso de valoración da dependencia e a elaboración do programa individual de atención, recollido no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro (DOG nº 34, do 19.02.2010) e na Orde do 2 de xaneiro de 2012 (DOG nº 9, do 13.01.2012), comprende todas as actuacións relativas ao procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes, así como outras actividades complementarias, tales como o apoio e supervisión das valoracións, depuración de datos, coordinación dos equipos de valoración, etc..

Estrutura orgánica e unidades implicadas no desenvolvemento da Lei 39/2006, do 14 de decembro (BOE nº 299, do 15.12.2006), en Galicia. Deseño do proceso de valoración da situación de dependencia na nosa comunidade.

A estrutura dos equipos de valoración de dependencia: composición e funcionamento

Existen catro órganos de valoración da dependencia, logo da reestruturación operada en 2013 con respecto á Xefatura Territorial da Coruña, dependentes das catro xefaturas territoriais, emprazados nas catro grandes cidades galegas (A Coruña, Lugo, Ourense e Vigo), e 7 equipos de valoración da situación da dependencia dependentes das catro xefaturas territoriais e emprazados nas 7 grandes cidades de Galicia (A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo). Tanto os órganos coma os equipos

están constituídos de conformidade coas previsións contidas nos artigos 27, 28 e demais concordancias da Lei 39/2006 (BOE nº 299, do 15.12.2006), e en aplicación do baremo aprobado mediante o Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro (BOE nº 42, do 18.02.2011), así como diversos acordos do Consello Territorial do Sistema para a autonomía e atención á dependencia en relación coa composición e actuación (cabe destacar a Resolución do 4 de febreiro de 2010 da Secretaría General de Política Social y Consumo, en materia de órganos e procedementos de valoración da situación de dependencia), no que se refire a criterios básicos do procedemento de valoración e das súas características.

De conformidade co regulado na Lei 39/2006, do 14 de decembro (BOE nº 299, do 15.12.2006) e no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro (DOG nº 34, do 19.02.2010), polo que se regula o procedemento para o recoñecemento das situacións de dependencia, a Comunidade Autónoma de Galicia determinou os órganos de valoración e asesoramento da dependencia constituídos por profesionais con perfil social e sanitario, e compostos como mínimo por un/unha médico/a, un/unha psicólogo/a, un/unha traballador/a social e, de ser o caso, un/unha terapeuta ocupacional, que presten o seu servizo na Administración autonómica. Estes profesionais, que conforman o órgano de valoración para acceso ao Sistema para autonomía e atención á dependencia (SAAD), emiten os ditames proposta do grao e nivel de dependencia e do plan individual de atención.

Coordinación e planificación técnica do SIGAD

(Subdirección Xeral da Dependencia e Valoración da Discapacidade. Servizo de Coordinación de Procesos, Unidade de Coordinación da Dependencia)



Funciós dos técnicos de valoración da dependencia

Os profesionais técnicos de valoración da dependencia, con perfil social e sanitario, dependen funcionalmente do Órgano de valoración da dependencia e organicamente da xefatura territorial da consellería e realizan as seguintes funcións:

- ▶ Aplicar os baremos para a valoración da dependencia establecidos normativamente.
- ▶ Examinar a situación socioeconómica de acordo co informe social e o resto da documentación relativa ao contorno no que vive o solicitante, e no seu caso, a súa elaboración.
- ▶ Darlle traslado ao Órgano de Valoración e Asesoramento da Dependencia da necesidade de solicitar informes e/ou probas complementarias necesarias para cumprimentar a valoración, así como da existencia de causas no expediente que requiran da súa valoración para determinar o carácter de emerxencia.
- ▶ A análise da modalidade de recurso que, dentro do catálogo de servizos e prestacións, mellor se adecúa ás necesidades do solicitante.
- ▶ Orientar e asesorar os usuarios do Sistema para a autonomía e atención á dependencia.
- ▶ Aquelas outras funcións que lle sexan atribuídas.

A valoración do grao de discapacidade.

A valoración do grao de discapacidade, expresado en porcentaxe, realízase mediante a aplicación dos criterios técnicos unificados fixados no baremo que establece o Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro e as modificacións introducidas polo Real decreto 1169/2003, do 12 de setembro, polo que se modifica o anexo I (BOE nº 238, do 04.10.2003); o Real decreto 1856/2009, do 4 de decembro (BOE nº 311, do 26.12.2009); o Real decreto 1364/2012, do 27 de setembro (BOE nº 245, do 11.10.2012) e o Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o Texto refundido da lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social (BOE nº 289, do 03.12.2013).

Na Comunidade Autónoma de Galicia, en desenvolvemento do Real decreto 1971/1999, publícase a Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 236, do 11.12.2015), que comprende a organización e funcionamento dos órganos técnicos de valoración (os equipos de valoración e orientación), constituídos por profesionais cun perfil social e sanitario (médico/a, psicólogo/a e traballador/a social), modificada pola Orde do 3 de abril de 2017 (DOG nº 73, do 17.04.2017).

En cada provincia existen unha ou varias seccións de cualificación e valoración de discapacidades, dentro das cales se encadran os equipos técnicos de valoración, que cobren todo o ámbito territorial provincial. Os equipos están coordinados polo/a xefe/a de sección de cada xefatura territorial da Consellería de Política Social e emprazados nas 7 grandes cidades de Galicia (A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo).

Cada equipo técnico está composto por tres vogais: médico/a, psicólogo/a e traballador/a social, segundo criterios interdisciplinares. O equipo técnico reúne en

xunta de valoración para a emisión dos ditames técnicos facultativos estando regulado o seu funcionamento pola Sección 3ª do Capítulo I da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración Xeral e do sector público autonómico de Galicia (DOG nº 251, do 31.12.2010), e polas normas que dite a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade. A xunta de valoración está composta polo/a presidente/a, tres vogais do equipo técnico de valoración e un/unha secretario/a. A presidencia da xunta de valoración recae no/a xefe/a de sección de cualificación e avaliación.

Funcións dos equipos técnicos de valoración:

- ▶ Informar e orientar ás persoas con discapacidade que o soliciten
- ▶ Realizar os ditames técnicos-facultativos para a cualificación e revisión do grao de discapacidade así como os previstos na lei do IRPF
- ▶ Determinar o grao de discapacidade e valoración das diferentes situacións esixidas para ter dereito ás prestacións sociais e económicas previstas pola lexislación vixente.
- ▶ Determinar a necesidade de concurso doutra persoa,
- ▶ Determinar as dificultades para utilizar transportes públicos colectivos
- ▶ Elaborar informes técnicos relacionados coa situación da discapacidade
- ▶ Aquelas funcións referentes ao diagnóstico, valoración e orientación de relacionadas cunha situación de discapacidade
- ▶ Cantas outras funcións lle sexan asignadas pola Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade.

4.1.2 Proxectos normativos

4.1.2.1 Proxectos normativos aprobados durante o 2018

Ao longo do ano 2018 aprobáronse as seguintes disposicións normativas:

- ▶ Instrución nº. 2/2018 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 30 de maio. Constitúe o obxecto desta instrución, establecer os criterios básicos que deben ter en conta os órganos de valoración e asesoramento da Dependencia das xefaturas territoriais da Consellería de Política Social na tramitación dos procedementos de dependencia nos supostos de Emerxencia Social cando se considere que a modalidade de intervención máis adecuada sexa o servizo de atención residencial da carteira de servizos comúns ou o servizo de atención residencial da carteira de servizos específicos.
- ▶ Instrución nº. 4/2018 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 13 de xuño, sobre valoración urxente da discapacidade a persoas con enfermidades debidamente diagnosticadas que afecten ao pronóstico vital. É dicir, incluíranse aquelas enfermidades que teñan un desenvolvemento rapidamente progresivo cunhas deficiencias que supoñan importantes limitacións e que a dita evolución veña reflectida no correspondente informe médico.

Esta instrución deixa sen efecto a nº 3/2017 e inclúe como prioridade na valoración a persoas con determinados diagnósticos de enfermidades extremadamente graves. Nestes supostos, a solicitude do grao de discapacidade deberá ser resolta no prazo máximo dun mes.

Neste sentido, dentro desta categoría incluíranse as seguintes patoloxías debidamente diagnosticadas: ELA, as ataxias rapidamente progresivas, as distrofias

musculares e escleroses múltiples de evolución rápida, as enfermidades metabólicas con trastornos motores, neoplasias en estadio IV. É dicir, aquelas enfermidades que teñan un desenvolvemento rapidamente progresivo cunhas deficiencias que supoñan importantes limitacións e que a dita evolución veña reflectida documentalmente.

- ▶ Instrución nº 5/2018 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 8 de agosto, no que se refire ao bono Autonomía en Residencia (libranza vinculada á adquisición dun servizo de atención residencial). A intención desta medida é dar a coñecer ás persoas en situación de dependencia o dereito que teñen, segundo o previsto no artigo 37.3 do Decreto 15/2010, a solicitar a revisión do seu programa individual de atención (PIA) se están agardando por unha praza de atención residencial a través do Programa de asignación de recursos e non estean a recibir ningún outro recurso do SAAD. Así mesmo, establécese a tramitación do procedemento de urxencia en relación con estas solicitudes de revisión do PIA, polo que deberá ditarse a resolución correspondente no prazo máximo de 45 días naturais e se garante crédito orzamentario necesario para atender a todas as solicitudes.
- ▶ Instrución nº 5/2018 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 13 de xullo, relativo á ampliación a todos os concellos da Historia social única electrónica (HSUE). Esta instrución substitúe ás anteriores, xa que a través desta, se procede a aplicar a implantación da HSUE a todos os concellos de Galicia na xestión do procedemento para o recoñecemento do grao de dependencia, acceso ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, e o recoñecemento do grao de discapacidade. Nesta instrución, indícase o procedemento que hai que seguir para levar a cabo esta implantación.

- ▶ Instrución nº 6/2018 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 6 de setembro, de priorización na valoración da situación de dependencia das persoas con diagnóstico de esclerosis lateral amiotrófica (ELA). O obxectivo desta instrución baséase na aplicación do Proceso asistencial integrado da esclerosis lateral amiotrófica (PAI do ELA) desenvolvido pola Consellería de Sanidade e a Consellería de Política Social, e cuxa finalidade é impulsar nun acto único en consultas hospitalarias, o seu seguimento e o establecemento de tempos máximos tanto para os servizos sanitarios como para os servizos sociais. Con este obxectivo, a Consellería de Política Social comprométese a axilizar a tramitación no prazo máximo dun mes das solicitudes de recoñecemento da situación de dependencia e do Programa individual de atención e no procedemento de recoñecemento do grao de discapacidade.
- ▶ Orde do 9 de outubro de 2018 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de axudas para a promoción da autonomía persoal de persoas con Discapacidade, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo no marco do programa operativo FSE Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para o ano 2018 (DOG nº 200, do 19.10.2018 e corrección de erros no DOG nº 208, do 31.10.2018), modificada pola Orde do 5 de decembro de 2018 (DOG nº 234, do 10.12.2018).

Esta orde de axudas, contén as bases reguladoras da liña de axudas iniciada no ano 2016 e destinada a persoas con discapacidade que non estean percibindo unha prestación a través do Sistema de atención á dependencia, e teñen por finalidade favorecer a adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal e a adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal. Así mesmo, a orde contén a convocatoria para o ano 2018.

Co obxectivo de acadar a atención a un maior número de persoas, incluíronse na convocatoria do ano 2018 unha serie de medidas para a súa consecución. Entre as novidades máis destacadas nesta convocatoria con respecto á dos anos 2016 e 2017 pódense sinalar, entre outras, as seguintes:

- Ampliación do crédito orzamentario destinado a estas axudas, cun incremento dun 20 por cento en relación coa convocatoria anterior.
- Simplificación e axilización do procedemento reducindo considerablemente os documentos que deban presentar as persoas interesadas, así como a simplificación no procedemento da xestión.
- Redución e equiparación da intensidade máxima subvencionable para cada servizo.
- Eliminación da subvencionalidade da adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal.

4.1.2.2 Proxectos normativos en desenvolvemento

- ▶ Borrador do anteproxecto de modificación da Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes coa pretensión de incrementar as contías das libranzas para cuidados no contorno familiar, as libranzas vinculadas ao servizo de atención residencial e a libranza de asistente persoal.

4.1.3 Planificación e melloras

Avanzouse na coordinación entre administracións públicas, así como no reforzo da coordinación sociosanitaria. Neste sentido, estase a traballar na adopción das melloras necesarias para acadar unha maior efectividade no funcionamento do sistema o que repercutirá na calidade, equidade e viabilidade na protección social.

Tamén se levou a cabo neste ano unha optimización do sistema de xestión de citas tanto para a valoración do grao de discapacidade como para a valoración da situación de dependencia, así como unha optimización das súas ferramentas informáticas (SIGAD y CENDIS).

4.1.3.1 Plan de apoio á dependencia

Co obxectivo de mellorar a atención das persoas incluídas no Sistema para a autonomía e a atención á dependencia (SAAD), o 2 de agosto de 2018 o Consello da Xunta de Galicia aprobou un Plan de apoio á dependencia, cuxas medidas permitiron avanzar na mellora da ratio de atención mediante o impulso outorgado á concesión do Bono autonomía en residencia, así como o reforzo operado en relación co Servizo de Axuda no Fogar.

Neste sentido, o **Bono autonomía en residencia** (libranza vinculada á adquisición dun servizo de atención residencial), configúrase como unha axuda directa destinada ás persoas que teñan recoñecido un grao de dependencia e estean á espera de acceder a unha praza nunha residencia pública e non sexan beneficiarias de ningún outro recurso do Sistema para a autonomía e a atención á dependencia (SAAD).

A súa finalidade é contribuír a sufragar parte do custo dunha praza de residencia nun centro de titularidade privada da elección da persoa en situación de dependencia, mentres agarda, se así o desexa, pola súa incorporación a unha praza pública. Coa finalidade de axilizar a súa resolución, estableceuse a tramitación do procedemento de urxencia en relación con estas solicitudes de revisión do PIA, polo que deberá ditarse a resolución corresponden-

te no prazo máximo de 45 días naturais ao tempo que se garantiu dispoñibilidade orzamentaria suficiente para atender todas as solicitudes. Beneficiáronse desta medida máis de 1.100 persoas en situación de dependencia.

Polo que se refire ao **Servizo de Axuda no Fogar (SAF)** foi reforzado mediante un incremento de máis de 1,5 millóns de horas anuais e un custo de máis de 1,2 millóns de euros ao mes. Con esta medida, incrementáronse as horas dispoñibles en case 127.000 horas ao mes en 313 concellos e 7 mancomunidades de concellos de Galicia, o que posibilitou a cobertura dun 77% das necesidades estimadas de horas do servizo de axuda no fogar. A través desta medida, beneficiáronse máis de 4.500 persoas que causaron alta no servizo. Na actualidade, máis de 23.000 galegos e galegas benefíciense hoxe deste servizo. Cómpre lembrar que o SAF é un dos recursos mellor valorados polas persoas en situación de dependencia e representa case o 34% das prestacións totais do SAAD.

4.1.3.2 Plan de acción en materia de discapacidade

A Consellería de Política Social presentou no Consello da Xunta celebrado o 18 de maio de 2018 un paquete de medidas co obxectivo de mellorar o procedemento da valoración da discapacidade e reducir as listas de espera. A primeira das actuacións previstas permitiu reforzar o persoal dos equipos de valoración para garantir o seu bo funcionamento e a creación de 14 novos equipos, o que supuxo un incremento dun 74% ao pasar dos 19 equipos actuais aos 33. Os novos equipos empezaron a funcionar no mes de xuño de 2018. A distribución provincial dos novos equipos foi a seguinte: A Coruña (1), Ferrol (1), Lugo (1), Ourense (1), Pontevedra (6) e Vigo (4). Esta medida de reforzo de persoal resultou ser moi positiva, permitindo resolver case 16.000 expedientes adicionais.

Por outra banda e dado que case un 30% das citas de valoración son canceladas ou non realizadas, puxéronse en marcha medidas para mellorar a súa xestión, incluíndo actuacións relativas á confirmación e substitución de ci-

tas programadas que permitan incrementar o número de valoracións diarias realizadas. Neste sentido, púxose en marcha con carácter inmediato un servizo de confirmación e recordatorio de citas a través de SMS, remitíndollo á persoa solicitante ou á persoa de contacto designada, para evitar a non asistencia ás citas de valoración programadas.

Tamén se levou a cabo un proceso de revisión do procedemento de valoración da discapacidade e a simplificación do modelo de solicitude.

Ademais, coa extensión do acceso e utilización da Historia social única electrónica (HSUE) - plataforma que integra nun mesmo sistema todos os datos relativos á historia social do solicitante- facilitouse a coordinación de todos os axentes que interveñen no procedemento, á vez que foi eliminada a necesidade de achegar documentación necesaria no proceso de valoración da discapacidade.

E, por último, déuselle prioridade na valoración da discapacidade a persoas incluídas nas seguintes patoloxías: ELA, as ataxias rapidamente progresivas, as distrofias musculares e esclerose múltiple de evolución rápida, as enfermidades metabólicas con trastornos motores, neoplasias en estadio IV para que a súa resolución se emita no prazo máximo dun mes desde o momento da solicitude.

4.1.3.3 Medidas de mellora na Lei de medidas fiscais e administrativas

A través da Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, modificouse o Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa individual de atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes. Concretamente os artigos 9 e 27 referidos á función de programar e organizar o calendario de citacións así como a de comunicación das citacións por parte dos órganos de

valoración delegando a dita función ao servizo u órgano que determine a consellería con competencias en materia de servizos sociais .

Tamén se modificaron os artigos 37 e 38 do dito decreto de forma que, cando non sexa posible acceder a un servizo público, no programa de asignación de recursos (PAR) se establecerá a prelación mediante a aplicación dos seguintes criterios de priorización de tal maneira que o acceso aos recursos do sistema sexa o máis equitativa posible:

- ▶ O maior grao de dependencia.
- ▶ A menor capacidade económica.
- ▶ A situación sociofamiliar da persoa en situación de dependencia.
- ▶ A non percepción doutra prestación ou servizo do Sistema para a autonomía e atención á dependencia.
- ▶ A data de presentación da solicitude de valoración da dependencia.
- ▶ A idade da persoa en situación de dependencia.

Outra medida de mellora foi a incorporación, dentro dos servizos de prevención das situacións de dependencia e promoción da autonomía persoal, os servizos de supervisión e apoios puntuais, o Cohousing e as unidades psicoxerátricas (modificación do Decreto 149/2013 polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarios no financiamento do seu custo).

4.1.3.4 Proceso asistencial integrado da esclerose lateral amiotrófica

Ao longo dos anos 2017 e 2018 as consellerías de Sanidade e Política Social traballaron no desenvolvemento dun proceso asistencial integrado da esclerose lateral amiotrófica (PAI do ELA), tendo como obxectivo intentar impulsar nun acto único en consultas hospitalarias, o seu

seguimento e o establecemento de tempos máximos tanto para os servizos sanitarios como para os servizos sociais, converténdose Galicia nunha das primeiras comunidades autónomas en poñer en marcha un protocolo único de actuación sanitaria e social para persoas enfermas de ELA.

O documento elaborado recolle un conxunto de actividades secuenciadas encamiñadas a establecer o diagnóstico de ELA en pacientes con síntomas suxestivos da enfermidade, desde un punto de vista global, integrando a atención dos sistemas sanitario e social, acompañando ao paciente e á súa familia ata o fin da enfermidade e garantindo unha adecuada continuidade asistencial.

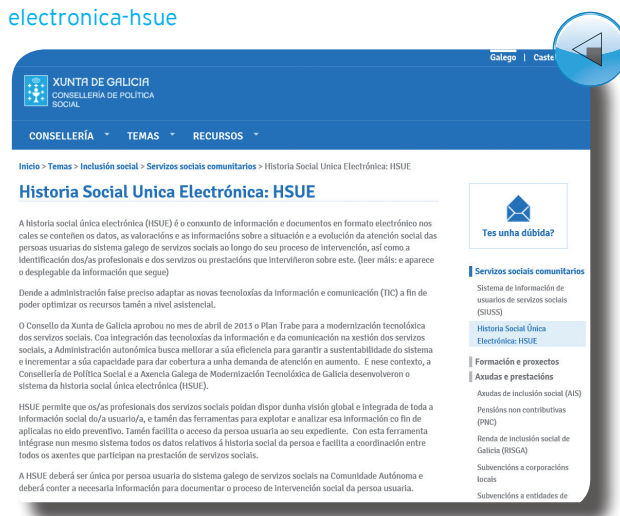
O desenvolvemento do documento é froito da colaboración entre as consellerías de Sanidade e de Política Social, do Sergas e representantes de asociacións de pacientes. Na súa redacción participaron 33 expertos en esclerose lateral amiotrófica e tamén se tiveron en conta as necesidades por parte das persoas con ELA.

O compromiso adquirido pola Consellería de Política Social no ámbito deste protocolo, materialízase:

- ▶ Na axilización de trámites administrativos, acordando a aplicación da tramitación con carácter de urxencia (prazo máximo dun mes) das solicitudes de valoración do grao de discapacidade e da situación de dependencia (iniciais ou de revisión).
- ▶ Na realización do seguimento a través da Unidade de Coordinación da Dependencia, dependente da Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, a través do mantemento dunha comunicación directa co ámbito sanitario co obxecto de axilizar os prazos, garantindo que os trámites de valoración inicial, revisión e tramitación de recursos nas valoracións de dependencia ou discapacidade dos pacientes de ELA sexan resoltos no prazo acordado.

4.1.3.5 Historia social única electrónica

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/inclusion-social/servizos-sociais-comunitarios/historia-social-unica-electronica-hsue>



A través do Decreto 89/2016, do 30 de xuño, régúlase a creación, o uso e o acceso á historia social única electrónica (DOG nº 141, do 27.07.2016)

A historia social única electrónica (en adiante HSUE) constitúese como o soporte máis axeitado para a intervención social, facilitando o manexo e a accesibilidade da información e documentación social da persoa usuaria. Con este obxecto, os/as profesionais técnicos/as que interveñen nela teñen o dereito de acceso e o deber de acceder e cumprimentar a historia social única electrónica.

Na HSUE intégrase toda a información da historia social do/a beneficiario/a, incluíndo intervencións, prestacións, servizos, recursos, representantes, profesionais e outras persoas relacionadas cos expedientes, ademais de información referente a directorios de institucións e organizacións relacionadas (catálogo e carteira de servizos e programas). Toda esta información debe ser alimentada polas diferentes aplicacións que dan soporte á xestión en cada unha desas axudas, prestacións, e en xeral, cada ámbito de xestión particular.

Este novo soporte de traballo fai necesario regular algúns aspectos referidos ao manexo electrónico de información persoal por parte das distintas Administracións, institucións, entidades e profesionais implicados na atención social. O uso da historia social única electrónica achega, por un lado, o acceso a máis datos persoais e por outro facilita o seu acceso a un maior número de destinatarios/as polo que se fai imprescindible establecer axeitadas garantías de confidencialidade e integridade dos datos.

Neste contexto, a Consellería de Política Social e a Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (Amtega) desenvolveron un sistema de historia social única electrónica denominado HSUE. Este sistema integra toda a documentación e información relevante relativa ao ámbito social xerada nos diferentes niveis de prestación e atención. A HSUE configura un modelo de historia social única electrónica, que garante, de maneira segura, a accesibilidade de toda a información social aos/as profesionais que desenvolven a súa actividade para o sistema de servizos sociais de Galicia, compartindo a información e a transferencia de coñecemento, tanto no ámbito do Sistema galego de servizos sociais como noutros relacionados: como o Sistema público de saúde, o Sistema público de educación ou o Sistema público de emprego, buscando como obxectivo último optimizar os recursos públicos prestados ás persoas usuarias que son comúns aos diferentes sistemas, e que definen os ámbitos sociosanitario, socioeducativo e sociolaboral.

Na HSUE o concepto principal é a persoa, rexistrada de forma única, á que se lle asignará un número de historia social único que identificará toda a súa información do ámbito social dunha maneira integrada e non duplicada, garantindo ademais a trazabilidade coa súa historia clínica correspondente compartindo información co po-boacional do SERGAS.

Neste sentido, para os efectos de articular a implantación desta nova ferramenta na xestión do procedemento para o recoñecemento do grao de dependencia e o acceso ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á

dependencia, e co obxectivo de garantir unha adecuada coordinación entre os distintos niveis do Sistema, así como de axilizar e minimizar a tramitación dos informes necesarios, procédese a efectuar no ano 2017 unha incorporación dos concellos galegos de forma progresiva que remata no ano 2018 no que se amplía a todos os concellos de Galicia.

De acordo co anterior, a partir do 01.07.2017 produciuse a implantación da HSUE na xestión do procedemento de dependencia nos concellos de Ames, A Laracha, Betanzos, Oza-Cesuras, Pontedeume, Teo, Sober, Viveiro, Nogueira de Ramuín, Ribadavia, Cangas, Redondela, Tomiño e Vilagarcía.

Posteriormente, levouse a cabo unha ampliación desta listaxe, mediante a incorporación dos seguintes concellos: Brión, Boqueixón, Boiro, Carballo, Laxe, Malpica, Noia, Porto do Son, Ribeira, Tordoia, Abadín, Bóveda, A Fonsagrada, Mondoñedo, Monforte de Lemos, A Pastoriza, Pedrafita do Cebreiro, Ribeira de Piquín, Xermade, Xove, O Barco de Valdeorras, Entrimo, A Peroxa, Mancomunidade Terras de Celanova (Verea, Ramirás, Quintela de Leirado, Pontedevea, A Merca, Gomesende, Celanova, Cartelle), Xinzo de Limia, O Covelo, Barro, A Cañiza, Crecente, O Grove, A Guarda, Mondariz Balneario, Pontecal-delas, O Porriño e Vilaboa.

O proceso de implantación da HSUE quedou finalizado mediante a Instrución nº 5/2018 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 13 de xullo, a través da cal efectúase a ampliación da HSUE a todos os concellos de Galicia para a xestión do procedemento para o recoñecemento do grao de dependencia, acceso ás prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia e o recoñecemento do grao de Discapacidade, supoñendo esta implantación un grande avance no ano 2018, xa que permitirá acadar unha adecuada coordinación, minimizando a tramitación e simplificación dos procesos.

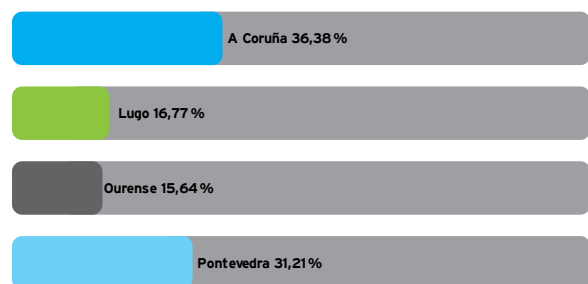
4.1.4 Balance de xestión

4.1.4.1 Xestión das valoracións das situacións de dependencia e aprobacións de programas individuais de atención

O art. 26.1 da Lei 39/2006 de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia define tres graos de dependencia (grao I ou moderada, II ou severa, III ou gran dependencia) segundo as necesidades de apoio nas que o/a solicitante precisa doutra persoa, para desenvolver as actividades básicas da vida diaria (ABVD), dependendo dunha valoración integral onde se ten en conta de maneira obrigada e fundamental a aplicación do BVD ou EVE (baremos aprobados no Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro, BOE nº 42, do 18.02.2011), o informe de saúde e o informe social. A data 31 de decembro de 2018, un total de 80.184 persoas solicitaron o recoñecemento da situación da dependencia, sendo as provincias da Coruña e Pontevedra as que maior demanda rexistraron.

► Solicitudes activas: 80.184

Solicitudes activas	
A Coruña	32.120
Lugo	16.438
Ourense	15.142
Pontevedra	28.650
Total	80.796



Do total de solicitudes rexistradas foron valoradas o 99,43% (79.727) do total de solicitudes activas, e 67.903 persoas contan co recoñecemento dunha situación de dependencia que dá acceso aos servizos e prestacións da carteira de servizos do sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia segundo o calendario de implantación progresiva da lei.

En virtude do Real decreto lei 20/2012, do 13 de xullo, de medidas para garantir a estabilidade orzamentaria e de fomento da competitividade (BOE nº 168, do 14.07.2012), modifícase a clasificación de graos e niveis, de xeito que a partir da entrada en vigor do citado Real decreto lei (16 de xullo de 2012), para as novas valoracións desaparece o nivel e recoñécese só o grao:

Grao	nº	%
Grao III	25.204	31,61 %
Grao II	23.520	29,50 %
Grao I	19.179	24,06 %
Persoas con dereito de atención	67.903	85,17 %
Sen grao	11.824	14,83 %
Total	79.727	100,00 %

► Persoas con dereito de atención a 31/12/2018: 67.903

Finalmente, das persoas que tiñan acceso á Carteira de servizos do Sistema para a autonomía e atención ás persoas en situación de dependencia, 60.099 beneficiarios/as están a percibir o servizo/prestación cun total de 70.220 prestacións do sistema. A ratio de atención sitúase nun 88,68%.

Resolucións de PIA	
Total de beneficiarios activos	60.099
Prevenición e Promoción	4.758
Atención residencial	8.516

Teleasistencia	5.268
Centro de día	7.173
Axuda no fogar	23.309
Coidadores	12.953
Libranza vinculada a servizo	8.132
Libranza de asistente persoal	111
Total	70.220

Nota: As prestacións por servizo inclúen: prevención, dependencia e promoción da autonomía persoal, teleasistencia, axuda no fogar, centros de día e atención residencial.



► **Información histórica acumulada dende o 01/01/2007 ata o 31/12/2018**

Solicitudes	204.091
Ditames	185.982
Persoas beneficiarias con dereito a prestación	168.748
Prestacións	147.134

4.1.4.2 Recursos resoltos

Recursos resoltos contra a resolución de valoración da situación de dependencia ou contra o Programa individual de atención (a través do que se especifica o recurso ou prestación dentro do Sistema para a autonomía e atención á dependencia asignado o/a beneficiario/a) (BS210A): 104

Recursos resoltos no procedemento referido ao dereito de efectividade das prestacións económicas dos solicitantes falecidos durante a tramitación do procedemento de recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema (BS211A): 112.

4.1.4.3 Procedemento BS211A

No capítulo VII da Orde do 2 de xaneiro de 2012 (arts. 88 e ss.) regúlase o procedemento para solicitar o dereito á efectividade das prestacións económicas das persoas solicitantes de prestacións do Sistema de atención á dependencia que faleceran antes de resolverse a súa solicitude. No ámbito deste procedemento, resolvéronse 124 solicitudes.

4.1.4.4 Expedientes de recoñecemento da situación de dependencia e asignación de recurso tramitados pola vía da emerxencia social

Esta vía está regulada no artigo 16 da Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13.01.2012).

En síntese, naqueles casos que se considera que entran nos supostos de emerxencia social, a valoración da situación de emerxencia ten que ser efectuada nun prazo de 48 horas, e nun prazo de 72 horas hai que asignarlle o recurso que proceda.

► **No ano 2018 foron tramitadas 1.011.**

4.1.5 Programa de formación non formal e de apoio ao/á cuidador/a non profesional

O Plan de formación de cuidadores/as non profesionais da Dirección Xeral de Miores e Persoas con Discapacidade é o mecanismo elixido para coordinar e materializar as actuacións destinadas á consecución dunha maior e mellor atención das persoas en situación de dependencia co fin de difundir novas ferramentas e técnicas de intervención no cuidado de persoas en situación de dependencia, crear novos canles de comunicación e preparar as persoas cuidadoras do sistema.

En colaboración coa Sociedade Galega de Médicos Xerais de Familia creouse o *Manual de formación para os cuidadores non profesionais*, que se converte nun aliado práctico e útil para o labor diario das persoas non profesionais que atenden as persoas en situación de dependencia. Un documento que ten como obxectivo achegar consellos, solucións e suxestións para a procura dunha mellor calidade de vida e autonomía persoal das persoas en situación de dependencia e fixar uns criterios homoxéneos e validados por profesionais do sector co obxectivo de que a formación que se imparta neste eido sexa a máis óptima dende o punto de vista da súa calidade técnica.

Este manual é o punto de partida dun proxecto máis amplo “Xuntos nos cuidados”, co que se pretende conseguir un apoio integral aos/ás cuidadores/as non profesionais e a mellora da calidade da atención ás persoas en situación de dependencia.

https://politicassocial.xunta.gal/sites/w_polso/files/archivos/publicacions/manual_formacion_cuidados_contorno_0.pdf

Elaboráronse, así mesmo, tres manuais especializados para cuidadores de persoas con enfermidade de alzhéimer, en colaboración coa Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzhéimer (FAGAL), para persoas con enfermidades mentais, en colaboración coa Federación de Persoas con Enfermidade Mental-Feafes Galicia, e para persoas con enfermidades crónicas en colaboración coa Sociedade Galega de Médicos Xerais de Familia. Esta colección de manuais complementouse no ano 2016 coa elaboración e publicación do *Manual de pautas do cuidado e estimulación no fogar de menores en situación de dependencia*.

As publicacións elaboradas están todas dispoñibles nos seguintes enlaces:

https://politicassocial.xunta.gal/sites/w_polso/files/archivos/publicacions/manual_formacion_enfermidade_mental_1.pdf



https://politicassocial.xunta.gal/sites/w_polso/files/archivos/publicacions/manual_formacion_cuidados_demencias.pdf



https://politicassocial.xunta.gal/sites/w_polso/files/arquivos/publicacions/manual_formacion_coidados_cronicos.pdf



A través destas accións formativas, e tendo en conta o plan de formación non formal para persoas coidadoras non profesionais na que se enmarcan estas accións, perséguese os seguintes obxectivos:

- ▶ Mellorar a calidade do servizo e da atención que prestan proporcionándolles información que permitan os mellores coidados posibles segundo as características e situación da persoas en situación de dependencia.
- ▶ Poñer á disposición das persoas coidadoras unha formación que sirva de ferramenta na atención dirixida ás persoas en situación de dependencia.

Durante o ano 2018 desenvolvéronse as seguintes accións formativas:

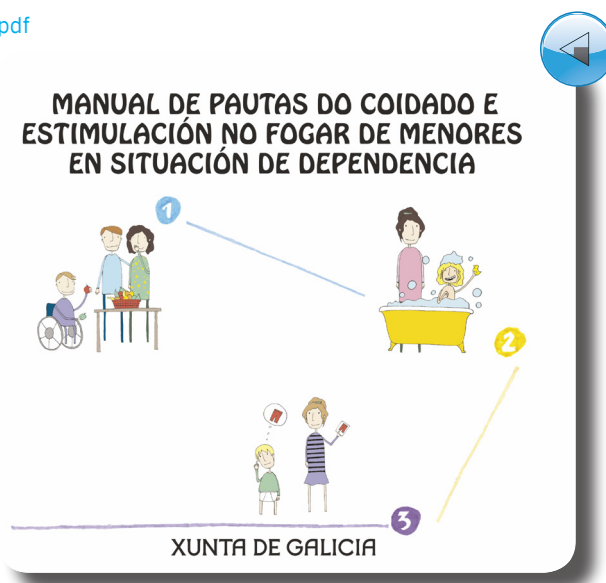
- ▶ Atención integral de coidadores de menores en situación de dependencia:

Desenvolvéronse 7 accións formativas, cada unha delas nunha das 7 grandes cidades de Galicia (Lugo, Santiago de Compostela, A Coruña, Ferrol, Ourense, Pontevedra e Vigo). Duración: 10 horas en horario de mañá, divididas en dúas sesións. Participaron 128 coidadores/as non profesionais, dos que 18 eran homes e 110 mulleres.

Tratáronse temas relacionados tanto co coidado do menor en situación de dependencia, como temas relacionados co autocoidado do coidador principal, empregándose para o desenvolvemento das ditas sesións formativas os seguintes contidos incluídos na guía *Manual de pautas do coidado e estimulación no fogar de menores en situación de dependencia*.

- A atención integral á diversidade funcional
- Pautas de coidado e estimulación no ámbito familiar
- Produtos de apoio con relación á función ou actividade que facilitan
- A intervención psicolóxica
- Apoios sociais

https://politicassocial.xunta.gal/sites/w_polso/files/arquivos/publicacions/menores_dependencia_definitivo.pdf



4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

4.2.1 Procedemento de acceso ás prazas públicas

O procedemento de acceso ás prazas públicas atópase regulado na Orde do 16 de abril de 2014 pola que se regulan as condicións dos ingresos e traslados en servizos prestados en centros propios ou concertados, no ámbito da atención á dependencia e da promoción da autonomía persoal (DOG nº 91, do 14.05.2014 e corrección de erros no DOG nº 103, do 02.06.2014).

4.2.2 Recursos comúns e de atención ao alzhéimer

4.2.2.1 Centros residenciais de atención a persoas maiores

Son centros destinados a vivenda permanente e común nos que se presta unha atención integral e continuada ás persoas maiores que non contan co apoio social ou familiar ou este é insuficiente para cubrir as atencións que necesitan.

Os centros residenciais poden contar con prazas para a atención a persoas maiores que se atopan en situación de dependencia ou a persoas maiores con autonomía:

- ▶ **Prazas de atención a persoas maiores en situación de dependencia:** prazas destinadas a vivenda permanente e común nas que se presta unha atención integral e continuada a persoas maiores que por razóns ligadas á falta ou perda de autonomía física ou psíquica, ten necesidade de asistencia para a realización das actividades correntes da vida diaria.
- ▶ **Prazas de atención a persoas maiores con autonomía:** prazas destinadas a vivenda permanente e común de persoas maiores que posúen unhas condicións físicas e psíquicas que lles permiten a realización por si mesmas das actividades de autocoidado.

- ▶ **Apartamentos tutelados:** son un conxunto de vivendas independentes que están agrupadas para a prestación en común dunha serie de servizos colectivos. Cada apartamento alberga a unha ou dúas persoas maiores autónomas, tratando sempre de potenciar a súa autonomía e privacidade. Concíbense como un sistema de aloxamento e convivencia alternativo ao tradicional internamento en residencias.

A Xunta de Galicia conta con prazas residenciais en centros de titularidade propia e en centros de titularidade privada ou municipal, pola vía de contrato. Os centros de titularidade propia poden estar xestionados directamente pola Xunta de Galicia ou por unha entidade xestora externa.

Centros residenciais de titularidade propia

A Xunta de Galicia conta con 3.465 prazas distribuídas en 31 centros residenciais de titularidade propia. Dos centros propios, 19 están xestionados directamente pola Xunta de Galicia, mentres que os 12 restantes son xestionados por empresas externas.

Xestión:	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total prazas
Propia	932	1.247	2.179
Externa	24	1.262	1.286
Total	956	2.509	3.465



Ver mapa páxina 29

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

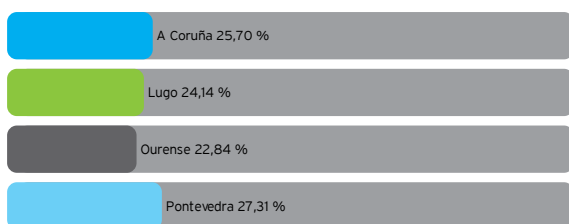
Relación de centros de titularidade propia:

Nome	Localidade	Xestión	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
Residencia de Persoas Maiores de Laraxe (Geriatros)	Cabanas	Externa	0	172	172
Residencia de Persoas Maiores de Carballo	Carballo	Propia	26	0	26
Residencia de Persoas Maiores Torrente Ballester	A Coruña	Propia	64	32	96
Residencia de Persoas Maiores Concepción Arenal (Sar-Quavitae)	A Coruña	Externa	0	150	150
Residencia de Persoas Maiores de Caranza-Ferrol	Ferrol	Propia	142	49	191
Residencia de Persoas Maiores de Oleiros	Oleiros	Propia	0	284	284
Residencia de Persoas Maiores de Pobra do Caramiñal	Pobra do Caramiñal	Propia	48	0	48
Residencia de Persoas Maiores de Ribeira (Geriatros)	Ribeira	Externa	0	106	106
Residencia de Persoas Maiores Volta do Castro	Santiago de Compostela	Propia	0	150	150
Residencia de Persoas Maiores de Santiago de Compostela	Santiago de Compostela	Propia	84	0	84
Fundación José Otero-Carmela Martínez (Geriatros)	Santiago de Compostela	Externa	0	150	150
Apartamentos tutelados de Antas de Ulla (UTE, Troncoso Casares)	Antas de Ulla	Externa	16	0	16
Residencia de Persoas Maiores de Burela	Burela	Propia	58	30	88
Residencia de Persoas Maiores de Castro Ribeiras do Lea (Sar-Quavitae)	Castro de Rei	Externa	0	172	172
Residencia de Persoas Maiores As Gándaras	Lugo	Propia	150	68	218
Residencia de Persoas Maiores A Milagrosa	Lugo	Propia	54	0	54
Residencia de Persoas Maiores de Monforte de Lemos	Monforte de Lemos	Propia	42	0	42
Residencia de Persoas Maiores de Quiroga (Fundación Valdegodos)	Quiroga	Externa	0	88	88
Residencia de Persoas Maiores de Bande (Geriatros)	Bande	Externa	8	42	50
Residencia de Persoas Maiores Nosa Sra. dos Miragres	Barbadas	Propia	0	130	130
Residencia de Persoas Maiores de Castro Caldelas	Castro Caldelas	Propia	36	0	36
Residencia do Carballiño para Persoas Maiores con Autonomía	O Carballiño	Propia	24	0	24
Residencia do Carballiño para Persoas Maiores con Dependencia	O Carballiño	Externa	0	25	25
Residencia de Persoas Maiores de Larouco (Geriatros)	Larouco	Externa	0	82	82
Residencia de Persoas Maiores de Viana do Bolo (Fund. Valdegodos)	Viana do Bolo	Externa	0	125	125
Residencia de Persoas Maiores da Estrada	A Estrada	Propia	40	0	40
Residencia de Persoas Maiores de Marín	Marín	Propia	78	0	78
Residencia de Persoas Maiores de Campolongo	Pontevedra	Propia	86	50	136
Complexo Residencial de Atención a Persoas dependentes de Vigo (Residencia de Atención a Persoas dependentes de Vigo I)	Vigo	Propia	0	306	306
Complexo Residencial de Atención a Persoas dependentes de Vigo (Residencia de Atención a Persoas dependentes de Vigo II)	Vigo	Propia	0	148	148
Residencia de Persoas Maiores de Bembrive (Sar-Quavitae)	Vigo	Externa	0	150	150
Total			956	2.509	3.465

Centros residenciales con prazas concertadas

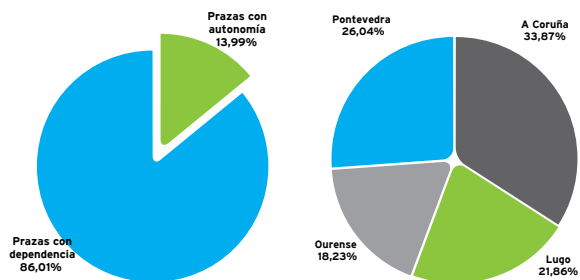
A Xunta de Galicia ten prazas concertadas en 74 centros. Hai prazas concertadas en 3 centros de titularidade municipal, 34 centros de titularidade privada con ánimo de lucro e 37 centros de iniciativa social. O total de prazas concertadas é de 3.426; 14 son prazas con autonomía e 3.412 son prazas con dependencia.

	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
A Coruña	0	891	891
Lugo	0	837	837
Ourense	4	788	792
Pontevedra	10	937	947
Total	14	3.453	3.467



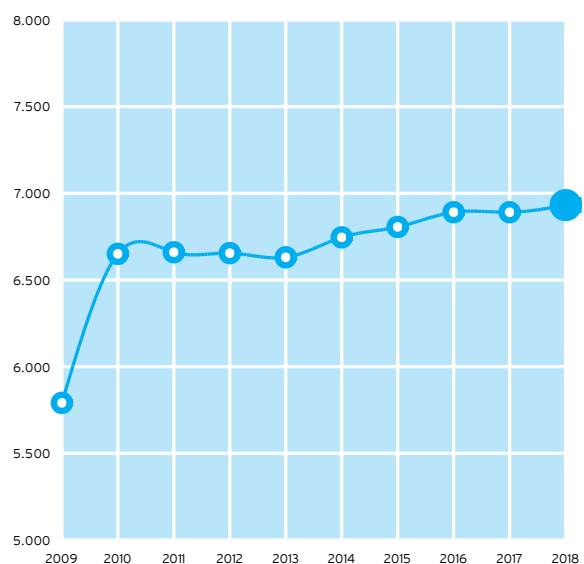
Distribución provincial das prazas públicas da Xunta de Galicia

	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
A Coruña	364	1.984	2.348
Lugo	320	1.195	1.515
Ourense	72	1.192	1.264
Pontevedra	214	1.591	1.805
Total	970	5.962	6.932



Evolución de prazas residenciales da Xunta de Galicia

	Prazas en centros propios	Prazas en centros concertados	Total
2009	3.324	2.467	5.791
2010	3.448	3.203	6.651
2011	3.464	3.196	6.660
2012	3.464	3.191	6.655
2013	3.440	3.191	6.631
2014	3.440	3.306	6.746
2015	3.460	3.346	6.806
2016	3.465	3.426	6.891
2017	3.465	3.426	6.891
2018	3.465	3.467	6.932



4.2.2.2 Centros de día

Centros de día de atención social a persoas con alzhéimer e outras demencias neurodexenerativas

Trátase de equipamentos que proporcionan un servizo multidisciplinar de atención diúrna e de carácter especializado ás persoas que teñen diagnosticado alzhéimer e outras demencias neurodexenerativas.

Estes centros prestan unha asistencia social integral ás persoas que padecen estas demencias de acordo coas súas necesidades básicas, terapéuticas e psicosociais, contando coa participación activa dos seus familiares e promovendo o mantemento da súa autonomía persoal e a permanencia no seu contorno habitual.

Centros de día de atención ao alzhéimer	Prazas
Centro de Día de Alzhéimer Bembrive (Vigo)	20
Centro de Día de Alzhéimer Volta do Castro (Santiago)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Vigo (Vigo)	64
Centro de Día de Alzhéimer de Lugo (Lugo)	40
Centro de Día de Alzhéimer da Coruña (A Coruña)	25
Centro de Día de Alzhéimer Celeiro-Viveiro (Viveiro)	30
Centro de Día de Alzhéimer de Moaña (Moaña)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Lalín (Lalín)	15
Centro de Día de Alzhéimer de Monforte (Monforte)	10
Centro de Día de Alzhéimer de Ferrol (Ferrol)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Ourense (Ourense)	30
Centro de Día de Alzhéimer de Ribeira (Ribeira)	35
Centro de Día de Alzhéimer de Pontevedra	35
Total	424

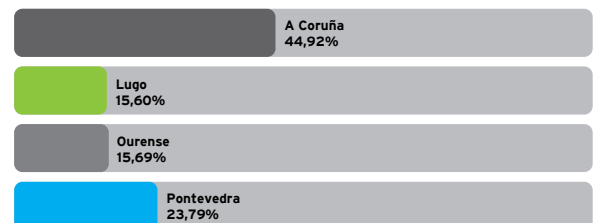
Centros de día de atención á dependencia	Prazas
Centro de Día de Atención á Dependencia de Burela	40
Centro de Día de Atención á Dependencia das Gándaras (Lugo)	20
Total	60

Centros de día xestionados polo Consorcio

Os centros de día do consorcio defínense como centros xerontolóxicos socioterapéuticos e de apoio ás familias que durante o día prestan atención terapéutica integral e plural ás persoas maiores con dependencia ou en grave risco de padecela, promovendo a súa autonomía persoal, a actividade relacional e a permanencia no contorno habitual.

A través do seu departamento de Xerontoloxía, o Consorcio xestiona 59 centros de día, coa seguinte distribución provincial:

	Nº de centros	Prazas
A Coruña	23	784
Lugo	10	310
Ourense	10	241
Pontevedra	14	450
Total	57	1.785



Durante o mes de outubro púxose en funcionamento o centro de día de Vilardevós na provincia de Ourense e de Cambados na provincia de Pontevedra.

4.2.3 Recursos especializados para a discapacidade

Un dos obxectivos fundamentais da Consellería de Política Social é o de prestar unha atención integral ás persoas con discapacidade. A atención máis idónea para as persoas con discapacidade é aquela que se presta no seu contorno natural, preto dos seus, combinando a convivencia na súa familia coa asistencia a centros nos que se traballa no seu desenvolvemento persoal.

Cando a relación entre estas dúas realidades non se conxuga en termos que permitan garantir a maior calidade de vida e o maior grao de desenvolvemento persoal da persoa con discapacidade, debe entrar en xogo a institucionalización en centros, configurada como un contorno natural alternativo. Establécese un novo sistema que posibilita unha axeitada atención ás persoas en situación de dependencia e reforza a obrigatoriedade para as administracións públicas de subministrala.

Este sistema de carácter público está constituído no ano 2018 por 5.192 prazas distribuídas entre centros de día, centros ocupacionais, residencias con centro de día e residencias con centro ocupacional, das que 4.767 (91,81%) están concertadas con entidades privadas e destas, tan só 3 teñen ánimo de lucro e o resto son de iniciativa social.

A través deste sistema público dáse resposta ás necesidades das persoas cunha discapacidade moderada (grao de discapacidade igual ou superior ao 33% sen necesidade de axuda de 3ª persoa) a través dunha formación de carácter ocupacional que favoreza a súa integración sociolaboral, e ás persoas dependentes cun maior grao de discapacidade (grao de discapacidade igual ou superior ao 75% e necesidade de axuda de 3ª persoa), e/ou dependencia recoñecida, a través dunha atención cun carácter máis asistencial e rehabilitador.

4.2.3.1 Poboación con discapacidade

Xestión das solicitudes de valoración e recoñecemento do grao de discapacidade no ano 2018

Seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades

	Resolucións emitidas	Citacións efectuadas
A Coruña	5.114	5.622
Lugo	3.009	3.254
Ourense	4.337	4.337
Pontevedra	4.794	5.895
Vigo	5.647	6.861
Ferrol	3.588	3.428
Santiago	2.070	2.097
Total	28.559	31.494

A poboación con discapacidade recoñecida en Galicia con data de decembro do 2018 é de 225.837 persoas coa seguinte distribución provincial:

	Nº
A Coruña	90.355
Lugo	22.087
Ourense	27.280
Pontevedra	86.115
Total	225.837

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

A distribución por tipo de discapacidade é a seguinte:

	Física	Intelectual	Sensorial	Mental	Enfermidade Rara	Total
A Coruña	70.215	17.432	17.163	19.419	117	124.346
Lugo	16.502	5.637	5.291	5.487	54	32.971
Ourense	16.354	4.437	4.120	5.344	39	30.294
Pontevedra	66.099	14.559	16.173	20.379	68	117.278
Total*	169.170	42.065	42.747	50.629	278	304.889

* Os datos totais da poboación discapacitada que se sinalan na primeira táboa non coinciden cos datos totais da segunda táboa, debido a que unha mesma persoa pode ter recoñecidos distintos tipos de discapacidade. Na 1ª táboa o que se cuantifican son persoas físicas, e na segunda a cuantificación se efectúa por tipoloxías de discapacidade. Fonte de datos Censo de Persoas con Discapacidade de Galicia.

Tarxetas acreditativas do grao de discapacidade

A Orde do 20 de xullo de 2016, pola que se crea a tarxeta acreditativa do grao de discapacidade e se regula o procedemento para a súa obtención (DOG nº 147, do 04.08.2016), tivo como fin principal que as persoas con discapacidade legalmente recoñecida puidesen acreditar de forma áxil e práctica ante terceiras persoas o seu grao de discapacidade e facilitarlles así o acceso a determinados servizos que poidan mellorar a súa calidade de vida a través dun instrumento máis práctico e cómodo.

En aplicación do contido desta orde, ata a actualidade emitíronse as seguintes tarxetas:

Nº de tarxetas acreditativas do grao de discapacidade emitidas do 01/01/2018 a 31/12/2018	35.096
Nº de tarxetas acreditativas do grao de discapacidade emitidas ata o 31/12/2018	76.965

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/tarxeta-acreditativa-do-grao-de-discapacidade>

The screenshot shows the website interface for 'Tarxeta acreditativa do grao de discapacidade'. It includes a navigation menu with 'CONSELLERÍA', 'TEMAS', and 'RECURSOS'. The main content area features a search bar, a 'Yes unha dúbida?' button, and a list of services: 'Recoñecemento do grao de discapacidade', 'Tarxeta acreditativa do grao de discapacidade', 'Casos de persoas con discapacidade', 'Servizo Galego de Apoio a Mobilidade Personal', 'Accesibilidade', 'Asociacionismo', and 'Atención temperá'. There is also a 'TITULARES DA TARXETA' section with a brief description of the card's purpose.

4.2.3.2 Centros de atención a persoas con discapacidade

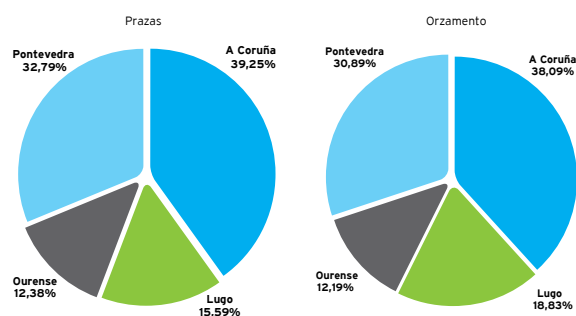
A Rede galega de centros de atención a persoas con discapacidade está integrada por diferentes tipos de centros. De acordo coa tipoloxía establecida na súa autorización de inicio de actividades, pódense clarificar do seguinte xeito:

	Nº de centros
Centro ocupacional	62
Centro de día	52
Residencia adultos con centro ocupacional	22
Residencia gravemente afectados	31
Vivendas e pisos tutelados	22
Total	189

Prazas concertadas en centros con entidades privadas

A distribución provincial das prazas concertadas con centros, dependentes de iniciativa social, e os orzamentos son os seguintes (sen centros propios):

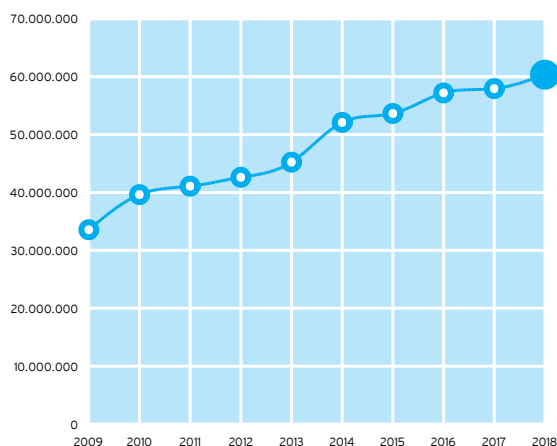
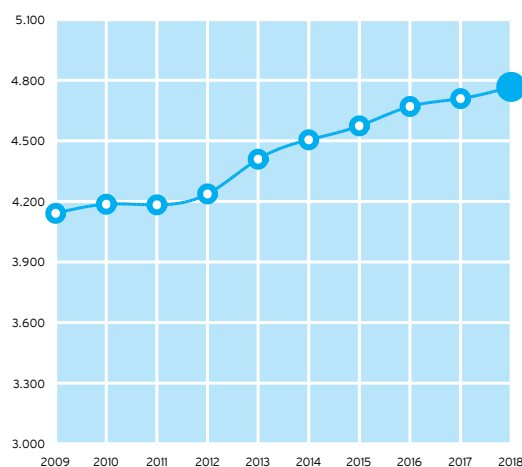
	Prazas	Orzamento
A Coruña	1.871	22.991.998,58
Lugo	743	11.363.646,77
Ourense	590	7.358.225,89
Pontevedra	1.563	18.640.626,39
Total	4.767	60.354.497,63



► Evolución

A evolución das prazas concertadas e dos orzamentos dos últimos dez anos son os seguintes:

	Prazas	Orzamento
2009	4.141	33.563.037
2010	4.186	39.627.321
2011	4.183	41.088.127
2012	4.237	42.624.620
2013	4.409	45.240.670
2014	4.505	52.102.517,31
2015	4.574	53.645.150,96
2016	4.670	57.198.816,81
2017	4.709	57.946.187,40
2018	4.767	60.354.497,63



► **Distribución provincial das prazas por tipoloxía:**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Centro ocupacional	838	196	183	554	1.771
Centro de día	430	115	47	462	1.054
Residencia con centro ocupacional (certa autonomía)	222	156	146	253	777
Residencia con centro de día (dependentes)	341	269	214	281	1.105
Vivendas e pisos tutelados	40	7	0	13	60
Total	1.871	743	590	1.563	4.767

Centros propios

En total a Consellería de Política Social xestiona 4 centros públicos, con 465 prazas:

CAPD da Coruña (A Coruña)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **85**
- Media pensión **60**

CAPD de Sarria (Lugo)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **120**
- Media pensión **20**

CAPD de Redondela (Pontevedra)

► **Beneficiarios**

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► **Capacidade**

- Internado **120**
- Media pensión **20**

Centro ocupacional "O Saia" Caldas de Reis (Pontevedra)

► **Beneficiarios**

Persoas con discapacidade intelectual maiores de 18 anos.

► **Capacidade**

- Media pensión: **40**

4.2.3.3 Servizos de prevención das situacións de dependencia e promoción da autonomía persoal para persoas con discapacidade intelectual

Constituídos por 8.645 horas anuais dos servizos de logopedia, adestramento de habilidades persoais e sociais e de formación prelaboral con destino a persoas con discapacidade intelectual, coa seguinte distribución:

- Formación prelaboral: 4.270 horas
 - Logopedia: 1.750 horas
 - Adestramento de habilidades persoais e sociais: 2.625 horas
- **O orzamento total para o ano 2018 ascendeu a 228.651,90 euros.**

4.3 RECURSOS ECONÓMICOS

4.3.1 Descrición e área de actuación

Esta unidade incorpórase á estrutura orgánica da actual Consellería de Política Social coa publicación do Decreto 109/2012, do 22 de marzo (DOG nº 73, do 17.04.2012) correspondéndolle a coordinación e a xestión dos procedementos de disposición de recursos de natureza económica competencia da entón Secretaría Xeral de Política Social.

Tras a publicación do Decreto 1769/2015, do 3 de decembro (DOG nº 232, do 04.12.2015) polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social esta unidade adscíbese á Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade incorporando aos seus contidos, entre outros, a modificación da planificación, coordinación, execución e seguimento das competencias e funcións da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade nas materias de innovación tecnolóxica e investigación e innovación na xestión dos programas e servizos sociais, especialmente orientados á promoción da autonomía persoal e mellora da calidade de vida das persoas maiores, persoas con discapacidade e persoas en situación de dependencia.

4.3.2 Balance de Xestión

4.3.2.1 No exercicio 2018 promovéronse procedementos de natureza económica envirtude de expedientes de contratación administrativa que presentaron o seguinte impacto:

- ▶ Contratos que xeraron gasto para a consellería:

	Nº	Importe de licitación	Importe de adxudicación
Aberto	2	529.911,23	468.001,60
Negociado	3	247.786,99	247.616,26
Total	5	777.698,22	715.617,86

A porcentaxe do importe de adxudicación sobre o licitado é do 92%.

- ▶ Adicionalmente, licitáronse os seguintes contratos que quedaron desertos:

	Nº	Importe de licitación
Aberto	5	415.308,42
Negociado	0	0,00
Total	5	415.308,42

- ▶ E os seguintes contratos, nos que non se compara o importe de licitación co de adxudicación ao non ser magnitudes comparables (a adxudicación realizouse en función de prezos unitarios):

	Nº	Importe de licitación
Aberto	12	10.145.742,61
Negociado	0	0,00
Total	12	10.145.742,61

- ▶ Finalmente, o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	51	90.245.102,29
Negociado	71	26.511.207,07
Total	122	116.756.309,36

4.3.2.2 Así mesmo, no ano 2018, promoveuse a terceira convocatoria de subvencións para o desenvolvemento de proxectos de asesoramento e formación de persoas con discapacidade na Comunidade Autónoma de Galicia, cofinanciada polo Fondo Social Europeo no marco do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020.

Esta convocatoria, de carácter pioneiro na Comunidade Autónoma de Galicia, publicouse a través da Orde do 29 de maio de 2018 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán as subvencións destinadas a confederacións, federacións e ás entidades de iniciativa social, non asociadas nin federadas, sen ánimo de lucro para o desenvolvemento de proxectos de asesoramento e formación de persoas con discapacidade na Comunidade Autónoma de Galicia, cofinanciada polo Fondo Social Europeo no marco do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para os anos 2018 e 2019.

Corresponde o seu obxecto a formación prelaboral de alumnos cos seguintes requisitos:

- Ter un nivel de discapacidade recoñecida, igual ou superior ao 33 %.
- Estar empadroados na Comunidade Autónoma de Galicia
- Non ser perceptor dunha libranza vinculada á prestación de servizos para centro ocupacional ou titulares dunha praza no sistema galego de servizos sociais.

▶ Financiamento

O financiamento desta convocatoria, de carácter plurianual (gasto subvencionable desde o 01/07/2018 ata o 30/06/2019), ascendeu a **1.015.158** euros.

Os proxectos que acadaron financiación con cargo a esta convocatoria foron as seguintes:

Código do proxecto	Denominación do proxecto	Nome entidade	Subvención aprobada (euros)
03-0001	Teño un plan	HABILITAS	11.970,00
03-0002	Programa de orientación vocacional - profesional	ACOPROS	29.999,13
03-0003	Formación e preparación de oposicións autonómicas e estatais para persoas coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	DOWN GALICIA	44.612,45
03-0004	Alfabetización e formación básica en habilidades instrumentais para persoas con síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	DOWN GALICIA	19.277,48
03-0005	Formación prelaboral e estimulación cognitiva de persoas con síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	DOWN GALICIA	27.438,91
03-0006	Formación prelaboral e capacitación no sector da hostalaría	DOWN GALICIA	17.767,33
03-0007	Formación prelaboral en ordenanza para persoas consíndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	DOWN GALICIA	4.566,52
03-0008	Itinerarios sobre competencias transversais no emprego para persoas con discapacidade	AMICOS	28.127,82
03-0009	Habilidades prelaborais par a inclusión sociolaboral plena de persoas con discapacidade a causa da enfermidade mental	FEAFES	60.000,00
03-0010	Formación en competencias para o emprego da provincia da Coruña	COGAMI	34.430,72
03-0011	Formación en competencias para o emprego. Provincia de Lugo, Ourense e Pontevedra	COGAMI	40.479,36
03-0012	Formación habilidades sociolaborais. Ferrolterra	COGAMI	16.000,00
03-0013	Deseño de itinerarios personalizados	ASDIVALU	6.281,28
03-0014	Creación escola de formación laboral	ANDAINA	30.000,00
03-0015	Adquisición de habilidades para a vida autónoma e mellora da empregabilidade	FAXPG	13.991,04
03-0016	Inserción sociolaboral das persoas xordas da comarca de Bergantiños	FAXPG	33.878,20
03-0017	FORLAS: Asesoramento e formación	ASCM	42.715,28
03-0018	Plan de apoio á formación para mellorar o acceso aos procesos selectivos de emprego público específicos para pcdi de Galicia Norte A Coruña	FADEMGA	48.000,00
03-0019	Plan de apoio á formación para mellorar o acceso aos procesos selectivos de emprego público específicos para pcdi de Galicia Sur Ourense	FADEMGA	32.000,00
03-0020	Escola de coidados: formación básica de coidadores	ITINERA	10.468,80
03-0021	Habilidades para o estudio e orientación académica	ITINERA	12.000,00

03-0022	Adquisición de habilidades para a vida autónoma e mellora da empregabilidade	ACCIÓN LABORAL	54.379,60
03-0023	Futuro XXI 18-19	INTEGRA	24.000,00
03-0024	Creando a miña marca persoal	A. FADEMGGA BATA	8.260,84
03-0025	Guía - Educador ambiental de parques nacionais	A. FADEMGGA BATA	9.279,52
03-0026	ANIMOLA FORMACIÓN	ARDAI	60.000,00
03-0027	Vida autónoma	XARUMA	6.257,00
03-0028	Inclusioemprego	LIMISI	26.000,00

4.3.2.4 Finalmente, no ano 2018, desenvolvéronse os seguintes proxectos en colaboración coas seguintes entidades do eido federativo da atención á discapacidade.

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e COGAMI para o desenvolvemento dun proxecto innovador para a promoción da autonomía persoal mediante un plan integral de actuacións sobre a persoa con discapacidade en situación de dependencia dende a idade temperá.**

- ▶ A achega da Consellería de Política Social ascendeu ao importe de 1.766.546,92 euros.

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Universidade de Santiago de Compostela (USC) para a avaliación socioeconómica do Plan como na casa.**

- ▶ Ascendeu o importe do proxecto a 30.000 euros.

4.4 PROGRAMAS, AXUDAS E SUBVENCÍONS

4.4.1 Programas de ocio e tempo libre

4.4.1.1 Área de maiores

► Programa “Benestar en balnearios”



BENESTAR EN BALNEARIOS

A Consellería convocou este programa a través da publicación da Orde do 10 de abril pola que se regula a oferta de prazas para estadias e tratamento termal dentro do programa de Benestar en balnearios 2018 e se procede á súa convocatoria (DOG do 17.04.2018)

Con este programa preténdese contribuír ao mantemento da autonomía das persoas maiores, facilitándolles a posibilidade de gozar duns días de descanso, autocoidado, convivencia e tratamento termal así como de participar en diferentes actividades socioculturais.

► Beneficiarios e orzamento:

- Ofertáronse un total de 679 prazas en 13 balnearios de Galicia con estadias de 10 días.
- Cubríronse un total de 513 prazas cun orzamento xestionado de **75.288,92** euros.

► Programa de benestar a través da talasoterapia



A Consellería de Política Social convocou por primeira vez o Programa de benestar a través da talasoterapia coa finalidade de facilitarlles ás persoas maiores o acceso a establecementos que ofertan talasoterapia en épocas nas que a climatoloxía non permite gozar das nosas augas mariñas.

► Beneficiarios e orzamento:

- Ofertáronse un total de 300 prazas nos Talasos da Illa da Toxa, Oia e Viveiro
- Cubríronse un total de 228 prazas cun orzamento xestionado de **19.493,91** euros.

► Xuntanzas de maiores

O 16 de xuño de 2018 tivo lugar a 40 Xuntanza dos Maiores no parque municipal do Carballiño. Nesta xuntanza participaron maiores procedentes de toda a Comunidade Autónoma de Galicia.

Este encontro pretende acadar a participación dos nosos maiores en actividades de ocio, constituír un lugar de encontro das institucións e entidades que traballan con este colectivo, fomentar o intercambio de experiencias e outras alternativas de tempo libre.

▶ **Beneficiarios e orzamento:**

- No ano 2018 destinouse a esta xuntanza un orzamento de **86.646,35** euros.

▶ **Programa Xuntos polo Nadal**

A Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade convocou este programa co fin de que as persoas maiores que se atopan soas no Nadal poidan pasar estas datas acompañadas doutras que se atopan na mesma situación. O programa contempla o aloxamento en réxime de pensión completa dende o 23 de decembro de 2018 ata o 7 de xaneiro de 2019.

▶ **Beneficiarios e orzamento:**

- Asistiron a este programa un total de 248 persoas maiores das catro provincias, das cales 129 estiveron na residencia de tempo libre de Panxón e 119 na residencia de tempo libre do Carballiño.
- Neste programa, e en colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado participaron un total de 8 voluntarios que compartiron cos maiores as actividades e as celebracións.
- Xestionouse un orzamento de **92.050** euros.

▶ **Programa de voluntariado para persoas con alzhéimer**

No 2012, Ano Galego do Alzhéimer, a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade e a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, puxeron en marcha un programa de voluntariado co obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas que padecen a enfermidade de alzhéimer e das súas familias e cuidadores.

Este programa xorde coa idea de fomentar que os cidadáns teñan un maior coñecemento e solidariedade cara ás persoas que padecen esta enfermidade e contribúan a garantir unha vida digna a estes enfermos, na súa maioría persoas maiores. O apoio das persoas voluntarias na

atención aos enfermos de alzhéimer permítelles gozar da compañía doutras persoas e axúdalles a mellorar o seu estado de ánimo, e para as familias e persoas cuidadoras é unha axuda de gran valor.

Incorporáronse ao programa 25 entidades (residencias de maiores, centros de día e asociacións de alzhéimer) e rexistráronse 263 persoas voluntarias dende o comezo do programa ata finais do 2018 moitos dos cales seguen colaborando activamente nestes centros de maiores.

▶ **Programa de voluntariado dixital**

A Consellería de Política Social e a Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (Amtega), puxeron en marcha no ano 2012 o Programa de voluntariado dixital, que ten como finalidade realizar labores de inclusión social a través das novas tecnoloxías.

Para cumprir este obxectivo búscase a colaboración activa entre as institucións, as empresas do sector TIC e as entidades de acción voluntaria que traballan apoiando as persoas con discapacidade, persoas maiores e en risco de exclusión sociodixital. A iniciativa suma tamén a solidariedade individual das persoas voluntarias, a responsabilidade social das empresas e o aproveitamento das infraestruturas públicas.

O Programa de voluntariado dixital durante o ano 2018 atendeu distintos colectivos en risco de exclusión con especial atención a persoas maiores, persoas con algún tipo de discapacidade física ou mental, persoas desempregadas, nenos e nenas e os seus familiares, xuventude e persoas en risco de exclusión social, cun amplo catálogo de actividades formativas.

Ao longo deste ano desenvolvéronse un total de 18 accións formativas a través dos apoios solicitados polas entidades colaboradoras trazando o itinerario marcado polos tres grandes eixes do Plan de inclusión dixital de Galicia. A execución dos apoios dixitais (presenciais e virtuais) demandados polas entidades colaboradoras contaron con máis de 202 persoas beneficiarias. Establecéron-

se ademais, mecanismos de compensación e incentivos ás persoas voluntarias do Programa a través do asentamento das actuacións no Rexistro de Experiencia Voluntaria da Xunta e a emisión de 20 diplomas de experiencia voluntaria.

Algúns exemplos dos apoios realizados polos voluntarios dixitais que atenderon ao colectivo de persoas dependentes no marco do Plan de inclusión dixital son:

- Apoio dixital para o acceso ás novas tecnoloxías para familiares de persoas con dano cerebral adquirido en colaboración coa Asociación de Dano Cerebral de Compostela Sarela.
- Apoio dixital para a iniciación á informática para persoas con discapacidade intelectual en colaboración co colexio de Educación Especial Juan XXIII.
- Apoio dixital ao obradoiro para aprender a facer xestións pola internet: banca en liña, compras pola internet, e-Administración e servizos electrónicos en colaboración coa Biblioteca Anxel Casal.
- Apoio dixital para a iniciación á informática e navegación segura pola internet para maiores en colaboración co concello de Mos.

► **Programa lecer activo 2018 para os centros residenciais para persoas maiores de titularidade da Xunta de Galicia**

Na oferta de actividades do programa Lecer activo 2018 teñen un papel activo tanto as persoas residentes nestes centros como os propios equipos profesionais, en tanto son eles e elas os que deciden as actividades nas que teñen interese en participar, e isto é fundamental para que se poidan acadar os obxectivos que este ten: fomentar o benestar físico, mental e social a través do lecer.

No ano 2018 participaron nestes programas as residen-

cias de maiores de Volta do Castro (Santiago de Compostela), Torrente Ballester (A Coruña), A Pobra do Caramiñal, Carballo, Ferrol, Oleiros, Porta do Camiño (Santiago de Compostela), Burela, As Gándaras (Lugo), Monforte de Lemos, Os Milagres (Ourense), O Carballiño, A Estrada, Marin, Campolongo (Pontevedra), Vigo, A Milagrosa (Lugo) e Castro Caldelas.

As actividades desenvolvidas ao longo do ano foron moi variadas: Musicoterapia, pintura terapéutica, hortoterapia, bailoterapia, intervención asistida con cans, manualidades, contacontos, teatro...

Tamén se realizaron saídas culturais e excursións con visitas guiadas ao longo de todo o ano.

► **Beneficiarios e orzamento:**

Neste programa de Lecer Activo para persoas maiores destinouse un orzamento de **71.535 euros**.

4.4.1.2 Área de persoas con discapacidade

► **Programa lecer activo 2018 para os centros de atención a persoas con discapacidade de titularidade da Xunta de Galicia**

No ano 2018 participaron nestes programas os centros de atención a persoas con discapacidade da Coruña, Redondela, Sarria e o centro ocupacional do Saiar.

Os usuarios destes centros participaron en actividades de vela adaptada, terapia equina, terapia asistida con cans, musicoterapia, espectáculos de títeres, así como excursións e visitas culturais.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2018 o orzamento xestionado para estas actividades nos centros de atención a persoas con discapacidade foi de **44.569,34 euros**.

► **Campamentos de verán para persoas con discapacidade**

Teñen como finalidade acadar a integración social dos mozos/as con discapacidade mediante a súa participación en campamentos de verán ofertando as seguintes modalidades:

- Solicitude dentro da Campaña de verán que xestiona a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado na que se inclúen prazas para mozos/as cunha discapacidade superior o 33% e que non precisen axuda de 3ª persoa. Poden solicitar praza na quenda xeral ou nas prazas reservadas para inclusión.

No ano 2018 participaron 29 mozos/as na quenda de inclusión e 60 na quenda xeral, asumindo a Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado o custo destas prazas.

- Solicitude na convocatoria de campamentos específicos para persoas con Discapacidade que organiza a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade que se desenvolveron no Albergue Xuvenil de Gandarío, na Residencia de Tempo Libre de Panxón e na Residencia de Tempo Libre do Carballiño e que ofertaron prazas en distintas quendas dende os 11 ata os 40 anos.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2018 participaron un total de 97 mozos/as en Gandarío, 43 en Panxón e 23 no Carballiño. O orzamento xestionado para este programa foi de **113.852,11** euros.

4.4.2 **Programas de apoio a familias con persoas maiores, persoas con discapacidade e/ ou en situación de dependencia**

► **Programa de acollemento familiar de persoas maiores e persoas con discapacidade**

O acollemento familiar é un programa que pretende facilitar a integración de persoas maiores e persoas con discapacidade (cun grao de discapacidade igual ou superior ao 65%) no seo dunha familia alternativa que atenda as necesidades derivadas da súa avanzada idade e/ou discapacidade.

O fin primordial do acollemento familiar consiste no mantemento da persoa maior ou con discapacidade no seu medio habitual, paliando deste xeito situacións persoais e sociais críticas tales como a soidade e o illamento que agudizan a deterioración física e psíquica. Tamén trata de evitar ou retrasar no posible o ingreso en centros residenciais.

As solicitudes para acollerse a este programa e as axudas económicas destinadas a sufragalo tramítanse nos concellos, sendo os departamentos territoriais da Consellería de Política Social, os encargados de seleccionar os beneficiarios da axuda económica e de asignar a contía adecuada, tendo en conta os ingresos mensuais líquidos dos solicitantes e as contías fixadas na orde reguladora destas axudas.

As persoas acollidas

Os destinatarios deste programa poden ser persoas maiores de 65 anos, diferenciando as axudas se son persoas con autonomía ou con dependencia; e persoas con discapacidade entre 18 e 65 anos, diferenciando se teñen máis do 65% de discapacidade ou máis do 75% e precisan axuda de terceira persoa.

A contía das axudas tamén varía se o acollemento se leva a cabo na vivenda do acolledor ou na vivenda do acollido.

As familias acolledoras

As familias acolledoras deberán ter o seu fogar nalgún concello de Galicia e polo menos un dos compoñentes desta familia terá unha idade comprendida entre os 18 e 65 anos, deberá gozar de boa saúde e non padecer limitacións físicas ou psíquicas que lle impidan atender as tarefas domésticas normais.

As contías das axudas oscilan entre os 421 euros/mes para persoas maiores con autonomía e 700 euros/mes para persoas maiores en situación de dependencia ou persoas con discapacidade que necesitan doutra persoa para a realización das actividades da vida diaria.

► Beneficiarios e orzamento:

No ano 2018 destinouse un orzamento **303.679** euros o que posibilitou atender ao longo do ano un total de 85 persoas maiores e 13 persoas con discapacidade.

► Programa de estadias temporais

As estancias temporais regúlanse pola Orde do 16 de abril de 2014, pola que se regulan as condicións dos ingresos e traslados en servizos prestados en centros propios ou concertados, no ámbito de atención a dependencia e da promoción da autonomía persoal. Enténdese por estancia temporal o gozo temporal por tempo limitado dun servizo residencial ou dun servizo de supervisión prestado dende equipamentos especiais. As persoas beneficiarias terán os mesmos dereitos e deberes que as persoas usuarias que ocupan praza de xeito permanente.

Poden acceder a este servizo as persoas maiores e/ou con discapacidade cando a súa persoa cuidadora non poida atendela por unha causa sobrevida, por necesidade de descanso desta ou cando a persoa beneficiaria vive soa e precisa un período de convalecencia despois dun accidente, enfermidade ou intervención cirúrxica.

- **Persoas usuarias:** No ano 2018 beneficiáronse un total de 342 persoas.

Os centros residenciais para persoas maiores da rede pública da Xunta de Galicia que teñen prazas concertadas para este programa son:

Centro	Nº de prazas	Usuarios
Residencia asistida Oleiros	10	124
Residencia de Laraxe	3	38
Residencia de Ferrol	2	11
Residencia de Ribeira	1	12
Residencia Concepción Arenal	2	27
Residencia Castro de Ribeiras de Lea	5	35
Residencia asistida de Vigo	8	89
Centro Residencial Bembrive	2	-
Residencia Nosa Sra. dos Milagres	1	6
Total	34	308

Estadias temporais para persoas con discapacidade

No ano 2018 as prazas en estadia temporal foron 4. Nestas prazas atendéronse 8 homes e 1 muller.

► Programa de respiro familiar para persoas en situación de dependencia

Este programa pretende contribuír a manter as persoas en situación de dependencia, no seu domicilio e ofertarlle ao seu cuidador habitual a posibilidade de dispoñer duns días para o seu descanso ou para solucionar situacións de emerxencia que se lle presenten mentres a persoa á que cuidan é atendida adecuadamente nun centro residencial.

Poden participar neste programa, as persoas maiores de 16 anos que teñan recoñecido un grao de dependencia II e III, ou aquelas que, sen este requisito, precisen a atención dun cuidador.

A solicitude pode presentarse en calquera momento do ano nos servizos sociais comunitarios, servizos sociais de atención primaria de saúde ou directamente nas xe-

faturas territoriais da Consellería nas que se tramitan as solicitudes.

Ofertan prazas para este programa, centros residenciais de atención a persoas maiores con dependencia e centros residenciais de atención a persoas con discapacidade privadas, sempre que figuren inscritos no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais e a Consellería os autorice a prestar este servizo.

A información sobre os centros incluídos neste programa está colgada na páxina web da Consellería Política Social.

Hai dúas modalidades dentro do programa: estadías quincenais que se poderán prorrogar excepcionalmente ata 45 días se o usuario ten recoñecida a libranza de coidador no SADD e non dispoña xa de compatibilidade do respiro con outro recurso e estadías de fin de semana (un fin de semana ao mes con entrada o venres pola tarde e saída o domingo pola tarde).

O prezo das estadías quincenais é de 791,5 euros e as estadías de fin de semana é de 124 euros. En calquera das modalidades, os beneficiarios contribuirán ao financiamento da estadía cunha porcentaxe sobre o custo total establecida segundo os seus ingresos económicos.

No ano 2018 foron incluídos neste programa un total de 65 centros residenciais de toda a Comunidade Autónoma e o prazo para darse de alta para ofertar os servizos está aberto todo o ano e teñen que facelo a través do Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2018 beneficiáronse un total de 492 persoas maiores de 16 anos con dependencia e xestionáronse un total de 611 estadías. O orzamento destinado a este programa foi de **147.045,01** euros.

► **Programa de respiro familiar para persoas con discapacidade**

Oferta ás familias un período de descanso necesario para reducir a carga emocional e física á que se ven sometidas.

Apoia as familias de persoas con discapacidade ao seu cargo, contribuíndo a evitar ou atrasar o seu internamento nun centro.

Pretende acadar un programa de ocio socializador e integrador para as persoas usuarias do programa.

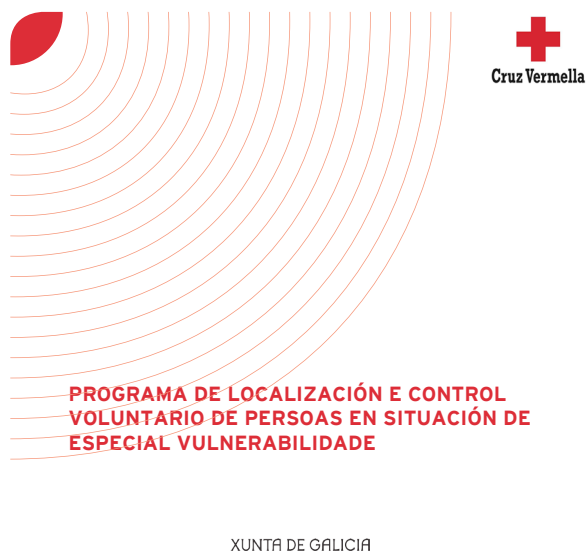
Este apoio realízase en réxime de internado de fins de semana en centros residenciais de persoas con discapacidade.

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/programa-de-respiro-familiar>



► Servizo de Xeolocalización

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/programa-de-localizacion-e-control-voluntario-de-persoas-en-situacion-de>



A finais do ano 2006 iniciouse a instalación dunha nova plataforma tecnolóxica que posibilitou o mantemento dun servizo de localización permanente de persoas maiores, menores ou con discapacidade, que debido ás súas condicións de saúde ou limitacións persoais, se atopan nunha situación de especial fragilidade ou vulnerabilidade e require a utilización de dispositivos de localización ou control.

► Beneficiarios e orzamento:

No ano 2018 a xestión deste programa fíxose a través da Cruz Vermella e beneficiáronse un total **361** persoas.

O dato de beneficiarios é acumulativo tendo en conta as altas e as baixas ao longo de todo o ano. Este programa tivo un custo económico de **156.100,70** euros.

► Servizo de teleasistencia

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/programa-de-teleasistencia-da-comunidade-autonoma-galega>



O servizo de teleasistencia xestiónase en coordinación coa Cruz Vermella, entidade prestadora do servizo a través dun contrato de xestión. É un servizo de atención profesional telefónica ininterrompida, cun equipamento de comunicacións e informática específicos. O sistema consta de:

- unha unidade de alarma que leva a persoa
- un terminal telefónico
- e unha central informatizada, receptora de chamadas, situada no Centro de Atención.

Permite ás/aos usuarias/os ante calquera situación de emerxencia e con tan só premer un botón, comunicarse coa central, atendida por persoal especializado, para dar resposta á crise presentada.

O servizo, atendido por profesionais especializados, préstase dende unha central de atención tratando as distintas situacións coa intervención do persoal do propio centro,

ou mobilizando os recursos de acceso público dispoñibles na zona ou recursos persoais do usuario.

▶ **Beneficiarios e orzamento:**

Durante o ano 2018 beneficiáronse un total de **6.174** persoas. O dato é acumulativo por producirse altas e baixas ao longo do ano. Deste total de usuarios 65 contaron con dispositivos móbiles que facilitaban o uso do servizo fóra do domicilio e 349 tiñan outras melloras de teleasistencia avanzada como detector de fume ou de gases. O orzamento xestionado no 2018 foi de **914.461,57** euros.

▶ **Servizo de Teleasistencia Plus**

A Administración Xeral do Estado, a través do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, asinou un convenio específico coa Comunidade Autónoma de Galicia para a execución, seguimento e avaliación das accións incluídas nos plans das súas zonas rurais.

Segundo este convenio, a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade da Consellería de Política Social puxo en marcha o programa de Teleprevención sociosanitaria “Miavizor” cun sistema de teleasistencia avanzada mediante contrato coa Facultade de Psicoloxía da Universidade de Santiago de Compostela.

Dende xaneiro do ano 2016 xestiona este servizo a Cruz Vermella e xa non se tramitan altas novas, mantendo activos os usuarios que xa estaban de antes desta data

Este programa vai dirixido a persoas maiores, preferentemente que vivan soas, residentes nos concellos de Lugo e Ourense.

▶ **Beneficiarios e orzamento:**

No 2018 houbo un total de **174** usuarios cun orzamento de **79.117,45** euros xestionados por Cruz Vermella.

▶ **Orde do 9 de outubro de 2018 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de axudas para a promoción da autonomía personal de persoas con Discapacidade, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo no marco do programa operativo FSE Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para o ano 2018 (DOG nº 200, do 19.10.2018 e corrección de erros no DOG nº 208, do 31.10.2018), modificada pola Orde do 5 de decembro de 2018 (DOG nº 234, do 10.12.2018).**

- **Obxecto desta liña de axudas:** concesión de axudas para a promoción da autonomía persoal de persoas con discapacidade empadroadas nun municipio da Comunidade Autónoma de Galicia, en réxime de concorrencia competitiva e de carácter non periódico (código de procedemento BS613B).
- **Persoas beneficiarias:** persoas que teñan recoñecido un grao de discapacidade igual ou superior ao 33 %, segundo o to establecido no Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, e na Orde do 25 de novembro de 2015, pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade en Galicia. Así mesmo, en aplicación do artigo 4.2 do Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, considerarase que presentan unha discapacidade en grao igual ou superior ao 33 % os pensionistas da Seguridade Social que teñan recoñecida unha pensión de incapacidade permanente no grao de total, absoluta ou grande invalidez e os pensionistas de clases pasivas que teñan recoñecida unha pensión de xubilación ou de retiro por incapacidade permanente para o servizo ou inutilidade.

- **Investimento:** Cofinanciado nun 80 % con fondos FSE no programa operativo de Galicia 2014-2020, obxectivo específico 9.4.1 Mellorar a accesibilidade para as persoas máis vulnerables a servizos de atención sanitaria, sociais e de orientación, formación e educación, incluíndo a eliminación dos estereotipos.

► Datos de xestión correspondentes ao ano 2018

Servizos de prevención das situacións de dependencia e promoción da autonomía persoal

Servizo	Nº beneficiarios	Importe total subvencionado
Área do cuidador	2	2.144
Área de atención temperá (0-6 anos)	2	4.050
Área de promoción, mantemento e recuperación da autonomía funcional	89	137.831
Área de actividades e programas	1	1.221
Supervisión e apoio puntuais en equipamentos especiais	0	0
Área de habilitación psicosocial	9	17.239
Área de apoio para o desenvolvemento profesional e social para persoas dependentes en idade laboral	85	210.466
Servizo de transporte adaptado e asistido	0	0
Total	188	372.951

► Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (SGAMP 065)

O Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal-SGAMP-065, está regulado polo Decreto 99/2014, do 20 de agosto. Trátase dun servizo de transporte programado non urxente para atender a prestación de servizos puntuais.

Este servizo de transporte adaptado asistido, de carácter gratuíto, ten como finalidade:

- Poñer á disposición das persoas con discapacidade e/ou en situación de dependencia que teñan recoñecida a imposibilidade de usar o transporte público colectivo, un transporte axeitado para facilitarlles a súa mobilidade.
- Favorecer o acceso, en condicións de igualdade efectiva, ás persoas con discapacidade e/ou ás persoas en situación de dependencia aos servizos e recursos que faciliten a promoción da súa autonomía persoal así como a súa participación no contorno habitual.

Persoas usuarias do SGAMP-065

Ter recoñecida a condición de persoa usuaria é requisito previo para poder solicitar e prestar a concesión efectiva dos servizos solicitados.

Poderán obter a condición de persoa usuaria do servizo as persoas residentes en Galicia que cumpran os seguintes requisitos:

- Ter recoñecida a imposibilidade de utilización de transporte público colectivo, motivada pola súa situación de dependencia ou discapacidade. A imposibilidade de utilización do transporte público colectivo determinarase aplicando os criterios establecidos no Anexo 2 do Real Decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade.
- Ter recoñecida a situación de dependencia en calquera dos seus graos conforme a normativa que sexa de aplicación ou ter recoñecido, conforme a normativa aplicable, un grao de discapacidade igual o superior ao 75%.Excepcionalmente poderán obter a condición de persoa usuaria aquelas persoas que teñan un grao de discapacidade igual ou superior ao 33% e inferior ao 75%, sempre que se acredite a concorrencia de circunstancias que aconsellen o uso de transporte adaptado e así conste no informe social unificado.

As solicitudes de condición de persoa usuaria do SGAMP-065 poden presentarse en calquera momento para o que na páxina web da Consellería de Política Social pode ir ao seguinte enlace:

<https://politicasoocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/servizo-galego-de-apoio-mobilidade-persoal>



Prestacións e orde de prioridades.

A prestación do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para Persoas con Discapacidade e/ou en situación de dependencia procurará cubrir as necesidades de desprazamento das persoas que teñan recoñecida a condición de usuarias do servizo no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo coa seguinte orde de prioridades:

- a. Acudir a consultas médicas do sistema público e concertado ou das mutualidades de funcionarios públicos, cando o desprazamento non sexa competencia do sistema sanitario, e sempre que exista unha confirmación de cita previa para acudir á consulta, para o cal o órgano competente en materia de atención ás persoas con discapacidade e ás persoas en situación de dependencia poderá realizar as comprobacións previas oportunas.

- b. Traslados aos centros asistenciais do Sistema galego de servizos sociais que prestando servizo de aloxamento, de carácter permanente ou temporal, non dispoñan de servizo de transporte, e prioritariamente aos que conten con financiamento público.
- c. Acudir a programas ou actividades que se presten prioritariamente en centros do Sistema galego de servizos sociais que conten con financiamento público, e que non dispoñan de servizo de transporte.
- d. Asistir a actividades de carácter educativo e formativo que favorezan a integración laboral e a promoción da autonomía persoal, cando o desprazamento non sexa competencia do sistema público educativo.
- e. Asistir a actividades relacionadas co coidado persoal, tanto a nivel terapéutico como rehabilitador.

Sempre que estean cubertas as prioridades anteriores e exista dispoñibilidade de medios, poderanse prestar servizos para as seguintes actividades, e pola seguinte orde de prioridade:

- a. Realizar xestións de carácter legal e/ou administrativo.
- b. Asistir a actividades de carácter cultural, deportivas e/ou sociais.

► **Datos de referencia relativos á prestación do servizo no ano 2018**

A 31 de decembro de 2018 eran 6.159 os cidadáns galegos que tiñan recoñecida a condición de persoa usuaria do SGAMP-065.

Nese exercicio realizáronse un total de 64.295 servizos, que representan unha media mensual de 79.745 Km, polo que neste servizo se superaron os 956.939 Km realizados, no total dos 8 ámbitos territoriais nos que se configura a prestación do servizo.

► O Programa “xantar na casa”

Situándonos no ámbito da nosa comunidade autónoma, atopámonos nun territorio de dispersión xeográfica e poboación envellecida no que se fai necesario a aplicación de políticas e servizos homoxeneizadores que permitan o acceso da poboación a estas medidas, nas mesmas condicións, independentemente do lugar onde residan, tanto sexa nun área urbana, metropolitana, rural ou de elevada dispersión. Acadar este obxectivo acérganos ao principio de igualdade nos criterios de calidade do servizo.

Neste contexto, o “Xantar na Casa” xorde como un programa de atención alimentaria no domicilio das propias persoas, integrado no Sistema de servizos sociais da Comunidade Autónoma de Galicia. É un programa que pode ser complementario doutros recursos sociais como o Servizo de axuda no fogar ou a Teleasistencia.

Desde este programa intervense de xeito directo na nutrición das persoas maiores da comunidade, mellorando os hábitos alimenticios e, polo tanto, de xeito global, a súa saúde e calidade de vida. Non é obxecto deste programa dar de comer senón alimentar, e facelo a un segmento de poboación cuns costumes alimenticios moi arraigados e moitas veces pouco saudables. Sendo este o obxectivo prioritario, o programa proporciona información relevante das condicións de vida e hábitos da persoa usuaria detectando potenciais situacións para a intervención no eido social e de prevención e detección de circunstancias nas que se poida ofrecer ao usuario axuda ou apoio dende o ámbito social de base.

“Xantar na Casa” artéllase a través da xestión por parte do Consorcio de Servizos de Igualdade e Benestar, en colaboración coa Consellería de Política Social, e en colaboración cos concellos adheridos ao programa. Esta colaboración formalízase mediante a sinatura dos correspondentes convenios de colaboración, quedando o financiamento do seguinte xeito:

Achega do/a usuario/a	1,67 euros
Achega do concello	1,67 euros
Achega do Consorcio	2,93 euros
Prezo menú/día	6,27 euros

O obxectivo principal deste servizo de atención alimentaria no propio domicilio é facilitar e garantir unha nutrición equilibrada e de calidade adaptada ás necesidades das persoas maiores de 60 anos ou menores en situación de dependencia e/ou en situación de exclusión ou en risco de estalo. Os destinatarios son persoas con déficit de autonomía para cubrir as súas necesidades básicas relacionadas coa compra e elaboración dos menús. A comida, que se entrega nun único día á semana nos domicilios, supón un apoio para eles/as e as súas familias. Ademais, cando se fai a entrega no domicilio preténdese facer un seguimento individualizado dos/as usuarios/as do programa por parte dos profesionais do reparto.

Ao longo do ano 2018 produciuse a incorporación do Concello de Cualedro (Ourense) ao programa “Xantar na Casa”.

No ano 2018 o Concello de Ames (A Coruña) asinou a adhesión ao convenio do programa “Xantar na Casa”.

► Beneficiarios e orzamento:

A achega da Xunta e dos respectivos concellos para o programa “Xantar na Casa” ao longo de todo o ano 2018 ascendeu a 2.069.776,47 euros.

4.4.3 Subvencións

- Orde do 27 de marzo de 2018, pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de subvencións ás entidades locais da Comunidade Autónoma de Galicia para a prestación de servizos de atención temperá no marco da Rede galega de atención temperá, cofinanciadas polo Programa Operativo Fondo Social Europeo Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para o ano 2018 (código de procedemento BS700A) (DOG núm.72, do 13.04.2018)**

Cofinanciado con fondos FSE nun 80%, Programa operativo de Galicia 2014-2020, obxectivo específico 9.4.1. “Mellorar a accesibilidade para as persoas máis vulnerables a servizos de atención sanitaria, sociais e de orientación, formación e educación, incluíndo a eliminación de estereotipos”

- Beneficiarios e orzamento:**

Ao abeiro desta convocatoria, concedéronse axudas no ano 2018 por importe de **712.158,13** euros destinadas ao funcionamento das seguintes unidades de atención temperá:

- Mancomunidad de concellos da comarca de VERÍN (Castrelo do Val, Cualedro, Laza, Monterrei, Oímbra, Verín e Vilardevós)
- Agrupación de concellos: A Pobra do Caramiñal, Ribeira e Boiro
- Mancomunidad de concellos da comarca de ORDES (Cerceda, Frades, Mesía, Ordes, Oroso, Tordoia e Trazo)
- Agrupación de mancomunidades: Mancomunidad de concellos do CARBALLIÑO (Bearíz, Boborás, O Irixo, Piñor e San Amaro) e Mancomunidad I. V. do Ribeiro (Arnoia, Beade, Cenlle, Cortegada e Leiro)
- Agrupación de concellos: Burela, Xove, Cervo, Foz, Ribadeo, Barreiros, Alfoz e Lourenzá

- Agrupación de concellos: Noia, Lousame, Outes, Muros e Porto do Son
- Concello das Pontes de García Rodríguez
- Mancomunidad de concellos de Santa Águeda (Amoeiro, Coles, A Peroxa e Vilamarín)
- Concello de Teo
- Concello de Cangas
- Agrupación de concellos: Mondoñedo, Abadín, A Pastoriza, Riotorto e Trabada
- Agrupación de concellos: Antas de Ulla e Portomarín
- Mancomunidad de concellos da comarca de Ferrol (Ares, Cabanas, Cedeira, Fene, Ferrol, Mugar dos, Narón, Neda e Valdoviño)
- Agrupación de concellos: Santa Comba e Mazaricos
- Agrupación de concellos: Cuntis, Barro, Caldas de Reis, Moraña e Portas

- Orde do 21 de xullo de 2017 pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión de subvencións aos concellos galegos, destinadas á mellora da accesibilidade nos edificios e espazos de uso público, cofinanciadas polo programa operativo do Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para os anos 2017 e 2018 (DOG núm. 151 do 09.08.2017). Modificada pola Orde do 22 de xuño de 2017 (DOG núm. 246 do 29.12.2017) e incremento de crédito: Orde do 8 de maio de 2018 (DOG núm. 94, do 18.05.2018)**

Cofinanciado con fondos FEDER nun 80%, Programa operativo de Galicia 2014-2020, obxectivo específico 9.7.1 “Investimento en infraestruturas sociais e sanitarias que contribúan ao desenvolvemento nacional, rexional e local, e reduzan as desigualdades sanitarias e o fomento da inclusión social mediante unha mellora no acceso aos servizos locais”.

► Beneficiarios e orzamento:

Ao abeiro desta convocatoria financiáronse en 2018 as seguintes actuacións:

- A Lama: Mellora da accesibilidade na praia fluvial Ponte Verdugo: itinerario, adaptación de beirarrúas e dotación de prazas de aparcamento, mobiliario, elementos lúdicos e sinalización accesibilidade
- Moaña: Adaptación e mellora da accesibilidade no Parque Infantil de San Bartolomeu: ramplas de acceso, itinerarios interiores, acondicionamento e instalación de elementos de xogo
- Catoira: Mellora da accesibilidade no Parque Infantil da Alameda: itinerarios de acceso, praza de aparcamento, pavimentación e instalación de elementos de xogo
- O Covelo: Reforma de praza municipal e contorno dende a perspectiva do deseño e da accesibilidade universal: paso de peóns, praza de aparcamento, pavimentación, itinerarios interiores e instalación de mobiliario e elementos lúdicos
- Castrelo de Miño: Reforma do Centro de Saúde de Paradela para garantir a accesibilidade e supresión de barreiras: instalación de varanda para rampla e reforma de aseo (redistribución e dotación de equipamento)
- San Cibrao das Viñas: Mellora da accesibilidade do Centro Social (biblioteca/Axencia de Lectura): adaptación de aseo
- Porto do Son: Acondicionamento de beirarrúas nas rúas Camiño Novo, Jorge Lorenzo e Igrexa e Paseo de Coira
- Cabana de Bergantiños: Auditorio municipal: instalación de ascenso
- As Pontes de García Rodríguez: Mellora da accesibilidade nos edificios municipais: CEIP A Fraga (dotación de aseo adaptado), Casa do Peso (prazas adaptadas no salón de actos) e Cine Alovi (prazas adaptadas)
- Ames: Creación de itinerarios accesibles no contorno da praza da Maía-Bertamiráns (pavimentación, vaos de acceso, praza de aparcadoiro e sinalización horizontal)
- Ares: Instalación de ascensor no Pavillón de Deportes
- Oza-Cesuras: Construción de itinerario de acceso á Igrexa de Sta. María de Cutián
- Noia: Mellora da accesibilidade na piscina municipal e o seu contorno: itinerario, ramplas de acceso, praza de aparcamento e vestiario
- Portomarín: Mellora da accesibilidade na piscina municipal: itinerarios, ducha, guindastre e aseos

4.4 PROGRAMAS, AXUDAS E SUBVENCIONES

- O Porriño: Acondicionamento de beirarrúas para a mellora da accesibilidade na Avda. Domingo Bueno: ampliación, pavimentación, adaptación de vaos e pasos de peóns, recolocación de mobiliario, instalación de varandas e pasamán e sinalización
- Oímbra: Mellora da accesibilidade no contorno do Concello e do Centro de Saúde: itinerario peonil, adaptación de rampla e dotación de praza de aparcadoiro
- Guntín: Mellora da accesibilidade- supresión de barreiras arquitectónicas no contorno e na Casa do Concello: itinerario (adaptación de beirarrúa-vao peonil e construción de rampla de acceso)
- O Grove: Casa consistorial: instalación de ascensor
- A Laracha: Adaptación de pasos peonís e instalación de sistemas de reforzo lumínico na Avda. Finisterre e na Avda. de Bergantiños (AC552)
- Barbadás: Mellora da accesibilidade na vila da Valenzá (rúas Avda. de Celanova, Guerrera e Porto do Río): adaptación de beirarrúas e paso peonil
- Cerceda: Mellora da accesibilidade da Casa Consistorial no seu acceso ao concello e xulgado (itinerario e aseo). Á Administración á que compete a concesión de licenza: valoración técnico redactor
- Poio: Mellora da accesibilidade nas instalacións municipais-edificacións da Reibo: adaptación de accesos, instalación de ascensor e dotación de aseo
- Vilagarcía de Arousa: Mellora da accesibilidade nos viais coñecidos como "Travesías Alejandro Cerecedo": creación de itinerarios accesibles e dotación de vaos e pasos de peóns e mobiliario.

Investimento total: 1.270.864,01 euros

Investimento subvencionado: **814.862,30** euros.

4.5 LIÑAS DE COLABORACIÓN

4.5.1 Convenios na Área de maiores

► **Formación permanente de adultos-aulas da 3ª idade (ATEGAL)**

O convenio asinado entre a Consellería de Política Social e as Aulas da 3ª idade da Asociación Cultural Galega de Formación Permanente de Adultos posibilita a realización de actividades socioculturais e educativas necesarias para evitar o illamento e facilitar a participación activa na sociedade do colectivo de maiores.

As aulas están situadas en Santiago de Compostela, A Coruña, Ferrol, Padrón, Ourense, Lugo, Monterroso, Vilalba e Vigo.

As actuacións levadas a cabo con carácter permanente durante o ano 2018 con cargo aos orzamentos asinados neste convenio son os seguintes seminarios: (área cultural, área ocupacional, área de saúde e área de lecer).

- **Beneficiarios e orzamento:** A Consellería destinou este ano un orzamento de **82.026** euros o que permitiu a participación de **1.107** persoas.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Galega das Persoas Maiores, Xubilados e Pensionistas (ASOGAPEM)**

O obxecto do convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actividades desta entidade no 2018, para levar a cabo actividades deportivas, protección xurídica das persoas maiores e actividades de mantemento e mellora da axilidade mental.

- **Beneficiarios e orzamento:** O número de socios/beneficiarios é de **15.243** e este convenio contou cun orzamento de **20.790** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Territorial de Asociacións Provinciais de Pensionistas e Xubilados de Galicia (FETEGA) para o financiamento de actividades**

O obxecto do convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actividades da entidade do 2018. Con esta achega fináncianse programas do ámbito da formación, benestar e envellecemento activo; programas do ámbito cultural e social e programas de xestión e proxección pública da Federación. Forman parte desta federación 43 entidades de toda a Comunidade Autónoma.

- **Beneficiarios e orzamento:** O número de beneficiarios é de **18.000** persoas maiores e este convenio conta cun orzamento de **32.340** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Confederación Galega de Organizacións de maiores (COGAMA).**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actuacións de COGAMA que se concretan en actividades artísticas e culturais, socio-comunitarias e de animación á lectura, para promover o desenvolvemento e o cumprimento do fin das asociacións integradas na Confederación e promover actuacións destinadas a mellorar a situación das persoas maiores. Teñen sede en 51 localidades da Comunidade Autónoma.

- **Beneficiarios e orzamento:** a achega da Xunta de Galicia para este convenio foi de **23.100** euros e beneficiaranse máis de **47.455** persoas maiores.

► **Mantense vixente o convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Secretaría Xeral de Institucións Penitenciarias pertencente ao Ministerio do Interior, para a realización en centros**

de atención a persoas maiores e con discapacidade de traballos en beneficio da comunidade, dirixido a todas aquelas persoas en situación de redención de sancións e/ou medidas penais por delitos menores.

Son obxectivo deste convenio as infraccións de carácter leve; deste xeito, o infractor cumpre a pena establecida en liberdade, sen interferir na súa vida familiar, laboral e social, promovendo valores como a solidariedade, a responsabilidade e o ben común. Este convenio non tivo ningún custo para a Xunta de Galicia.

► **Convenio de colaboración con FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzhéimer e outras Demencias)**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actuacións que FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzhéimer e outras Demencias) desenvolveu durante o ano 2018 entre as que se atopan: mantemento de instalacións e dos gastos derivados das súas actividades de xestión, coordinación e elaboración dos diferentes programas das asociacións, coordinación e derivación de usuarios entre FAGAL e asociacións, elaboración de material de información e difusión. Actualmente FAGAL representa a trece asociacións que traballan no ámbito da atención ás persoas maiores con alzhéimer da Comunidade Autónoma de Galicia

- **Orzamento:** o orzamento destinado foi de **89.250** euros.

► **Neste ano asinouse un novo convenio coa entidade FAGAL para o financiamento de programas de formación como:**

- Cursos de formación para cuidadores non profesionais de persoas con dependencia enfermas de alzhéimer e outras demencias.

- Talleres de aplicación de cuidados no domicilio
- Creación de servizos de apoio, sensibilización e formación no área rural de Galicia.

- **Orzamento:** o orzamento destinado foi de **18.000** euros e os beneficiarios foron unhas **5.700** socios da entidade.

Colaboración coas universidades galegas

Universidade de Santiago de Compostela

► **Mantense en vixencia o convenio de colaboración entre a Consellería e a Universidade de Santiago de Compostela para a realización dos “practicum” en centros dependentes desta consellería.**

A Consellería e a Universidade de Santiago de Compostela están de acordo en facilitarlle aos alumnos de titulacións vinculadas á actividade desenvolvida nos centros de maiores e de atención a persoas con discapacidade dependentes da Xunta de Galicia, a realización nos centros da Consellería das prácticas tuteladas esixidas polos seus correspondentes plans de estudos (licenciatura en Psicoloxía, grao en Psicoloxía, licenciatura en Pedagogía, licenciatura en Psicopedagogía, diplomatura en Educación Social, grao en Educación Social, grao en Nutrición Humana e Dietética, grao en Traballo Social, máster universitario en Xerontoloxía, máster universitario en Psicoxerontoloxía).

- **Beneficiarios e orzamento:** Beneficiáronse das indicadas prácticas 83 alumnos/as, 45 dos cales realizaron prácticas de optometría xeriátrica. Este convenio non supón ningún custo para a Xunta de Galicia.

► **IV Ciclo Universitario**

O IV Ciclo comezou a funcionar no ano 1997. O Plan de estudos estrutúrase en 4 cursos. O 1º e o 2º curso son

de carácter xeral (materias troncais), o alumnado debe matricularse das catro materias que se ofertan por curso. Cada materia consta de 3 créditos. O 3º e o 4º curso son de especialización (materias optativas). O alumno pode matricularse nun dos itinerarios de especialización. Este ciclo impártese no campus de Santiago de Compostela e no campus de Lugo. Non existe límite de prazas polo que son admitidas todas as solicitudes, sendo o único requisito ter 50 anos ou máis.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado ao mantemento deste convenio foi de **28.875** euros e participaron un total de **391** alumnos.

Universidade de Vigo

▶ Aulas de Formación aberta

Estas aulas comezaron a funcionar no ano 2002. Accédese ao curso mediante preinscrición ao 1º curso do ciclo intensivo, ofertando 50 prazas en cada un dos campus (Ourense e Vigo). Se a demanda supera a oferta de prazas, o sistema de selección será por orde de presentación da solicitude, dándolle preferencia a aquelas persoas que están en situación de xubilación, prexubiladas ou en paro.

Estes estudos teñen dous ciclos: un ciclo intensivo de 3 anos de duración no que se outorga a correspondente acreditación mediante un título propio de Graduado universitario sénior, e un ciclo de especialización de 2 anos de duración no que se outorga a correspondente acreditación mediante un título propio de graduado superior sénior pola Universidade de Vigo.

As ensinanzas enfócanse cara ao desenvolvemento persoal nos seus diferentes aspectos: intelectuais, sociais e de relación, orientando a aplicabilidade ou funcionalidade das aprendizaxes cara un mellor aproveitamento das ofertas culturais do contorno, así como cara á proxección na sociedade dos valores asumidos criticamente.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado ao mantemento deste convenio foi de **28.875** euros e participaron un total de **585** alumnos.

Universidade da Coruña

▶ Universidade Senior

Estes estudos implantáronse no curso académico 2001-2002. É unha institución pública que ten como finalidade esencial a xeración, xestión e difusión de cultura e coñecemento científico, tecnolóxico e profesional a través do desenvolvemento da investigación e da docencia.

Consiste en estudos universitarios destinados a un sector da sociedade maior de 50 anos que concluíu a súa vida laboral e demanda un novo tipo de formación actualizada e adecuada ás súas inquietudes formativas e intereses culturais.

A Universidade Sénior como programa de estudos universitarios, consta dun plan docente distribuído en catro cursos académicos. Os alumnos que completen os catro cursos, poderán conseguir o título propio de Graduado Sénior. Desenvólvese nos dous campus da Universidade da Coruña e no de Ferrol. Os graduados/as sénior teñen dereito a cursar como oíntes nun catálogo de materias das titulacións oficiais (Grao e máster) das impartidas pola Universidade da Coruña, de acordo coa oferta dos docentes.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado a este convenio foi de **28.875** euros e participaron un total de **951** alumnos.

- ▶ **Mantense vixente o convenio de colaboración entre a Consellería e o Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar e a Universidade da Coruña para a realización de prácticas do Máster en dependencia e xestión de servizos sociais.**

Este convenio ten por obxecto establecer a colaboración entre os asinantes cara unha adecuada planificación, desenvolvemento e avaliación do programa indicado e dar formación práctica aos alumnos de Posgrao, así como tamén actividades complementarias.

Por este convenio establécese un programa de formación práctica dos/as estudantes do Posgrao nos centros e unidades dependentes da Consellería de Política Social e nos centros dependentes do Consorcio, baixo a titorización dun profesional titulado e que desenvolve funcións propias da súa profesión. Non supón ningún custo para a Xunta de Galicia.

Centro Asociado UNED - A Coruña

► Programa UNED Sénior

Este centro comezou a funcionar no ano 2008. A UNED non establece uns estudos previos obrigatorios para o acceso ao programa UNED sénior. A estrutura académica da UNED Sénior organízase non por cursos, senon por bloques de materias. Estas son independentes e os participantes elíxenas libremente segundo os seus intereses.

A afluencia de alumnos determina a necesidade de formar varios grupos, situados en localidades diferentes, para facilitarlles a asistencia ás clases sen forzar grandes desprazamentos, tendo en conta a dispersión poboacional en Galicia.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado a este convenio foi de **13.860** euros e participaron un total de **325** alumnos no primeiro cuadrimestre e **264** no segundo cuadrimestre.

► Convenio de colaboración co concello de Boimorto

No ano 2018 asinouse este convenio entre a Consellería de Política Social e o concello de Boimorto co obxecto de contribuír ao financiamento das actuacións que o con-

cello de Boimorto tiña previsto desenvolver durante este ano, de cara a realización de programas e actividades dirixidos á atención de persoas en situación de dependencia, de prevención de situacións de dependencia e do agravamento desta, así como de promoción da autonomía persoal das persoas maiores residentes neste concello.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **20.000** euros e beneficiáronse un total de **64** persoas.

► Convenio de colaboración co concello de Meaño

As actividades financiadas con cargo a este convenio asinado pola Consellería de Política Social co concello de Meaño foron por unha parte o Programa Concilia de apoio ás familias que teñen ao seu cargo a persoas maiores para facilitar as relacións sociais e axudar a que poidan permanecer na seu contorno habitual, e por outro lado, a realización de actividades no centro social polivalente de Meaño con obradoiros de memoria e ximnasia terapéutica.

O orzamento xestionado foi de 17.846,93 euros e beneficiáronse 86 persoas.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **17.846,93** euros e beneficiáronse **86** persoas.

► Convenio de colaboración co concello de Riotorto

As actividades financiadas con cargo a este convenio asinado pola Consellería de Política Social co concello de Riotorto foron charlas sobre dependencia, obradoiros sobre a recuperación da memoria, cursos de informática e xerontoximnasia.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **30.000** euros e beneficiáronse **80** persoas.

► **Convenio de colaboración co concello de Santa Comba**

No ano 2018 asinouse este convenio entre a Consellería de Política Social e o concello de Santa Comba para o financiamento do programa “Rexenera-T” dirixido ás persoas con deterioración cognitiva leve ou moderada.

Este programa ten como obxectivos recuperar ou manter as funcións mentais e acadar un envellecemento activo, fomentar espazos de intercambio de experiencias e conciliar a vida familiar e laboral dos cuidadores informais das persoas con deterioro cognitivo e/ou físico ou en condicións de dependencia.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **14.749,48** euros e beneficiáronse **21** persoas.

4.5.2 Convenios na área de persoas con discapacidade

► **Mantense vixente dende o ano 2011 o convenio de colaboración entre o Servizo Galego de Saúde e a Consellería de Política Social, pola que se establecen liñas de traballo conxuntas de apoio e atención sociosanitaria, a pacientes con trastorno mental de duración prolongada e curso crónico, estabilizados dende o punto de vista sanitario.**

- **Beneficiarios e orzamento:** Beneficiarios/as: 125 (65 homes e 60 mulleres). Non supuxo ningún custo para a Xunta de Galicia.

► **Convenio de colaboración coa Fundación Profesor Novoa Santos.**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería do Programa que desenvolve a Fundación Profesor Novoa Santos orientado a facilitar a integración social precoz dos pacientes con lesión me-

dular atendidos na Unidade de Lesionados Medulares do CHUAC como a aqueles dados de alta pero que teñen unha lesión medular crónica.

As actuacións son as seguintes:

- **Mobilidade:** os pacientes beneficiáanse da obtención do permiso de conducir antes da súa alta hospitalaria.
- **Actividades de ocio e deporte:** unha actividade extrahospitalaria á semana, alternando actividades lúdicas e ocupacionais ou deportivas
- **Edición do *Boletín de Educación Sociosanitaria*,** destinado aos lesionados medulares crónicos.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **24.791,38** euros.

► **Convenio de colaboración con ASPAYM (Asociación de parapléxicos e grandes minusválidos de Galicia)**

A finalidade deste convenio é a colaboración no financiamento da Asociación de Parapléxicos e Grandes Minusválidos de Galicia (ASPAYM) co fin de prestar servizos de información, orientación e asesoramento, servizo de transporte adaptado, apoio psicossocial ao novo lesionado medular, titorías ao lesionado medular e cursos de formación en novas tecnoloxías.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **45.142** euros.

► **Convenio de colaboración con ASPACE (Asociación de Paralíticos Cerebrais)**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do mantemento da Federación ASPACE Galicia, co fin de prestar servizos de apoio e asesoramento ás organizacións e entidades dedicadas á atención das persoas con parálise

cerebral e ás súas familias desde unha perspectiva global, integral e normalizadora, para mellorar a súa autonomía persoal, as súas condicións de vida e favorecer a integración social e laboral deste colectivo na sociedade galega.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **89.250** euros.

▶ **Convenio de colaboración con AUTISMO GALICIA**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do mantemento da federación e das actuacións que ten previsto desenvolver AUTISMO GALICIA, orientadas á atención das persoas con trastornos do espectro autista e ás súas familias en Galicia, que son: Representación institucional para a súa participación e visualización na sociedade, Desenvolvemento de publicacións divulgativas e formativas, Realización de eventos para a sensibilización, coñecemento e fomento da cohesión social, Programa de inclusión social de persoas con TEA, Programa de apoio ás familias, Programa de ocio e tempo libre.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **162.796** euros.

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Confederación Galega de Persoas con Discapacidade (COGAMI) para o financiamento do programa de atención a persoas con discapacidade**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería para o mantemento de COGAMI e das súas entidades asociadas, así como das actividades que conleva o servizo que COGAMI tiña previsto desenvolver no ano 2016, tales como: servizo de información, asesoramento e orientación, servizo de intervención social das persoas con discapacidade e as súas familias, formación e intermediación laboral das persoas con discapacidade, respiro familiar, actividades de lecer, servizo

de información e asesoramento en accesibilidade, voluntariado e actividades físicas e cognitivas.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **993.312** euros.

▶ **Convenio con a Confederación Galega de Persoas con Discapacidade (COGAMI)**

Neste ano asinouse un novo convenio con esta entidade para financiar un proxecto de prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal no medio rural, cunha metodoloxía de intervención centrada na persoa dende a idade temperá de cara a promover ao máximo as súas capacidades e habilidades funcionais. O obxectivo deste proxecto e a mellora física, cognitiva, de comunicación e linguaxe para unha maior independencia e autonomía da vida cotiá.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **140.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración con DOWN Galicia**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería de Política Social do mantemento de Down Galicia e das actividades que conleva o servizo que Down Galicia ten previsto desenvolver, entre outras, durante o ano 2016.

Down Galicia desenvolve o seu labor prestando un servizo de promoción da autonomía persoal organizado nas seguintes áreas: atención temperá, educación, formación e emprego, vida adulta e independente e unha área transversal. Down Galicia, na súa condición de federación, presta servizos de apoio a entidades membros que traballan na atención ás persoas con síndrome de Down e ás súas familias para mellorar a súa autonomía persoal, as súas condicións de vida e favorecer a inclusión social e laboral deste colectivo.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **469.180** euros.

▶ **Convenio de colaboración con DOWN Galicia**

No ano 2018 asinouse un novo convenio con esta entidade para o financiamento das seguintes actuacións:

- Valoración das persoas con síndrome de Down e outras discapacidades intelectuais en etapa adulta, valoradas como dependentes, e elaboración de plan individual de intervención, usuarias do proxecto.
 - Avaliación e seguimento do envellecemento das persoas usuarias, atención psicosocial ás familias e coordinación con recursos sociosanitarios do contorno comunitario..
- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **100.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración con DOWN Ferrolterra**

No ano 2018 asinouse este convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Síndrome de Down Teima de Ferrol para o desenvolvemento dun proxecto consistente na realización de actividades de aprendizaxe e integración social e laboral de dúas persoas con síndrome de Down, seleccionadas pola asociación, nas dependencias da Consellería de Política Social en Ferrol.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **6.700** euros.

▶ **Convenio de colaboración con DOWN Lugo**

No ano 2018 asinouse este convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Down

Lugo para o desenvolvemento dun proxecto consistente na realización de actividades de aprendizaxe e integración social e laboral de dúas persoas con síndrome de Down ou discapacidade intelectual, seleccionadas por DOWN Lugo, mediante prácticas formativas na Consellería de Política Social nas dependencias da cidade de Lugo.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **6.700** euros.

▶ **Convenio de colaboración con FADEMGGA**

A finalidade deste convenio é o apoio ás persoas con discapacidade intelectual, programa de autoxestores, en situación de desvantaxe social, adultos sós, integración social e actividades rehabilitadoras de persoas reclusas e ex-reclusas con discapacidade intelectual, programa de envellecemento e programa de ocio e vacacións.

Actividades de ocio, de formación e deportivas, orientadas á familia, actos de recoñecemento ao labor solidario para persoas con discapacidade intelectual de toda Galicia.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento destinado no ano 2018 foi de **246.500** euros.

▶ **Convenio de colaboración con SPECIAL OLYMPICS**

A finalidade deste convenio é a colaboración por parte desta Consellería no mantemento da entidade e da promoción da integración social e mellora da calidade de vida das persoas con discapacidade intelectual e as súas familias a través da realización das actividades deportivas, voluntariado, familias, formación e ocio que desenvolve SPECIAL OLYMPICS.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **199.443** euros.

► **Convenio de colaboración coa Fundación Tutelar Galega para Persoas con Discapacidade Intelectual SÁLVORA**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería da Xunta de Galicia das actuacións relacionadas coa tutela das persoas con discapacidade intelectual da Fundación Tutelar para Persoas con Discapacidade Intelectual SÁLVORA durante o ano 2018 entre as que se atopan entre outras: exercer o cargo de titor, curador ou outras figuras de garda das persoas con discapacidade intelectual encomendadas á Fundación; informar, orientar e asesorar as familias dando especial atención á muller con discapacidade embarazada e ás súas familias, organizar conferencias, xornadas, mesas redondas ou seminarios para o estudo e información dos múltiples aspectos da problemática das persoas con discapacidade intelectual.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **57.750** euros.

► **Convenio con FAXPG**

O obxecto deste convenio é contribuír por parte da Consellería ao financiamento do programa que a FAXPG (Federación de Asociacións de Xordos do País Galego) desenvolveu no ano 2018 entre os que destacan: o servizo de atención a persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva, servizo de intérpretes de Lingua de Signos Española, servizo integral para persoas xordas, xordocegas e persoas con discapacidade auditiva. Coa prestación destes servizos preténdese favorecer o desenvolvemento persoal e autónomo deste colectivo, a súa integración no ámbito social e familiar e favorecer a distribución equitativa dos recursos sociais destinados ás persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva.

- **Orzamento:** O orzamento destinado foi de **759.826** euros.

► **Convenio con FAXPG**

No ano 2018 asinouse un novo convenio con esta Federación para financiar as seguintes actuacións:

- Intervención sobre situacións individuais e/ou sociofamiliares de persoas xordas que presentan maior vulnerabilidade e/ou situacións de dependencia.
- Interpretación de Lingua de signos española e Guía de interpretación de persoas xordocegas,
- Difusión e sensibilización social sobre as persoas xordas e xordocegas, as súas características e necesidades específicas.

- **Orzamento:** O orzamento destinado foi de **100.00** euros.

► **Convenio de colaboración con FEAFES**

O obxecto deste convenio é a colaboración da Consellería con FEAFES (Federación de Asociacións de Familiares e Enfermos Mentais de Galicia) para o seu mantemento e para o desenvolvemento das actuacións de carácter social dirixidas a este colectivo como son: o asesoramento e apoio xurídico especializado, o fomento da autonomía persoal das persoas con discapacidade como consecuencia de trastornos mentais e de atención a domicilio no rural, a coordinación do movemento asociativo e o programa de formación dirixido aos profesionais das entidades e dos centros que atenden as persoas en risco de exclusión social, coa finalidade de favorecer a adquisición de habilidades básicas na intervención con persoas con enfermidade mental e a coordinación dos recursos existentes.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **617.856** euros.

► **Convenio de colaboración con FEALES**

No ano 2018 asinouse un novo convenio con esta Federación para o financiamento dun programa de apoio socioeducativo comunitario e prevención da situación de dependencia no medio rural a persoas con enfermidade mental residentes en Galicia.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **100.000** euros.

► **Convenio de colaboración con FEGEREC**

Este convenio asinado entre a Consellería e a Federación Galega de Enfermidades Raras e Crónicas (FEGEREC), ten por obxecto o desenvolvemento de actividades destinadas a mellorar a integración sociolaboral, a autonomía persoal e a calidade de vida das persoas afectadas por enfermidades raras e crónicas e as súas familias, no ámbito de actuación de FEGEREC, de acordo co seu proxecto de "Atención integral". Este proxecto pretende ofrecer unha rehabilitación integral ao colectivo de persoas que representa, informarlles dos servizos da federación fomentando o servizo de axuda para resolver dificultades de carácter sociosanitario e promover e potenciar as axudas e apoios para promoción da autonomía persoal destes colectivos de enfermos crónicos.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **23.310** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Dano Cerebral (FEGADACE)**

Asinouse este convenio para levar a cabo un programa de atención a persoas con dano cerebral e as súas familias e contribuir ao mantemento de FEGADACE e das súas entidades federadas e dos seguintes programas:

- Promoción da autonomía persoal e de recupe-

ración funcional das persoas afectadas de dano cerebral adquirido en situación de dependencia e as súas familias a través de atención ambulatoria nas 7 grandes cidades e que implica o desenvolvemento de actividades nas áreas terapéutica, ocupacional e social.

- Programa de información e asesoramento a familias no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia dando especial atención á muller embarazada e ás súas familias.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **222.087** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e CERMI Galicia**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería no mantemento do Comité de Entidades Representantes de Persoas con Discapacidade de Galicia (CERMI) composta por dez asociacións de persoas con discapacidade, que participa plenamente na vida social da Comunidade Autónoma de Galicia para defender os dereitos das persoas con discapacidade. Esta entidade deseña políticas de actuación encamiñadas a conseguir a normalización social das persoas con discapacidade, e é unha plataforma de debate para este colectivo.

- **Orzamento:** A achega da Consellería a través deste convenio no ano 2018 foi de **13.860** euros.

► **Convenio de colaboración con AGAT**

Co obxecto de contribuir ao financiamento dun servizo social comunitario específico de atención temperá a nenos/as con discapacidade e as súas familias, asinouse un convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Galega de Atención Temperá (AGAT). As persoas beneficiarias deste convenio foron nenos e nenas,

de 0 a 6 anos e as súas familias, das comarcas do Deza, do Salnés e de Bergantiños, con déficits que xeran alteracións de discapacidade ou con risco de padecelos.

As unidades de desenvolvemento infantil e apoio familiar (UDIAF) atenderon no ano 2018 na comarca do Deza 126 nenos/as e 292 familiares, na do Salnés 147 nenos/as e 383 familiares e na Unidade de Bergantiños 143 nenos/as e 443 familiares. Tamén se rexistraron un total de 1046 coordinacións con 197 entidades.

Para o desenvolvemento das actuacións nas distintas fases (acolida, diagnóstico, orientación, coordinación, sesión de apoio, traballo en grupo de familias) cada unha das unidades conta con dous profesionais especialistas en desenvolvemento infantil e atención temperá, un logopeda e un auxiliar administrativo. As tres unidades contan coa supervisión dun coordinador especialista en desenvolvemento infantil e atención temperá.

- ▶ **Orzamento:** A Administración autonómica achegou unha contía de **315.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración con ACEM (Asociación Compostelá de Esclerose Múltiple)**

A Consellería de Política Social e ACEM asinaron este convenio no ano 2018 para o financiamento dun programa de logopedia que comprende as seguintes actuacións:

- Información básica ao paciente, familiares e/ou cuidadores.
 - Actividades dirixidas a mellorar o control neuromuscular dos órganos implicados e terapias respiratorias e fonoarticulatorias.
- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **10.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración con AFALU (Asociación de Familiares de Alzheimer de Lugo)**

A Consellería de Política Social e AFALU asinaron este convenio no ano 2018 para desenvolver entre outras as seguintes actuacións:

- Campañas de divulgación do proxecto de estimulación cognitiva para enfermos de Alzheimer e outras demencias.
 - Aplicación de técnicas de estimulación cognitiva adaptadas á variabilidade individual.
 - Atención psicolóxica ás familias
 - Asesoramento en axudas técnicas deseñadas para axudar nos cuidados e no desenvolvemento personalizado
 - Formación especializada (cursos de formación sociosanitaria)
- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **100.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración coa Fundación Curemos el Párkinson**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento da Fundación Española de axuda á investigación en Párkinson e outras enfermidades neurodegenerativas dos seus programas de comunicación e presentación e captación de fondos.

Levaron a cabo o proxecto divulgativo "Coñece o Párkinson", ferramenta destinada a difundir información sobre a enfermidade, diagnóstico, tratamentos, cuidados, avances e información requirida polos pacientes e as súas familias.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **30.000** euros.

► **Convenio de colaboración con PAIDEIA**

O obxecto deste convenio é a colaboración da Consellería de Política Social coa Fundación Paideia Galiza na posta en marcha do Máster de desenvolvemento infantil e atención temperá, o cal ofertará unha formación especializada e transversal en desenvolvemento infantil nos itinerarios de 0 a 6 anos.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **18.270** euros.

► **Convenio de colaboración coa Asociación Por Eles TEA Ourense**

O obxecto deste convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación "Por eles TEA Ourense" para o financiamento dun programa de intervención ocupacional e psicoeducativa infanto-xuvenil para persoas con trastornos do espectro autista.

Este programa pretende potenciar ao máximo as capacidades persoais e de participación sociocomunitaria das persoas con TEA, promover o seu desenvolvemento integral, levar a cabo plans individualizados de intervención psicoeducativa, coordinar os servizos sanitarios e educativos cara unha intervención conxunta.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2018 foi de **12.294,27** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Deputación de Ourense, para compartir os sistemas de información do SIGAD.**

O obxecto deste convenio entre a Consellería e a Deputación de Ourense, é a posta á disposición do sistema de información necesario para un óptimo desenvolvemento das funcións que ten encomendadas dentro do Sistema galego de atención á dependencia (SIGAD), especialmente en canto á posta á disposición de información do estado de tramitación administrativa dos expedientes de solicitudes de valoración e recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, do contido da resolución do programa individual de atención no que se aproba a modalidade do recurso idóneo e da xestión do programa de asignación de recursos para o servizo de axuda no fogar competencia municipal; actuando de forma máis eficaz e eficiente na utilización dos medios humanos, materiais e organizacionais de cada un deles, para un mellor cumprimento dos fins de ambas as dúas partes, en beneficio da cidadanía e da sociedade galega.

- **Orzamento:** Non ten contido económico.

► **Prórroga dos convenios de colaboración entre a Consellería de Política Social e os concellos de Galicia, para o compartimento dos sistemas de información do SIGAD.**

A prórroga do citado convenio, cos mesmos obxectivos que o anterior, foi asinada polos 314 concellos actualmente existentes. Nos casos dos concellos que se indican a continuación, a prórroga foi asinada polas mancomunidades en que se agrupan:

- Mancomunidade agrupación Petín-Larouco, que agrupa os concellos de Petín e Larouco (Ourense).
 - Mancomunidade agrupación Rubiá-Carballeda de Valdeorras, que agrupa os concellos de Rubiá e Carballeda de Valdeorras (Ourense).
 - Mancomunidade de Ordes, que agrupa os concellos de Ordes, Oroso e Frades (A Coruña).
 - Mancomunidade Terras de Celanova, que agrupa os concellos de Cartelle, Celanova, Gomesende, A Merca, Pontedevea, Quintela de Leirado, Ramirás e Vereá (Ourense).
 - Mancomunidade do Carballiño, que agrupa os concellos de Beariz, Boborás, O Irixe e San Amaro (Ourense).
 - Mancomunidade do Ribeiro, que agrupa os concellos de Arnoia, Beade, Cenlle, Cortegada, Leiro e Castrelo de Miño (Ourense).
- **Orzamento:** Non ten contido económico.

4.6 FUNDACIÓN PÚBLICA GALEGA PARA A TUTELA DE PERSOAS ADULTAS (FUNGA)

A Fundación Pública Galega para a Tutela de Persoas Adultas (FUNGA) é unha entidade tutelar, constituída pola Xunta de Galicia no ano 1996, de interese galego, sen ánimo de lucro, con personalidade xurídica propia e que ten afectado de modo duradeiro o seu patrimonio á realización dos fins de interese xeral que se expoñen polo miúdo no artigo 6 dos seus estatutos. Figura inscrita no Rexistro de fundacións de interese galego co número 1996/14.

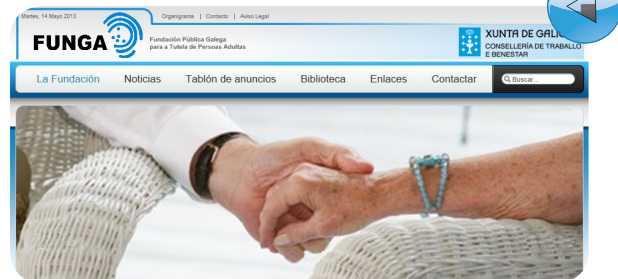
O seu obxectivo principal é a protección xurídica e social das persoas maiores de idade e en situación de desamparo que teñan a súa capacidade de obrar modificada xudicialmente ou que se atopen incurso no proceso xudicial de modificación desta capacidade de obrar, a través do exercicio da tutela, curadoría, defensa xudicial ou da administración de bens, e a prestación dun servizo de asesoramento nestas materias.

As persoas beneficiarias dos servizos da FUNGA deberán reunir as seguintes condicións:

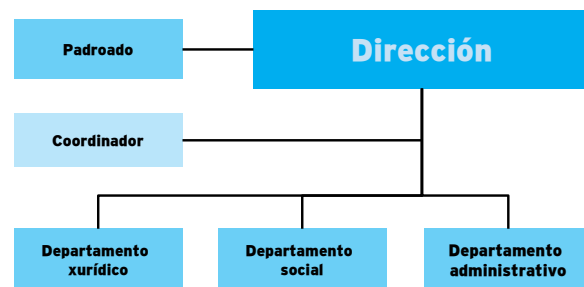
- Ser maior de idade.
- Residir na Comunidade Autónoma de Galicia
- Ter a capacidade de obrar modificada xudicialmente ou estar incurso nun procedemento xudicial de modificación da capacidade de obrar.
- Estar en situación de desamparo; isto é, carecer de persoa no seu contorno familiar e social ou institución para o exercicio dos apoios determinados xudicialmente ou, de existir, que a autoridade xudicial considere que non son idóneas para o desempeño destas funcións.

Ademais, poderán ser beneficiarias todas aquelas persoas que precisen recursos de información, orientación, apoio, intervención e asesoramento individual ou comunitario nas materias propias do ámbito da fundación.

<http://www.funga.org/index.php/es>



Os recursos persoais da FUNGA concréntanse en 23 persoas e a súa estrutura organizativa responde ao seguinte organigrama:



Actividade da FUNGA no exercizo 2018

Dentro das actividades executadas no 2018 podemos destacar as seguintes:

► Protección xurídica, patrimonial e social das persoas beneficiarias

O número de beneficiarios/as da fundación continúa incrementándose anualmente, debido fundamentalmente ao desarraigo familiar, ao envellecemento da poboación e ao aumento de persoas, cada día máis novas, diagnosticadas de padecementos mentais. Concretamente no ano 2018 tal incremento con respecto ao ano anterior cífrase en 196 persoas. No seguinte cadro ilústrase, de xeito anual, o incremento do número de beneficiarios/as da FUNGA nos últimos anos, diferenciándose polo tipo de apoio que se presta.

4.6 FUNDACIÓN PÚBLICA GALEGA PARA A TUTELA DE PERSOAS ADULTAS (FUNGA)

► Evolución das funcións protectoras

Funcións tutelares	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tutelas	926	1.016	1.114	1.198	1.358	1.516	1.678	1.790	1.776	1.844
Curatelas	105	122	140	177	204	232	259	294	332	369
D.xudicial	275	323	400	485	588	588	631	715	696	891
Adm. De bens	6	7	11	11	17	28	37	39	39	40
Pretutela	129	134	141	144	155	157	164	172	170	181
Falecidos	84	90	92	110	112	138	151	151	211	158
Baixas	43	75	68	87	116	116	113	88	127	64
Total	1.568	1.767	1.966	2.212	2.550	2.775	3.033	3.249	3.351	3.547

Conclusións

Un ano máis, o número de persoas beneficiarias do labor da FUNGA medrou de forma considerable. Pero non só nos referimos ao importante incremento do número de cargos tutelares e de apoio exercidos por esta fundación respecto ao ano 2017 (incremento que se cifra en 196 persoas) senón tamén ao importante número de persoas que, sen ser destinatarias directas do exercicio dos citados cargos, tamén foron neste período beneficiarias das actuacións levadas a cabo pola FUNGA. Así, debemos destacar:

- As persoas usuarias do servizo de asesoramento, tanto presencial como telefónico.
- As colaboracións levadas a cabo con diversas entidades e asociacións para a celebración e impartición de cursos e xornadas.

A FUNGA sitúase, deste xeito, como referente no eido da protección das persoas maiores de idade coa capacidade de obrar modificada, tanto mediante o exercicio directo dos cargos tutelares como a través dos servizos de formación, información e asesoramento que presta a todas aquelas persoas vencelladas a esta realidade, entre os que se atopan diversos profesionais e persoas físicas e xurídicas que exercen estes apoios de forma independente.

4.7 ACTIVIDADES FORMATIVAS E INFORMATIVAS

4.7.1 Actividades formativas

Durante o ano 2018 desenvolvéronse as seguintes accións formativas:

Curso da EGAP "Resolución de conflitos para a xestión positiva das diferenzas"

Este curso ten por obxectivo coñecer os indicios dun conflito, determinar as fases, manexar as emocións ante situacións conflictivas e aprender técnicas e alternativas a resolución dos conflitos.

Dirixido a responsables e técnicos que traballen en centros sociocomunitarios ou de atención residencial de persoas maiores e/ou con discapacidade con atención directa aos usuarios/as dos centros.

Tivo unha duración de 24 horas e participaron 22 alumnos. O custo foi de 1.710 euros asumidos pola EGAP.

Curso da EGAP "O liberado na organización para o cambio de paradigma nos modelos de atención. Do modelo de servizos ao modelo centrado na persoa"

Dirixiuse ao persoal de dirección e coordinación e mandos intermedio con persoal ao seu cargo de centros de atención social a persoas dependentes da Xunta de Galicia. O seus obxectivos foron coñecer os elementos principais cara ao cambio de paradigma no eido de atención e acompañamento a persoas maiores ou con diversidade funcional; entender a proposta do modelo de atención integral e centrado nas persoas, as súas implicacións organizativas e os instrumentos e ferramentas prácticas para a súa implementación e xerar reflexión e consenso nos corpos de xestión e intervención na definición das necesidades para avanzar cara a un novo modelo.

Participaron 17 persoas e xestionouse cun orzamento de 2.000 euros.

Curso da EGAP : "Sistema de información galego de atención á dependencia: novas funcionalidades, cálculo da capacidade económica e copagamento, e dixitalización"

Destinado ao persoal funcionario e laboral dos servizos de Dependencia e Autonomía Persoal, que participe na tramitación e valoración dos expedientes de dependencia, tanto na fase de determinación do grao, como na fase de elaboración do programa individual de atención. Desenvolveuse nunha edición en Santiago de Compostela do 15 ao 24 de outubro. A duración do curso foi de 16 horas.

A finalidade deste curso foi proporcionar os coñecementos necesarios orientados a revisar as novas funcionalidades implementadas na aplicación informática do Sistema de información galego de atención á dependencia, cálculo da capacidade económica dos destinatarios de prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, cálculo das prestacións económicas e da participación económica dos usuarios no custo do servizo, xestión do Programa de asignación de recursos, e proceso de dixitalización dos expedientes de dependencia.

Participaron en total 18 persoas e xestionouse cun orzamento de 1.190 euros.

Curso da EGAP : "Novas ferramentas no procedemento de valoración da discapacidade: IANUS, HSUE (Historia social única electrónica), sistema de interoperabilidade. Pasaxe"

Destinado ao persoal funcionario e laboral das seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades dos servizos de Dependencia e Autonomía Persoal, que participe na tramitación dos expedientes de recoñecemento da situación de discapacidade. Desenvolveuse en dúas edicións en Santiago de Compostela o días 23 e 24 de outubro e os días 12 e 21 de novembro, respectivamente. A duración do curso foi de 12 horas.

A finalidade deste curso foi revisar desde un punto de vista práctico o acceso e emprego de ferramentas informá-

4.7 ACTIVIDADES FORMATIVAS E INFORMATIVAS

ticas que na actualidade se poden empregar como apoio no procedemento de valoración e recoñecemento da situación de discapacidade.

Participaron en total 33 persoas e xestionouse cun orzamento de 2.043,80 euros.

4.7.2 Información ao cidadán

4.7.2.1 Teléfono Social

(servizo incluído na central do 012 que presta información e atención ao cidadán)



Facilita información e orientación dos recursos existentes para cubrir inicialmente as distintas necesidades dos colectivos de persoas con dependencia, persoas maiores, menores e persoas con discapacidade, no ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia dirixindo as súas demandas, se procede, ao departamento e/ou Administración correspondente. Tamén informa dos programas desenvolvidos pola Xunta de Galicia dirixidos a estes colectivos.

En xeral, atende as persoas con graves carencias económicas, afectivas, en situación de exclusión social, situación de maltrato de maiores ou de persoas con discapacidade e ocúpase da prevención, detección e intervención en situación de maltrato ou abandono de calquera dos afectados, en función do protocolo establecido para estes efectos.

Trátase dun servizo de atención persoalizada, cun horario ininterrompido de 24 horas de luns a domingo, permanente e gratuíto. As chamadas son atendidas por persoal con titulación no ámbito social e debidamente formado.

Prestacións básicas do Teléfono Social

- Atención personalizada
- Información e orientación sobre recursos sociais
- Intervención en casos de risco, maltrato ou abandono, mediante a remisión de petición de informe social aos servizos sociais do concello correspondente.
- Derivación e canalización, se é o caso.

Orzamento

É un recurso dependente da Consellería de Política Social e integrado no contrato do servizo de atención e información ao cidadán na Xunta de Galicia a través do teléfono 012 e outros medios xestionado pola empresa CallCenter por un importe de **35.460,60** euros na área do Teléfono Social (maiores e discapacidade).

Estatísticas das consultas

En 2018 o teléfono social recibiu un total de **1.715** chamadas coa seguinte distribución por áreas:

	Total de chamadas recibidas no Teléfono Social	% Total
Relacionadas	1.148	66,94 %
Non Relacionadas	567	33,06 %
Total	1.715	100%

	Total de chamadas recibidas no Teléfono Social	Dependencia
Chamadas relacionadas por área		
Maior	399	34,76 %
Discapacidade	341	29,70 %
Dependencia	408	35,54 %
TOTAL	1.148	100%

4.7.2.2 Servizo de xestión de citas telefónicas para a valoración do grao de Discapacidade O12

Comunicación aos/ás usuarios/as das citas programadas polas seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades para a valoración do grao de discapacidade dos expedientes xestionados por parte delas. Realización de chamadas para concertar citacións: dende o mes de febreiro de 2014, mes no que comezou a actuación deste servizo, o número de chamadas foi en progresivo aumento ao longo dos meses chegando ás 54.996 chamadas no ano 2018 para a realización de 26.847 citas de valoración do grao de discapacidade.

Atención de chamadas en demanda de información xeral en materia de Discapacidade e de información específica do procedemento de valoración e recoñecemento da situación de Discapacidade (BS611A).

► Volume de chamadas atendidas por tipoloxía das consultas

	nº	%
Información xeral	5.201	38,09 %
Estado do expediente	82	0,60 %
Citas	5.947	43,56 %
Queixas e Incidencias	2	0,01 %
Información particular e outros	820	6,01 %
Outras	1.602	11,73 %
Total	13.654	88%

4.7.2.3 Servizo de Atención á Dependencia. Servizo O12

A través deste Servizo de atención telefónica facilítase:

- Información concreta sobre o estado da tramitación dos expedientes de dependencia xestionados por parte das respectivas unidades dependentes dos servizos de Dependencia e Autonomía Persoal existentes nas Xefaturas territoriais da Consellería de Política Social, así como información xeral en materia de dependencia.
- Comunicación das citas programadas polas unidades citadas anteriormente para a tramitación dos expedientes de recoñecemento da situación de dependencia (BS210A). Durante o ano 2018 xestionáronse un total de 30.681 citas para o cal foi precisa a realización de 44.275 chamadas.

Durante o ano 2018 o total de chamadas que tiveron como motivo de consulta un tema relacionado co servizo ascendeu a 13.061 consultas.

► A clasificación das chamadas atendidas por tipoloxías

	nº	%
Información xeral	5.516	42,23 %
Estado do expediente	210	1,61 %
Xestión de citas	4.192	32,10 %
Queixas e incidencias	15	0,11 %
Chamadas valoradores en ruta	128	0,98 %
Información particular	969	7,42 %
Outras	2.031	15,55 %
Total	13.061	100%

4.7.2.4. Servizo do Centro de coordinación, control loxístico e de teleoperación que dá soporte á xestión da operativa do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (O65)

Xestiona as demandas de desprazamento efectuadas polas persoas usuarias do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para Persoas con Discapacidade e/ou Dependentes, así como o tratamento axeitado da demanda, comunicación e atención coas persoas usuarias e coas empresas xestoras do servizo de transporte nas diferentes áreas operativas.

No ano 2018 realizáronse aproximadamente 17.143 chamadas saíntes para confirmación de servizos, e enviáronse uns 6.343 correos electrónicos para dar cumprimento ás obrigas derivadas deste servizo. No ano 2018 recibíronse 24.910 chamadas e 6.601 correos electrónicos.

Mes	Chamadas saíntes	Chamadas entrantes	Correos recibidos	Correos enviados
Xaneiro	1.429	2.094	699	611
Febreiro	1.363	2.190	655	542
Marzo	1.317	2.078	641	572
Abril	1.328	2.020	560	531
Maio	1.348	2.032	567	538
Xuño	1.350	2.001	535	551
Xullo	1.555	2.023	526	539
Agosto	1.277	1.696	311	471
Setembro	1.425	2.030	411	454
Outubro	1.767	2.341	571	565
Novembro	1.594	2.315	572	500
Decembro	1.390	2.090	553	469
Total	17.143	24.910	6.601	6.343

A tipoloxía das chamadas recibidas foi a seguinte:

Tipoloxía da chamada	%
Solicitude de servizo	22,22 %
Modificación de servizo	3,14 %
Cancelación/suspensión de servizo	19,23 %
Solicitude de servizo fóra de prazo	1,04 %
Renovar solicitude	1,71 %
Consulta de horarios	20,01 %
Información xeral	5,59 %
Empresa de transporte concesionaria/conductor/monitor acompañante	8,20 %
Outras consultas	3,50 %
Outras (erróneas, fallidas,...)	15,36 %

05

Xuventude e voluntariado

5 XUVENTUDE E VOLUNTARIADO

Introdución

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, como órgano superior da Consellería de Política Social desenvolve as súas funcións en coordinación coa Secretaría Xeral de Política Social realizando actuacións en materia de xuventude, participación e voluntariado.

Na Área de xuventude establécense e desenvólvense políticas xuvenís de carácter interdepartamental. Ademais, foméntase a participación da xuventude na vida social a través da elaboración e programación de distintas actividades que se realizan, ben directamente, ben en colaboración con outras institucións ou entidades.

Na Área de voluntariado, as accións desenvolvidas concrétanse na elaboración e seguimento do Plan galego de fomento e promoción da acción voluntaria, na xestión do sistema de rexistro autonómico das entidades de acción voluntaria e todas aquelas referenciadas segundo o disposto na Lei 10/2011, do 28 de novembro, de acción voluntaria.

No ano 2012 tivo lugar a aprobación da Lei 6/2012, de 19 de xuño, de xuventude de Galicia. Con ela creouse un novo marco legal que ordena a dispersión normativa que regulaba os diferentes instrumentos en materia de xuventude. A lei pivota sobre os seguintes eixos básicos:

- ▶ O reforzamento da transversalidade e a coordinación das políticas públicas en materia de xuventude, coa creación de dous instrumentos que farán posible a súa consecución: o Plan estratéxico de xuventude de Galicia e o Comité Galego de Políticas de Xuventude.
- ▶ A participación da mocidade na sociedade, xa sexa dun modo individual como a través de fórmulas asociativas e mediante grupos informais. Así, créase o Consello Asesor e Consultivo de Xuventude de Galicia e impúlsase a creación de consellos locais de xuventude.
- ▶ A información e formación continua da mocidade, como elementos imprescindibles para unha efectiva participación. Con este fin, regúlanse a Rede galega de información xuvenil, o Instituto da Xuventude de Galicia e a Escola Galega de Xuventude.
- ▶ A eficacia e eficiencia administrativa.

A información de toda a política levada a cabo pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado canalízase a través de:

► **Portal de xuventude (www.xuventude.xunta.es) e redes sociais**

a) O portal <https://xuventude.xunta.es> naceu no 2007 coa finalidade de facilitar á mocidade o acceso á información do seu interese e ser unha vía de comunicación entre a administración autonómica e a xuventude.

Durante o ano 2018, a páxina web de Xuventude recibiu a visita de 236.666 usuarios, que chegaron a realizar un total de 525.800 visitas a 1,7 millóns de páxinas.

As seccións máis visitadas son, por este orde, emprego, acción de verán, campamentos, novas e anuncios, programas e carné xove. Como cabe supoñer, máis do 69 por cento do tráfico procede de Galicia, sendo Madrid Castela-León as seguintes comunidades con máis accesos. Entre os países estranxeiros que tamén visitan o portal destaca Estados Unidos, Portugal, Perú, Reino Unido e Francia.

En 2009 a Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado, dependente da Consellería de Política Social, apostou polo reforzo da internet como vehículo para a información e a interacción coa mocidade. Galicia foi unha das primeiras comunidades autónomas con presenza institucional do seu departamento de Xuventude nas redes sociais.

b) En canto ás redes sociais,

- Facebook é a que conta con máis seguidores con máis de 26.000 fans. Unha media de máis de 540 usuarios interactúan todas as semanas no perfil, ben premendo “me gusta”, ben comentando un estado ou compartindo os contidos. O 77% dos seguidores son mulleres, un 23% homes e o resto colectivos. Por idades, máis do 63% dos seguidores que publican a súa data de nacemento teñen entre 18 e 34 anos.

<https://www.facebook.com/xuventude.net/?ref=ts&fref=ts>

<https://xuventude.xunta.es>



- O perfil de Twitter da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado conta con 9.550 seguidores e unha media de máis de 50.000 impresións ao mes, que é a cantidade de veces que os tweets apareceron no timeline dalgunha persoa. O número de listas nas que foron incluídos os twitts da Xuventude supera as 200.

<https://twitter.com/xuventude>

- O perfil de Instagram conta con 1.300 seguidores.

https://www.instagram.com/xuventude_punto_net/

E a todas estas sumóuselle aquelas que coñeceron a nosa actividade grazas a todos os nosos seguidores que compartiron a información que emitimos na rede, o cal ten un efecto multiplicador inmediato.



D Portal do Voluntariado (www.voluntariadogalego.org) e redes sociais

- a) O portal www.voluntariadogalego.org permite un continuo fluxo de información e comunicación entre a Administración autonómica e as entidades de acción voluntaria para, deste xeito, lograr un contacto permanente entre ambas e poder dotar a estas últimas de ferramentas informativas actualizadas.

No ano 2018 tivo un total de 1.812.129 visitas.

As entidades rexistradas actualizan a súa propia sección dentro da rede mediante a introdución das iniciativas que van desenvolver, os cambios producidos e as novas salientables. Deste xeito aqueles cidadáns que estean interesados en realizar accións de voluntariado, poden chegar a coñecer a existencia das entidades, o seu funcionamento e características principais, así como o xeito de contactar.

Os particulares, pola súa banda, poden acceder a través do portal a toda a información relativa á programación en cada momento da Dirección Xeral en materia de voluntariado.

A través da web e do Teléfono Solidario 900 400 800 inscribíronse os voluntarios e voluntarias nos distintos programas e cursos da xefatura de servizo desenvolvidos ao longo do 2018.

Así mesmo conta cunha sección que intenta ser un punto de encontro onde as entidades de acción voluntaria e os voluntarios/as poidan solicitar ou ofertar a súa colaboración. Pretende ser un lugar que canalice as demandas de voluntariado por parte das entidades para os seus programas e proxectos, e onde as persoas voluntarias que desexen colaborar poidan manifestar o seu interese e unirse a ditos programas e proxectos.

- b) En canto ás redes sociais,

- Facebook Voluntariado galego

<https://www.facebook.com/pages/Voluntariado-Galego/211326048976970>

Ademais da nosa web dispoñemos dunha páxina en Facebook na que se informa diariamente de todo o relacionado coa Dirección Xeral e coas entidades de voluntariado que o solicitan.

Voluntariado galego é un punto de encontro para todo o movemento voluntario de Galicia que facilita a comunicación entre as entidades e os voluntarios.

Deste xeito, aqueles cidadáns que estean interesados en realizar accións de voluntariado, poden chegar a coñecer a existencia das entidades, o seu funcionamento e características principais, así como o xeito de contactar con elas. Contamos nestes momentos con máis de 10.200 seguidores.

- Twitter Voluntariado galego

<https://twitter.com/voluntariadogal>

Contamos nestes momentos con 1.764 seguidores.

5.1 Programas e actuacións no ámbito da xuventude

5.1.1 Plan de formación

5.1.1.1 Escolas de educación no tempo libre (ETL)

As escolas de educación no tempo libre constitúen centros de formación, perfeccionamento e especialización de educadores e educadoras, nas actividades e técnicas orientadas á promoción e adecuada utilización do lecer.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado asume, en relación coas escolas de educación no tempo libre, as seguintes competencias:

- ▶ Posta en funcionamento: no ano 2012 substitúese, mediante a entrada en vigor do Decreto 58/2012, do 12 de xaneiro, o sistema de recoñecemento oficial pola presentación dunha declaración responsable de inicio de actividade, co fin de simplificar trámites e favorecer o exercicio das actividades de servizos en cumprimento da directiva comunitaria 2006/123/CE.
- ▶ Ao longo do ano 2018 iniciaron a súa actividade 3 novas escolas de tempo libre: Skholé, Kiriko e Capuchino. No rexistro desta dirección xeral figuran inscritas a finais do ano 2018 un total de 79 escolas.
- ▶ Determinación das ensinanzas que se poden impartir nelas. As modalidades de ensino que poden impartir as escolas de tempo libre son:
 - Primeiro nivel: monitores/as de actividades de tempo libre. No ano 2018 as escolas impartiron 83 cursos deste tipo.
 - Segundo nivel: existen dúas modalidades:
 - Directores/as de actividades de tempo libre. No 2018 as escolas impartiron 4 cursos desta modalidade.
 - Directores/as de campos de traballo: durante o ano 2018 as escolas impartiron 2 curso desta modalidade.

- ▶ Aprobación dos seus programas de formación.
- ▶ Expedición dos títulos acreditativos das ensinanzas recibidas nas ditas escolas. Esta dirección xeral emitiu no ano 2018 un total de 1.437 títulos, dos cales 51 foron duplicados. Ademais, homologáronse 19 títulos doutras comunidades autónomas, 15 de monitores de tempo libre e 4 de directores de tempo libre.
- ▶ Así mesmo, tamén lle corresponde a esta dirección xeral inspeccionar as actividades que desenvolvan as escolas de educación no tempo libre rexistradas.

5.1.1.2 Formación de monitorado inclusivo

A Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, en colaboración co Instituto Galego do TDAH e Trastornos Asociados (INGADA) e a Rede de Ocio Inclusivo de Galicia, organizou unha dobre sesión formativa dirixida ás persoas profesionais do tempo libre co fin de concienciar, reflexionar e formar sobre a importancia do ocio inclusivo e centrado nas persoas e así atender as necesidades formativas neste ámbito. Os cursos, de carácter presencial, tiveron lugar o sábado 26 de maio no albergue xuvenil de Gandarío, en Bergondo, seguindo unha metodoloxía dinámica e participativa.

Estes cursos foron impartidos a 80 persoas (40 o curso de ocio inclusivo e 40 o de TDAH), entre monitores, monitoras, directores e directoras de tempo libre e de campos de traballo, ou outros/as profesionais do tempo libre con interese en completar a súa formación neste ámbito.

5.1.2 Tipos de carnés

5.1.2.1 Carné xove

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-xove>



O carné xove é unha tarxeta persoal á disposición dos mozos/as de 12 a 30 anos.

Para obtelo, precísase cubrir un impreso, presentar o DNI e pagar 6 euros. Conta cunha vixencia de 2 anos contados a partir da súa expedición ou ata que o seu titular cumpre os 31 anos de idade.

O carné xove pódese expedir como modelo clásico (só descontos) ou ben incorporar, de xeito opcional para os solicitantes, as prestacións dunha tarxeta financeira, no modelo combinado Carné xove/ tarxeta bancaria.

Permite aos titulares un acceso privilexiado a descontos en toda Galicia, no resto das comunidades autónomas e en 40 países europeos adheridos que abranguen ámbitos tan dispares como o cultural, deportivo, actividades lúdicas, espectáculos, servizos de aloxamento, transporte, comercial e outros. Así mesmo, conta cun seguro de balde que cobre o maior número de continxencias nos seus desprazamentos.

No ano 2018 emitíronse en Galicia un total de 22.419 carnés clásicos, chegando, a finais do ano, aos 45.513 carnés en vigor.

Así mesmo, no ano 2018, adheríronse ao programa 10 novos establecementos que se uniron aos case 3.000 existentes que xa ofertan descontos aos usuarios.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado efectuou descontos de ata un 25% aos posuidores do Carné Xove, en todos os seus programas e actividades.

Continúa o programa de sorteos para os usuarios do

Carné Xove. Mediante formulario que se debe cubrir, os usuarios participan nos sorteos de diversos premios (produtos ou actividades interesantes para a mocidade).

Continuamos tamén coas promocións do carné xove, dirixido a entidades especializadas en actividades de ocio e tempo libre, interesadas en ofrecer as súas propostas de actividades a través do Programa do carné xove, comprometéndose a aplicar descontos para os titulares do carné.

Baixo o nome Ofertas especiais temos a convocatoria dirixida a aqueles establecementos que queiran ofertar descontos temporais en bens e servizos para as persoas usuarias do carné xove. Deberá tratarse de ofertas de especial interese ou entidade para a mocidade galega. A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado comprometeuse á difusión da publicidade das ofertas do establecemento entre a mocidade galega a través da súa páxina web xuventude.net e das redes sociais

5.1.2.2 Carné de alberguista

Poden adquirirse nos puntos de información xuvenil así como nos albergues xuvenil de Galicia.

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-alberguista>



Requisitos: achegar unha fotografía de tamaño carné e pagar a taxa que corresponde a cada categoría (dende 6 euros o de mozos/as ata 21 euros o familiar).

No 2018 expedíronse un total de 348 carnés de alberguista.

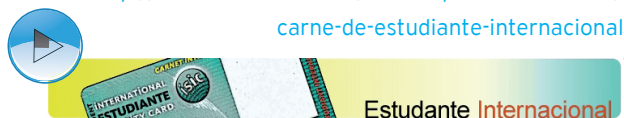
Carné de alberguista: tipos	Nº expedicións
Xove < 25 anos	171
Xove > 25 anos	58
Adulto/a	93
Familiar	11
Grupo	15

5.1.2.3 Outros carnés

Ofrece descontos en transportes, aloxamentos e servizos culturais de case todos os países.

- **Carné de estudante internacional** (ISIC= International Student Identity Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-estudiante-internacional>



Requisitos: ser estudante, achegar unha fotografía de tamaño carné e pagar unha taxa de 9 euros. Ten a validez dun ano natural.

Total de carné ISIC expedidos no 2018: 1.133.

- **Carné teacher ou de profesor/a** (ITIC= International Teacher Identity Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-profesor-internacional>



Equivale ao de estudante pero está especialmente pensado para os/as profesores/as.

Requisitos: achegar unha fotografía de tamaño carné, documento que acredite a condición de profesor e pagar a taxa de 9 euros.

Total de carné ITIC expedidos no 2018: 333.

- **Carné internacional para mozos e mozas viaxeiros/as** (IYTC, (International Youth Traveller Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-internacional>



Está recoñecido internacionalmente e achega descontos á mocidade a nivel internacional, dende billetes de avión ata entradas de cine.

Requisitos: Ser menor de 31 anos, achegar unha fotografía de tamaño carné e certificar a idade, e pagar unha taxa de 9 euros.

Total de carné IYTC expedidos no 2018: 15.

- O total de carnés ISIC+ITIC+IYTC que se expediron durante o ano 2018 foi de 1.481.

Carnés internacionais	Nº expedicións
ISIC	1.133
ITIC	333
IYTC	15
Total	1.481

5.1.3 Actividades programadas

5.1.3.1 Acción de verán 2018

<http://xuventude.xunta.es/accion-de-veran>



A Campaña de Verán 2018 abrangue unha oferta de actividades de lecer e tempo libre para a xuventude galega durante o período de tempo comprendido entre o 15 de xuño ata o 8 de setembro do ano 2018, incluíndo actividades tanto en Galicia como noutras comunidades autónomas.

A finalidade perseguida é ofertar un ocio saudable e comprometido coa natureza, a tolerancia, a solidariedade, a cultura e a igualdade, constituíndo unha oferta lúdica que complementa a educación regrada da mocidade.

Os programas ofertados foron os seguintes:

- 1 Programa de actividades en Galicia, para nenos/as de 9 a 17 anos:** actividades que inclúen aloxamento (en albergues, residencias ou campamentos xuvenís), material necesario para cada actividade, equipo técnico especializado, atención sanitaria e seguro de responsabilidade civil.

Organizáronse 79 campamentos de verán en 24 instalacións xuvenís, con accións relacionadas co mar, a bicicleta, os deportes náuticos, campamentos de teatro, aventuras na natureza e outros. Ofertáronse un total de 6.385 prazas nos campamentos galegos.

2 Programa de intercambios bilaterais con outras comunidades autónomas:

É unha proposta que permite que os nosos rapaces e rapazas convivan con outros grupos e coñezan a realidade social e cultural das comunidades anfitrías. No ano 2018 realizáronse intercambios con Álava, Castela e León, Extremadura, Madrid, Cantabria e A Rioxa.

Proporciona unha variedade de actividades de lecer e tempo libre baseadas en temáticas de multiaventura, náutica, rock e cómic distribuídas en 6 campamentos desas catro comunidades autónomas. Ofertáronse un total de 315 prazas para a xuventude galega con idades comprendidas entre os 12 e os 17 anos, ambos os dous inclusive. A ocupación foi de 306 prazas.

Como contrapartida, nas instalacións de Gandarío, Area e As Sinas, ofertáronse 299 prazas para participantes desas comunidades con idades comprendidas entre os 13 e os 15 anos. A ocupación foi de 299.

- 3 Actividades de 18 a 30:** actividades de ocio e tempo libre, baixo o programa Conecta con Galicia, desenvolvidas nas provincias da Coruña, Lugo e Ourense, destinadas a mozos e mozas de idades comprendidas entre os 18 e os 30 anos, procedentes de Galicia, de Comunidades galegas no exterior e doutras comunidades autónomas. Ofertáronse 240 prazas.

4 Campos de traballo 2018

Os campos de traballo son unha proposta para mozos e mozas de entre 18 e 30 anos que ao longo do verán, en períodos de dez ou quince días, coñecen outras realidades e vivencias a través da súa colaboración desinteresada en tarefas de índole diversa.

Son actividades encamiñadas a favorecer e fomentar a convivencia, a participación, a tolerancia e a solidariedade entre a mocidade e o seu contorno, a través da colaboración desinteresada e voluntaria en traballos diversos que se levan a cabo en todas as comunidades autónomas e en distintos países, baixo

o patrocinio, control ou organización de entidades e organismos oficiais, asociacións xuvenís, culturais, humanitarias, etc. Entre a oferta deste ano podemos atopar campos de traballo:

- Culturais e etnográficos (participación na organización de festas ou eventos culturais, recuperación de tradicións, utensilios antigos...).
- Ambientais (recuperación de camiños, espazos naturais...).
- Arqueolóxicos (recuperación, estudo ou conservación de xacementos ou monumentos).
- Do audiovisual (aproximación aos distintos aspectos formativos do mundo visual)
- De bioconstrución e autoconstrución
- Dinamización do Camiño de Santiago.

No ano 2018 a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ofertou 25 campos de traballo distribuídos en 28 quendas durante os meses de xullo e agosto, cun total de 603 prazas distribuídas do seguinte xeito: 185 prazas para voluntarios e voluntarias procedentes do estranxeiro, 2 prazas para integración, 20 prazas para mozos e mozas da Galicia exterior, 131 prazas para mozos e mozas de Galicia e 267 prazas repartidas entre as distintas comunidades autónomas.

Os voluntarios e voluntarias puideron asistir aos seguintes campos de traballo coas seguintes modalidades:

Ambiental:

- **O Courel:** coñecer a historia do concello de Folgoso do Courel e dos lugares onde se vai traballar. Limpeza e acondicionamento da zona. Revisión e mellora das rutas. Limpeza e mantemento do Castro da Torre. Intervención arqueolóxica do Castro da Torre.
- **Monte de Espenuca:** limpeza de maleza e eliminación de especies alóctonas como acacias e eu-

caliptos. Coidado de exemplares de especies autóctonas presentes como castiñeiros ou carballos. Limpeza e acondicionamento de camiños, sendeiros e muros. Eliminación de maleza nas proximidades dunha estrutura arqueolóxica, como paso previo para unha futura escavación.

- **Rios de Curtis:** poñer en valor e potenciar os recursos naturais no Concello de Curtis mediante a axuda das persoas participantes no campo e concienciar sobre a importancia da protección do medio e os efectos da contaminación e as especies invasoras, coa creación dunha guía da flora e fauna e das especies invasoras encontradas.
- **Ali-Xaz:** limpeza da maleza e dos restrollos da ruta entre o núcleo de Ponteceso e a praia de Vilarés. Identificación de todo tipo de patrimonio da ruta. Sinalización da ruta. Limpeza de zonas de lecer. Recollida de lixo. Limpeza do areal. Pequenas reparacións. Participación na montaxe do festival con outros voluntarios. Os participantes recibiron asesoramento literario, histórico e ambiental no espazo do campo de traballo.
- **Vilar de Ordelle:** actividade multidisciplinar a través da inmersión cultural e etnográfica para a dinamización do turismo natural da ribeira sacra ourensá, á espera de ser declarado patrimonio da humanidade, a través das novas tecnoloxías.
- **Muíños de Torrente:** limpeza dos Muíños da Torrente. Adecuación do camiño que une os muíños. Recuperación da memoria etnográfica. Estudo da fauna no contorno dos muíños. Construción de refuxios para anfibios.
- **Horta do Muíño:** limpeza e acondicionamento exterior da Rota do Añón (sinalización, limpeza de vexetación, dinamización da ruta)
- **Castro de Montesclaros:** Acondicionamento do camiño de acceso. Limpeza de maleza e broza. Re-

collida de lixo. Eliminación dos rebrotes de arboredo e matogueira. Poda das frondosas existentes. Limpeza manual e controlada da cuberta vexetal nos afloramentos rochosos con instrumental adecuado, evitando os elementos metálicos (paletas, cepillos de cerdas metálicas, etc). Limpeza manual de valados de pedra cortando a vexetación e evitando o arrinque de raíz. Labores de sinalización.

- **Parque Natural do Invernadoiro:** Acondicionamento do foxo do lobo (Chaguazoso). Acondicionamento dos curros de pastores. Reforestar con sementes de especies autóctonas unha zona afectada polo lume empregando o método do Nendo Dango, una semente envolta con arxila que a protexe ata o momento óptimo da xerminación. Construír refuxios para anfibios que permitan a súa conservación. Estudo dos indicios de fauna nos roteiros marcados no Parque e elaboración dun documento cun inventario de fauna baseado nos indicios que atopemos.
- **Illas Cíes:** traballo ambiental e de labores de mantemento da illa, vixilancia de incendios, labores de información e sensibilización do visitante e intervencións puntuais de mellora no parque, en colaboración co persoal do Servizo de Medioambiente.
- **Vilarbó:** recuperar e conservar as fragas en torno ao río Eume e divulgar as Fragas Atlánticas para que xeracións futuras poidan desfrutar dunha paisaxe e unha riqueza de biodiversidade a lo menos tan boa ou mellor que a que nós recollemos. É un dos fins principais.
- **Xeocampo:** actividade de campo de traballo para rapaces baseada no servizo á comunidade. Crear unha actividade multidisciplinar relacionada cun campo de traballo para a promoción do futuro xeoparque, que promova iniciativas de promoción, xeoconservación e divulgación e favoreza o desenvolvemento socioeconómico cultural de Quiroga.

Ambiental, cultural e patrimonial:

- **Ponteledesma:** Limpar a ponte de Ponte Ledesma como parte do Patrimonio que hai que conservar. Realización de sinalización en madeira para proxectar a historia do lugar. Proceso participativo para establecer un plan de actuación para a elaboración dos materiais de dinamización do propio contorno, das Illas de Gres e da ponte. Dinamización do colectivo xuvenil ao redor dos elementos patrimoniais culturais, naturais e históricos, de grande importancia para o concello.
- **Camiño de Santiago sobre o mar:** Rota do Padre Sarmiento: Limpeza da rota do Padre Sarmiento: recollida selectiva do lixo das correntes mariñas e traballos do sector da pesca polo Camiño, limpeza da marxe costeira de maleza, flora e repintado de sinalización, traballo en redes sociais para a posta en valor da ruta a nivel internacional.
- **Rota do Románico:** limpeza e acondicionamento exterior da rota do Románico mediante a intervención dos seus monumentos (sinalización, limpeza de vexetación e dinamización da rota). Acondicionamento de diferentes espazos urbanos con murais ou graffittis. Posta en valor da Rota do Románico coa participación na organización das XXIX Xornadas da Rota Románica de Pantón. Visualización da rota románica coas novas tecnoloxías.

Festival:

- **Da Auga e da Pedra:** Acondicionamento previo dos lugares de celebración dos festivais mediante a limpeza de vexetación, retirada de refugallos e eliminación de especies exóticas invasoras. Montaxe das estruturas necesarias para o desenvolvemento dos festivais. Concienciación social nos participantes dos festivais respecto ao consumo de plástico e a súa reciclaxe posterior. Recollida de refugallos despois da celebración dos festivais

e desmonte das estruturas existentes. Percorrer o concello na busca de especies exóticas invasoras para a súa identificación e xeolocalización mediante App's e software libre.

- ▶ **Castro de San Lourenzo:** Labores de roza, retirada de restos bióticos e saneamento en xeral de xacemento arqueolóxico e os seus camiños de acceso; colaboración na produción e execución da Romaría de San Lourenzo, celebración tradicional que se perdera e foi recuperada hai uns anos no marco do proxecto arqueolóxico. A romaría ten lugar no propio castro o día 10 de agosto.
- ▶ **Pendellos de Agolada:** Formación e división do traballo: actividades preparatorias, de posta en común e división de tarefas, durante a primeira fin de semana. Actividades de investigación e creación artística xunto con 8 persoas xubiladas de Agolada, que exerceron diferentes profesións, provenientes de diferentes orixes e con capacidades artísticas diferentes. Tarefas de divulgación do festival e apoio á súa organización así como animación de rúa no contexto do Festival Internacional de Percusión, que tivo lugar do 28 ao 30 de xullo.

Social

- ▶ **Unha cidade inclusiva para todas as persoas: Participación co colectivo de menores con mediodas xudiciais TRAMA,** en actividades programadas por PROGAPE Ourense (protectora de animais). Recollida de xornais, limpeza de instalacións, alimentación de animais, tarefas diarias de animación... Participación coa oficina de Turismo e responsables do concello de Ourense. Preparación de actividades, visitas ás termas e información a turistas... Animación e actividades en AIXIÑA Ourense. Realización de actividades de animación e dinamización comunitaria na entidade dedicada a persoas con diversidade funcional e persoas con alzhéimer.

Arqueolóxico

- ▶ **Casa da Neveira:** o traballo consistirá na limpeza dos arredores da neveira nun radio de 15 metros e no baleirado controlado do seu interior (pezas de cantería e depósitos de terra que ocupan o interior debido aos diferentes procesos de destrución e alteración sufridos polo paso do tempo). Documentación e topografía.
- ▶ **Castro de Socastro:** a intervención arqueolóxica consiste principalmente na escavación, prácticas de limpeza, siglado e debuxo arqueolóxico.
- ▶ **Castromaior:** Limpeza de camiños e conservación do Castro. Escavación Arqueolóxica. Difusión turística aos peregrinos que pasan a carón do Camiño.
- ▶ **Castro de Famelga:** Limpeza do medio, sinalización, recuperación do contorno natural e paisaxístico, que axude a poñer en valor o Castro de Famelga en Augasantas. Implicar a xuventude en labores medio ambientais de recuperación do patrimonio cultural e social antigo da nosa cultura.

Audiovisual

- ▶ **Audiovisual galego:** coñecer os diversos aspectos formativos do audiovisual, dende a redacción do guión, ata, incluso, os principios da interpretación, pasando pola produción, a rodaxe, posprodución etc., dunha curta, dun documental, dun anuncio publicitario, animación por stop-motion etc..

Artístico e dinamización

- ▶ **Vedra-Recrea:** obradoiros para a interpretación das pontes e para a concienciación ambiental, así como xogos populares da zona. Desenvolvemento de actividades socioculturais na ludoteca e na Escola de verán. Desenvolvemento de actividades socioculturais no centro de terceira idade.

A ocupación de campos de traballo en Galicia foi de 461 prazas (un 76% das prazas ofertadas). Acudiron voluntarios e voluntarias de Galicia, de países como Rusia, Turquía, Francia, Cuba, Arxentina, Italia, República Checa, México, Corea do Sur, Uruguai, Venezuela, Brasil, Alemaña, China, Xapón, Serbia e de comunidades autónomas como Extremadura, A Ríoxa, Andalucía, Castela A Mancha, Comunidade Valenciana, País Vasco, Castela e León, Cantabria, Cataluña, Canarias, Madrid, Murcia, Ceuta, Melilla e Aragón.

Como contrapartida, os voluntarios e voluntarias de Galicia tiveron a posibilidade de acudir ao estranxeiro cunha oferta inicial de 198 prazas en total, das cales se cubriron 99, e ao resto de comunidades autónomas de España cunha oferta inicial de 128 prazas, das cales se cubriron 77.

Nas comunidades autónomas a ocupación foi:

Lugar	Nº Participantes
Andalucía	8
Aragón	2
A Ríoxa	4
Canarias	7
Cantabria	4
Castela A Mancha	4
Castela e León	2
Cataluña	0
Ceuta	2
Valencia	19
Extremadura	5
Illas Baleares	6
Madrid	0
Melilla	2
Murcia	4
Navarra	3
País Vasco	5
Total	77

5 Oferta concertada: o obxecto foi facilitar á mocidade o acceso a instalacións xuvenís, das que é titular a Consellería de Política Social, para o desenvolvemento de programas de lecer e tempo libre.

Os destinatarios son:

- asociacións xuvenís, entidades prestadoras de servizos á xuventude e escolas de tempo libre constituídas e legalizadas, os consellos locais e municipais de xuventude, as corporacións locais, as entidades públicas ou privadas que realicen actividades coa xuventude, os grupos de mozos e mozas galegos/as non asociados/as que organizan actividades de tempo libre sen ánimo de lucro e para os efectos de realización dun programa de actividades.

O servizos que se ofertaron son:

- auga, luz, electricidade e alimentación en réxime de pensión completa, material (excepto o correspondente ás actividades específicas) que, no caso dos campamentos, comprende tamén as tendas de campaña, colchóns e mantas; xerencia e persoal de servizo.

Na campaña do 2018 ofertáronse 1.195 prazas, distribuídas en 8 instalacións e 14 quendas. Prazas ocupadas: 910.

- ▶ **O total das prazas ofertadas en todos os programas e actividades da campaña de verán 2018 acadaron as 9.772.**

5.1.3.2 Programa Xuventur

A Axencia Turismo de Galicia e a Consellería de Política Social a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado puxeron en marcha unha nova edición do programa “Xuventur”.

Tratouse dun programa de actividades de educación non formal para desenvolver en aloxamentos turísticos de Galicia situados no medio rural, en estadías de fin de semana durante o mes de outubro, que sirva tanto para a adquisición de competencias e habilidades por parte da mocidade como para fomentar o coñecemento da riqueza natural, o coidado do ambiente, o goce da paisaxe e o contacto coa natureza entre a mocidade.

Xuventur estivo dirixido á xente nova que tiña entre 18 e 30 anos no momento da solicitude. Ofertáronse un total de 558 prazas (18 por quenda) e o número de participantes foi de 513.

Ofrecéronse distintas alternativas de participación:

- ▶ **Programa 1: ecoturismo:** desenvolvemento de actividades de ecoturismo na Mariña Lucense (Ribadeo, Lugo). Aloxamento: Hotel Voar, Rotonda Voar 27700 Ribadeo, Lugo
- ▶ **Programa 2: aprendendo a emprender:** achegamento ás bases do modelo Learn Startup para o emprendemento. Fragas do Eume (A Capela, A Coruña). Aloxamento: Hotel Fraga do Eume, Lugar A Estoxa 4, 15613 A Capela.
- ▶ **Programa 3: “autocoñecemento 360°”:** Actividades de acercamento á Intelixencia emocional en Valdoviño (Ferrolterra-Eume, A Coruña). Aloxamento: Hotel A Roda, Lugar Playa del Río, Meirás (San Vicente), Valdoviño, 15552 Valdoviño
- ▶ **Programa 4: estadías creativas.** Actividades de inmersión no medio rural e natural a través da creatividade en Seoane do Courel, Lugo. Aloxamento: Casa do Ferreiro, San Xoan, 24, 27324 Seoane do Courel.

- ▶ **Programa 5: ecoturismo.** Desenvolvemento de actividades de ecoturismo pola Costa da Morte (Carnota, A Coruña). Aloxamento: Pensión o Prouso, Praza San Gregorio 5, 15293 Carnota, A Coruña
- ▶ **Programa 6: corpo e mente.** Desenvolvemento de actividades de crecemento persoal e disfrute no medio rural na aldea de Covelo (Baixo Miño, Pontevedra). Aloxamento: Lugar dos Devas, Cernadela 4, 36873 (Covelo, Pontevedra)
- ▶ **Programa 7: descobre o Xurés.** Desenvolvemento de actividades de inmersión e coñecemento do Parque Natural do Xurés. Limia (Lobios, Ourense). Aloxamento: Hotel Lusitano, Estrada de Portugal, 47, 32870 Lobios, Ourense
- ▶ **Programa 8: estadías de emprendemento natural:** Actividades de emprendemento no rural e novas tecnoloxías no contorno dos Ancares (Cervantes, Lugo). Aloxamento: Hotel Piornedo, Donís (San Fiz), Piornedo, 27664 Cervantes, Lugo.

5.1.3.3 Lingua de namorar 2018

Lingua de namorar é un concurso en liña de mensaxes de amor en galego convocado pola Consellería de Política Social e a Consellería de Cultura e Turismo, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e da Secretaría Xeral de Política Lingüística, respectivamente.

O certame está dirixido á mocidade con idades comprendidas entre os 14 e os 35 anos, con dúas categorías: categoría A (de 14 a 35 anos) e categoría B (de 20 a 35 anos). Os seus obxectivos son dinamizar o uso da lingua galega entre a mocidade nas relacións interpersoais e nas novas tecnoloxías, nomeadamente na Internet e na mensaxería instantánea, e mais incrementar a percepción do galego como unha lingua que é útil para os momentos de lecer e de diversión.

No ano 2018 participaron no concurso 1.500 persoas, ben enviando algunha mensaxe ou ben só na fase de votación.

As 704 mensaxes que participaron en Lingua de namorar 2018 debían estar escritas en lingua galega e podíanse redactar en prosa ou en verso. Cada participante podía enviar un máximo de dúas mensaxes ao concurso, cuxa extensión máxima era de 350 caracteres.

Tras a deliberación do xurado, resultaron gañadoras da categoría A, de entre as 50 mensaxes que recibiron tres ou máis votacións dos usuarios e usuarias, as seguintes:

1º premio: Muiñeira, Nee Barros Fernández

2º premio: Tes lume?, Ania Ferreira Longueira

3º premio: Amor adiantado, Uxía Martínez Cabadas

Tras a deliberación do xurado, resultaron gañadoras da categoría B, de entre as 53 mensaxes que recibiron catro ou máis votacións dos usuarios e usuarias, as seguintes:

1º premio: Infinito, Teresa Pérez Lousame

2º premio: Fagamos melodía, Aitana Iglesias Márquez

3º premio: Terroristas, Iria Carreira Pazos

O 14 de febreiro tivo lugar o acto de entrega de premios no Museo do Mar de Galicia, en Vigo.

5.1.3.4 Foro Aberto do Tempo Libre 2018

O Foro do Tempo Libre é un espazo de encontro e reflexión colectiva que serve por unha banda para actualizar coñecementos e identificar necesidades e pola outra para sentar as bases das xornadas Interactuando no Tempo Libre, que teñen lugar en Gandarío en outono.

O foro está aberto a calquera persoa interesada en contribuir e, concretamente, a educadoras e educadores no tempo libre, asociacións xuvenís e entidades prestadoras de servizos á xuventude, empresas do sector, xerentes de instalacións, técnicos de xuventude, informadores e informadoras.

Neste foro, ao que acudiron 20 persoas, informouse sobre a situación do cambio de normativa en materia de tempo

libre e sobre as novidades da nova lei de contratación pública. Ademais, artelláronse as duodécimas xornadas do Interactuando no Tempo Libre, coa identificación de temáticas e pasos para a súa organización e convocatoria.

5.1.3.5 Interactuando no tempo libre 2018

Interactuando no Tempo Libre é un espazo de reflexión, participación e debate entre os profesionais do sector do tempo libre, un foro para o intercambio de experiencias e para a actualización de coñecementos, un espazo de aprendizaxe, encontro e convivencia, un tempo para reflexionar e vivir o tempo libre en clave educativa e achegarse a diferentes maneiras de traballar, e para tecer redes.

Os seus obxectivos son promover o diálogo entre todas as persoas que traballan neste ámbito, dar a oportunidade de encontrarse e establecer contactos, reflexionar e analizar a acción educativa no tempo libre, e trazar liñas de acción e compromisos para poñer en práctica nas diferentes realidades de cadaquén.

As xornadas do Interactuando no Tempo Libre tiveron lugar entre os días 19 e 21 de outubro no Albergue Xuvenil de Gandarío e participaron 70 persoas, entre monitores/as e directores/as de actividades de tempo libre, técnicos/as de xuventude e dinamizadores/as xuvenís, profesionais do ámbito (animadores/as socioculturais, educadores/as sociais, pedagogos/as, dinamizadores/as de actividades de educación no tempo libre), membros de asociacións xuvenís, grupos informais que realicen actividades de tempo libre e voluntarios/as, e persoal da Dirección Xeral.

O programa consistiu nunha sesión inaugural, onde se puxeron en común as experiencias dos diversos sectores implicados na Campaña de Verán 2018 e se debateu sobre o seu futuro: 4 faladoiros (o tempo libre é traballo ou dá traballo?, programacións da campaña de verán, titulacións de tempo libre e calidade e posta en valor), e unha feira de experiencias.

5.1.4 Residencias xuvenís

As residencias xuvenís son un instrumento ao servizo da mocidade e, en particular, dos mozos/as estudantes durante o curso académico. Ofréceselles aloxamento e manutención, ademais dunha serie de actividades convivenciais e educativas, a través das que se intentan fomentar os valores sociais, culturais e deportivos da mocidade residente e de calquera que puidese beneficiarse do labor sociocultural nas actividades que se programan.

- 1 Orde pola que se convocan prazas nas residencias xuvenís dependentes da consellería de Política Social para o curso 2018/19 (DOG nº 150 do 07.08.2019)

Coa finalidade de facilitar o uso das residencias xuvenís ás mozas e aos mozos estudantes e/ou traballadores/as, esta consellería convocou a oferta de prazas nas ditas residencias dependentes da Consellería de Política Social para o curso académico 2018/19, no réxime de internado. Convocáronse 220 prazas para persoas residentes (de 16 a 30 anos):

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	74
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	55
Altamar (Vigo)	91
Total	220

Do total de prazas resérvase un 9% para mozos e mozas que desempeñen unha actividade estatutaria, funcionarial ou laboral, tanto se é por conta propia como allea, distribuídas do seguinte xeito:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	7
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	8

Así mesmo, do total de prazas resérvase tamén un 9% para o caso de mozas que sufran violencia de xénero ou

para mozos e mozas cuxas proxenitoras a sufrisen. A distribución de prazas é:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	7
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	8

As prazas ofértanse en réxime de internado (con aloxamento e manutención), durante unha estancia máxima de 11 meses e estará comprendido no período establecido para o curso académico 2018/19; exceptúanse os períodos vacacionais de Semana Santa e Nadal.

- 2 Orde pola que se convocan prazas de persoas colaboradoras-bolseiras para as residencias xuvenís dependentes da Consellería de Política Social para o curso 2018/19

É vontade da Consellería de Política Social favorecer o acceso ao ensino universitario dos/das estudantes con escasos recursos e, ao mesmo tempo, dotar de persoal de apoio no eido educativo e asistencial ás residencias xuvenís dependentes dela. Por iso, convoca prazas de persoas colaboradas-bolseiras, en réxime de concorrencia competitiva, para as residencias xuvenís dependentes da Consellería de Política Social, para o curso académico 2017/18. As prazas convocadas son:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	4
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	6
Total	15

Os destinatarios e destinatarias das bolsas son os/as estudantes españois/españolas, nacionais dun país membro da Unión Europea, ou estranxeiros/as residentes en España, con idades comprendidas entre os 18 anos e os 30 anos, que cursen estudos universitarios nunha facultade ou escola universitaria, estudos superiores en ensinanzas artísticas ou ciclo formativo de grao superior.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

A concesión da bolsa implica, para as persoas beneficiarias, ademais do aloxamento e mantenza gratuítos na residencia xuvenil (durante unha estancia máxima de 11 meses de setembro a xullo, excluídos os períodos vacacionais de Semana Santa e Nadal), contar coa asistencia dun titor ou titora que coordine e dirixa as funcións que desenvolva como bolseiro/a na residencia, funcións que estarán relacionadas coa dinamización do centro, incluídas actividades de información xuvenil, biblioteca, informática e deporte, entre outras.

<http://xuventude.xunta.es/albergues-e-residencias>



5.1.5 Emancipación xuvenil

A Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, apoia o desenvolvemento da actividade xuvenil, destacando entre as súas competencias, segundo o disposto no artigo 25.1 a) do Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a súa estrutura orgánica, a xestión das actuacións en materia de xuventude, así como das políticas xuvenís de carácter interdepartamental e de apoio ao desenvolvemento da actividade xuvenil.

Neste contexto, con data do 6 de xullo de 2011, asinouose o Convenio de colaboración entre o Instituto de la Juventud, do Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad (INJUVE) e a Comunidade Autónoma de Galicia, a través da entón Consellería de Traballo e Benestar, para a promoción da igualdade de oportunidades da mocidade mediante o desenvolvemento de programas de promoción da emancipación xuvenil para o ano 2011.

A Oficina de Emancipación Xuvenil creada ao abeiro deste convenio e situada no Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil de Galicia, en Santiago de Compostela seguiu a realizar durante o ano 2018 accións de orientación, información e asesoramento en materia de vivenda e emprego aos seus usuarios,

O servizo complementase cunha oficina virtual de emancipación que ofrece información actualizada e asesoramento aos mozos e mozas galegos/as na páxina web: www.xuventude.net cun enlace específico á páxina web:

<http://xuventude.xunta.es/emancipacion-xove>



5.1.6 Rede galega de dinamización xuvenil.

A Rede galega de dinamización xuvenil é un servizo de asesoramento e unha canle de difusión adecuados para todos os recursos que dende a Xunta de Galicia se poñen á disposición da poboación nova. Presta servizo aos actores clave no traballo cos mozos en todo o territorio autonómico: concellos, universidades, centros de ensino secundario, asociacións, etc. Así como a todos aqueles mozos que dunha forma independente soliciten información ou asesoramento en materia de mocidade.

► Obxectivos acadados:

- Contribuír á dinamización da mocidade galega a partir da difusión da información do seu interese e da posta en marcha de actividades que respondan ás súas inquedanzas e intereses.
- Incrementar a participación activa dos mozos e mozas, creando espazos para o debate e a participación e traballando estratexias e recursos que lles faciliten unha maior implicación.
- Contribuír a canalizar o protagonismo e capacidade de liderado dos mozos e mozas e xerar unha visión positiva da mocidade no seu ámbito territorial.
- Motivar a xuventude co obxecto de fomentar a súa participación na sociedade como cidadáns activos.
- Posibilitar un proceso máis favorable á emancipación e autonomía dos mozos e mozas a partir da información.
- Incidir na igualdade de oportunidades da xuventude a través do acceso á información.
- Organizar actividades a partir dos intereses e necesidades da mocidade.
- Crear unha canle de difusión, axeitada á xuventude, dos recursos e servizos xuvenís de que dispoñen.

► Leváronse a termo as seguintes actuacións:

5.1.6.1 Enredos - Dinamización de espazos e residencias xuvenís.

O programa Enredos pretende poñer en valor os 12 espazos xoves e as 3 residencias xuvenís dependentes da Dirección Xeral, como espazos aberto de referencia para todos aqueles mozos con inquietudes, así como para as asociacións que traballan no ámbito da xuventude e da acción voluntaria. Para iso desenvolveuse un programa regular de actividades adaptado ás características e demandas de cada un dos centros. Concretamente realizáronse 150 intervencións ao longo do ano, atendendo un total de 850 mozos e mozas.

5.1.6.2 Líderes de futuro - Programa de Liderado e Innovación Social.

Líderes de futuro é un programa formativo que ten como obxectivo desenvolver as competencias clave dos mozos e mozas participantes, así como facilitarlles as ferramentas conceptuais e prácticas necesarias, que lles permitan enfrontarse con éxito a proxectos de innovación social na súa contorna.

Así mesmo, esta actividade pretende facilitar o contacto entre mozos e mozas líderes na nosa comunidade autónoma, construíndo unha rede que favoreza a colaboración en proxectos de impactos social positivo entre entidades xuvenís e de acción voluntaria e mozos e mozas a título individual.

A actividade desenvolveuse durante catro fins de semana (6,7,8 de abril/ 4, 5 e 6 de maio/ 8,9 e 10 de xuño / 7,8 e 9 de setembro)) no Albergue Xuvenil de Gandarío e nel participaron 30 mozos e mozas. Cada un dos fins de semana tratouse unha temática concreta na que se buscou capacitar aos mozos e mozas participantes. Foron:

M1. Participación e empoderamento xuvenil.

M2. Innovación e emprendemento no ámbito da sociedade civil.

M3. Emprendemento e modelos de negocio disruptivos.

M4. Liderado social: características e competencias.

5.1.6.3 Cuarta edición do Curso de Xestión e Dirección de Proxectos de Participación Xuvenil.

A terceira edición do Curso de Xestión e Dirección de Proxectos de Participación Xuvenil dirixido a un total de 105 traballadores e xestores do eido da xuventude, profesores, directivos de entidades xuvenís e de acción voluntaria e estudantes universitarios. Levouse a cabo no mes de abril nas cidades de A Coruña, Ferrol, Santiago, Lugo, Pontevedra, Vigo e Ourense. O obxectivo do curso foi mellorar as competencias na planificación, redacción e xestión de proxectos de participación xuvenil no eido da educación non formal.

5.1.6.4 Correspondentes Universitarios.

Correspondentes Universitarios é un programa que aspira a fomentar a participación activa dos alumnos das tres universidades públicas galegas, na difusión e dinamización da información xuvenil entre os seus compañeiros de estudos.

Ao convenio asinado coa Universidade de Vigo, o 13 de febreiro do 2017 sumouse a firma dun convenio coa Universidade da Coruña para a implementación deste programa nas súas facultades e escolas. Están a realizarse trámites para a firma dun convenio coa Universidade de Santiago de Compostela.

Ao finalizar o ano 2018 estaban inscritos neste programa 31 universitarios.

5.1.6.5 Proxecto "Obradoiro de proxectos".

Ferramenta de traballo enfocada a mozos e mozas que tivesen previsto presentar propostas no marco do programa Iniciativa Xove e buscasen mellorar as súas competencias e destrezas en canto á redacción e execución de proxectos. Obradoiros dirixidos a mozos e mozas, animadores xuvenís, técnicos locais de emprego, axentes de desenvolvemento local, concelleiros/as de xuventude, asociacións xuvenís, grupos informais de mozos e mozas,

e en xeral a calquera colectivo interesado en programas de participación xuvenil. Entre o mes de abril e xuño realizáronse un total de 170 obradoiros.

5.1.6.6 En colaboración con centros educativos

Realización de charlas para difundir os diversos programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado entre os que se inclúe o proxecto Obradoiro de proxectos. Colaboración cos centros de Formación Profesional das contornas dos Espazos Xoves para desenvolver xornadas de educación non formal relacionadas coa empregabilidade e denominadas "Encontros Sectoriais".

5.1.6.7 Colaboración con oficinas municipais de Información xuvenil (OMIX)

Realízanse visitas a todas as Omix de Galicia.

5.1.6.8 Colaboracións

A Rede galega de dinamización xuvenil colaborou con distintas entidades e concellos. Así estiveron presentes no Encontro de Correspondentes Xuvenís 2.0 (Bergondo)

Dende a Rede galega de dinamización xuvenil (RGDX) colaboreouse coa marca Fest Galicia, marca creada pola Xunta de Galicia co obxectivo de promover o territorio galego como destino musical baixo criterios de calidade e sustentabilidade social. A marca acolle festivais que funcionan de xeito profesional e que achegan valores engadidos á experiencia musical a través da súa oferta de actividades e da súa xestión e organización. Durante o verán de 2018 a Rede galega de dinamización xuvenil estivo presente no espazo deste selo nos seguintes festivais:

- ▶ Portamérica, Caldas de Reis do 5 ao 7 xullo
- ▶ Resurrection Fest, Viveiro do 11 ao 14 xullo
- ▶ Revenidas, Vilagarcía do 17 ao 19 agosto
- ▶ Festival de la Luz, Boimorto do 7 ao 8 setembro

Ademais a RGDX co fin de facilitar o acceso da xuventude aos recursos e programas da Xunta de Galicia colaborou e participou cunha carpa informativa da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado nos seguintes eventos ao longo do ano 2018:

- ▶ Festa da xuventude de Melide o 18 de agosto.
- ▶ Feira Internacional de Galicia ABANCA na 18 edición da party informática XGN R Encounter, a que de novo contou co apoio da Consellería de Política Social e que tivo lugar entre o 12 e o 14 de agosto.
- ▶ Participación nos actos inaugurais do curso académico da USC no campus de Lugo o día 10 de setembro.
- ▶ A RGDX participou activamente no Encontro da xuventude emprendedora Galicia- Norte de Portugal (MEXE) en Arcos de Valdevez do 23 ao 25 de novembro. Esta iniciativa foi un espazo de aprendizaxe, achegando información sobre o emprego e emprendemento, animación, cultura e lecer, construíndo un marco cualitativo no asociacionismo xuvenil. Desde a RGDX difundíuse información de interese para a mocidade participante e prestouse apoio ás actividades programadas.
- ▶ Do 5 ao 6 de decembro, a RGDX participou no "Me-gaxove", que é un lugar de encontro para as persoas mozas adultas e adolescentes co obxectivo de promover as minorías e fortalecer as súas actividades de lecer. A educación e o deporte son as dúas prioridades desta exposición. Esta feira ofreceu alternativas para o tempo tempo libre e útil á entrada na vida profesional.
- ▶ Desenvolvemento das actividades realizadas no marco do proxecto Eurocidade_2020 entre o 14 e o 16 de decembro na Eurocidade Chaves-Verín: "Encontro xuventude emprendedora e Feira de emprego" e "Xornadas formativas no eido do tempo libre".
- ▶ Asistencia aos World Cafés organizados ao redor do deseño do plan estratéxico de Galicia.
- ▶ Colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado na organización do Congreso Estatal de Voluntariado que tivo lugar en Ourense o 28 e 29 de novembro.
- ▶ Colaboración no desenvolvemento dos Encontros sectoriais organizados pola Dirección Xeral de Xuventude, participación e Voluntariado no marco do proxecto LIDERA. Estas actividades realizáronse no último trimestre do ano nos espazos xoves da Consellería e participaron aproximadamente 461 mozos e mozas.

5.1.7 Difusión cultural

5.1.7.1 Xuventude Crea



O programa Xuventude Crea iniciouse co obxecto de dar apoio á mocidade con inquietanzas artísticas e para incentivar a súa creatividade tanto individual como colectiva nas distintas actividades do programa. Participaron persoas mozas galegas ou residentes en Galicia. Na especialidade de teatro, admitíronse ademais, que as persoas compoñentes do grupo superasen os 30 anos ata un 25% ou tivesen entre os 14 e 16 anos. Tamén se permitiu a mesma porcentaxe na especialidade de música.

Na edición do 2018 o programa incluíu 13 especialidades: artes plásticas (pintura e escultura), banda deseñada, coñiña, deseño de xoias, fotografía, graffiti, moda, música, poesía, relato breve, skate, teatro e videocreación.

Presentáronse 257 proxectos dos que se premiaron un total de 53 obras, tanto en metálico -que foron de 3.000, 1.500 e 1.000 euros para o 1º, 2º e 3º premio respectivamente- como mencións de honra que carecen de dotación económica. As persoas galardoadas foron en total 93.

5.1.7.2 Concurso de deseño do cartel do Programa Xuventude Crea 2018

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, con motivo do desenvolvemento do programa Xuventude Crea 2018, convocou un concurso co fin de elaborar o cartel do dito programa.

Agás a persoa gañadora da edición anterior, puideron participar as persoas con idades comprendidas entre 18 a 30 anos -ambas as dúas idades inclusive- e residir en Galicia.

O tema e a técnica foron libres. As obras debían incluír obrigatoriamente o texto “Programa Xuventude Crea 2018” así como as especialidades que o compoñen: artes plásticas (pintura e escultura), banda deseñada, coñiña, deseño de xoias, fotografía, graffiti, moda, música, poesía, relato breve, skate, teatro e videocreación. Cada autor/a ou autores/as puideron participar con dúas obras orixinais, inéditas e en galego.

Admitíronse traballos realizados tanto de forma individual como en grupo.

- ▶ Participaron un total de 19 persoas. O premio foi de 500 euros para o cartel gañador.



5.1.7.3 Parlamento Xove

<http://www.parlamentoxove.com/>



O proxecto Parlamento Xove fórmalo un conxunto de actividades que tiveron por obxecto fomentar entre a mocidade o diálogo como ferramenta para argumentar razoadamente as ideas propias. Potenciáronse habilidades individuais e en grupo entre as que destacaron o desenvolvemento da capacidade de selección de información, a expresión escrita, a expresión oral, a orixinalidade, a argumentación razoada, o traballo en equipo ou a convivencia. Asemade, fomentou a lectura, escritura, emprego das novas tecnoloxías con fins informativos e culturais e o respecto polas ideas dos demais.

As ditas actividades tiveron como fío común debater acerca dun tema formulado pola organización, a realización dun dossier de investigación do tema tratado e debates dialécticos. As xornadas preliminares desenvolvéronse nos meses de febreiro e marzo. Os equipos da ESO e bacharelato debateron sobre o tema: “A educación am-

biental nos centros educativos, ¿significaría evitar incendios como os acaecidos en outubro de 2017 en Galicia?”.

Na fase final, o tema a debater tanto na ESO como en bacharelato foi: “A experiencia acumulada nun ano sabático pode ser de gran axuda para orientar os intereses académicos e laborais da xuventude europea antes de que inicien a súa etapa universitaria: ¿debería existir un plan de financiamento europeo destinado a tal fin?”.

No ano 2018 participou o alumnado de 3º e 4º da ESO e 1º e 2º de bacharelato dos centros de ensino de Galicia.

- O número de equipos participantes sumou un total de 42, 19 de bacharelato e 23 da ESO.
- O número de mozos e mozas que participaron foi de 168 en total.
- O número de profesores/as que participaron foi de 42 en total
- O número de xuíces que participaron nos debates foi de 20 en total.

Os debates realizáronse en dúas fases: unha primeira clasificatoria os días 23 e 24 de febreiro para os alumnos da ESO e o 2 e 3 de marzo para os de bacharelato, no Centro Residencial Docente da Coruña no Concello de Culleredo nos que xurdiron os oito equipos finalistas de Bacharelato e os oito finalistas da ESO que se enfrontaron na fase final que tivo lugar no salón de plenos do Parlamento de Galicia o día 5 de maio.

O Colexio Plurilingüe San José-Fec de Lugo foi o gañador na categoría da ESO e o IES de Becerreá na categoría de bacharelato. O premio foi unha viaxe valorada en 5.000 euros nas dúas categorías.

5.1.8 Programas europeos



5.1.8.1 Erasmus+ Xuventude en acción



O programa europeo Erasmus+, programa da Unión Europea para a educación, a formación, a mocidade e o deporte, con vixencia 2014-2020, ten entre os seus obxectivos específicos mellorar o nivel de aptitudes e competencias dos mozos e mozas; promover a participación na vida democrática en Europa e no mercado de traballo; a cidadanía activa; o diálogo intercultural; a inclusión social e a solidariedade; posibilitar ás persoas que traballan no ámbito da xuventude e aos mozos e mozas maiores, oportunidades de mobilidade por motivos de aprendizaxe; potenciar a dimensión internacional das actividades xuvenís e o papel dos traballadores e organizacións no eido da xuventude como estruturas de apoio ás persoas mozas. O programa fomenta a mobilidade dentro e fóra dos límites da Unión Europea, a aprendizaxe non formal e o diálogo intercultural e tamén apoia a empregabilidade e a inclusión das persoas mozas independentemente do contexto social, educativo ou cultural ao que pertencen.

O programa diferencia tres liñas de acción:

Acción Clave 1. Mobilidade das persoas por motivos de aprendizaxe

Esta acción clave ofrece á mocidade e aos traballadores no ámbito da xuventude unha experiencia de aprendizaxe a través de actividades de educación non formal noutro país distinto ao seu país de residencia.

A acción estrutúrase en dous tipos de actividades:

► **Mobilidade dos mozos**, que inclúe as seguintes accións:

- Intercambios xuvenís, que permiten aos mozos e mozas participantes desenvolver competencias, sensibilizarse sobre temas sociais, descubrir novas culturas, costumes e estilos de vida, consolidar valores como a solidariedade, a democracia, a amizade, etc. Hai que destacar que o proceso de aprendizaxe se realiza a través de métodos de educación non formal.
- Proxectos de voluntariado: busca fomentar a participación da mocidade en distintas formas de actividades de voluntariado, dentro e fóra da Unión Europea. Os mozos e as mozas poden participar individual ou colectivamente en actividades non remuneradas e sen ánimo de lucro.

A partir do mes de outubro de 2018 os proxectos de voluntariado pasaron a realizarse a través dun novo programa, o Corpo Europeo de Solidariedade.

► **Mobilidade dos traballadores no ámbito da mocidade:** apoia o desenvolvemento profesional dos traballadores no ámbito da mocidade en forma de participación destes traballadores en seminarios, cursos de formación, actividades de posta en contacto, visitas de estudos, etc

Acción clave 2. Cooperación para a innovación e o intercambio de boas prácticas

Esta acción apoia as asociacións estratéxicas no ámbito da educación, a formación e a mocidade. Teñen por

obxecto apoiar o desenvolvemento, a transferencia ou a implementación de prácticas innovadoras a escala organizativa, local, rexional, nacional ou europea.

Acción clave 3. Apoio á reforma de políticas

Baixo esta acción poden realizarse actividades de diálogo estruturado: reunións entre mozos e responsables da toma de decisións no ámbito da mocidade.

O programa está aberto á participación de calquera persoa de entre 13 e 30 anos. É liña prioritaria fomentar e potenciar a participación dos mozos e mozas con menos oportunidades, ben sexa por razóns de índole xeográfica, cultural ou socioeconómica, ou ben sexa por seren persoas con discapacidade.

Os proxectos preséntanse a través dun formulario en liña, dentro de cada unha das tres convocatorias anuais establecidas. Avalíanse na Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e remítense á Axencia Nacional, que fai a proposta definitiva de aprobación. É a Comisión de Avaliación a que definitivamente aproba os proxectos.

A maioría dos proxectos presentados e aprobados no ano 2018 centráronse nos intercambios e nos proxectos de voluntariado.

Polo que respecta á participación, un total de 1.254 persoas mozas participaron neste tipo de proxectos, tanto galegos como mozos entre participantes galegos pertencentes a diferentes países da Unión Europea e a países veciños.

Durante o ano 2018 aprobáronse un total de 53 proxectos na nosa comunidade autónoma, cun importe total de subvencións de 1.049.690 euros distribuídos da seguinte maneira:

- ▶ 15 Intercambios xuvenís onde participaron 620 mozos/as e cun importe de 296.483 euros
- ▶ 12 proxectos de voluntariado onde participaron 22 mozos/as e cun importe de 208.654 euros

- ▶ 8 proxectos de mobilidade de traballadores no ámbito da mocidade onde participaron 199 traballadores xuvenís cun importe de 125.035 euros
- ▶ 1 proxecto de actividades combinadas onde participaron 90 mozos/as e cun importe de 25.076 euros.
- ▶ 3 proxectos de asociacións estratéxicas onde participaron 200 mozos/as, cun importe de 210.689 euros
- ▶ 1 proxecto de apoio á reforma das políticas onde participaron 100 mozos/as, cun importe de 10.149 euros.

5.1.8.2 Corpo Europeo de Solidariedade

O Corpo Europeo de Solidariedade é unha nova iniciativa da Unión Europea que ten como obxectivo crear oportunidades para que a mocidade traballe como voluntaria ou colabore en proxectos –nos seus propios países ou no estranxeiro– que beneficien a comunidade e a cidadanía de toda Europa.

O obxectivo do Corpo Europeo de Solidariedade é atraer a mocidade para xuntos construír unha sociedade máis integradora, apoiando ás persoas vulnerables e respondendo aos retos sociais. Ofrece unha experiencia estimulante e enriquecedora para a mocidade que desexe axudar, aprender e crecer.

As accións que abarca o Corpo Europeo de Solidariedade son as seguintes:

- ▶ Voluntariado (Asociacións de voluntariado, proxectos de voluntariado e equipos de voluntariado en áreas de alta prioridade)
- ▶ Proxectos solidarios
- ▶ Prácticas profesionais e emprego

O programa púxose en marcha en outubro de 2018, aprobáronse un total de 13 proxectos na nosa comunidade autónoma, cun importe total de subvencións de 173.604 euros distribuídos da seguinte maneira:

- ▶ 9 proxectos de voluntariado onde participan 18 mozos/as e cun importe de 143.117 euros

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

- ▶ 2 proxectos de asociacións de voluntariado onde participan 3 mozos/as e cun importe de 16.764 euros
- ▶ 1 proxecto de prácticas e contratos onde participa 1 mozo/a e cun importe de 5.839 euros
- ▶ 1 proxecto de solidariedade onde participa 1 mozo/a e cun importe de 7.884 euros.

5.1.8.3 Concurso Euroscola



A Oficina de Información do Parlamento Europeo en España, en colaboración coa representación en España da Comisión Europea e a Secretaría do Estado para a Unión Europea, convocou a XXIV edición do concurso Euroscola dedicado ao Ano europeo do Patrimonio cultural 2018, cuxo lema é: “ O noso patrimonio: onde o pasado se encontra co futuro”

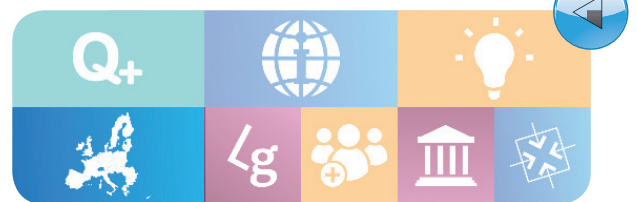
O obxectivo desta convocatoria foi: implicar aos mozos e mozas, a través dos seus centros escolares, nos obxectivos do Ano europeo: o intercambio e a valoración do patrimonio cultural de Europa como recurso compartido, concienciar sobre a importancia da nosa historia e os nosos valores comúns, reforzar o sentimento de pertenza a un espazo común, sensibilizar acerca da nosa historia e fomentar o diálogo cultural.

Puideron participar nesta iniciativa todos os centros escolares de ensino secundario obrigatorio (ESO), bacharelato ou ciclos de formación profesional de grao medio establecidos no territorio nacional. Para participar é necesario inscribirse por equipos, formados por 10 alumnos/as, de entre 15 e 18 anos, e un profesor responsable que será o líder e representante do equipo.

O equipo galego gañador do programa Euroscola 2018 na Comunidade Autónoma de Galicia foi o IES Pedra da Agúa (Camariñas). Como premio da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, os mozos e mozas do equipo gozaron dunha fin de semana de ocio educativo no Albergue Xuvenil de Gandarío no mes de setembro.

5.1.8.4 Proxecto LIDERA

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu/lidera>



O proxecto “Catalizador de oportunidades de emprego e emprendemento xove transfronteirizo” (acrónimo LIDERA) foi aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP) e ten como obxectivo promover o desenvolvemento económico transfronteirizo a través das capacidades laborais e de emprendemento dos mozos e mozas do territorio.

Con este proxecto preténdese crear unha rede solidaria coa que consolidar procesos de participación comunitaria e liderado xuvenil, desde formación personalizada, orientación, emprendemento e innovación como resposta ás necesidades detectadas no territorio.

Son socios do proxecto: a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, a Cámara Oficial de Comercio, Industria, Servizos e Navegación de Santiago de Compostela, o Instituto Português do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federación Nacional de Asociacións Juvenís Portuguesas (FNAJ) e a Comunidade Intermunicipal do Ave.

No ano 2018 no marco do proxecto LIDERA, leváronse a cabo varias actividades:

1 “Espazo Emprende”

Esta iniciativa dentro do proxecto LIDERA forma parte da actividade “Crece” que ten como obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede, no que se involucren os diferentes actores do territorio a través da xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia do proxecto. O partenariado fará evolucionar espazos públicos xa existentes no territorio (no caso da DXXPV os 12 Espazos Xove e a Oficina transfronteriza de información xuvenil Chaves-Verín) cara espazos públicos innovadores, que a xuventude poderá empregar para a realización de actividades, asesoramento ou acción relativa á empregabilidade ou ao emprendemento, e á ampliación, mellora e mantemento de iniciativas empresariais no contorno de influencia das persoas participantes.

2 LIDÉRAte: desenvolvemento persoal para o emprego e o emprendemento

Trátase dunha iniciativa formativa que se centrará no desenvolvemento persoal dos mozos e das mozas como ferramenta de apoio á mellora das oportunidades de emprego e emprendemento da xuventude. Esta actividade ten como principal finalidade: traballar no “marketing ou marca persoal” para o desenvolvemento das persoas mozas, mellora da identidade persoal, axudando a avaliar, entender e adaptarse ao mercado laboral, e lograr evidenciar o valor engadido de cada persoa; ao descubrimento da vía para conseguir diferenciarse a partir das propias calidades e mellorar as habilidades de comunicación.

Esta iniciativa formativa, dentro do proxecto LIDERA, forma parte da actividade “Cataliza” que ten como obxectivo mellorar, potenciar e impulsar a viabilidade dos proxectos e ideas da xuventude mediante a realización de actividades de titorización e asesoramento individualizado, formación especializada e coaching persoal.

A meta desta actividade é mellorar as oportunidades de emprego e emprendemento de todas e cada unha das persoas participantes. Para iso, atenderanse varios

obxectivos intermedios: formar en habilidades transversais; dotar os/as mozos/as de ferramentas sinxelas que lles permitan mellorar; propiciar o liderado da xente moza; e proactivar cara á formación activa.

Esta actividade desenvolveuse durante os meses de abril e maio de 2018 nos seguintes espazos xove da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado: Lalín, Ourense, Carballo, Noia, Betanzos, Pontedeume e Viveiro e participaron 110 persoas mozas, 50% mulleres e 50% homes de entre 18 e 30 anos.

3 Encontros sectoriais.

Dende o mes de xuño e ata decembro desenvóléronse encontros sectoriais a pequena escala onde os distintos actores do territorio puideron establecer unha dinámica de diálogo e coñecemento mutuo que impulsou a aparición de oportunidades de colaboración e mentoring.

Realizáronse nos espazos xove da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado nas seguintes localidades:

- Carballo, 27 de xuño e 29 de novembro. Temáticas: “O emprendemento a través da cultura urbana e o skate” e “Videoxogos, unha oportunidade para traballar no que mais che gusta”.
- Noia, 31 de xullo. Temática: “Do ocio ao teu negocio: oportunidades de negocio no sector da música e do son”. Obradoiro de Turntanblism DJ.
- Chantada, 19 e 23 de outubro. Temáticas: “A era da comunicación dixital: redes sociais e emprendemento” e “Innovación, crecemento e expansión no sector turístico e hoteleiro”.
- Lalín, 24 de outubro e 19 de decembro. Temáticas: “Emprendemento sustentable” e en colaboración co IES Laxeiro “A importancia do capital humano na empregabilidade xuvenil”.
- Tui, 6 e 27 de novembro. Temáticas: “Maketaing persoal para persoas emprendedoras” e “Emprendemento no sector do turismo sostible”.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

- Viveiro, 7 de novembro e 18 de decembro. Temáticas: “Mindfulness para aprender” e “Orientación profesional e emprendemento”.
- Eurocidade Chaves-Verín, 8 de novembro. Temática: “Xóvenes con vocación emprendedora- “Emprender é fácil, se sabes como”-”.
- Pontedeume, 9 e 13 de novembro. Temáticas: “Surf, ioga e emprendemento” e “Obtención de maior valor engadido en producións agrarias e gandeiras”.
- Curtis, 12 e 23 de novembro. Temáticas: “Emprendemento en base a cultivos hortícolas” e “Igualdade de xénero no ámbito escolar e laboral”.
- Vilalba, 14 de novembro e 20 de decembro. Temáticas: “Emprendemento no sector agrogandeiro e transformación agraria: casos de éxito” e no IES Lois Peña Novo “Raíles e mecánica de competición, máis aló do taller”.
- Betanzos, 14 de novembro e 21 de decembro. Temáticas: “Novos cultivos de viabilidade no medio rural” e “Empoderamento e muller”.
- Ourense, 21 de novembro e 5 de decembro. Temáticas: “ A innovación como base de emprendemento: A Molinera, laboratorio de innovación dixital” e “Cultura de ocio educativo como oportunidade de emprendemento”.
- Vilagarcía de Arousa, 5 e 19 de decembro. Temáticas: “Cultura emprendedora”, realizado no IES Armando Cotarelo Valledor e “Emprender apostando polo ambiente no sector marítimo pesqueiro”. Obradoiro de carpintería de envases e polieteno de alta densidade

Nos encontros sectoriais participaron un total de 487 persoas mozas, 175 mulleres e 312 homes, acollendo cada espazo xove o seguinte número de participantes:

Espazo Xove	homes	mulleres	Total
Pontedeume	8	6	14
Curtis	8	7	15
Betanzos	22	17	39

Viveiro	72	41	113
Vilalba	39	2	41
Tui	6	15	21
Ourense	9	25	34
Lalín	14	31	45
Vilagarcía	24	2	26
Curtis	38	4	42
Carballo	47	11	58
Pontedeume	9	4	13
Chantada	16	10	26
Totais	312	175	487

Dentro do proxecto LIDERA, esta iniciativa formativa forma parte da actividade “Crece” que ten como obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede, no que se involucren os distintos actores e reactivos do territorio a través da xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia do proxecto.

4 Xornadas formativas sobre novas perspectivas de negocio no medio rural

Esta iniciativa impulsa a relación e integración da xuventude na realidade económica do territorio reforzando o coñecemento do marco local de vida dos mozos e mozas, reforza o achegamento da mocidade á realidade do tecido empresarial galego e portugués, promove o coñecemento e valorización dos recursos e potencialidades que ofrece o territorio e presenta unha ferramenta para que a mocidade adquira coñecementos que axuden ao seu desenvolvemento persoal e profesional. Ten por finalidade que os mozos e mozas adquiren coñecementos sobre a xestión de actividades no medio rural.

As datas de realización foron do 11 ao 14 de novembro de 2018 no Albergue Xuvenil de Gandarío.

Participaron un total de 13 mozos e mozas.

Dentro do proxecto Lidera, esta acción formativa forma parte da actividade “Crece” que ten como obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede no que se involucren os distintos actores e reactivos

do territorio a través da xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia do proxecto.

5. Intercambios profesionais Galicia-Norte de Portugal co proxecto LIDERA

Esta actividade multidisciplinar de estadias creativas na área metropolitana de O Porto (Portugal), ten por finalidade apoiar a formación da xuventude mediante a mellora da súa empregabilidade e promover e estimular a empregabilidade, e emprendemento e o autoemprego nas persoas mozas galegas e portuguesas dentro dos parámetros da innovación.

A iniciativa permitirá que os mozos e mozas complementen a competencia profesional e persoal, incrementando así as súas posibilidades de inserción laboral, de xeito que poidan constatar unha práctica formativa noutro país como parte do currículo.

Esta iniciativa levouse a cabo do 2 ao 7 de decembro de 2018 e participaron 12 persoas mozas das 91 presentadas. Os/as mozos/zas participantes tiveron a oportunidade de desenvolver prácticas nos seguintes sectores: moda, novas tecnoloxías, audiovisual, servizos á xuventude e atención á diversidade.

6. Deseña o teu futuro co proxecto LIDERA: prácticas formativas non retribuídas en empresas.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado da Consellería de Política Social, oferta 20 prazas a mozos e mozas galegos/as portugueses/as entre 18 e 30 anos para a realización de prácticas formativas non retribuídas en empresas en Galicia, no marco do proxecto “Catalizador de oportunidades de emprego e emprendemento xove transfronteirizo” (acrónimo LIDERA).

As prácticas que tiveron unha duración de 10 días desenvolvéronse nas datas do 19 ao 30 de novembro de 2018 e os/as participantes puideron adquirir experiencia nalgún dos seguintes sectores: agricultura, comercio, gandería,

xardinería, sanidade animal e industria agroalimentaria.

Dentro do proxecto Lidera, esta acción formativa forma parte da actividade “Crece” que ten por obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede, no que se involucren os distintos actores e reactivos do territorio a través da xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia de proxecto.

7. Encontro Mostra Transfronteiriza da Xuventude Emprendedora (MEXE 2018), Arcos de Valdevez, 23, 24 e 25 de novembro de 2018

Un espazo de aprendizaxe para que a xuventude poida compartir experiencias e emocións e amosar publicamente as súas vivencias de participación, compromiso social e de emprendemento.

Ao encontro acudiron mozas e mozos emprendedores, membros de asociacións xuvenís e entidades prestadoras de servizos á xuventude, persoas participantes en actividades de voluntariado, mozas e mozos membros de grupos informais, técnicos de xuventude, informadores xuvenís, educadores, mediadores xuvenís e todas as mozas e mozos con espírito de iniciativa e persoas interesadas na materia. Os asistentes tiveron a oportunidade de recibir información e asesoramento personalizado na “Alameda do traballo e emprendedorismo jovem”, actividade realizada conxuntamente polos socios do proxecto para asesorar sobre distintas temáticas en relación co emprendemento. Dos temas ofertados destacan, entre outros: como desenvolver competencias persoais, como impresionar na entrevista de emprego ata como crear o propio negocio e a súa viabilidade. Así mesmo, as persoas participantes tiveron a oportunidade de coñecer exemplos de proxectos que xurdiron no ámbito dos encontros da cooperación transfronteiriza, participar en “Masterclasses e visitas pedagóxicas”, conferencias, debates, etc.

No encontro tiveron a oportunidade de participar 100 mozos/as galegos/as, cun máximo de 4 prazas por asociación ou grupo informal.

Este encontro forma parte da actividade “Emprende” dirixida a aquelas iniciativas, ideas, entidades que desexen iniciar unha nova liña de negocio, que contén cun grao de madurez suficiente co obxectivo de apoialas, afianzalas e acompañalas durante a súa posta en marcha. Neste encontro os mozos e mozas poderán coñecer e intercambiar experiencias con outras persoas mozas, tanto do propio territorio do proxecto como doutros territorios transfronteirizos.

5.1.8.6 Proxecto Eurocidade 2020

Proxecto “A Eurocidade Chaves-Verín como ferramenta de aproximación de Europa 2020 aos cidadáns” (acrónimo Eurocidade 2020) aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP).

A entidade xefa de fila do proxecto é a Agrupación Europea de Cooperación Territorial (AECT) Eurocidade Chaves-Verín e como socios están a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, o Instituto Portugués do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federación Nacional de Asociacións Juveniles Portuguesa (FNAJ), o Concello de Verín e a Cámara Municipal de Chaves.

O orzamento total do proxecto, cun financiamento dun 75% de fondos Feder, ascende á cantidade de 1.775.405, 17 euros e estenderá a súa vixencia ata o 2019.

O principal obxectivo deste proxecto é dar cumprimento, en proximidade, aos obxectivos da Estratexia Europa 2020, potenciando o historial da cooperación transfronteiriza como elemento xerador de crecemento intelixente, inclusivo e sustentable, a favor da mellora da calidade de vida dos cidadáns.

No marco deste proxecto, ao longo do ano 2018 destacan as seguintes iniciativas:

- ▶ Dinamización da Oficina de Información Xuvenil Transfronteiriza Galicia Norte de Portugal e o Local de ensaio
 - A Oficina de Información Xuvenil Transfronteiriza Galicia-Norte de Portugal, posta en marcha no ano 2011, actualmente forma parte das redes do resto de oficinas de información xuvenil tanto galegas como

portuguesas e ten como obxectivos fundamentais: servir de plataforma para promover e apoiar a mobilidade, a interacción e a colaboración entre a mocidade galega e portuguesa, contribuíndo así á integración cultural e social da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal; e ser punto de referencia de información e de asesoramento sobre cuestións como emprego, emprendemento, formación, ocupación do tempo libre, cultura e ocio; asociacionismo, mobilidade, etc. mentres se reforza a idea de Europa como unha sola comunidade.

O local de ensaio preténdese que sexa un punto de encontro da actividade musical da Eurocidade e as zonas limítrofes. Está á disposición de todos aqueles mozos e mozas da zona afeccionados á música, para que poidan ensaiar, de xeito individual ou en grupo, ofrecendo, deste xeito, outra vía para canalizar as accións de promoción e difusión da creatividade musical da xuventude galega.

- ▶ Youtubers voluntari@s. Proceso creativo na Eurocidade Chaves-Verín

Con esta iniciativa preténdese promover e estimular a innovación e crear sinerxías de traballo entre a mocidade galega e portuguesa dentro dos parámetros da creatividade dixital. Crea unha actividade multidisciplinar para as persoas mozas voluntarias que queiran coñecer outras experiencias no marco do márketing dixital tan necesario na nosa sociedade.

Trátase de fomentar a través dunha actividade un traballo de investigación, de cooperación na xuventude, e de exposición e divulgación dos mozos e mozas galegos a través da súa creatividade, tanto en Galicia coma Portugal; transmitir os coñecementos necesarios, tanto a nivel técnico como comunicativo, para unha posta en escena exitosa ante unha cámara e unha comunidade de seguidores. Abordáronse os seguintes aspectos:

- Que material audiovisual preciso
- Como fago os meus vídeos
- Que é o contido

Puideron participar xente nova galega e portuguesa e tivo lugar na Eurocidade Chaves-Verín o día 24 de maio de 2018.

- ▶ Iniciativa formativa “Comunicación e turismo no rural” Eurocidade_2020.

Trátase dunha actividade multidisciplinar para mozos e mozas que queiran compartir experiencias no sector da comunicación e innovación turística, coa intención de promover e estimular o turismo na rexión. Con esta actividade preténdese estimular o turismo da Eurorexión, facilitar aos mozos/as participantes a súa orientación profesional e inserción laboral, ofrecéndolle apoio para a creación da súa propia empresa, para materializar un proxecto de emprego empresa nos territorios de actuación, beneficiándose dos privilexios das zonas rurais. Así mesmo, tamén pretende apoiar aos mozos e mozas a coñecer e valorar o territorio para reforzar os seus sinais de identidade e despertar o seu interese por asentarse profesionalmente e contribuír ao seu desenvolvemento.

Esta iniciativa levouse a cabo os días 20 e 21 de xuño de 2018 na Eurocidade Chaves-Verín e puido participar mocidade galega e portuguesa.

- ▶ Campo de traballo transfronteirizo Eurocidade 2020: programa de emprendemento e talento.

Con esta iniciativa preténdese promover e estimular o espírito emprendedor da mocidade galega e portuguesa a través de novos métodos formativos de autoestima baseados en “aprender facendo”. Coas actividades desenvolvidas preténdese crear sinerxías entres os mozos e mozas de Galicia e Norte de Portugal co fin de que xurdan novas oportunidades na zona transfronteiriza Chaves-Verín. Ao mesmo tempo que se apoia o desenvolvemento da zona transfronteiriza a través das novas tecnoloxías aplicadas a varios sectores, a dinamización da zona transfronteiriza a través da creación de programas con claro valor social.

Esta iniciativa contou con 10 prazas para persoas mozas galegas e portuguesas e desenvolveuse na Eurocidade Chaves-Verín do 15 ao 21 de outubro de 2018.

- ▶ Encontro da xuventude emprendedora e Feira de emprego na Eurocidade_2020.

Esta acción formativa ten como fío condutor a motivación combinando unha metodoloxía práctica con continuos estímulos para fomentar o traballo de actitudes positivas que repercutan no desenvolvemento persoal e profesional das persoas mozas.

Trátase de achegar unha visión actual do mundo empresarial e a necesidade de desenvolver habilidades comerciais e de venda. Incorporar contido práctico con ferramentas para a súa fácil aplicación no día a día.

O programa, entre outros temas, inclúe mesas de experiencias, habilidades comerciais e como actividade complementaria “Feira de emprego”.

No encontro que tivo lugar na Eurocidade Chaves-Verín os días 14, 15, e 16 de decembro de 2018, participaron 30 mozos/as galegos e portugueses.

- ▶ Xornada formativa no eido do tempo libre na Eurocidade_2020.

Desenvolvéronse os días 14 e 15 de decembro de 2018 na Eurocidade Chaves-Verín, e participaron 11 mozos/as galegos portugueses, de idades comprendidas entre 18 e 30 anos.

A finalidade é complementar o itinerario formativo dos/as mozos/as no eido do tempo libre e achegar recursos para a inclusión nas actividades no eido do tempo libre. Entre as actividades realizadas destaca a ruta interpretada e taller sobre o uso da natureza como recurso de inclusión, deporte para a inclusión, ou o uso da música como recurso para o tempo libre. Así mesmo, durante a ruta e actividades de natureza realizouse un *Coworking* como forma de traballo e cohesión de empresas.

5.1.9 Programas de mobilidade

5.1.9.1 Mobilidade transnacional xuvenil Galeuropa

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu/galeuropa>



Este programa que vén realizando a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado no ano 2018 enmárcase dentro do Programa operativo de emprego xuvenil, cofinanciado pola Iniciativa de Emprego Xuvenil e o Fondo Social Europeo para o período 2014-2020. Medida 8.2.2.8. Programa de axudas para proxectos de mobilidade transnacional dirixido a mozos e mozas menores de 30 anos para a realización de prácticas formativas en empresas de países europeos, de modo que complementan a súa competencia profesional e persoal, incrementando así as súas posibilidades de inserción laboral. Concíbense polo tanto estas axudas como unha das medidas para a implantación do Sistema nacional de garantía xuvenil.

A finalidade do programa de mobilidade transnacional xuvenil é reforzar a empregabilidade e as competencias profesionais da mocidade non ocupada e non integrada nos sistemas de educación ou formación, contribuíndo á mellora da súa formación mediante a adquisición de experiencia profesional para a súa incorporación ao mercado de traballo, ao tempo que se apoia a adquisición de competencias en idiomas estranxeiros.

Preténdese promover e axudar a financiar a mobilidade da mocidade galega para que realice estadias de prácticas formativas non remuneradas en entidades/empresas públicas ou privadas de países europeos, ben directamente concedendo axudas individuais aos mozos e mozas participantes, ben mediante concesión de axudas a

proxectos de mobilidade de entidades galegas, tanto entidades locais coma entidades sen ánimo de lucro.

Os mozos e mozas que participaron ben individualmente ou a través dun proxecto dalgunha das entidades sen ánimo de lucro, concellos ou agrupación deles realizaron de 2 a 3 meses de prácticas nalgún dos 27 países da UE en sectores como (administración, agroalimentario, electricidade e enerxía, hostalaría e turismo, informática, márketing e comercio e outros).

As accións dos proxectos están encamiñadas á consecución dalgún dos seguintes obxectivos:

- ▶ Mellorar o nivel de aptitudes e competencias clave dos/as participantes.
- ▶ Reforzar a empregabilidade e as competencias profesionais das persoas mozas nos ocupadas e non integradas nos sistemas de educación ou formación, contribuíndo á mellora da súa formación mediante a adquisición de experiencia profesional para a súa incorporación ao mercado de traballo.
- ▶ Contribuír e facilitar aos mozos e mozas participantes o seu acceso ao mercado de traballo, reducir os obstáculos lingüísticos e fomentar a súa autonomía persoal mediante a mellora da súa empregabilidade.
- ▶ Potenciar os programas de educación non formal para que as persoas mozas adquiran coñecementos e habilidades que axuden a completar o seu desenvolvemento persoal e profesional.

Proxectos solicitados e beneficiarios/as do programa:

Proxectos solicitados	
Individuais	211
Entidades sen ánimo lucro	22
Concellos e agrupacións deles	4
Total	237

Beneficiarios	homes	mulleres	Total
Individuais	57	94	151
De entidades sen ánimo lucro	75	138	213
De concellos e agrupacións deles	19	29	48
Total	151	261	412

- O programa no 2018 contou cun orzamento de 2.512.627,00 euros.

5.1.9.2 Proxecto “EMPRURAL: mozos e mozas con proxecto”

O obxectivo deste proxecto é facilitar aos mozos e mozas a súa orientación profesional e futura inserción sociolaboral en comarcas locais, ofrecéndolles apoio e acompañamento profesionalizado no proceso de elaboración e materialización dos seus proxectos en tres eidos: profesional (emprego/empresa), persoal (motivación, habilidades sociais) e social (cooperación, voluntariado, reciprocidade). No medio rural tamén se erixen hoxe novas oportunidades e recursos susceptibles de seren valorados, tanto para a creación de novas empresas coma para empregos que acheguen valor engadido ás xa existentes. Para isto, é preciso por á disposición da xente nova mecanismos que lles axuden a descubrir estas oportunidades, impulsando os seus proxectos de inserción sociolaboral e converter deste xeito á xuventude no maior activo para o desenvolvemento local.

Preténdese axudar as persoas mozas a coñecer e valorar máis e mellor o territorio rural e descubrir as oportunidades que este lles ofrece no eido profesional e social. Ao mesmo tempo que se impulsa a aprendizaxe pola práctica, aplicando metodoloxía de alternancia e colaboración co tecido empresarial e se fomenta a innovación no marco dos itinerarios de inserción sociolaboral, fundamen-

talmente na aplicación das TIC na xestión empresarial, comercial e social.

O proxecto contou con 62 prazas, nas que participaron 37 mozos e 25 mozas e desenvolveuse entre os meses de marzo e outubro de 2018 e comprende as seguintes actividades :

- 1 Safari de emprego nos territorios (de abril a xuño de 2018): analizáronse casos prácticos de éxito, traballouse con iniciativas emprendedoras, participaron emprendedores presentando as súas experiencias, profesionais dos sectores de interese e realizáronse visitas técnicas a empresas de referencia.
- 2 Formación para inserción-grupo (de maio a xuño de 2018), formación baseada na metodoloxía do “learning by doing”, aprendizaxe pola práctica, nas cales, as persoas asistentes poderán participar activamente no desenvolvemento delas (supostos prácticos, dinámicas,...)
- 3 Formación na empresa-individual (de maio a setembro de 2018), comprende un mínimo de 60 horas de prácticas e máximo de 240 horas. Son sesións de estadías profesionais en empresas do sector de interese de cada participante, fomentando a aprendizaxe pola práctica e o contacto continuo coa realidade empresarial.



5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

5.1.9.3 Programa galego de mobilidade “Xuventude no mundo”

A “Xuventude no mundo” é un programa de mobilidade xuvenil organizado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, que pretende que os mozos e mozas de Galicia poidan desenvolver un programa de actividades de interese para a xuventude noutras partes do mundo. Pretende tamén facilitar o coñecemento doutras realidades socioculturais e lingüísticas para a comprensión da diversidade cultural e favorecer e potenciar a adquisición de habilidades e competencias non formais que faciliten o desenvolvemento persoal.

O programa foi destinado á mocidade residente en Galicia, que tivese entre 18 e 30 anos.

Os intercambios fixéronse nos seguintes países:

- Italia (Sicilia) do 11 de marzo ao 17 de marzo de 2018 (ofertáronse 20 prazas).
- Italia (Venecia) do 28 de marzo ao 3 de abril de 2018 (ofertáronse 20 prazas).
- Xapón (Wakayama) do 3 de setembro ao 10 de setembro de 2018 (ofertáronse 30 prazas).
- Xeorxia (Tiblisi) do 16 de xullo o 22 de xullo de 2018 (ofertáronse 5 prazas).

5.1.10 Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil

Desde o Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil prográmanse os distintos cursos e actividades para a formación tanto do persoal da Rede galega de información xuvenil (RGIX), como o das oficinas municipais de Información Xuvenil (OMIX) ou outro persoal das Administracións públicas (AAPP) e tamén para a formación da xuventude e outras persoas interesadas.

Durante o ano 2018, nas distintas modalidades de presencial e semipresencial, realizáronse os seguintes cursos, xornadas e encontros dende o centro coordinador e dos Espazos Xoves:

Nome do curso, xornada ou encontro	Edicións	Nº prazas
Acreditación das competencias profesionais	4	58 (consultas)
Club de conversa en inglés	2	20
Organización de accións socioeducativas dirixidas á mocidade no marco da educación non formal	1	30
Adestramento en habilidades sociais e de comunicación para a mocidade	1	20
Comercio Electrónico	1	30
Obradoiro formativo: validación das aprendizaxes non formais e informais	1	30
Políticas de información xuvenil en Galicia alumnos/as TASOCT: Baiona	1	20
Políticas de información xuvenil en Galicia alumnos/as TASOCT: Santiago	1	24
Políticas de información xuvenil en Galicia alumnos/as TASOCT: Portovello	1	20
Encontro correspondentes xuvenís IES Cee	1	12
Encontro correspondentes xuvenís Instituto Pedra de Aguia en Ponte do Porto, Camariñas	1	5
Encontro correspondentes en Espazo Xove de Lalín	1	8
Encontro correspondentes en Espazo Xove de Noia	1	7
Encontros Autonómicos de correspondentes xuvenís de Galicia en Gandarío	2	427
Xornada: A información na prevención de condutas aditivas	1	96
Xornada: Día Europeo da Información Xuvenil	1	96

Dentro das actividades están :

- As visitas aos correspondentes xuvenís de Noia e Ferrol cunha asistencia de 26 correspondentes
- Reunións cos correspondentes xuvenís de Centros sociocomunitarios de: Muros, Corcubión, Santa Comba, Ribadeo, Mondoñedo, Ribadavia.

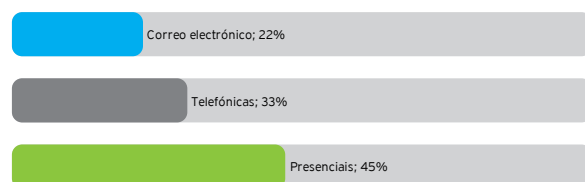
5.1.10.1 Servizo de información xuvenil

Na Oficina de Información Xuvenil aténdense consultas de forma presencial, telefónica e por correo electrónico e dáse información xeneralizada sobre temas de interese para a mocidade.

As consultas máis demandadas son sobre programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, carnés, bolsas, axudas, actividades, estudos, idiomas, cursos, voluntariado, oposicións, vivenda e outras consultas.

Atendéronse no ano 2018 a un total de 17.544 usuarios e 18.990 consultas coa seguinte distribuciónn:

	Consultas
Presenciais	8.610
Telefónicas	6.210
Correo electrónico	4.170
Total	18.990

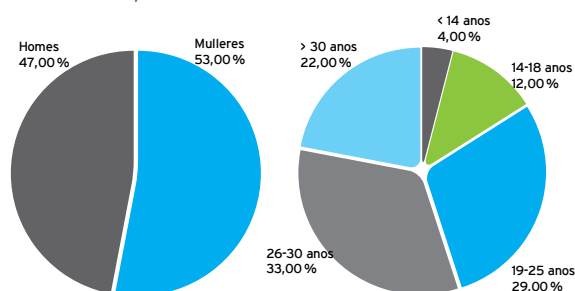


As porcentaxes das consultas realizadas, en 2018, no que se refire aos temas foron:

Información sobre os distintos programas que convoca a Dirección Xeral	38,44 %
Bolsas	8,58 %

Cursos	4,48 %
Actividades	5,06 %
Axudas e subvencións	4,05 %
Carnés	20,48 %
Estudos	6,00 %
Oposicións	1,53 %
Vivenda	0,16 %
Idiomas	6,32 %
Voluntariado	3,05 %
Otras consultas	2,32 %

As porcentaxes das consultas presenciais, en canto á súa distribución por sexo e idade foron:



A oficina TIVE presta servizos ás persoas estudantes e á mocidade relacionados con actividades de lecer e tempo libre e o turismo nacional e internacional. A actividade fundamental é a expedición de carnés que proporcionan distintos tipos de vantaxes.

O número total de carnés expedidos na oficina TIVE durante o ano 2018 foron 3.172 coa seguinte distribución:

	Nº carnés
Carné xove	2.666
Carné ISIC	354
Carné TEACHER ou ITIC	74
Carne fiyto ou IYTC	1
Carné de alberguista	77
Total	3.172

5.1.10.2 Documentación

<http://xuventude.xunta.es/rede-galega-de-informacion-xuvenil>



O traballo de documentación que se fai no centro, consiste en recoller aqueles documentos que poden ser de interese para as distintas seccións da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

Para iso repásanse boletíns, prensa e documentos co fin de facer un baleirado para a súa posterior catalogación e clasificación.

Durante o ano 2018 fíxose o baleirado, catalogación e clasificación dun total de 4.126 artigos de prensa escrita e dixital. Fixéronse escaneamentos de 3.692 artigos de prensa, manuais, revistas, folletos, DVD, dossiers, e outro material. Elaboráronse 332 dossiers, dos que 215 son de prensa e 117 de temas varios. Foron visualizados na páxina web por 38.108 usuarios; 36.294 visionados son dos dossiers de prensa e 1.814 de temas varios. Xestionáronse 405 correos electrónicos e realizáronse 305 buscas e descargas da internet sobre lexislación, manuais, información e documentación.

5.1.10.3 Correspondentes Xuvenís

O programa Correspondentes Xuvenís 3.0 é unha iniciativa da Xunta de Galicia que consiste nunha rede de mozos e mozas que voluntariamente difunden e informan, entre iguais, nos seus centros de ensino os programas da Dirección xeral de Xuventude e doutros organismos que sexan de interese para a mocidade. Así cada centro participante conta cunha antena de información xuvenil atendida por dous ou máis mozos/as.

Estes correspondentes reciben gratuitamente o carné xove, o carné internacional e o carné de alberguista durante o ano escolar no que están como correspondentes. Ademais, recoñéceselles, mediante un certificado expedido pola Administración autonómica, o tempo dedicado ás actividades como persoas voluntarias.

- ▶ Durante o curso 2017-2018 participaron 604 mozos/as.
- ▶ Durante o curso 2018-2019 están participando 856 mozos/as.

5.1.10.4 Os Centros Quérote Máis

<http://xuventude.xunta.es/querote-mais>

Quérote+

Os centros Quérote+ son un servizo que dá resposta a un serio compromiso que a Administración pública adquire co benestar da mocidade galega, proporcionando un servizo profesional e de calidade aos mozos e mozas de Galicia.

Os centros responden a unha demanda social manifesta. Día a día o equipo de traballo de Quérote+ atendeu consultas referentes a dificultades, preocupacións ou curiosidades que mozos e mozas teñen en relación coa sexualidade e a afectividade, a imaxe corporal e a autoestima, a convivencia e as relacións sociais no espazo físico e no virtual e en relación ao consumo de certas substancias.

Quérote+ traballou con base nuns piares fundamentais que fan que sexa un servizo de calidade e único: a atención global e integral, a interdisciplinabilidade, as actuacións baseadas no criterio da construción persoal propia e o fomento da autonomía persoal, o mantemento da ética profesional, a igualdade, a atención de forma confidencial, anónima e gratuíta, as actuacións educativas e preventivas, a ética profesional e a coordinación cos demais servizos.

Os obxectivos que perseguíu o servizo son:

- ▶ Contribuír ao desenvolvemento integral de mozos e mozas, atendendo as súas necesidades, intervindo nos procesos de xeito preventivo
- ▶ Contribuír a que mulleres e homes aprendan a coñecerse, a aceptarse e a expresarse dun xeito satisfactorio e congruente
- ▶ Facilitar que os mozos e as mozas dispoñan do maior número de ferramentas e habilidades para poder construírse de xeito satisfactorio
- ▶ Dotar de habilidades e estratexias que contribúan a adquirir autonomía e liberdade.

Os centros contan cun equipo formado por traballadoras e traballadores sociais, educadores e educadoras sociais, e psicólogos e psicólogas.

Carta de servizos

1. Servizo de información e asesoramento especializado.

Atención presencial	2.599
Atención en liña	1.055
Atención telefónica	1.447
Atención Whatsapp/Telegram	905
Atención videochamada	1
Total asesoramento	6.007

2. Servizo formativo

Alumnado de secundaria (Obradoiros de convivencia, convivencia nas redes sociais, Imaxe corporal, Sexualidade e afectividade e Fenómeno do botellón)	9.545
Redes familiares: nais e pais	403
Casas da xuventude, OMI, e tecido asociativo xuvenil	1.117
Centros para persoas con diversidade funcional	177
Centros de menores en situación de exclusión ou con medidas xudiciais	133
Formación a profesionais	173
Campañas socioeducativas	1.514
Presentación do servizo en facultades e outras entidades	4.352
Outras actividades	320
Total persoas participantes nas formacións	17.734

▶ **Total persoas beneficiadas do servizo no ano 2019: 23.741**

3. Publicacións e colaboracións con medios de comunicación

- ▶ Dípticos/Tarxetas/Carteis e adhesivos informativos que dan a coñecer os servizos prestados polos centros Quérote+, así como algunhas publicacións específicas referentes a algún programa ou campaña concreto.
- ▶ Intervencións puntuais na radio.

4. Participación en eventos, foros e saídas promocionais

- ▶ Actividades divulgativas en xornadas para a mocidade, nos campus universitarios e nas festividades:
 - Campaña Día Mundial de Loita contra o VIH: mesas informativas nos centros Quérote+ e facultades
 - Campaña Día da Proba Rápida do VIH mesas informativas nos centros Quérote+
 - Campaña no Día da Internet Seguro Difusión en redes sociais
 - Campaña Teñamos un bo trato
 - Campaña Día Mundial de Loita contra a Homofobia e a Transfobia: Campaña Like pola diversidade #likepoladiversidade
 - Campaña Día Mundial da Saúde Mental: #SMXenteDeseXable, en redes sociais
 - Participación Mesa redonda Violencia de Xénero
 - Participación na Feira das Asociacións de estudantes UDC
 - Participación na Xornada Colexio de Enfermaría de Galicia

5. Realización de probas específicas 354 probas rápidas de detección do VIH e 347 test de embarazo)

6. Servizo de prácticas formativas e profesionais (O equipo técnico de Quérote+ titoriza e recibe persoas

que se atopan en período formativo na realización de prácticas profesionais. 7 estudantes)

7. Presenza nas redes sociais: 10.461 seguidores/as entre Twitter, Facebook e Instagram

5.1.11 Ordes de subvencións no ámbito da xuventude

5.1.11.1 Axudas a entidades xuvenís e grupos informais

A Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, convocou e tramitou axudas dirixidas a grupos informais de mozos e mozas, asociacións xuvenís e entidades prestadoras de servizos á mocidade e ás súas respectivas federacións. Estas axudas tratan de apoiar proxectos nos que a mocidade participe de forma activa e directa en actividades concibidas por ela e das cales ela sexa a súa principal axente.

Neste senso, foi publicada no Diario Oficial de Galicia a Orde do 30 de abril de 2018 pola que se establecen as bases que rexen as axudas enmarcadas no programa Iniciativa Xove e se procede á súa convocatoria. (DOG nº. 93, do 16.05.2018).

O art. 4º establece, como un dos requisitos para poder acceder a estas axudas, a inscrición das asociacións xuvenís, entidades prestadoras de servizos á mocidade e as súas respectivas federacións, no censo oficial dependente organicamente da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

No ano 2018 foron censadas un total de 21 asociacións novas, desagregándose do seguinte xeito: 17 asociacións foron censadas como “prestadoras de servizos á xuventude” e 4 como asociación xuvenil.

Por outra banda, tamén se contempla a posibilidade de que poidan obter estas axudas os “grupos informais” de mozos e mozas que desexen realizar unha iniciativa xuvenil.

► Orzamento e nº de axudas 2018:

- O orzamento total para o financiamento destas

axudas foi de **387.955,54** euros para a realización dos proxectos de iniciativas xuvenís.

- O número total de axudas concedidas a entidades (de ámbito autonómico e provincial) foi de 61, 26 autonómicas e 35 provinciais. No relativo aos grupos informais foron 25 os proxectos concedidos.

5.1.11.2 Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

En relación co financiamento dos programas desenvolvidos polas entidades de iniciativa social, pódese sinalar que dende o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% do IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2018 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito da xuventude, nos que se financian actuacións de prevención de riscos contra a saúde da xente nova e promoción de hábitos de vida saudable neste colectivo, actuación de mellora da empregabilidade da mocidade e programas de educación non formal que faciliten a súa integración social.

► Orzamento e beneficiarios 2018.

- Concedéronse axudas a 12 entidades para realizar 21 programas no ámbito da xuventude, ao longo de 2019.
- O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 11.572.458,70 euros, dos que 585.067,15 euros corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.
- O orzamento concedido para os 21 programas de xuventude foi de 305.021 euros.

5.2 VOLUNTARIADO E PARTICIPACIÓN

5.2.1 Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria

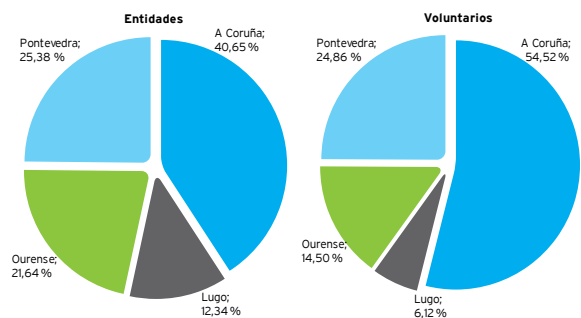
No momento actual son 989 as entidades de acción voluntaria (incluíndo ONG, entidades locais e de ámbito autonómico) inscritas no rexistro de entidades de acción voluntaria (EAV) da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado. Desde 2006 cabe destacar o incremento progresivo de entidades rexistradas que contan cun número estimado de 42.323 persoas voluntarias colaboradoras.

Total entidades de acción voluntaria (EAV)	
Asociacións ONL	730
Entidades locais	231
Autonómicas	28
Total	989

► Datos do Rexistro das Entidades de Acción Voluntaria (EAV)

O número de inscricións no rexistro EAV no ano 2018 foi de 34.

	Entidades	Voluntarios
A Coruña	402	23.075
Lugo	122	2.591
Ourense	214	6.136
Pontevedra	251	10.521
Total	989	42.323



5.2.2 Subvencións no ámbito do voluntariado (voluntariado xuvenil)

- Orde do 16 de abril de 2018 pola que se regulan as bases das subvencións para entidades de acción voluntaria e entidades locais enmarcadas no programa Servizo de voluntariado xuvenil e se procede á súa convocatoria para o ano 2018. (DOG núm. 82, do 27.04.2018).

Estas subvencións destináronse a entidades de acción voluntaria e a entidades locais que realizasen proxectos de voluntariado xuvenil. O obxectivo último foi o de fortalecer a todas as entidades de acción voluntaria e promover a participación social.

A inscrición das entidades no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia constituíu requisito indispensable para poder solicitar a subvención.

- O importe destinado foi de 173.385,27 euros para entidades de acción voluntaria e de 163.600,14 euros para entidades locais, segundo o establecido na Lei 08/2017, do 26 de decembro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2018.

A distribución provincial dos importes concedidos son os seguintes:

Orde voluntariado xuvenil: entidades de acción voluntaria

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	36	23	88.540
Lugo	6	5	10.340
Ourense	13	10	41.350
Pontevedra	15	10	32.420
Total	70	48	172.650

Concedidas: 68,57%

Orde voluntariado xuvenil: entidades locais

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	19	16	60.060
Lugo	7	7	21.400
Ourense	11	9	41.250
Pontevedra	7	6	22.360
Total	44	38	145.070

Concedidas; 86,36 %

Subvencións para entidades de acción voluntaria de carácter privado inscritas no Rexistro de Acción Voluntaria

- Orde do 3 de abril de 2018 pola que se regulan as bases que rexerán as subvencións para entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado e se procede á súa convocatoria para o ano 2018. (DOG núm 74, do 17.04.2018).

Esta orde ten por obxecto establecer as bases reguladoras polas que se rexerán as subvencións dirixidas a entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado durante o ano 2018.

- O importe destinado foi de 141.030,75 euros, segundo o establecido na Lei 08/2017, do 26 de decembro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2018.

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	54	53	60.060
Lugo	12	12	21.400
Ourense	18	18	41.250
Pontevedra	26	24	22.360
Total	110	107	145.070

Concedidas; 97,27 %

Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Desde o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2018 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito do voluntariado, como son os programas de actuación de promoción da acción voluntaria, actuacións de formación das persoas voluntarias e de sensibilización en materia de voluntariado.

- Beneficiarios**

Concedéronse axudas a 16 entidades para realizar 22 programas do ámbito do voluntariado, que se desenvolverán ao longo do 2019.

- Orzamento**

O orzamento da orde destinada a actuacións do voluntariado, que se executou na súa totalidade, ascendeu a **280.046,15** euros.

5.2.3 Programas de voluntariado 2018

5.2.3.1 Programas desenvolvidos pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en materia de voluntariado

Programa Acompañamento

Coa finalidade de mellorar o benestar persoal e a tranquilidade das persoas maiores que viven soas, que na nosa Comunidade abrangue ao 24% da poboación, procedeuse á posta en marcha deste programa piloto no ano 2017.

O programa Acompañamento ten por finalidade a realización de actividades de voluntariado destinadas ao acompañamento de persoas maiores que vivan soas nos seus fogares e que así o soliciten ou demanden. Supón un apoio á promoción da súa autonomía persoal e facilita a detección de posibles problemas de deterioración cognitiva.

Son obxectivos específicos deste programa:

- ▶ Fomentar a participación e solidariedade das persoas mozas.
- ▶ Fomentar o envellecemento activo e solidario nas persoas maiores.
- ▶ Mellora persoal, benestar e tranquilidade nas persoas maiores que viven soas.
- ▶ Fomentar a vida independente e, ao mesmo tempo, o intercambio interxeracional.
- ▶ Reducir os riscos de depresións, crise, ansiedade ou inseguridade que pode acontecer cando se vive só.

A realización deste proxecto artículase coa colaboración de diferentes entidades de acción voluntaria que intermedian na identificación das persoas maiores que se beneficiarán da asistencia dunha persoa voluntaria seleccionada, que as visitará entre unha e ata tres veces por semana, podendo aproveitar estes momentos para conversar, pasear ou realizar outras actividades de análoga natureza.

- ▶ No ano 2018 participaron no programa 9 entidades de acción voluntaria e houbo un total de 56 persoas voluntarias as inscricións no ano 2018 para ofrecer parte do seu tempo á realización destas tarefas de acompañamento.

Programa Pasaporte Solidario

O Pasaporte Solidario é un proxecto desenvolvido pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, que arrincou en marzo de 2011. O curso académico 2017-2018 foi, pois, a sétima edición desta iniciativa nacida orixinariamente en Dinamarca. O obxectivo do PS é promover entre o alumnado de Primaria e ESO o seu espírito voluntario e solidario, sen impoñer límite de idade; se ben, cómpre que o estudante teña un bo nivel de lectura comprensiva. Para o anecdotario queda o feito de que algúns centros moi concretos solicitaron pasaportes para os pícaros, que plasmaron a súa concepción en sinxelos debuxos.

O PS é individual e propón xustamente varias actividades solidarias. Entrégase a cada neno -loxicamente titorizado-, que, se ben ten que plasmar a súa experiencia persoal, é posible vivir esta en grupo. En cada páxina había dúas actividades solidarias que o alumno debe realizar con liberdade, unha liberdade que ten tamén o centro. En efecto, nalgúns casos este fixo as súas achegas propias e mesmo cambiou algunha actividade por debuxo ou outra propia, sobre todo aqueles centros que xa teñen definida unha liña de traballo solidario (cunha celebración en concreto, cunha ONG, por exemplo).

A entrega é gratuíta, e así cada centro que o solicitou recibiu os exemplares cos que estaba disposto a traballar. A Dirección Xeral non regateou respaldo firme e constante a eses centros, facilitándolles un número de teléfono móbil para as dúbidas e un enderezo de correo electrónico. Asemade, unha persoa enviada pola Dirección Xeral acudiu aos centros que solicitaron respaldo e asesoramento.

Preparouse na Dirección Xeral a relación de diplomas que

se entregaron (un a cada alumno que cubriu o PS, e remítuselles aos centros antes do remate do curso).

Os colexios participantes foron o Colexio La Salle, CEIP de Laredo, CEIP Condessa de Fenosa, CEIP de Quiroga, IES David Buján, CEIP Plurilingüe Os Casais, CEIP O Ruxidoiro, Colegio Plurilingüe Mariano, Colexio Carmelitas Ourense, CEIP de Quiroga, CEIP Barrantes, CEIP O Bolo, CPR Miraflores e CEIP Plurilingüe Manuel Bermúdez Couso.

- ▶ No curso 2017-2018 solicitaron formar parte do Pasaporte solidario 13 centros e participaron 704 alumnos.

Voluntariado ambiental no litoral galego 2018

No ano 2018 a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado puxo en marcha un novo programa de voluntariado ambiental no litoral orientado a estimular o interese pola preservación e defensa ecolóxica desta zona marítima así como adquirir valores e actitudes de responsabilidade co medio no litoral.

Nesta ocasión leváronse a cabo dúas quendas de actividades de 5 días cada unha delas, do 20 ao 24 e do 27 ao 31 de agosto, con 8 prazas en ámbos os dous casos. A primeira delas nas praias da Costa da Morte (Corme, Laxe, Arou, Camelle, Baldaio, Razo...) e a segunda no Golfo Ártabro (ría de Betanzos, A Coruña, Ares e Ferrol).

As actividades realizadas foron as seguintes:

- ▶ Retirada do lixo no litoral, a súa catalogación e clasificación posterior
- ▶ Labores de vixilancia ambiental (cantidade e calidade de lixo presente, varamentos de cetáceos, localización de puntos de verteduras de augas contaminantes, vertedoiros ilegais, manchas de petróleo nas praias procedentes da limpeza de bodegas de barcos
- ▶ Cinzas procedentes de incendios forestais

O programa incluía desprazamento dende o punto de queda ata o lugar da actividade, aloxamento e pensión

completa, programa de actividades e seguro de accidentes e responsabilidade civil.

Ao finalizar a súa participación neste programa de voluntariado ambiental, as persoas voluntarias obtiveron da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado un diploma acreditativo da acción voluntaria desenvolvida, que foi inscrita como experiencia voluntaria no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

- ▶ Para esta actividade anotáronse 151 persoas voluntarias e participaron un total de 16.

Plan de formación do voluntariado

O Plan de formación do voluntariado leva a cabo actuacións en materia de formación continua, destinada principalmente a persoal técnico e voluntariado das entidades inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia, e calquera persoa que queira formar parte do voluntariado galego.

Co Plan de formación do voluntariado pretendeuse cumprir os obxectivos de mellorar, sistematizar e cualificar a formación do voluntariado; así como os de crear unha estrutura de información, formación e sensibilización do voluntariado, tal e como se establece na Estratexia de acción voluntaria 2016-2018.

No ano 2018 ofertáronse un total de 3 cursos, 1 presencial e 2 en liña. Estes cursos tiveron como destinatarios preferentes ao persoal técnico e voluntarios das entidades inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia.

As solicitudes e a súa tramitación realizáronse a través do portal www.voluntariadogalego.org,

Cursos	Inscritos/as	Aprobados/as
Presenciais	26	14
En liña	340	190
Total	366	204

5.2.3.2 Programas con colaboración interadministrativa

Programa Rede de centros escolares solidarios

O programa Rede de centros escolares solidarios é unha iniciativa da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado que pretende descubrir o voluntariado ao alumnado de educación secundaria, bacharelato, formación profesional e de adultos de Galicia e animalos a comprometerse.

O principal obxectivo do programa é promover valores de solidariedade, participación, compromiso social e voluntariado entre a comunidade educativa (pais, nais, profesorado e alumnado), e favorecer que os e as escolares se comprometan como voluntarios e voluntarias, a través dunha metodoloxía activa e participativa que fomente o traballo en equipo e achegue ao alumnado á realidade do voluntariado.

Cada centro escolar podía desenvolver con liberdade o seu proxecto solidario ou programa propio de voluntariado, na dobre modalidade:

- Proxecto único que repercute no mesmo centro ou no seu alumnado,...
- Proxecto realizado en colaboración cunha entidade inscrita no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

► Datos xerais curso 2017-2018

- Número de centros de ensino participantes na RCES (2017-18): 12 centros
- Número total de alumnado participante: 1.771
- Número total de profesorado participante: 65

Centro	Localidade	Alumnas	Alumnos	Alumnado total	Profesorado
CPR San Miguel	Vigo	125	133	258	6
IES A Sardiñeira	A Coruña	16	12	28	3
CPI Eusebio Lorenzo Baleirón	Dodro	16	39	55	7
CPR Plurilingüe Divina Pastora	Ourense	137	113	250	7
CPR Plurilingüe Abrente	Portonovo	13	14	27	2
CIFP Ferrolterra	Ferrol	85	540	625	8
CPR Plurilingüe Mariano	Vigo	72	68	140	7
IES Castro Aobre	Vilagarcía	95	50	145	3
CPI O Toural	Vilaboa	34	40	74	6
CPR Plurilingüe Padres Somasco	A Guarda	9	11	20	7
CPR Plurilingüe Sagrado Corazón Jesús	Pontevedra	40	37	77	5
CIFP Compostela	Santiago	39	33	72	4
Total		681	1.090	1.771	65

Voluntariado Educación Primaria “Móvetete”

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado puxo en marcha, por terceiro ano consecutivo un programa de voluntariado na educación primaria. O proxecto “Móvetete” pretende ser un instrumento para a formación integral do alumnado de educación primaria ao redor dos valores asociados ao voluntariado e á solidariedade.

Os obxectivos principais do programa son:

- A inmersión nos valores solidarios e na acción voluntaria dende o comezo da etapa educativa obrigatoria.
- O traballo dos valores solidarios dende un contexto lúdico empregando a música como un mecanismo motivacional.

Co fin de acadar os obxectivos propostos deseñouse un proxecto en base á canción “Móvetete” de Paco Nogueiras, canción que se empregará como instrumento didáctico inspirador dunha parte do proxecto, e que servirá de reforzo aos nenos e nenas implicados.

► Datos xerais curso 2017-2018

- Número de centros de ensino participantes no Móvetete (2017-18): 8 centros
- Número total de alumnado participante: 337
- Número total de profesorado participante: 42

Centro	Localidade	Alumnas	Alumnos	Alumnado total	Profesorado
CPI Virxe da Cela	Monfero	6	10	16	2
CEIP Plurilingüe San Marcos	Abegondo	47	52	99	8
CEIP Plurilingüe Os Casais	Fene	28	20	48	9
CEIP Emilia Pardo Bazán	A Coruña	24	21	45	2
CEIP O Bolo	O Bolo	13	9	22	4
CEIP Mar de Fóra	Fisterra	19	10	29	3
CEIP Vilariño de Conso	Vilariño de Conso	5	10	15	4
CRA Ribadumia	Ribadumia	26	37	63	10
Total		168	169	337	42

Voluntariado ambiental no Parque Nacional das Illas Atlánticas (Ons)

Consistiu nun proxecto de educación ambiental posto en marcha pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.

O programa naceu co obxectivo principal de sensibilizar e infundir nos participantes criterios e coñecementos bási-

cos sobre a concienciación ambiental e a recuperación de ecosistemas no Parque nacional.

O programa desenvolveuse na illa de Ons, en 2 quendas de 5 días de luns a venres, do 24 ao 28 de setembro e do 01 ao 05 de outubro, no que grupos de 6 persoas voluntarias realizaron as seguintes actividades:

- Ruta de recoñecemento da illa e lugares de traballo.

- Eliminación de lixo mariño nas praias e sistemas dunais.
- Eliminación de especies vexetais exóticas invasoras (EEI).
- Eliminación de rebrotos de eucaliptos.
- Labores por definir en caso de crise ambiental como incendio, vertedura de hidrocarburos, varamentos de animais mariños...

O programa incluía desprazamento dende o punto de queda ata a illa, aloxamento e pensión completa, programa de actividades e seguro de accidentes e responsabilidade civil.

Ao finalizar a súa participación neste programa de voluntariado ambiental, as persoas voluntarias obtiveron da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado un diploma acreditativo da acción voluntaria desenvolvida, que foi inscrita como experiencia voluntaria no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

- ▶ **En total este ano nesta actividade colaboraron 12 persoas voluntarias (de 98 inscritos).**

Programa de Voluntariado dixital

As novas tecnoloxías favorecen a aparición de novas vías de participación e contribución cidadá, ademais de promover a responsabilidade social empresarial por parte de entidades e organismos colaboradores na Sociedade Dixital actual, co obxectivo de dinamizar a acción social de base fomentando entre outros obxectivos, a comunicación interxeracional, a inclusión social, laboral e cultural dos colectivos menos favorecidos, en risco de exclusión social, entre outras causas pola brecha dixital, palpable entre a cidadanía galega actual, cunha presenza demasiado ampla e heteroxénea dos perfís de uso dixital na actualidade, que abrangue dende os nativos dixitais que naceron e creceron xa coa presenza e uso de todo tipo de tecnoloxía dixital ata as persoas maiores con escasa ou nula formación regulada, que son consideradas

“analfabetas dixitais”, xa que descoñecen o uso básico da internet e de calquera aparello tecnolóxico.

Así o Programa de voluntariado dixital contribúe á construción dun marco de cooperación, participación e implicación que favoreza a alfabetización e a capacitación dixital da cidadanía, xunto coas accións de innovación social dixital que pretenden dar resposta ás necesidades sociais non cubertas neste ámbito, mediante o acompañamento dixital por parte das persoas voluntarias adscritas ao programa, xunto coas entidades de acción voluntaria, organismos colaboradores e mecenas.

Durante o 2018, esta iniciativa acadou as seguintes cifras:

- ▶ **Máis de 551 voluntarios/as sumaron esforzos para pór en marcha actuacións concretas de apoio á alfabetización dixital, capacitación dixital e innovación social dixital.**
- ▶ **Os axentes colaboradores suman un total de 165, dos cales 127 son entidades de acción voluntaria, 13 organismos colaboradores e 25 mecenas dixitais.**
- ▶ **A execución dos 18 apoios dixitais (presenciais e virtuais) demandados polas entidades colaboradoras contaron con 202 persoas beneficiarias.**

Durante este período atendeuse a distintos colectivos en risco de exclusión, tales como persoas maiores, persoas con algún tipo de discapacidade física ou mental, persoas desempregadas, xuventude, etc.

Algúns dos apoios realizados no marco dos 3 eidos estratéxicos do Plan de inclusión dixital son:

- ▶ **Alfabetización dixital:** curso de iniciación á informática e navegación pola internet, curso de alfabetización dixital, etc.
- ▶ **Capacitación dixital avanzada:** formación para Pemes e Autónomos, obradoiro para aprender a facer xestións pola internet: banca en liña, compras pola internet, e-administración e servizos electrónicos, formación para a mellora de competencias dixitais

básicas, supervisión das “Certificacións Microsoft Office Specialist”, “Faite dixital e tramita un clic, coñece as vías para acceder á Administración”, “coida a túa saúde coas tic, plataforma e-saúde e cita médica en liña”, programación de aplicacións para teléfonos móbiles, “fotografía dixital, “retoque fotográfico de Gimp”, “apoio dixital na semana europea de Coding”, “Obradoiro da axilidade mental coas TIC”, etc.

- **Innovación social dixital e participativa:** “innovación e uso creativo das novas tecnoloxías”

Ademais, establecéronse mecanismos de compensación e incentivos para as persoas voluntarias do Programa a través da certificación das experiencias voluntarias a través do Rexistro de Experiencia Voluntaria da Xunta e a emisión de 20 diplomas que acreditan a experiencia voluntaria realizada polos/as voluntarios/as.

No marco do Plan de formación do voluntario e da voluntaria incluído neste programa de Voluntariado dixital, ofrecéronse diferentes actividades formativas para completar e enriquecer o perfil dixital das persoas voluntarias que executan os apoios. Entre elas se recollen:

- 1 “Faite dixit@l e tramita nun clic, coñece a nova sede electrónica da Xunta de Galicia.
- 2 “Ciberseguridade na túa casa: ciberseguridade para tod@s
- 3 InfoDay: axudas Red.es para o impulso a o sector do videoxogo.
- 4 Xornada Transformación Dixital e Talento.
- 5 All Digital Awards 2018.
- 6 Vodafone connecting for Good Galicia

O programa de Voluntariado dixital tamén dá resposta ás necesidades materiais, de equipamentos, necesarios para a transformación dixital da nosa sociedade, a través da cesión de material e equipamentos informáticos ás entidades de acción voluntaria que o necesitasen e o

solicitasen. Así durante o 2018, atendéronse 7 solicitudes de cesión de equipamentos o que levou á doazón de 40 equipos informáticos completos. Equipamentos todos eles que contribúen a mellorar os servizos prestados aos destinatarios das nosas actividades formativas dixitais.

Programa de intercambio xuvenil internacional REAJ

Este é un programa de intercambios xuvenís impulsado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Rede española de albergues xuvenís e a Asociación de Inglaterra e Gales de albergues xuvenís. Mediante o desenvolvemento deste programa, quíxose dar aos mozos/as socios/as da Rede española de albergues xuvenís unha oportunidade única de experimentar, vivir e colaborar nos albergues doutro país co obxectivo de mellorar os seus coñecementos nun ambiente internacional.

O obxectivo principal do programa foi potenciar o desenvolvemento profesional dos mozos/as, facilitándolles así a súa formación nas distintas actividades que se realizaron nas instalacións dos albergues. Así mesmo, adquiriron un coñecemento intercultural durante a súa estancia no país de acollida, impulsando a aprendizaxe de idiomas, o respecto por outras culturas e formas de vida, e a súa influencia nas distintas ramas profesionais. O programa foi dirixido a mozos e mozas de 18 a 30 anos, que reuniron as seguintes características:

- Ter inqedanzas profesionais, especialmente no mundo do alberguismo.
- Ser voluntario/a dalgunha entidade de acción voluntaria, ou ter colaborado con algunha nalgún momento anterior
- Posuír o carné de alberguista en vigor durante o desenvolvemento do programa.
- Ter un coñecemento fluído do idioma principal do país de destino (nivel mínimo esixido de inglés: B1).

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Asociación Española de Albergues (REAJ)

elixiron aos participantes do conxunto de candidaturas recibidas na web www.voluntariadogalego.org a partir do mes de maio de 2018, tendo en conta os requisitos ou calquera outro tipo de indicacións determinadas pola asociación nacional de destino ou dos albergues.

- Anotáronse 243 persoas de España e participaron 29. Das 10 persoas estranxeiras que visitaron o noso país unha persoa de Eslovenia estivo na residencia Xuvenil Altamar en Vigo e dúas persoas da República Checa no Lug 2 de Lugo.

Pais	Participantes
Croacia	3
Escocia	6
Inglaterra	2
Portugal	1
República Checa	17
Total	29

Programa de Voluntariado nos espazos xove da Rede galega de centros xuvenís

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ten o programa de voluntariado nos Espazos Xove da Rede galega de centros xuvenís para persoas maiores de 18 anos. Con este programa preténdese fomentar a participación e solidariedade entre a poboación, adquirir unha formación non formal no ámbito das actividades formativas e lúdicas que se realizan nos Espazos Xove e servir de plataforma para o desenvolvemento dunha cidadanía dinámica, participativa, solidaria e comprometida.

- Anotáronse un total de 110 persoas nos distintos Espazo xoves dende a posta en marcha deste programa.

Programa de voluntariado para persoas con alzhéimer

o Ano Galego do Alzhéimer, a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Secretaría Xeral de Política Social puxeron en marcha esta iniciativa co obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas que padecen a enfermidade de alzhéimer e das súas familias e cuidadores.

Este programa xurdiu coa idea de fomentar que os cidadáns teñan un maior coñecemento e solidariedade cara ás persoas que padecen esta demencia e contribúan a garantir unha vida digna a estes enfermos, na súa maioría persoas maiores.

O apoio de persoas voluntarias na atención dos enfermos de alzhéimer permítelles gozar da compañía doutras persoas e axúdalles a mellorar o seu estado de ánimo. Para as familias e persoas cuidadoras tamén é unha axuda de gran valor.

As persoas voluntarias realizan nestes centros fundamentalmente funcións de acompañamento que están dirixidas por un profesional ou responsable do centro. Ademais, contribúen a que os usuarios participen nas diversas actividades que se desenvolven no centro, apoien aos maiores na súa mobilidade, lles axuden a realizar as actividades da súa vida cotiá e a ocupar o seu tempo libre.

Os centros dependentes da Consellería de Política Social onde prestan accións de voluntariado con este colectivo son os seguintes:

- Centros de día de Alzhéimer de A Coruña: A Coruña, Ferrol (AFAL), Ribeira (AGADEA), Santiago de Compostela (AGADEA) e Volta do Castro.
- Centros de día de Alzhéimer de Lugo: Burela, Lugo (AFALU) e Celeiro (Viveiro).
- Centros de día de Alzhéimer de Pontevedra: Lalín (Geriatros), Moaña e Vigo.
- Residencias de Maiores da Coruña: Laraxe (Cabanas), Concepción Arenal, Torrente Ballester, Caranza (Ferrol), Oleiros, Ribeira, Volta do Castro
- (Santiago de Compostela) e Fundación José Ote-

ro-Carmela Martínez (Santiago de Compostela).

- Residencias de Maiores de Lugo: Castro Riberas do Lea (Castro de Rei), Centro Asimédica Virgen de la Luz (Monforte), Asimédica de Monforte, As Gándaras (Lugo) e Quiroga.
- Residencias de Maiores de Ourense: Bande, Nosa Señora dos Miragres (Barbadás) e Larouco.
- Residencias de Maiores de Pontevedra: Meixoeiro (Vigo) e Monte Arieiro (Vigo).
- Asociacións de familiares de enfermos de Alzheimer: AFAOR (Ourense), AFAGA (Vigo), AFAL e AFAMO

- ▶ En total, anotáronse ao programa 262 persoas voluntarias dende a posta en marcha deste programa.

Voluntariado Cultural: voluntariado nas bibliotecas nodais de Galicia

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Secretaría Xeral de Cultura, a través da Subdirección Xeral de Bibliotecas, puxeron en marcha, fai xa 6 anos, esta iniciativa co obxectivo de responder a unha demanda social e incorporar voluntarios/as á rede de bibliotecas nodais de Galicia.

A pretensión deste programa foi que as bibliotecas nodais puidesen prestar con máis eficacia a súa función de formar, de informar, e de permitir o acceso á cultura e ao lecer dos cidadáns, en igualdade de oportunidades e por medio de procesos áxiles e innovadores capaces de brindar servizos de calidade que se acomodasen ás necesidades dos usuarios e da comunidade á que serven.

Os voluntarios realizaron fundamentalmente as seguintes tarefas:

- Apoio á difusión e promoción das bibliotecas públicas
- Apoio na formación en competencias informacionais
- Apoio na posta en práctica de proxectos e animación lectora e sociocultural

- Apoio na realización de actividades culturais ou artísticas
- Apoio á aprendizaxe doutras linguas

Total de anotados dende que comezou o programa:

Biblioteca	Voluntarios
Biblioteca Pública de Santiago Ánxel Casal	163
Biblioteca Nodal da Coruña	135
Biblioteca Nodal de Lugo	70
Biblioteca Nodal de Ourense	66
Biblioteca Nodal de Pontevedra	70
Biblioteca Nodal de Vigo	75
Total	579

- ▶ No ano 2018 anotáronse 68 persoas voluntarias

Voluntariado Gold Eoxi Lugo, Cervo e Monforte

A Consellería de Sanidade e a extinta Consellería de Traballo a Benestar puxeron en marcha o “Programa de voluntariado Gold” Eoxi Lugo, Cervo e Monforte en xaneiro do 2015.

O proxecto de voluntariado do EOXI Lugo, Cervo e Monforte naceu dentro do seu Plan de humanización co obxectivo xeral de establecer unha cultura que terá a misión de ser a forza que impulse a organización cara a excelencia na atención de cada ser humano como usuario dun establecemento de saúde.

O voluntariado Gold é unha aposta pola participación das persoas, sanitarias ou non sanitarias, en situación laboral activa ou desempregada; estudantes, xubilados,..., en definitiva, calquera persoa que estea interesada en compartir o seu tempo cos demais.

Os obxectivos do programa son:

- Sumar calidade humana á calidade técnica.
- Contribuír á mellora da satisfacción das necesidades dos usuarios.

- Dar prioridade á calidade de trato aos doentes.
- Proporcionar información e comunicación o máis claras e comprensibles posible.
- Imprimir unha maior seguridade, confianza e respecto.
- Reforzar os apartados de confortabilidade e accesibilidade no centro hospitalario.
- Contribuír á mellora das condicións e calidade de vida das persoas durante a súa estancia hospitalaria.
- Incidir no cumprimento dos principios de solidariedade, implicación e participación da cidadanía na consecución dos intereses públicos previstos no artigo 4 da Lei de acción voluntaria.

Poderá ser voluntaria/o calquera persoa maior de idade que desexe doar parte do seu tempo, ou calquera entidade, organismo ou institución pública ou privada que queira contribuír ao desenvolvemento do voluntariado.

▶ **Anotáronse ata o momento: 75 persoas**

Xuntos polo Nadal

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado colaborou, por sétimo ano consecutivo coa Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade no programa “Xuntos polo Nadal” que organizou esta última.

O obxectivo deste programa é que as persoas maiores que vivan soas poidan pasar acompañadas as festas do Nadal. Con esta finalidade ofértanse 120 prazas na Residencia de Tempo Libre do Carballiño (Ourense) e 120 na de Panxón en Nigrán (Pontevedra).

Este programa desenvolveuse nas datas comprendidas entre o 23 de decembro de 2018 e o 7 de xaneiro de 2019, e as persoas maiores tiveron aloxamento e manutención en réxime de pensión completa durante os 16 días que durou o programa.

“Xuntos polo Nadal” é unha iniciativa de ambos departamentos que se pon en marcha coa pretensión de que todo

aquel/a que así o desexe poida acudir a estas residencias como voluntario/a, e prestar o seu apoio e colaboración nas actividades que nelas se organicen nesas datas, así como ofrecer a súa compañía aos maiores que alí se atopen.

Os voluntarios/as proporcionaron apoio e acompañamento aos maiores e colaboración na organización das actividades lúdicas que tiveron lugar en ambas residencias.

▶ **A este programa anotáronse 15 persoas e colaboraron 5 en Carballiño e 3 en Panxón.**

Programa de Bibliotecas Escolares Solidarias - Lectura A

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos da, entón Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional colaboran na realización do programa Bibliotecas escolares solidarias, integrado no Plan LIA (Lectura, Información e Aprendizaxe) de bibliotecas escolares, da Consellería desta consellería.

As accións incluídas neste programa, en colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, van destinadas aos centros públicos, de nivel non universitario e de titularidade da consellería. O Plan LIA de bibliotecas escolares presenta entre os seus obxectivos o de “incentivar o uso das bibliotecas escolares por parte das comunidades educativas, aproveitando os seus recursos para unha mellor atención da diversidade, e unha máis óptima atención á multiculturalidade, ás necesidades educativas específicas e ao plurilingüismo”, así como o de “estimular a experiencia lectora entre os distintos sectores da comunidade educativa”. Unha das liñas estratéxicas deste plan é a de “acadar maiores cotas de implicación das familias na formación dos novos lectores”.

Por outra parte, unha das funcións da biblioteca escolar é a de axudar a paliar as desigualdades no acceso aos recursos culturais e de acceso ao coñecemento, poñendo á disposición de todo o alumnado, independentemente da súa situación socioeconómica, todas as ferramentas pre-

cisas para avanzar na súa formación como lector crítico e como usuario e produtor de información, competencias claves na actual sociedade da información.

Con este fin créase o programa Bibliotecas escolares solidarias dentro do cal se engloban unha serie de iniciativas tales como:

1 Concesión do Selo “Biblioteca Escolar Solidaria”

A finalidade desta iniciativa é a de recoñecer a bibliotecas nas que se traballa de forma salientable a compensación de desigualdades. Foméntase así o voluntariado cultural entre os integrantes da comunidade escolar.

As características específicas son:

- Convocatoria específica por curso escolar.
- Presentación de memorias por parte dos centros interesados.
- Concesión dos selos (15 por curso escolar).

2 Voluntariado na biblioteca Escolar

Neste caso a finalidade é o recoñecemento de horas de voluntariado na biblioteca escolar, para o alumnado colaborador, mediante a emisión de certificado ou diploma acreditativo do traballo realizado.

As características son:

- Destinado a alumnado de ESO, bacharelato, formación profesional ou ensinanzas de réxime especial.
 - As bibliotecas escolares deberán adherirse ao programa, no momento que se estipule e levar rexistro das actividades do alumnado
- ▶ [No curso 2017-2018 participaron no programa 1.128 alumnos de 84 centros.](#)

Voluntariado de Lectura-A

O obxectivo desta acción é estimular o voluntariado cultural en relación coa lectura entre o alumnado dos centros de titularidade da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, que matriculan alumnado de 5º e 6º cursos de ensino primario.

Esta iniciativa pretende favorecer a formación de actitudes de colaboración e de solidariedade entre o alumnado galego, especialmente no ámbito cultural, que poderá materializarse en actividades de colaboración na biblioteca escolar ou a través de actividades de lectura compartida organizadas pola biblioteca, dentro ou fóra do centro, e nas que poderán participar, así mesmo, outros sectores da comunidade educativa.

Estas actividades deberán contribuír a educar ao alumnado para a solidariedade.

- ▶ [No curso 2017-2018 participaron no programa 2.033 alumnos de 68 centros.](#)

Tapóns para unha nova vida

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado colabora coa Fundación Seur no proxecto “Tapóns para unha nova vida”. Para iso colocou en diversos lugares adscritos á propia Dirección Xeral puntos de recollida de tapóns de plástico.

O obxectivo do proxecto é axudar a nenos sen recursos a acceder a un tratamento médico ou a aparatos ortopédicos non regulados no sistema sanitario co fin de mellorar a súa calidade de vida e sensibilizar a toda a sociedade sobre a necesidade de comprometerse con causas sociais e ambientais, mediante un sinxelo xesto como é a recollida de tapóns de plástico. Dende o comezo da andaina deste proxecto (2013) e ata finais de 2018 xa son 153 os nenos e nenas axudados.

